

Buletinul Comisiei istorice a României

Vol. XVI.

BUCUREȘTI

Tiparul așezământului tipografic „Datina Românească”
Vălenii-de-Munte
1937-8

COMISIUNEA ISTORICĂ A ROMÂNIEI ÎN 1937-8

N. Iorga, *președinte*

Al. Lapedatu, *membru*

I. Nistor, „

S. Pușcariu, „

R. Caracaș, *secretar*

Buletinul

Comisiei istorice a României

Vol. XVI.

BUCUREȘTI

Tiparul așezământului tipografic „Datina Românească”

Vălenii-de-Munte

1937-8

=====
Buletinul apare prin îngrijirea
Președintelui Comisiei
=====

MARTA ANDRONESCU

REPERTORIUL DOCUMENTELOR ȚĂRII-
ROMĂNEȘTI PUBLICATE PÂNĂ AZI

1290—1508

INTRODUCERE

Lucrarea de față este o încercare de a strânge într'un repertoriu cronologic toate documentele interne și externe, câte au fost scrise pe pământul Țării-Românești, atât în Cancelaria domnească sau de către dregători, cât și particulare, câte s'au publicat până azi. Despoiarea pe care am făcut-o, cuprinde documentele emise de la începutul Țării-Românești până la 1508, sfârșitul Domniei lui Radu-cel-Mare, fie că au fost publicate în întregime, fie numai fragmente sau în resumat, în limba originalului sau în traducere într'o limbă oarecare, atât în colecții speciale de documente, cât și în studii sau periodice. Alcătuirea acestui repertoriu nu are alt scop decât să servească acelor ce urmăresc diferite chestii din conținutul documentelor și să ușureze lucrul pentru colecția completă ce va trebui să se alcătuiască și pentru documentele Țării-Românești, în care va fi nevoie să se indice și toate locurile unde au fost editate cele de până acum.

Afară de cele câteva colecții speciale de documente în care se poate găsi mai ușor materialul diplomatic, un număr foarte mare de acte au fost publicate întâmplător în studii speciale de istorie, drept, etc. Acest lucru îngreuiază foarte mult munca cercetătorilor care apelează la informațiile documentelor, cum și a acelor cari ar vroi să alcătuiască repertorii. De acestea ni-am dat sama noi înșine.

Ni-am impus ca normă de lucru să resumăm, une ori să „regestăm“ documentele, ținând sama de data documentului, locul emiterii lui, numele actului, al emitentului, al destinatarului și cuprinsul textului. Am însemnat totdeauna și elementele mai deosebite din document ca : martori, numele diacului și altele ce am crezut de cuviință că este necesar să se știe fără a mai merge la ediție. Aceste elemente le-am cules în special din documentele publicate

integral; în cazul când regestul s'a făcut după resumate sau fragmente, este evident că lipsesc multe elemente interesante care poate că există în actul original.

În ceea ce privește data, am păstrat toate elementele de datare, după cum era cazul: anul de la Facerea Lumii, indictionul, ziua lunii, a săptămânii, serbătoreala, etc. Toate datele au fost însă transformate în anii de la Hristos, pentru o mai bună orientare. Când un document se găsește publicat supt mai multe date, am admis pe aceia care ni-a inspirat mai multă încredere sau am propus noi alta. Când diferența de dată era prea mare, atunci s'a făcut o trimetere specială¹. Am amintit însă în parentese toate datele editorilor. La documentele fără dată, când nu li s'a putut fixa una, s'a pus epoca emitentului. Orice îndreptare sau discuție se găsește la locul respectiv în notele și literatura regestelor.

Numele actului e scos din document, fie că e un substantiv: *хрисовѣль*, fie că e un verb, pe care l-am transformat în substantiv: *пишет*, deci este vorba de o „scrisoare“.

Voevodului i se dă și numele sau porecla cu care e cunoscut în istorie (Mircea-cel-Bătrân, Vlad Țepeș, Basarab Laiotă, etc.), iar titlul s'a resumat în formula: „Vv. Țerii-Românești“, spre a nu repeta prea des aceleași vorbe.

Destinatarul s'a însemnat totdeauna, fie că e o persoană, fie că e o instituție. Dacă e vorba de un boier, nu s'a specificat aceasta, și nici dregătoria. În daniile ori întăririle făcute mănăstirilor sau particularilor, pentru sate, moșii și altele, nu s'a specificat dacă satul era jumătate, sau numai părți de moșie; de asemenea nu s'a trecut nici suma banilor din vânzări sau cumpărări, dar s'a arătat moneda întrebuintată. Nu s'au înșirat numele martorilor, ci s'a făcut numai indicația că sânt.

În ce privește trimeterile editoriale, ele s'au făcut în următoarea ordine: 1. edițiile în care textul original e publicat în întregime; 2. textul e însoțit de traducere, de obicei românească; 3. publicat numai în fragment; 4. numai în traducere; 5. numai resumat sau citat; și 6. facsimile. La fiecare din aceste grupe edițiile s'au trecut de obicei în ordine cronologică. Pentru textele publicate integral, fragmentele și resumatele nu se dau decât dacă

¹ De pildă: 1399 Maiu 11; Venelin, 18-19; cf. 1409 Maiu 11; Miletić-Agura 329-331.

sânt anterioare acestora. Când regestul e făcut după resumate, atunci s'a ales cel mai complet, și, dacă acesta era și cel mai vechiu, s'a făcut numai o trimetere ; la regeștele compuse cu elemente din diferite resumate incomplete, în ordine cronologică, s'a făcut trimeterea la toate resumatele întrebuițate.

La sfârșit urmează literatura documentelor, unde se dau trimeteri pentru discuțiile care privesc data, autenticitatea, sau alte elemente importante ale documentului.

În afară de documentele cunoscute și publicate până acum, mai sânt unele a căror emiter e sigură, dar nu li se cunoaște originalul ; luăm însă cunoștință de ele numai din mențiunile aflate în documentele posterioare. În mai toate hrisoavele de danie și înțăriri ale Voevozilor, pe lângă dania cea nouă, Voevodul întărește și daniile strămoșilor lui, înșirându-se anume ce a dat fiecare predecesor. Aceasta înseamnă că la facerea actului Voevodul a văzut și actele predecesorilor săi și, dacă nouă nu ni-a rămas originalul acelor acte, nu trebuie să ne îndoim de existența lui. De aceea, în asemenea casuri, li s'a dat deplină individualitate, și s'au trecut ca acte independente toate cele întâlnite în documentele emise până la 1508, cu toate că originalul nu știm să se fi păstrat. Același lucru l-am făcut și pentru acte care, de și nu ni se amintesc anume, este totuși cazul să credem că au existat. Astfel, din scrisoarea patriarhală din Maiu 1359, se vede că Nicolae Alexandru Voevod a cerut „nu numai odată, ci adesea *prin scrisorile sale*” să fie supt judecata Patriarhiei ; în altă parte se vorbește de „*scrisorile domniei tale*”. Din aceste informații rezultă neîndoios că înainte acestei date Voevodul muntean purtase o corespondență cu Patriarhia din Constantinople și, fiind vorba de „scrisori”, avem tot dreptul să le socotim piese diplomatice care trebuie să figureze în repertoriul nostru. Dar din această constatare mai rezultă un lucru. Tot de la Nicolae Alexandru Voevod se mai cunoaște și existența vestitului hrisov al Bădeștilor, a cărui autenticitate a fost mult discutată. Poate că altele vor fi concluziile asupra lui dacă ținem samă de faptul că acest Voevod a avut o cancelarie organizată.

Un alt cas este acela al daniei lui Radu I către mănăstirea Tismana, care este întărită apoi de toți Voevozii cari au făcut danii acesteia. Pentru prima dată dania lui Radu este arătată în hrisovul lui Dan I, din 1385, Octombrie 3, deci al urmașului imediat

al emitentului, lucru care ne face să credem că în niciun cas n'a putut lipsi actul original al lui Radu I. Din acest hrisov a fost scos ca act independent și s'a trecut supt presupușii ani de Domnie ai lui Radu I (1377-1384). Poate au mai existat acte și atunci când se menționează în documente vânzări sau cumpărări săvârșite supt alt Voevod, sau când se vorbește de moșiile dobândite de un boier pentru slujba făcută pe vremea predecesorilor celui care emite actul ce cunoaștem. Tot așa și în ceia ce privește daniile făcute de boeri pentru mănăstiri, despre care se întâlnesc dese mențiuni în documente. Poate că și acestea presupun existența unui act, dar, nefăcându-se niciun fel de alusie la o formă oarecare diplomatică, am crezut de cuviință că nu e cazul să extragem aceste informații, întru cât donațiile au putut fi făcute și prin viu graiu. Totuși a fost considerat ca act independent dania fraților Craiovești pentru mănăstirea Bistrița, cuprinsă în întărirea lui Vlad-Vodă Călugărul din 1494, Iulie 22. Aici avem însă o justificare, pentru că de la acești boieri se mai găsesc și alte acte de același fel, amintite precis în hrisoave.

Poate tot despre un act e vorba în cearta dintre Ștefan de Hederfaja și Sași pentru ghinda din ținutul Amlășului, asupra căreia cel d'întăiu spune că are ținutul, cu *aceste drepturi*, de la Vlad-Voevod. Actul amintitor e din 1464. Dar precisarea persoanei lui Vlad este greu de făcut¹.

În ce privește vechimea cancelariei muntene, dacă s'ar admite că este autentic actul lui Nicolae Alexandru Voevod pentru Bădeștii dați mănăstirii Câmpulung, atunci acesta ar fi cel mai vechiu act cunoscut. Sânt însă indicii care ne fac să credem că Voevozii Țerii-Românești au avut, încă de la întemeiere, o cancelarie, mai mult sau mai puțin organizată. Astfel în cronica Țerii-Românești atribuită lui Stoica Ludescu se vede că primul Voevod, cunoscut de tradiție supt numele de Negru-Vodă sau Radu-Negru, are chiar un titlu. Și această mențiune este o piesă diplomatică, de oare ce se spune că: „Acesta iaste titulușul tuturor Domnilor, de atuncea începându-se, până acum, precum să vede că iaste scris la toate hrisoavele“.

Deci în 1290, noi socotim mai bine : de la întemeiere, oricând

¹ Hasdeu, *Ist. crit.* ², I 24, și N. Iorğa, *Studii și doc.*, III, p. LXVIII, îl atribuie lui Vlad Dracul ; Onciul, *Titlul lui Mircea*, p. 228, crede că e vorba de Vlad II Țepeș.

va fi fost ea, putea să fie o cancelarie munteană emitentă de acte, în care Voevodul să aibă acest titlu. Pentru aceste motive, nu presupunând că e vorba de un act aparte, dar admitând că s'ar fi putut da acte supt legendarul Radu Negru, „titulușul“ acesta a fost pus în fruntea colecției.

O cancelarie trebuie să fi existat și în vremea lui Basarab I, de și nu avem niciun act de la el. Cu toate acestea, dintr'o cronică ungurească se poate deduce această existență. Anume, în vremea memorabilului războiu din 1330, se vede că, după ce regele Carol-Robert a cucerit Severinul, Voevodul muntean i-a trimis soli¹, care să-i spună că va plăti 7.000 mărci de argint drept despăgubire de războiu, că admite să păstreze Severinul cucerit, că-i va plăti și un tribut anual și-i va da un fiu ostatec, dar să nu mai înainteze în țară, că va fi în mare primejdie². Aceasta a înfuriat pe regele Ungariei, care a răspuns solilor cu cuvinte ofensatoare. Însă nobilul Donch caută să-i potolească mânia și să-l determine a trimite răspuns favorabil *prin scrisorile sale*: „Domine, cum magna humilitate vobis et ad honorem vestrum ipse Bazarad loquitur: idcirco regiae benignitatis favore et plenam dilectionem gratiae sibi velitis *per vestras literas* remandare“³. Dacă nobilul cere regelui să scrie Voevodului muntean, aceasta nu înseamnă că, și dacă nu exista o cancelarie în care să se scrie acte domnești, nu putea fi, la Curtea munteană, cel puțin cineva care să poată ceti scrisorile venite din alte părți⁴.

¹ Din text nu rezulta ca solii ar fi adus o scrisoare din partea Domnului lor.

² *Marci Chronica de gestis Hungarorum... e codice Vindob. picto*, ed. F. Toldy, Pesta, 1867, p. CXVI. „Quo facto Bazarad Regi sic mandavit nuncios per honestos: Quia vos domine mi rex, laborastis in convocacione exercitus, laborem vestrum reconpensabo VII milibus marcarum argenti; ipsam etiam Zeurym cum suis attinentiis, quae nunc habetis prae manibus per potentiam, pacifice vobis tradam; insuper census, quo teneor vestrae coronae, fideliter persolvi faciam omni anno, et nichilominus unum ex filiis meis vestrae curiae ad servierdum deputabo cum meis pecuniis et expensis, tantummodo revertimini in pace vestra, et personarum periculis praecavete; quia, si veneritis ulterius, periculis minime evadetis“.

³ *Ibid.*

⁴ De altfel și scrisoarea Papei Ioan XXII scrisa lui Basarab („dilecto filio nobili viro Bazaras Wayvode Transalpino“, Hurmuzaki, I¹, pp. 600-601) laudându-i zelul pentru biserica, cum și aceia a lui Clement VI din 1345 către „Alexander Bassarati“ (*ibid.*, pp. 697-8), certifica aceasta.

Deci cu aceste câteva dovezi putem presupune o cancelarie munteană încă de la întemeierea Statului.

Tot materialul adunat în această lucrare însă rămâne să fie studiat în amănunte pentru a se putea face unele precisări. Verificările de dată sau de onomastică și toponimie nu se vor mai putea face decât pornind de la originale, fapt care rămâne exclusiv în sarcina viitorului editor al corpului documentelor muntene, care trebuie să apeleze numai la originale, când acestea există încă. În cazul când data ar lipsi chiar din acestea, se vor găsi unele elemente interne sau externe după care să se poată pune una cât mai precisă.

Mai avem de adăugat că, lipsindu-ni textul, se poate întâmpla ca unele din rezumatele puse separat supt aceiași dată, să se reducă la un singur original real. De asemenea e posibil ca și unele diferențe de datare de la un editor la altul să fi putut duce la confuzii, când nu am avut textul pentru un control cât mai serios, așa încât același document să fie trecut de două ori.

În ce privește alcătuirea bibliografiei, dat fiind numărul destul de mare al cărților sau revistelor folosite și mai cu samă varietatea lor, s'a făcut următoarea subîmpărțire: 1. Colecții de documente, în care intră toate colecțiile al căror scop este să publice documente integral, parțial sau rezumat; 2. Opere generale, de pildă cronici, istorii, etc.; 3. Studii speciale, adecă toate studiile care privesc anumite chestiuni istorice sau de alt ordin, cum și toate monografiile speciale care au la basă documente, fie că sânt publicate deosebit, fie în periodice; 4.— Periodice, toate revistele sau anuarele care, obișnuit sau întâmplător, publică atât documente, cât și studii ce întrebuițează documentele.

Numărul mare de documente pe care-l cuprinde acest repertoriu, cum și modul în care au fost editate, în cele mai multe cazuri imperfect, vor fi făcut să se strecoare probabil o serie de greșeli, mai mult sau mai puțin grave, pe care nu le putem bănuî. Apoi, cu toată grija deosebită și cu toată munca ce am depus pentru a nu trece cu vederea niciun studiu care, alcătuit pe basă de documente, ar putea avea publicate sau amintite în conținut documente inedite, bănuim că tot ni-au mai scăpat unele neobservate.

În afară de operele arătate în bibliografia acestei lucrări, sânt câteva studii și colecții străine, care, fie pentru dificultatea limbii,

fié că nu le-am găsit în bibliotecile în care am lucrat, nu au fost cercetate direct. Am ținut însă să dau toate trimerile așa cum au fost făcute de cei cari le citează¹. Dintre periodicele și colecțiile românești, câteva, cele mai însemnate, au fost cercetate în întregime². Pentru toate celelalte au fost controlate numai trimerile aflate la alții.

Toate aceste lipsuri socotim totuși că nu vor fi atât de grave încât să înlătore utilitatea acestui repertoriu.

¹ Spre ex. 1. *Archiv für sieb. Landeskunde, Neue Folge*, XXI, 2. *Mon. Medii aevi hist. Pol. ill.*, V, 3. *Seivert, Akten und Daten*. 4. *Engel, Walachbey*. 5. *Acta, praesertim graeca, Rossici in monte Athos monasterii*. 6. *Byzantino chronica*. 7. *Uspensky, Novyj vostok christijansky*. 8. *Gobellini, Pii II Commenarii*. 9. *Kemény, in Kurz, Magazin für Gesch.* 10. *Inventariul din Cracovia tip de Rykaczewski sau Jablonovski, Zriodla dziejowe*. 11. *Pray, Dissertationes*. 12. *Dogiel, Codex diplomaticus*. 13. *Fejér*. 14. *Trausch, Diplomatarium etc.*

² Spre ex. 1. *An. Acad. Rom.* 2. *Cresc. Col.* 3. *Anuar Ist. Naț., Cluj*. 4. *Arbiva, Iași*. 5. *Arb. Ist.* 6. *Arb. Olt.* 7. *București*. 8. *Bul. Com. Ist.* 9. *Bul. Com. Mon. Ist.* 10. *Cercet. Ist.* 11. *Columna lui Traian*. 12. *Conv. Lit.* 13. *Foaia Soc. Românismul*. 14. *Hurmuzaki*. 15. *Magaz. ist.* 16. *Rev. Arb.* 17. *Rev. p. Ist. Arb. Fil.* 18. *Iorga, Studii și doc.* 19. *Ghibanescu, Surete și izvoade*. 20. *Tinerimea Româna*. 21. *Uricariul*.

PRESCURTĂRI

Acad. Rom. — Academia Română.

an. = anul doc. sau ed.

Arh. Br. Arhiva Braşovului.

Arh. St. = Arhivele Statului.

cit. = citat.

doc. = document.

Ed. = ediție sau editor.

Facs. = facsimil.

Frag. = fragment. Se menționează din doc. numai frag. în orig. sau în trad.

germ. = german. Orig. sau trad. germ.

grec. = grecesc. Orig. sau trad. grec.

lat. = latinesc. Orig. sau trad. lat.

Lit. = literatura doc.

m-re = mănăstire.

n. = nota.

Not. = notanda. Lămuririle alcătuitoare acestui repertoriu.

Orig. = original. Doc. este reprodus după orig.

Res. = resumat.

rom. = românesc. Orig. sau trad. rom.

sl. = slavon. Orig. sau trad. sl.

Text. — textul după orig. în diferite limbi.

Trad. = traducere după orig.

ung. = unghuresc. Orig. sau trad. ung.

Vv. = Voievod.

* = arată doc. bănuite.

** = arată doc. false

DOMNII ȚĂRII-ROMĂNEȘTI

Litovoiu, ante 1247-1273. [Domni teritoriali: Ioan și Farcaș în Oltenia, Seneslau în Muntenia, la 1247.]

Bărbat, ca. 1273 — ca. 1290.

Tugomir (Ivanco, Iancu Tihomir, Tocomerius), ca. 1290—ca. 1314.
[După tradiție în această vreme se fixează și *descălecatul* lui Negru-Vodă.]

Basarab I cel-Mare, ca. 1314—1352.

Nicolae Alexandru I, 1352—16 Nov. 1364.

Vladislav I sau Vlaicu, 1364—ca. 1377.

Radu I, ca. 1377—ca. 1384.

Dan I, ca. 1384—1386.

Mircea-cel-Mare, 1386—31 Ian. 1418.

Vlad I, 1394—1397.

Mihail I, 1418—1420.

Radu II Praznaglava, 1420—1423, 1426—1427.

Dan II, 1423 - 1426, 1427—Iunie 1431.

Alexandru II Aldea, ante 14 Iunie 1431—1435.

Vlad II Dracul sau Draculea, 1435— Dec. 1446.

Vladislav II, 1447—22 August 1455.

Vlad III Țepeș, 1456—Aug. 1462; Nov.—Dec. 1476.

Radu III cel-Frumos, 1462—începutul an. 1474.

Basarab II Laiotă. 24 Nov.—23 Dec. 1473, 1474—1477 († 1480).

Basarab III Țepeluș, 1477—1482.

Mircea II, 1481.

Vlad IV Călugărul, 1482—1495.

Radu IV cel-Mare, 1495 Sept.-Oct.—Mart.-April 1508.

REPERTORIUL DOCUMENTELOR

1.

1290 [6798].

În cronicile muntene se amintește titlul Domnilor Țării-Românești: „Iar titlușul Domnului s'au făcut într'acesta chip: Întru Hristos Domnul Dumnezeu, bun credinciosul și iubitorul de Hristos și singur biruitor Io Radul Negru Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn a toată Țara-Românească, dintru Ungurie descălecat, de Almaș și de Făgăraș herțeg. Acesta iaste titlușul tuturor Domnilor, de-atuncea începându-se până acum, precum să vede că iaste scris la toate hrisoavele țării“.

Ed. St. Ludescu, *Ist. Țării Rom.*, ed. *Magazin ist.*, IV, 232; ed. Ioanid, II, 2-3; ed. St. Nicolaescu, 106. Text sl. Ioanid, 2. Lit. Hasdeu, *Ist. crit.* ² I, 121. Onciul, *Titlul lui Mircea*, 717. *Idem*, *Radu Negru*, 821.

Not. Reproducem textul din ed. St. Nicolaescu; variante în celelalte ed.

2.

1330 Sept.-Nov.

Solii lui Basarab I Vv. Țării-Românești duc vorba Domnului lor către regele Ungariei Carol-Robert, care cucerise Severinul, la care nobilul Donch îl sfătuiește să dea răspuns favorabil: „Regiae benignitatis favorem et plenam dilectionem gratiae sibi velitis per vestras literas remandare“.

Not. Amintire în *Marci Chronica de Gestis Hungarorum... e codice vindob. picto*, ed. F. Toldy, Pesta, 1867, p. cxvi; și alte ed.

3.

1342.

Cf. post 1369 [Doc. No. 12].

4.

1352 [6860].

Hrisovul lui Nicolae Vv. Basarab cel d'intăiu, sin Alexandru Vv. Băsarab, feciorul Negrului Vv. Basarab, prin care dă moșia Bădești mănăstirii din Câmpulung.

Res. St. D. Greceanu, *Scrierile lui Radu*, 252. Const. Cantacuzino Stol., *Cronol. tabelară*, 20 (no. 7). Lit. Hasdeu, *Ist. crit.*³, I, 136. Onciul, *Oiig. Princip.*, 184. Xenopol, *Ist. Rom.*³, III, 14 n. 7. Onciul, *Anul moșii Marelui Basarab*, 104. V. Drăghiceanu, *Curtca Domnească*, 28. C. Giurescu, *Vechimca rumâniei*, 484-485. St. Nicolaescu, *Negru-Vodă și urmașii săi*, 450. C. C. Giurescu, *Organizarea financiară*, 7 n. 2.

Not. St. D. Greceanu, o. c., 578, Const. Cantacuzino, o. c., 19 (no. 3), scriu: „și cum că și Radul Vv. Negru au fost Basarab; dintru care l-am adevărat dintr'un hrisovol mănăstirii Câmpulungului, de moșia Bădești”,

5.

1358 (6866), Dec. 11.

Cf. 1386-1418, Dec. 11 [Doc. no. 34].

6.

[Ante Maiu 1359.]

Din actul sinodal prin care Iachint de Vicina e numit exarh patriarhal în Țara-Românească, se vede că „Marele Vv. și Domn a toată Țara-Românească Alexandru Vv., a cerut, nu numai odată, ci adesea, *prin scrisorile sale*”, să fie sub judecata Patriarhiei din Constantinopol.

Ed. Text gr. Miklosich-Müller, 383-386 (no. CCLXXI). Text și trad. Hurmuzaki, XIV, 1-4. Frag. Erbiceanu, *Material*, 122.

7.

[Ante Maiu 1359].

În scrisoarea Patriarhului [Calist I] către Alexandru-Nicolae Vv. și Domn a toată Țara-Românească, cu privire la numirea lui Iachint ca Mitropolit, se vorbește de „scrisorile Domniei Tale și din cele dela început și din cele din urmă”.

Ed. Text gr. Miklosich-Müller, 386-388 (no. II). Text și trad. Hurmuzaki, XIV, 4-6.

8.

1362 (6870). Ian. 7. ind. 15.

Cf. 1392 (6900), Ianuarie 8, ind. 15. [Doc. no. 59].

9.

1368, Ian. 20 (in vigilia Sancte Agnetis virginis et martyris).

Privilegiul lui Vladislav Vv. transalpin, prin care acordă Brașovenilor să plătească vamă pentru mărfurile duse afară din țară, la ducere și la întoarcere, la Câmpulung și la Dunăre ; pe drumul Brăilei la întoarcere, in Câmpulung. Pentru comerțul in țară rămâne vama veche ; cea de la Slatina se desființează.

Ed. Text lat. Fejér, IX, 4, p. 148. Hurmuzaki, I, 2, pp. 144-145 ; XV, 1, pp. 1-2. Zimmermann, II, 306-307 (no. 908). Trad. Mitileneu, *Tratate și convențiuni*, 1-2. Rez. lat. *Transilvania*, a. 1872, p. 43. Lit. Hasdeu, *Negru Vodă*, p. L, și CCXXII. Onciul, *Titlul lui Mircea*, 1014 n. 2.

10.

1369 Nov. 25. (In festo beatae Catharinae virginis et martyris), Argeș.

Scrisoarea prin care Vladislav I Vv. Țării Românești vestește catolicilor din țară venirea episcopului Demetrius, sufragantul episcopului Transilvaniei, pentru a sfinți biserici catolice, a spovedi, etc. Se cere a-l primi cu cinste.

Ed. Text lat. Fejér, IX, 4, p. 210. Battyanyi, *Leges ecclesiasticae*, III, 217. *Transilvania*, 1872, pp. 54-55. Hurmuzaki, I, 2, pp. 148-149. Zimmermann, II, 334 (no. 934).

11.

1369.

Hrisovul prin care Vladislav I Vv. Țării Românești se hotărăște să rezidească m-rea Cutlumuz de la Sf. Munte, unde era egumen Hariton, devenind astfel al doilea ctitor.

Res. P. Lemerle, *A propos de la fondation du monastère de Kouloumous*, 229. A. Sacerdoțeanu, *Un hrisov de la Vlaicu*, 240. Lit. A. Sacerdoțeanu, *Ctitorii mănăstirii Cutlumuz*, 255-259. *Idem.*, *Mitropolitul Hariton*, 9.

12.

[post 1369].

Așezământul (оусправивше) prin care Vladislav Vv. Țării Românești, la îndemnul lui Nicodim, zidește și zugrăvește mănăstirea Vodița, a Sfântului Antonie, dându-i un tetraevanghel, ferecat in argint și aur, cădelniță de argint, vase sfinte, odăjdii de mătase,

catapeteasma de damască, etc., și satul Jidovștița, scutit de dări și oaste, satele Costeni până la Topolnița, găleți de bucate, 8 vârfii pe Dunăre, vâltoarea din mijloc, Dunărea de la Cataracta Nucului la podul de Sus, la Rușava Vodița Mare, pe ambele laturi cu nuci și livezi, Tecovățul, cu siliștea Bahnei. La praznicul Sfântului Anton, din casa domnească dă 1.000 perperi, 300 perperi pentru săraci, 12 burduri de brânză, cașuri, haine, încălțăminte, pături și o majă de ceară. La moartea lui Nicodim să-și aleagă singură starețul.

Ed. Text. Venclin, 4-5 [supt an. 1342]. **Text sl. și trad.** A Ștefulescu, *Tismana* ³ 46-49 [supt an. 1364-1373]. **Trad.** G. Enăceanu, *Mănăstirea Apele*, 626-627. **Frag.** Hasdeu, *Negru, Vodă CCXXV* [supt an. 1364-1373]. **Res.** Ștef. Ieromonahul, *Viața sfântului Nicodim* 45-46. I. Brezoianu, *Instituțiile Romaniei*, 229. **Facs.** Hasdeu, *Negru voda*, no 1. **Lit.** Hasdeu, *Ist. Crit.* ², I, 140 [supt an. 1360-1370]; N. Iorga, *Ist. bis. rom.* ² I, 42. Cf. an. 1385 (6894), Oct. 3. [Doc. No. 27]; 1387 (6895), Iun. 27 [Doc. no. 46]; 1392 (6900), ind. 15 [Doc. no. 60]; 1386-1418 [Doc. no. 43]; 1424 (6932) Aug. 5, ind. 2. [Doc. no. 111]; 1439 (6947), Aug. 2, ind. 2. [Doc. no. 218].

13.

[Ante Aug. 1370].

Pitacul (πιττάκιον) Mitropolitului Ungrovlahiei chir lachint către Patriarh, prin care își cere iertare că n'a putut veni să se inchine, fiind oprit de Vv. Se plânge de sănătate, de pâriile îndurate la Domn și de invinuirile ce i se aduc. Fratele său, „dikaiophylaxul“, va veni acolo, spre a fi binecuvântat arhiepiscopul al Ungrovlahiei.

Ed. Text. Miklosich-Müller, I, 533-534. **Text grec și trad.** Hurmuzaki, XIV, 1, pp. 7-8. **Lit.** Dobrescu, *Întemeierea Mitrop.*, 50-52.

14.

[1370] Aug., ind. 8.

Scrisoarea prin care Daniil-Antim Critopol, dikaiophylaxul, numit ca al doilea Mitropolit al Țării-Românești, face mărturisirea că nu va lucra împotriva Mitropolitului țării numit mai înainte, și nici nu va ațâța împotriva lui pe Voevod.

Ed. Text grec. Miklosich-Müller, I, 532-533. (no. CCLXXVIII). **Text. Trad.** Hurmuzaki, XIV, 1, pp. 6-7. **Lit.** Dobrescu, *Întemeierea Mitrop.*, 49-50.

15.

1372 Iulie 15. [In die divisionis Apostolorum proxime praterito], Argeș.

Hrisovul prin care Vladislav I Vv. Țării Românești dăruiește rudei sale, Ladislau fiul lui Ianoș Meister de Doboca, satul Șercaia, din Țara Făgărașului de lângă Olt, cu împrejurimile, Vențea Căciulata, satul care se numește Apa Caldă, Doboka cu împrejurimile, câte le-au avut fiii lui Vărnăv; pentrucă Vv. a ridicat oaste contra Turcilor și Împăratului din Târnova, în care a luptat și Ladislau, cere regelui Ludovic să întărească această danie. La moartea lui Ladislau moștenește Nicolae. -

Ed. text. lat. Fejér, IX, 4, p. 477. Fridvaldszky, *Reges Mariani*, 16, 80-84. Zimmermann, II, 386-387, [no. 987]. Hasdeu, *Negru-Vodă*, CCLXXIX-LXXX. I. Pușcariu, *Fragmente istorice*, IV, 32-35. Trad. Șincai, *Chronica*, I, 542-544, [an. 1372]. Frag. Katona, *Hist. crit.*, X, 540 [an. 1372]. Benkő, *Milcovia*, 287. T. 2. *Transilvania*, 1872, 67-68 (1374). Res. id., 67. Lit. Hasdeu, *Ist. Crit.*?, I, 19-21. Id., *Negru Vodă*, CCXII-III. Onciul, *Originea Principatelor*, 197-8.

16.

[1374-1384].

Document de la Radu Vv. pentru Rașoveni: Se amintește „Țarul Alexandru“.

Cf. an. 1424-1427 (Doc. no. 118).

17.

[1377-1384.]

Hrisovul prin care Radu I Vv. Țării Românești dă mănăstirii Tismana, satul Vadul Cumanilor cu Toporna, Balta Bistriței de la Toplița la Gârla Repede, mai sus de Covacița, cu satul *Hrisomui-nți* și Tismana ligășească și rusească, și 400 găleți de grâu pe an din Județul Jaleșului.

Cf. an 1385 (6894) Oct. 3 (Doc. no. 27); 1387 (6895) Iun. 27. (Doc. no. 46); 1392 (6900) ind. 15. [Doc. no. 60]; 1386-1418 [Doc. no. 43]; 1386-1418 [Doc. no. 62]; 1424 (6932) Aug. 5 ind. 2 [Doc. no. 111]; 1439 (6947) Aug. 2 ind. 2 [Doc. no. 218].

18.

[1378], Sept., ind. 2.

Hariton, Mitropolitul Ungrovlahiei și Protosul Athonului, dă o hotărîre pentru o moară în litigiu între mănăstirile Zografului și Chilandariu.

Ed. Text grec. Regel-Kurtz-Karablev, pp. 107-112 (no. XLVIII).
 Rez. Hurmuzaki, XIV. 1, p. 10.

19.

1379.

Cf. an. 1418, Martie 18 (Doc. no. 95).

Not. În orig. numele lui Radu este scris peste cel al lui Mihail Vv.

20,

** 1379 (6921) (sic).

Hrisovul prin care Mitropolitul muntean Eftimie ar fi întărit egumenului Ghenadie și Sf. Ștefan de la Meteore închinarea degetului Sf. Ioan Botezătorul și capul Sf. Haralambie. Se pomenesc boeri.

Rez. Iorga. *Fundațiile religioase*, 868.

21.

1381 Dec.

Document dela Dan I.

Cit. N. Iorga, *Studii și doc.*, III, p. IV, ca probabil.

22.

1382.

Călugărul Grigore, episcopul Severinului și al părților Transalpine sfințește preot pe Ioan fiul lui Valentin din Kőröspatak, în biserica catolică din Câmpulung.

Ed. Text lat. *Tudományos Gyűjtemény*, 1835, IV, 116. Szabó, *Székely Oklevéltár*, I, 78. *Transilvania*, 1872, 103-104. Hurmuzaki, I, 2, p. 276.

23.

1382.

Cf. an. 1392, ind. 15. (Doc. no. 60)

Not. An. 1382 are ind. 5.

24.

*1383 (6891) Fevr. 7.

Dănia lui Radu-Vodă Negru, „Marele Herțeg, Domn“, pentru biserica cu hramul Sfintei Paraschiva: „moșie, în cîmpul de jos, din calia Coșteului, în sus, în strimtu, jumătate de spre pădure a bisericii jumătate popilor“.

Ed. Trad. N. Iorga, *Scrisori și inscripții ardelene* 229-31. V. Păcală, *Rășinariii*, 42-43. Frag. lat. Hasdeu *Negru Vodă*, p. CCLXIV.

Not. Frag. aflat pe dosul diplomei din 1488 a lui Matiaș Corvinul, prin care întărește hotarele vechi ale satului Rășinari.

25.

[1384-1386].

Cf. an. 1420-24 (Doc. no. 96).

26.

[1384-1386], Dec. 12.

Dan Vv. dă mănăstirei Cozia 310 sălașe de Țigani.

Res. Const. Cantacuzino Stolnicul. *Cronol. tabelara*, 21, (no. 12.) [Supt an. 1392 (6900) Dec. 12.]

Not. A cetit greșit C. Cantacuzino numele emitentului sau data? Credem mai degrabă ultima ipotesă. Este însă al lui Dan II? [cf. doc. 12 Dec. 1421, supt no. 102].

27.

1385 (6894), Oct. 3, ind. 9, Argeș.

Hrisovul prin care Dan I Vv. Țării Românești, terminând cti-toria lui Radu Vv., mănăstirea Tismana, îi dă : nucii de la Dăbăcești pe Jaleș, 10 burdușe de brânză, 10 cașcavaluri, 10 așternuturi, 10 haine, 10 postavuri, 10 perechi încălțăminte, miere și ceară ; întărește dania lui Radu Vv. (v. supra doc. no. 17) și dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antonie dela Vodița (v. supra doc. no. 12), îi dă și moara în Bistrița și 40 sălașe de Țigani. Satele sânt scutite de munci. Să se păstreze cinul lui Nicodim.

Ed. Text sl. Trad. Hasdeu, *Originile Craiovei*, 343-345. A. Ștefulescu, *Tismana* ³, 167-171. **Trad.** Hasdeu, *Ist. crit.* ², I, 127-128. **Res.** Const. Cantacuzino Stolnicul, *Cronol. tabelara*, 21 (no. 9). Ștef. Ieromonahul, *Viața Sf. Nicodim*, 63-64. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 230.

Cf. an. 1387 (6895) Iun. 27 (Doc. no. 46); 1392 (6900) ind. 15 (Doc. no. 60); 1392-1408 (Doc. no. 62).

28.

1386.

Hasdeu, *Negru-Vodă*, p. XIX, citează după D. Fotino un hrisov dela Dan Vv. fratele lui Mircea-cel-Bătrân, pentru Tismana, în care tatăl lor este numit Radu-Vodă Negru.

29.

[1386-1414], Oct.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești hotărăște înfrățirea lui

Stan cu Vâlcu peste ocinile lor, copiii lui Stan să fie ai lui Vâlcu, și ai acestuia, dacă îi va avea, să fie și ai lui Stan. Soția lui Stan să-și ia soț în afară de ocine.

Ed. Text sl. Trad. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*. no. XX [c. 1394-96]. Res. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, p. 91. D. Bogdan, *Cancelaria lui Mircea*, 8.

30.

[1386–1414].

Pe o veche Condică a Coziei, Radu Bălăceanu, fiul lui Const. biv Vel Stolnic, în 1776, Nov., a scos „*titulușul*“ lui *Mircea-cel-Bătrîn* după un hrisov al mănăstirii Brâncoveni de peste Olt.

Cit. I. Minea, *Politica orientală*, 104 n. 2.

31.

[1386–1414].

Document nedatat de la Mircea-cel-Bătrîn. **Frag. D.** Onciul, *Titulul lui Mircea*, 1012 n. 3. Altele? *Id., ib.* 1013 n. 1; 1029 n. 1.

32.

[1386–1414].

Hrisovul (Хрисовѣла) lui Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării Românești, pentru mănăstirea cu hramul Sf. Troițe (Cozia) și starețului chir... prin care scutește carele mănăstirei de vamă în toată țara.

Ed. Text. Militić-Agura, 328. Text sl. Trad. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. XXI.

33.

[1386–1414].

Radu, Banul din vremea lui Mircea Vv. cel Bătrân, dă mănăstirii Glavacioc satul Mircești la Teleorman.

Res. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 2, p. 177.

34.

[1386–1418], Dec. 11.

Document de la Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării-Românești, prin care întărește mănăstirii Nucet (Cozia) satele: Călimănești, Jăblea, Brădiceni, Seaca, la Râmnic satul Hinotești, scutite de bir.

Res. Const. Cantacuzino Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 20 (no. 8). [supt an. 1358 (6866)].

35.

[1386-1418.]

Dania lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești pentru biserica cu hramul Sfintei Paraschiva: „...din jos de calia Costeului, alta peste riu din gura Văi, cu piatră rătundă, precum merge vârsătura pin riu pe lângă merii popa Oprea Pătruțu, pe lângă stupină, pin Calia Coșteului [Dar cea din jos de „Calia Coșteului“ e dată de Mircea-Vodă Basarab].

Ed. Frag. lat. Hasdeu, „*Negru Voda*“, CCLXIV. Trad. N. Iorga, *Studii și doc.*, XII, 229-231. V. Păcala, „*Rășinari*“ 42-43.

Not. Frag. aflat pe dosul diplomei din 1488 a lui Matiaș Corvinul, prin care întărește hotarele vechi ale satului Rășinari.

36.

[1386-1418.]

Al. Vasilescu, „*Urmași lui Mircea*“, 6 n. 4, citează două documente nedatate de la Mircea-cel-Bătrân în care menționează mai mulți fii.

37.

[1386-1418.]

Hrisovul (Хрисовса) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești prin care întărește fiilor lui Batea moșia Mociurițele, lui Coman și Nan 2 părți și lui Stanciu și Batea a treia parte. Moșia lui Neagotin jumătate lui Coman și Nan și jumătate fiilor lui Neagotin, nepoții lui Coman. Scutite de: vama oilor, rămătorilor, vama griului, vinăriciu, albinărit, gloabe, de care, podvoade; să facă doar oaste. Martori.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu „*Doc. de la Mircea*“, 324-326 Res. D. Bogdan, *Cancelaria lui Mircea*, 10.

38.

[1386-1418.]

Hrisovul lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, prin care dă Sașilor din Cisnădie privilegiul de a-și paște vitele în munții Țării Românești și de a trăi în pace.

Not Hrisov cuprins în întărirea făcută de Mihail Vv. în 1418 Iun. 5. [Cf. Doc. no. 91].

39.

[1386-1418.]

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești dă mănăstirii Nucet

(Cozia) și stareșului Sofronie satele la Dunăre : Miclușevețul, Curila și Gărdanovețul, moșii ohabnice.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu „*Doc. dela Mircea*”, 331-333.
Res. C. Giurescu „*Despre Rumi*”, 225.

40.

[1386-1418.]

Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării Românești poruncește ca oamenii din satele boierești cari vor să se mute în satul (Cărăreni) al mănăstirii Cozia, să fie scutiți de dijme și neimpiedecați să meargă.

Res. C. C. Giurescu „*Organizarea financiară*”, 57.

41.

[1386-1418.]

Hrisovul (Хрисовла) lui Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării Românești prin care întărește mănăstirilor Cozia și Cotmeana și egumenului Sofronie un loc la apa Prahovei, cu biserică, moară și metoh.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. dela Mircea*, 328-30.

42.

[1386-1418.]

Porunca (порисмо) lui Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării Românești către stareșul Sofronie dela mănăstirea Cozia, ca să aibă dreptul de a primi daniile dela oricine: boier, slugă, cneaz sau om zis sărac, fără amestecul rudelor acestora. Daniile lui Anghel dela Ocnă să nu le strice rudele.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. dela Mircea*, 327-28
Res. I. Bogdan, *Cnejii Români*, 33-4.

43.

[1386-1418.]

Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării Românești dă mănăstirilor Glavacioc satele : Călugărenii la Neajlov și Călugărenii la Teleorman.

În hrisovul lui Radu-cel-Mare din 1507 (7015), Iul. 20. [Cf. Doc. no. 796.]

44.

[1386-1418.]

I. Bogdan, *Un hrisov al lui Mircea*, 4. n., citează un document dela Mircea Vv. pentru mănăstirea Snagov. Martori.

45.

[1386-1418.]

Cartea lui Mircea-cel-Bătrân pentru moșia Vârful Vladului a mănăstirii Tismana.

Citată în întărirea lui Radu-cel-Mare din 1499, Oct. 31 [Doc. no. 708].

46.

1387 (6895), Iun. 27, Ind. 10, Argeș.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești întărește mănăstirii Tismana, ctitoria lui Radu Vv., daniile acestuia (v. supra doc. no. 17), dania lui Dan Vv. (v. supra doc. no. 27) apoi: satul Jarcovți cu siliștea Stăncișoru pe balta Bistrița la Bdealu, unde a fost satul Bresnița, ambele Varonice, Prilepetu, Petrovița și Verbița; întărește și dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antonie la Vodița (v. supra doc. no. 12). Marginal, dania lui Dumitrie Dăbăcescu din Dăbăcești la moartea lui.

Ed. Text sl. Venelin, 13. Text. Trad., *Arb. Ist.* III, 191-193. C. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, 7 și 97-98. Res. Const. Cantacuzino Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 21 (no. 10). I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 230. Cit. Ștef. Ieromonahul, *Viața Sf. Nicodim*, 65. Lit. Hasdeu, *Ist. Crit.* ², I. 127. D. Bogdan, *Cancelaria lui Mircea*, 4.

47.

[1387].

Cf. an. 1406 Dec. 26-1410. [Doc. no. 75]

48.

1388 (6896), Maiu 20, ind. 11.

Hrisovul lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, pentru clădirea mănăstirii Nucet (Cozia) pe locul Călimănești la Olt, fost satul lui Nanu Udobă, prin care îi dă satul: Orlești la Olt fost al lui Cazan, Cricovul al lui Stan Halgașu, o moară în hotarul Piteștilor, satul Cursia la moartea lui Stanciu Turcu, moșie cu vie la Argeș dată de Stanciul Balcovu, care o cumpărase dela Ștefan Taco, locul dat de Dude din porunca lui Dan Vv., locul din hotarul lui Stanciu Vranu, dat de Vlad; 4 vie, una în hotarul Călineștilor, 2 locuri la hotarul lui Voico, altul la Stanislav Oreova, moara la Râmnic dată de Dan Vv., via dată de Buda cu voia lui Radu Vv., metohul Hinătescilor dat de Tatul: toate

scutite de dări; se dă mertic domnesc din: 220 găleți de grâu, 10 buți de vin, 10 burdușe de brânză, 20 cașcavale, 10 vedre de miere, 10 bulgări de ceară, 12 bucăți abă și 300 sălașe de Țigani; mănăstirea Cotmeana să fie supt stăpânirea mănăstirii Nucet, cu toate ale ei, după așezământul popei Gavril. Libertatea alegerii stareșului.

Ed. Trad. *Foaia Soc. Rom.*, II, 1871, 29-30. Hasdeu, *Ist. Crit.*, I, 129-131. Res. Aricescu, *Indice*, II, 111 (no. 2274), și 108 (no. 2251).

Not. D. Bogdan, *Cancelaria lui Mircea*, 10, cetește „ind. 10“.

49.

1388.

D. Onciul, *Titlul lui Mircea*, p. 1013, n. 1, citează un document dela Mircea din *Condica Coziei*, f. 25, 26 și 137.

50.

1389, Mart 26 [Feria sexta post diem conceptionis beate Marie Virginis], Radom.

Tratatul incheiat de trimeșii lui Mircea cel Bătrîn Vv. Țării Românești: banii Manea și Roman Herăscu și de Drăgoi spătarul lui Petru Vv. Moldovei cu Vladislav regele Poloniei, prin care se hotărăște să se ajute reciproc contra regelui Ungariei, a vasalilor acestuia și a altor dușmani. La mijlocul Păresimelor apropiate sau opt zile mai târziu, ambii contractanți să-și trimeată scrisori de întărire.

Ed. Text lat. Dogiel *Codex dipl.*, I, 2, 597. Fejér, X, 8, p. 297. Hurmuzaki I, 2, 315-316. Text. lat. Trad. *Magazin ist.*, I, 329-331. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. IV. Trad. Șincai, *Chronica*, I, 564-65 (a. 1389) Mitilineu, *Tratate și convențiuni*, 2-3. Frag. Uljanicki, 3-4.

51.

1389 (-6898), Sept. 4, ind. 13, Râmnic.

Hrisovul (Хрисова) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, prin care dă mănăstirii Cozia un loc din satul Jiblea, de la Priboaia până în vârful muntelui Cozia și din sus de Olt până în Cârliș, luat dela boierii: Stanciul, Costea, Vâlcu, Albu și Radomir, cărora li întărește satul Jiblea scutit de: oierit, goștinărit, dijma grâului, vinăriciu, gloabe de care, podvoade și orice slujbe și li dă satul Orlești la Olt al mănăstirii Cotmeana. Martori,

Ed. Text. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 302-304 (an. 1390). Res. Const. Cantacuzino Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 21 (no. 11). N. Docan, *Elemente cronologice*, 384. C. Giurescu, *Despre boieri*, 22. C. C. Giurescu, *Organizarea financiară*, 56.

52.

[1389–1418].

Hrisovul (Хрисовел) lui Mircea-cel-Bătrîn Vv. Țării Românești, prin care dă voie negustorilor din Țara lui Vladislav regele Poloniei și a principelui Vitold, să facă comerț în țară dela schelele de pe Dunăre pînă la Porțile de fier, cu orice marfă, plătind vamă numai la Târgoviște; unde vămile sînt arendate, să se treacă în socoteala Vv.

Ed. Text sl. Trad. *Arb. istorică*, I, 1, 3-4. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. XXII. Text. sl. Trad. pol. Kałużniacki, *Documenta. Moldawskie i Multanskie*, 8-9. Trad. Mitileneu, *Tratate și convențiuni*, 10-11. Facs. Kałużniacki, l. c. Lit. I. Minea, *Politica orientală*, 108-9 și n. 3.

53.

1390, Ian. 20 [In vigilia Sancte Agnetis virginis gloriose], Lublin.

Mircea-cel-Bătrîn, Vv. Țării Românești, împreună cu boierii, incheie tratat de alianță cu Vladislav regele Poloniei pentru a se ajuta reciproc în luptele contra regelui Ungariei sau a altor dușmani.

Ed. Text. Dogiel, *Codex dipl.*, I, 2, 598. Fejér, X, 1, 652; *ibid.*, X, 8, 309. Hurmuzaki, I, 2, 322. Text lat. Trad. *Magazinul ist.*, I, 332-334. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. V. Trad. Șincai, *Chronica I*. 569, [1390.] Mitileneu, *Tratate și convențiuni*, 3-4. Frag. Uljanicki, 4-5. *Transilvania 1872*, 128. Facs. Hurmuzaki, I, 2, tab. I.

54.

1390, Mart 17 [In festo beate Gertrudis virginis), Suceava.

Tratatul incheiat între Roman Herescu și Radu Gadchi, solii lui Mircea, cu solii regelui Vladislav al Poloniei: Guervassius de Dalewicz și Benko de Zabekruc, prin care se hotărăște ca regele Poloniei să nu înceapă războiul cu Ungaria fără a vesti pe Mircea; Vladislav să recunoască alianța ce ar face-o Mircea cu Ungaria; să țină alianța făcută, în serbătoarea fericitului Ioan Botezătorul să se întâlnească la Suceava pentru a întări tratatul.

Ed. Text. lat. Dogiel, *Codex. dipl.*, I, 2, 598. Fejér, X, 1, 657 ; *ibid.*, X, 8, 310. Hurmuzaki, I, 2, 323-324. **Text. lat. Trad.** *Magazinul ist.*, 334-7. D. Arion *Hrisoavele lui Mircea*, no. VI. **Frag.** Uljanicki, 5-6. *Uricariul*, XI, 20-22. **Trad.** Mitilineu, *Tratate și convenții*, 4-5.

55.

**** 1391 Nicopole [an. Hegirei 805, luna lui Rebiul-Evvell].**

Tratatul dintre Mircea I Domnul Țării Românești și Sultanul Baiezid Ilderim prin care se stabilește: 1. autoritatea Vv. în conducerea Statului; 2. creștinii trecuți la mohamedanism și necreștinaiți să nu fie asupriți; 3. Valahilor trecuți în împărăția turcească să nu li se ia haraci. 4. Vv. să fie aleși de Mitropolit și boieri. 5. Țara să plătească 3.000 bani roșii locali în 300 lei argint ai vistieriei turcești. Act trecut în „chiutucurile“ (condicele) împărătești.

Ed. trad. rom. și franc. D. Sturdza și C. Vartic, *Acte și Doc.*, I, 1-2. **Trad. rom.** Dionisie Fotino, I, III, 216. **Res. N.** Docan, *Numismatica Țării Românești* 517-518. **Lit.** D. Onciul, *Din ist. rom.*, 56. N. Iorga, *Geschichte*, II, 76. C. Giurescu, *Capitulațiile*, 25-26. C. Litzica, *Mss. gr. la noi*, 330-7.

Not. Rebi-ul-evel 805, corespunde cu Oct. 1372 dela Cr.

56.

[1391-1400] Iun. 10, Târgoviște.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești întărește lui Ion, Burcea, și Calian satul: Branștea Urășiei, Vadul Șercaii și stâna din muntele Lereștilor, scutite de dijma de oi, porci, grâu, vinăriciu, stupi, vad, apă ș. a. Martori.

Ed. Trad. rom. și germ. I. Pușcariu, *Fragmente istorice*, IV, 45-49 **Lit.** Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 7. I. Minea, *Politica orientală* 158, n. 2.

57.

1391 Iul. 6 [In octava beatorum Petri et Pauli Apostolorum] Lemberg.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești înnoiește alianța făcută cu regele Poloniei Vladislav, de a se ajuta reciproc, contra regelui Ungariei, vasalilor lui și altor dușmani. Înnoiește vechile tratate de alianță.

Ed. Text. Dogiel, *Codex. dipl.*, 599. Fejér, X, 8, 340. Hurmuzaki, I, 2, 334-5. **Text lat. Trad.** *Magazinul ist.* I, 338-339. D. Arion *Hrisoavele lui Mircea*, no. VII. **Frag.** Uljanicki, 6. *Uricariul*, XI, 22,

Transilvania, 1872, p. 150. Trad. Șincai, *Chronica* I, p. 573 [an. 1391], Mitilineu, *Tratate și convențiuni*, 7-8.

58.

1391 (6900) Dec. 27 Argeș.

Cartea (*literae*) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, prin care dă egumenului Stanciul și fratelui său, Călin, satul Scoreiul din Țara Făgărașului, scutit de dările pentru oi, porci, albine, vin, dijmă de pescuit, poștă și orice slujbă. Mihail Vv. întărește hotare care încep de la Olt de lângă Cetate, ținutul Cârja apa Valea Apatului, Piatra Oblă, apa Rivului, Laiotă, muntele] „Cacumen“, Scoreiul cel Bătrân, Valea „Viczonilor“ Unghiul cu Frasinii, „Perole“, Valea „Szerecsi“, Czolfa Tunsului, Apa Tunsului, până în virful muntelui. Martori.

Ed. Trad. lat. *Transilvania*, 1872. 151-152 [supt an. 1392]. Hurmuzaki, I, 2, 341-342. I. Pușcariu, *Fragmente istorice*, 38-41 (supt an. 1392). Trad. lat. și rom. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. VIII. Lit. I. Minea, *Politica Imp. Sigismund*, 158 n. 2.

59.

1392 (6900) Ian. 8 ind. 15.

Hrisovul (Хрисовъла) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, prin care întărește mănăstiri Cozia, la lăcșul Călimănești pe Olt, mertic din : 300 găleți de grâu pe an, 10 cărătoare de vin, 12 burdușe de brânză, 12 cașcavale, 12 bucăți postav de zeghii, dijmăritul din jud. Vâlcea, miețe și ceară ; mai dă : balta, Mamina la Orlea, satele Cireșovul, mai sus de Slatina și altul la Dunăre, Poroința, o moară la Râmnic, alta la Catalui la Giurgiu, satul, Luncavăț, Bucureștii, satele Bogdănești și Lunceanii la Olt, Săpatul până la gura Ialomîiții și Cărare, 300 sălașe de Țigani, ulița de la Râmnic pe Olt, satul inătești până la Troian și Râmnic și satul Bujorani, la Cătălui. Martori. Scrie Filos logofăt.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. dela Mircea*, 309-313. Res. Lesviodax, 390-4 [supt an. 1362 (6870) Ian. 7 incl. 15]. N. Docan, *Elemente cronologice*, 884-88. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 6. C. C. Giurescu, *Organizarea financiară*, 9. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, 22. Lit. Hasdeu, *Ist. Crit.*² I, 126, n. 12-13. Onciul, *Titlul lui Mircea*. I. Minea, *Urmașii lui Vladislav*, 14 n.

60.

1392 (6900), ind. 15.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești întărește mănăstirii Tismana

ctitoria lui Radu Vv., daniile acestuia (v. supra doc. no. 17), dania lui Dan Vv. (v. supra doc. no. 27) apoi de la Vv. satul Jarcovji, siliştea Sălcişoară la balta Bistreşului a lui Stanciu Vranina, Suşiţa pe Topolniţa, „Sogorino“, Pesticevo, venitul de la carele lui Cip Hanos la Bratila; întăreşte; moara la Bistriţa a lui Basea dată de doamna Calinichia, Dăbăceştii de la Dumitru Dăbăcescu, dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antonie la Vodiţa (v. supra doc. no. 12). Se întăreşte cinul lui Nicodim, libera alegere a stareşului.

Ed. Text sl. Venelin, 9-12 [sub an. 1382]. Text. Trad. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. IX [sub. an. 14...]. St. Nicolaescu, *Doc. dela Mircea*, 305-309. Trad. G. Enăceanu, *Monastirea Apele*, 629-630. Lit. D. Bogdan, *Cancelaria lui Mircea*, 4. P. P. Panaitescu, *Minele de aramă ale lui Mircea*, 154-155, in *Cronica numismatică și arb.*, XI, 1935, n. 103-104.

61.

1392 (6900) Dec. 12.

Cf. an. [1384-1386] Dec. 12 Doc. (no. 26).

62.

[1392-1408.]

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Româneşti întăreşte mănăstirii Tismana ctitoria lui Radu Vv., daniile acestuia (v. supra doc. no. 17) și dania lui Dan Vv. (v. supra doc. no. 27), de la Vv., satul Jarcovăţ cu pârâul, Pesticevo, Sagorino luat schimb de Nicodim pe Poroiniţa, satul Sagheveş cumpărat de Nicodim sub Dan Vv. Groşanii, moşia la Poeni a lui Tatomir, Voico și Radoslav, Jaleşul dat de Dimitrie Dăbăcescu, Aniniş pe Jiu, satul de la balta Sălcişoara, zeciuală de la carele lui Ciophan la Bratila, moara la Bistriţa a lui Basea, dată de Doamna Calinichia, întăreşte dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antonie la Vodiţa (v. supra doc. no. 12) Satele scutite de dări. Alegerea stareşului după orânduiala lui Nicodim.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. dela Mircea*, 337-341. Frag. Id., *Alexandru V. Aldea*, 2 n. Lit. P. P. Panaitescu, *Minele de aramă ale lui Mircea*, 154-155, in *Cronica numismatică și arb.*, XI, 1935, no. 103-104.

63.

1393 (-6902).

D. Fotino, „*Istoria gen. a Daciei*“, trad. G. Sion, III, 216 n. 1, dă după o însemnare veche a boierului Serdar Const. Chişoreanu,

făcută după un hrisov a lui Mircea din 6901, titlul cel mare al acestuia, care sfârșește astfel: „și domn cetății Drăstorului și al tuturor Țărilor și orașelor până în hotarul Adrianopolei“.

Lit. Hasdeu, *Ist. Crit.*², I, 30. Onciul, *Mircea cel Bătrân*, 185. I. Minea, *Politica orientală* 104. n 2, și 124 Al. Vasilescu, N. Iorga, *Veneția la Marea Neagră*, în *Conv. Lit.*, XLIX., 444.

64.

1395, Mart 7. [In Dominica reminiscere] Brașov.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești făgăduiește regelui Sigismund al Ungariei, care l-a ajutat contra Turcilor: 1. să-l însoțească personal, sau să trimeată numai oaste, dacă regele nu merge în persoană, contra Turcilor; 2. să înlesnească armatelor ungurești trecerea și hrana; 3. să rămână el sau armata, după cum rămâne Sigismund sau numai armata acestuia, în locurile cucerite. 4. să poată concedia armata; 5. să-i treacă peste Dunăre; 6. să ajute aprovizionarea.

Ed. Text. Fejér, X, 2, 270. Hurmuzaki, I, 2, 359-361. **Text. lat.** Trad. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. XI. **Frag. Pray**, *Dissertationes*, VII, 144. *Transilvania*, 1872, 163. **Trad. Șincai**, *Chronica*, I 578-582. [A. 1395] Mitilineu, *Tratate și Convențiuni*, 8-10.

65.

1396, Maiu 28 [Ipso die sancte et individue Trinitatis], Argeș.

Vlad Vv. Basarabiei și comitete Severinului se închină lui Vladislav, regele Poloniei, și soției acestuia, Hedviga, moștenitoarea Ungariei, care îi întăriseră voevodatul Basarabiei și ținuturile din Țara Ungurească (Amlașul și Făgărașul) făgăduind să fie credincios și să-i ajute în lupte.

Ed. Text. lat. Dogiel, *Codex dipl.*, I, 2, 623. Fejér, X, 8, 414. Hurmuzaki, I, 2, 374-375. *Uricarul*, XI, 23-25. **Trad. Șincai**, *Chronica*, I, 584-85. Hasdeu, *Ist. Crit.* 73. **Frag.** Uljanicki, 9-11. **Lit.** Hasdeu, *o. c.*, 73-76, unde se citează discuțiile anterioare.

66.

[1398 (-6907)], Nov. 21, Ind. 7.

Jupan Aldea dă mănăstirii Sf. Nicolae din Cutulmuz, la Sfântul Munte, satul Cireșovul de la Olt pentru pomenirea lui Mircea Vv. și a sa, cu familia. Dă carte (писании) egumenului Ieremia. Martori. Țabisa scrie. „Cambanarit.“

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 15-16, Lit. St. Nicolaescu, *Mănăstirea Cutlumusul*, in „*Universul*”, 1913, Aprilie 30. N. Iorga, *Muntele Athos*, 18 [supt an 1414.] I. Minea, *Vlad Dracul*, 41 n. 1,

67.

1399 (-6907), Maiu 11, ind. 3, Giurgiu.

Cf. 1409 Maiu 11 ind. 3. [Doc no. 77].

Not. 1399 are ind. 7.

68.

1400 (6908) Mart. 23, Gherghița.

Hrisovul lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, prin care întărește mănăstirii Snagov moșia Valea, cu moara de pe Neajlov și vama de la Prahova.

Res. Const. Cantacuzino Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 21-22 (no. 13). Ionescu-Gion, *Bucurescii până la 1500*, 189.

69.

1409 (-6908) Iul. 20, Argeș.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești dă boierilor: Micul și Stoia satul Mândra din Țara Făgărașului, scutit de: oierit, goști-nărit, dijma de miere, vinăriciu, moară, etc. Martori.

Ed. Trad. ung. I. Pușcariu, *Fragmente istorice*, IV, 43-45. Lit. I. Minea, *Politica orientală*, 158, n. 2.

Not. Același doc. a fost ed. in traducere ung. și rom. de Gr. Tocilescu, *Cetatea București*, 18-21, cu data: 1410 Iulie 20 [Anni a creatione mundi 6060 octavo centesimo quinquagesimo octavo] București. ** D. Onciul, *Titlul lui Mircea*, 1031-1032, n. 2.

70.

1401. Cetatea Bucureștilor.

Ionnescu Gion, *Bucurescii*, 189, citează un hrisov de la Mircea-cel-Bătrân despre dania făcută unui Român din Țara Făgărașului. Fără data (1386-1418) e pomenită într'un act de la tribunalul din Făgăraș, cu data 1511 August 26, dania lui Mircea Vv. pentru boierul Costea anume: Viștea-de-jos, Viștea-de-sus și Arpașul.

N. Densusianu, *Istoria Făgărașului*, 8; Hurmuzaki, II, 90.

Not. Ionnescu-Gion, *Il'id.*, p. 187 mai citează un doc. de la Mircea din 1401, București.

71.

[c 1402–1416] Aug. 10 Giurgiu.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești scrie regelui Vladislav al Poloniei, ruda sa, că nu el a spus Ungurilor că Vladislav vrea a se uni cu Turcii contra lor, ci poate chiar solii poloni trecând prin Ungaria.

Ed. Text. sl. Trad. lat. Hurmuzaki, I, 2, 825-26 [a. 1383-1419]. Text sl. Trad. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. XVI. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 342-344. Text. sl. Uljanicki, 14-15. Ohienko, *Dvi gramaty vovody*, 419-420 (fără an).

72.

1402–1418.

Hrisovul (Хрисовѣа) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești, prin care dă mănăstirii de la Nucet (Cozia) bălțile de la Săpatul la gura Ialomiței, pe Dunăre, cu veniturile: gloabe, dușugubine, de la stupi ș. a. Tâmpa, care, cu gîrla Săpatul, s'a închinat starețului Sofronie și mănăstirii, să-și ia vama de la această gârlă; restul îl va lua statul. Poruncește slugilor sale și căpeteniilor Dârstorului să nu ia drepturile mănăstirii. Marginal 6895, adecă 1387.

Ed. Text. Miletić-Agura, 327-328. Text sl. Trad. T. Cipariu, *Archivu*, 77 [supt an. 1387]. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. III. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 314-317. Res. Const. Cantacuzino Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 20, (no. 5). St. Greceanu, *Scrierile lui Radu log. chronicarul*, II, 251 [supt an. 6810]. Brezoianu, *Instituțiile României*, 230-231 [supt an. 1387]. Facs. Miletić-Agura, l. c. St. Nicolaescu, o. c., 315. Irit. pentru datare. Hasdeu, *Ist. Crit.* ², 130 [supt an. 1387 (6895)]. *Id.*, *Negru-Vodă*, CCLXIII, îl crede din 1387, pentru că la 8 Maiu 1388 e stareț Gavriil. Onciul *Orig. Princip.*, arată că Gavriil era starețul Cotmanei unite cu Cozia și că Sofronie continuă să existe pînă în 1415. *Id.*, *Titlul lui Mircea*, 1011. *Id. Mircea cel Bătrân*, 176. I. Minea, *Pierderea Amlășului*, 17-19 n. după titlu și starețul Sofronie, îl crede posterior a. 1402-3. St. Nicolaescu, l. c. cu data c. 1392-94.

73.

1403 Sept. 16 (Dominica post sanctum Matheum et secundum rossicum calendarium dominica post venerabilis crucis exaltationem), Giurgiu.

Cartea [листом(ъ)] lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești, prin care înoiește tratatele de alianță cu Vladislav, regele Poloniei.

Ed. Text. Uljanicki, 13-14. Ohienco, *Dvi gramoty*, 422. **Text sl.** Trad. lat. Hurmuzaki, I, 2, 824-825; și Trad. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. XVII [1413]. „In săptămâna după Sf. Matei și pe rusește dupe înălțarea cinstului Hristos”.

Not. Duminica după evanghelistul Matei cade la 23 Sept. iar Duminica după Înălțarea Crucii la 16 Sept. Probabil că s'a făcut o greșală: in loc de Duminică înainte de Sf. Matei sau Duminică după Înălțarea Crucii, s'au pus amândouă datele după sărbătorile respective. Credem că trebuie să conteze ca dată exactă 16 Sept. 1403.

74.

1406 (-6915) Nov. 23, ind. 15, Tismana.

Porunca (повеление) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești către popa Nicodim de la Tismana pentru ca să aibă mănăstirea dreptul de a pescui în Tismana și de a avea imaș între satul Tismana și munți. Hotărnic : Bratu, fost dregător al Jiului. Întâlnirea cu craiul (Sigismund) la Severin.

Ed. Text. Venelin, 22-23. Miletić-Agura 329. [sub. an. 1407] Trad. Hasdeu, *Arch. ist.* I, 1, 98-99 [i. e. Tagorii]. **Text sl.** Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 11-12. Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 251 [supt an. 1406 Septembrie 24]. Facs. Miletić-Agura, *l. c.*

75.

1406 Dec. 26—1410.

Scrisoarea (писма) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești către satele mănăstirii Tismana care nu pot fi ocină, ohabnice vre unui cneaz sau boier, sânt scutite de slujbe, dăjdii, strajă, găleată de grâu, coșniță de poame, gloabă și deșugubină. Să fie supt ascultarea lui chir Agathon.

Ed. Text. Venelin, 26-27 [supt an. 1387]. **Text sl.** Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 13-14. Res. Ștef. Ieromonahul *Viața Sf. Nicodim*, 82. Facs. Venelin, *l. c.* Lit. Al. Ștefulescu, *l. c.* I. Bogdan, *Despre cnejii români*, 33.

Not. Se poate data după moartea lui Nicodim.

76.

[1408—1418].

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești întărește mănăstiri Tismana ctitoria lui Radu Vv. daniile acestuia (v. supra doc. no. 17, cf. no. 27) de la Vv. satele : Trufești, Piatra, Obedin, Ceauri, Ungurei, Dușești, Ploștina, Jarcovăț, Varovnicul, Șușița cu Novosești, Pesticetul pe Blatnița, dat de Doamna Calinichia, Sagoina dat de

Lucaci, Bistrița cu Țarina și Savovățul cumpărate de popa Nicodim de la Dan Vv., moara în Bistrița, dată de mama Vv. Întărește dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antonie la Vodița (v. supra doc. no. 12), întărește și zeciuiala de la carele logofătului Hanuș la Bratila Să se păstreze cinul lui Nicodim.

Ed. Text. sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 534-536. **Frag. Id.**, Alexandru V. Aldea, 2 n. Lit. P. P. Panaitescu, *Minele de aramă ale lui Mircea*, 154-155. în *Cronica numismatică și arch.*, XI, no. 103-104. Cf. 1439 (6247) Aug. 2, ind. 2 (Doc. no. 218); 1505 (7013) Mart. 26 (Doc. no. 773).

77.

1409 (-6917) Mai 1 ind. 3 Giurgiu.

Hrisovul (Хрисовъ) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești prin care, după cererea boierilor: Baldovin, Șerban și Radu al lui Stan, eliberează satul Polcăuții dat mănăstirii Strugalea de jupân Gal, de dări: boierit, goștină, albinărit, găletărit, vinăriciu, gloabe, de care, podvoade; scutit și de a pescui trei zile moruni pentru domn; îi mai dă 15 găleți și 2 cărătoare de vin pe an. Martori. Scrie Mihail.

Ed. Text. Venelin, 10-19 [supt an. 1399 (6907), Miletic-Agura, 329-331]. **Text** sl. Trad. D. Arion, „Hrisoavele lui Mircea”, no. XIII. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 317-319. **Trad. Arb. ist.** I. 1. 97 [supt an. 1399.] **Facs.** Miletic-Agura, l. c. St. Nicolaescu, o. c. 318.

Not. Ind. nu corespunde. Pentru an. 1409 (6917) trebuie ind. 2.

78.

1409. Argeș.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, dă voie negustorilor din Lemberg să facă liberi negoț în țară cu orice mărfuri afară de argint.

Ed. Text lat. Kalužniacki, *Doc. Moldawskie i multanskiu*, 22-23. **Res. N.** Docan „*Numismatica Țării-Românești*”, 518.

79.

1411 Maiu 17 [In Dominica vocem jucunditatis], Giurgiu.

Legământul făcut de Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești și boierii săi, cu Vladislav, regele Poloniei, de a se ajuta reciproc, în basa rudeniei lor, contra regelui Ungariei și vasalilor acestuia. Se înoiesc vechile legăminte.

Ed. Text. Fejér, X, 5, 130, Dogiel, *Codex dipl.* I, 2, 600. Hurmuzaki, I, 2, 472-473. *Uricariul*, XI, 30-31. **Text. lat.** **Trad.** *Magazinul ist.*, I, 340-342. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, XIV. **Trad.** Mitilineu, *Tratate și Convențiuni*, 11-12. **Frag.** Uljanicki, 19-20. **Res. Șincai**, *Chronica*, 597, (an. 1411.)

80.

1413 (-6921) Aug. 6. ind. 6, Câmpulung.

Hrisovul (Χρῖσοββλ) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării Românești, prin care întărește Brașovenilor privilegiul de vamă avut dela strămoșii lui, anume să plătească vamă între Brașov și Brăila la Târgoviște, Târgșor, Dâmbovița și Bran. La venirea lui Felentin, Martin și Cruș. Martori. Scrie Baldovin logofăt.

Ed. Text sl. Miletić, 47-48. **Text** sl. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 3-6. G. Tocilescu, 534 *Doc. istorice.* 4-6. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, No. XV. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹ 3-5.

Not. Arch. Br. no. 779.

81.

1413, Aug. 25. (Feria sexta post festum sancti Bartholomaei apostoli), Câmpulung.

Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești, la venirea lui Felentin (Valentin), Crus și Martin din Râșnov cu scrisori dela Stibor Vv. și Mihail Salomon de Nadasd, comitete Secuilor, împreună cu boerii, întărește vechile așezăminte pentru vama dela: Rucăr, Dâmbovița, Brăila, Târgoviște, Târgșor; oprește zălogirile de oameni și mărfuri.

Hrisov intercalat într'un act de confirmare al lui Dan II din 1431 Ianuarie 28 [Dominica proxima ante festum purificationis] Târgoviște. Cf. Miletić, *Sbornic*, 16-17, p. 503 504. **Ed. Text** lat. I. Bogdan, *Relațiile* ¹ I, 36-38. Hurmuzaki, XV, 1, 8-10.

82.

1413 [6921].

Dintr'un document posterior acestei date, St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 217, dă un fragment, în care emitentul spune: „și am văzut și cetit Domnia Mea hrisovul răposatului Mircea Vv. pentru moștenire, decind a fost cursul anilor 6921" (1413).

83.

1414 (12) Nov. 21, ind. 7.

Hrisovul lui Mircea Vv. care după cererea călugărului Ieremia, venit în țară, dă Sf. Nicolae din Cutlumuz clopotniței, „căm-bănăriei“, satul Cireșovul, pentru pomenirea sa și a părinților, „pentru că este a noastră mănăstire“.

Ed. St. Nicolaescu, „Universul“, 30 Aprilie 1913. Res. N. Iorga, „Muntele Athos“, p. 465.

Not. Ind. 7 corespunde an. 1413 (6922).

84.

[c. 1414–1415.]

Hrisovul (ХРИСОВОУА) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești, prin care întărește lui popa Lazăr de la Snagov satul Ciulnița de pe Buzău, dat de fratele său Stan mănăstirei, scutit de: vama oilor, a rămătorilor, albinărit, găletărit, vinărici, gloabă, de care, podvoade, de fân, de Țcășărit, de dușugubină și altele afară de serviciul de oaste.

Ed. Text. sl. Trad. St. Nicolaescu, *Vechimea Mănăstirii Snagov* 109-111. Res. Id. Alexandru V. Aldea, 11 n.

85.

1415-(6923) Mart. 28, ind. 8, Mănăstirea Cozia.

Hrisovul (ХРИСОВСА) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești prin care dă mănăstirei Cozia și egumenului Sofronie vama de la Genune (Câineni). Martori. Scrie Mihail logofăt.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 320-321. Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 22 (no. 14). I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 231. Aricescu, *Indice II*, p. 111 (no. 2271). I. Bogdan, *Un hrisov al lui Mircea*, 110.

86.

1415 (-6923) Iunie 10, ind. 8, Argeș.

Hrisovul (ХРИСОВСА) lui Mircea-cel-Bătrân Vv. Țării-Românești prin care dă lui Vlad cu nepoții: Sișa, Buia și Stănilă cu frații, satul Beala și Prislopul scutite de: oerit, goștină, albinărit, găletărit, vinărici, gloabe, de care, podvoade și orice slujbe. Dau Domnului cal și cupă. Martori. Venirea lui Mustafa Celapie. Mihail grămatic scrie.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan. *Un brisov al lui Mircea*, 112-115. D. Arion, *Hrisoavele lui Mircea*, no. XVIII. St. Nicolaescu, *Doc. de la Mircea*, 322-323. Facs. St. Nicolaescu, o. c., 322.

87.

[c. 1415, 31 Ian. 1418].

Porunca (вримзо) lui Mihail Vv. Țării-Românești prin care hotărăște în ce chip își va scoate „orice om din Țară” datoriile de la Brașoveni.

Ed. Text. Miletic, 48. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 7-8. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 6-7. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 6-7. Not. Arh. Br., no. 217.

88.

[c. 1415, 31 Ian. 1418.]

Scrisoarea (писмѣ) lui Mihail I Vv. Țării-Românești, către vameșii de la Dâmbovița, Rucăr și Bran, pentru vama ce au să ia Brașovenilor.

Ed. Text. Miletic, 48. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 6-7. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 7-8. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 6. Not. Arh. Br., no. 216.

89.

1417. Iun. 10, Târgoviște.

Cf. [1391-1400] Iun. 10 (Doc. no. 56).

90.

[Ante 1418.]

Mihail I Vv. Țării-Românești dăruiește „cu voia părintelui său” mănăstirilor Cozia și Cotmeana de ocină și ohabă, 10 case de oameni, din casa și orașul lui, scutiți de dăjdia și slujbe și făcuți slobozi.

Res. C. Giurescu, *Despre Rumâni*, 195. I. Minea, *Politica Orientală*, 159. Lit. Hașdeu, *Ist. Crit.*², I, 132, n. 2 și Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 8, n. 1, explică confuzia făcută cu doc. din 1418, Iunie 22.

91.

1418 Iun. 5 [Dominica Octavorum corporis Christi] Argeș.

Mihail I Vv. Țării-Românești întărește Sașilor din Cislădia

(Heltha) după rugămintea trimișilor: Iacob Armeanul și Christel, privilegiul dat de Mircea Vv., de a-și paște vitele în munții Țării-Românești. În cas de războiu să trăiască în pace și să le trimeată un boer cu o săgeată de oaste.

Ed. Text. lat. Engel, *Geschichte der Wallachey*, I, 164. *Transilvania*, 1872, 220-221. *Hurmuzaki*, I, 2, 502. **Trad.** *Arb. ist.*, I, 1, 117-119. **Lit.** Onciul, *Titlu lui Mircea*, 214. Id. *Mircea-cel-Bătrân*, 189, n. 3. I. Minea, *Politica orientală*, 159.

92.

1417 (-6926) Iun. 22, ind. 11, Târgoviște.

Porunca (wpismo) lui Mihail Vv. Țării-Românești pentru mănăstirea Cozia, unde odihnește părintele său, și Cotmeana, ca să fie scutite satele de ori ce dare, ocinile, dobitoacele și oamenii lor, de vinărieni, morărit, cislă.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 331-332. **Res.** I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 232. **Lit.** Hașdeu, *Ist. Crit.*, I, 132, n. 1. Iorga, *Rev. Ist.* IX, 1923, p. 194.

93.

1418 (6926), Iul. 10.

Hrisov de la Mihail I. Vv. Țării-Românești pentru Chiojdul moșnenilor din Stari Chiojd.

Frag. D. Onciul, *Mircea-cel-Bătrân*, 186, no. 1. **Res.** Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 22, (no. 15). **Lit.** I. Minea, *Politica orientală*, 163. M. Onciul, *Titlu lui Mircea*, 224, n. 1.

94.

1418 (-6926), Argeș.

Mihail I, Vv., Țării Românești dă boierilor: Coman și Nan moșia Rodulful, Piscul și Jilișteea.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 22, (no. 15.)

95.

1419 Mart. 18.

Mihail I, Vv. Țării-Românești, către mănăstirea cu hramul sfintei Treimi (Cozia) și starețul Sofronie pentru scutirea de vamă a ca-relor mănăstirei.

Ed. Text sl. **Trad.**, Hașdeu, *Negru Vodă*, CCLXI-II, sub an. 1379. **Res.** I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 232-233. Aricescu, *Indice*, II,

111 (no. 2272.) **Frag.** St. Nicolaescu „Alexandru V. Aldea”. 6-7 și n. 1. **Facs.** Hașdeu, *op. c.*, no. II. **Lit.** Onciul, *Originile principatelor*, 203-205, Id., *Titlul lui Mircea*, 23 și 223. Id., *Mircea-cel-Bătrân*, 187, n. 1. Al. Vasilescu *Urmașii lui Mircea*, 9. I. Minea, *Politica Orientală*, 146 și 162.

Not. Data e pusă de traducătorul Gh. Peșacov la Arh. St. București. La Hașdeu, l. c. și I. Brezoianu l. c. „Radu”; s'a constatat însă e dedesupt a fost scris Mihail.

96.

1420-1424.

Porunca (вoрнзлo) lui Dan II, Vv. Țării-Românești către Târgoviștenii, pe care îi scutește de alte vămi afară de cea veche de la Târgoviște.

Ed. Text. Miletic, 55. **Text sl.** Trad. I. Bogdan *Relațiile*², 28. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 4 [sub an. 1384-1386]. **Res.** I. Bogdan, *Relațiile* 1, 24-25.

Not. Arh. Br. no. 3,

97.

1421 (6829) Mai 17, ind. 14.

Radu II, Praznaglava Vv. Țării-Românești făgăduiește Brașovenilor pace, ajutor reciproc, libertatea comerțului. Se prevede: judecarea săracilor (сираци) de Vv. sau de ei pentru ai lor și să nu adăpostească unii vrăjmașii celui alt.

Text Militić, 52. **Ed. Text sl.** Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², 8-10. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 8-9. **Res.** Onciul, *Originea Principatelor*, 202, I. Bogdan, *Relațiile*¹, 7-8.

Not. Arh. Br. no. 776.

98.

1421 (6929) Iun. 1. Crugul soarelui 14, Crugul luni 12.

Hrisovul lui Radu II, Prasnaglava Vv. Țării-Românești prin care întărește mănăstirei Nucet (Cozia) bălțile de la Săpatul la vărsarea Ialomiței în Dunăre, balta Săpatul dată de Tâmpa în vremea lui Mircea Vv. și a starețului Sofronie și vama de la stupi. Martori.

Frag. Onciul, *Titlul lui Mircea*, 223. **Res.** N. Docan *Elementente Cronologice*, 387. St. Greceanu, *Genealogiile documentale*, 345. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea* 1 n. 5.

Not. N. Docan, l. c., arată că crugurile 14 și 12 sânt pentru anul 7042; pentru 6929 ar fi 13.

99.

1421 Iun 19, Creața.

Hrisovul lui Radu II, Prasnaglava Vv., Țării-Românești pentru moștile Jiblea, Călmănești, etc... ale mănăstirei Cozia. Martori.

Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României* 234 sub an. 1437. St. N. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 220. C. Giurescu. *Despre boeri*, 22-23.

Not. Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 19, n. 3, 21, n. 5. Crede că anul 6945 (1437) este o adăogire posterioară.

100.

1421 (6930) Sept. 10, ind. 7, Argeș.

Hrisovul lui Dan II Vv. Țării Românești pentru întărirea donațiilor mănăstirei Tismana, Martori.

Res. I. Bresoianu, *Instituțiile României*, 232. Lit. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 19, n. I. Bogdan, *Relațiile*, ², 251 n. (doc. și data).

Not. St. Greceanu, *Genealogiile documentate*, I, 262 n., cu aceiaș dată menționează un hrisov dat: mai multora să le fie moșie ohavnică (indescifrabil). Ind. nu corespunde; pentru 1421 Sept. trebuie ind. 15.

101.

1421 (6939) Nov. 21, ind. 15, Târgoviște.

Hrisovul (ХРИСОВЪ) lui Radu II Praznaglava Vv. Țării Românești prin care întărește Brașovenilor vechile așezăminte de vamă pentru drumul Brăilei, la Bran, Târgoviște și Dâmbovița. Făcut la venirea lui Hanăș Rével și Cârstea din Râjnov. Martori. Scrie Gherghina.

Ed. Text. Miletić. 52. 53. Text sl. trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 11-13. G. Tocilescu, 534. *Doc. istorice*, 10-11. Res. Onciul, *Originile Principatelor*, 202. I. Bogdan, *Relațiile* ¹. 9-10.

Not. Arh. Br. no. 771.

102.

1421 Dec. 12.

Al. Vasilescu în *Urmașii lui Mircea*, 150, citează un document de la Dan II. Martori: Albul.

103.

1422 (= 6931) Sept. 16, Argeș.

I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 233, citează un hrisov al lui Dan Vv., fiul lui Dan.

104.

1422 (6931) Oct. 23, ind. 1, Târgoviște.

Hrisovul (Хрисовѣла) lui Dan II Vv. Țării Românești dat Brașovenilor pentru întărirea așezământului de vamă avut de la înaintașii lui. Martori. Coico logofăt scrie.

Ed. Text. Miletić, *Sbornik*, XVI-XVII, 500. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 15-17. G. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 13-15. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹. Facs. Miletić, l. c.

Not. I. Minea, *Politica orientală*, 171, crede că e din 1423

Arh. Br. no. 71.

105.

[1422 post Oct. 23.]

Porunca (връзмо) lui Dan II. Vv. Țării Românești către Brașoveni pentru așezământul de vamă dat de Mircea Vv.. Vesteste vameșii de la Cetatea Dâmboviții și Rucăr.

Ed. Text. Miletić, 58-59. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², 17-19. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 15-16. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 13. 14.

Not. Arh. Br. no. 9.

106.

[1422.]

Scrisoarea (писмѣ) lui Dan II. Vv. Țării Românești, prin care vestește vameșilor din Prahova că a întărit Brașovenilor, privilegiile de vamă date de Mircea Vv.

Ed. Text. Miletić, 57. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², 19-21' Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 16-17. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹ 14-15.

Not. Arh. Br. no. 7.

107.

[1423-1426 – 1427-1431.]

I. Bogdan in *Relațiile*², I, 251 Vv. citează un document nedatat de la Dan II pentru Tismana.

108.

1423.

Tunusli, *Ist. polit. și geog. a Țării Rom.*, trad. Sion, p. 130, spune că este un *document de la Dan Vv. pentru satul Băișoara din Loviște* în jud. Argeșului.

Lit. Onciul, *Radu-Negru*, 44 n. 2. I. Minea, *Urmașii lui Vladislav*, 21.

109.

1424 (6932) Febr. 28. ind. 2. Târgoviște.

Dan II Vv. Țării Românești întărește mănăstirilor Cozia și Cotmeana stăpânire peste 10 case de oameni din Târgoviște, ohabă, scutite de dări, oerit. goștinărit, etc., Martori.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul *Cronol. tabelară* 22 no. 16. N. Docan, *Elemente Cronologice* 387. St. Greceanu, *Genealogiile documentate*, I, 344. C. Giurescu, *Despre r mâni*, 195.

110.

1424 Aug. 3.

I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 233, și St. Greceanu, *Genealogiile documentate*, I, 344, citează un hrisov de la Dan Vv.

111.

1424 (-6932) Aug. 5, ind. 2.

Dan II Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Tismana daniile ctitorului ei, Radu Vv. (v. supra doc. no. 17; cf. și no. 27 și 34), cumpărăturile lui chir Agaton de la Stanciul fiul lui Macher pe un cal, 2 pahare, 2 lînguri și un brâu de argint, apoi Leurda, Cireșelul, Turcineștii, și dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antoine la Vodița (v. supra doc. no. 12). Satele sunt scutite de slujbe. Alegerea stareșului dupe orânduiala lui Nicodim.

Ed. Text. sl. Trad., *Arh. ist.*, I, 19-21. Trad. G. Enăceanu, *Mănăstirea Apele*, 755-757. Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 233. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 3 (dau August 3) Lit. Ștef. Ieromonahul, *Viața Sf. Nicodim*, 65 (id.)

112.

1424 Nov. 10, Târgoviște.

Hrisovul (хрисовѣл) lui Dan II Vv. Țării-Românești, prin care, pentru că Sigismund l-a lăsat să-și facă haraghie (monetărie), fixează Brașovenilor plățirea vamei de la Rucăr la Brăila, la Bran, Târgșor, Târgoviște, Dâmbovița și Vadul Dunării. Martori.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 21-24. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 18-120. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 15-17. Lit. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 10-11, n. 4.

Not. Arh. Br., no. 780.

113.

1424 Nov. 10 (Feria sexta proxima in vigilia Sancti Martini episcopi et confessoris) Târgoviște.

Dan Vv. Țării-Românești, fiindcă regele Sigismund ia îngăduit să facă haraghie (monetărie), stabilește vama de plătit pentru Brașoveni și cei din Țara Ungurească la: Bran, Brăila, Târgșor, Târgul Nou, Târgoviște, Dâmbovița, Dunăre și Rucăr. Martori: Valentin, Iohan Crispa, Martinus judele Rășnovului etc.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 24-27. Hurmuzaki, XV, 1, pp. 12-13 [sub an. 1423].

Not. Arh. Br., no. 774.

114.

1424.

St. Nicolaescu în *Alexandru V. Aldea*, 11 n. și I. Minea, *Vlad. Dracul*, 31, citează, un document de la Dan fiul lui Mircea.

115.

1424.

Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 2, p. 169, n. 3, citează un document de la *Dan II, Vv. in care „birnicul” = strângător de dădii.*

116.

1424.

Scrisoarea (пишет) lui Dan II, Vv. Țării-Românești, către vameșii da la Cetatea Dâmboviței și Rucăr pentru vama ce au să ia de la Brașoveni.

Ed. Text Miletić, 56. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*, I 27-23 Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 21-22. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹ 18. Lit. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 11-11. n. 4.

Not. Arh. Br., no. 5.

117.

c. 1424–1427.

Scrisoarea (пишет) lui Radu II. Prasnaglava Vv. Țării-Românești, prin care scutește pe Brașoveni, ca în vremea lui Mircea, de vama de la Câmpulung.

Ed. Text. Miletić, 53. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 15. 14. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 11-12. Trad. I. Bogdan, 10-11-Not. Arh. Br., no. 227.

118.

[c 1424-1427].

Porunca (вприсмо) lui Radu II. Prasnaglava Vv. Țării Românești pentru privilegiile comerciale date Brașovenilor, Râșnovenilor și Țării Bârsei și ca vameșii Țarului Alexandru, de la Rucăr și Dâmbovița să nu calce aceste privilegii.

Ed. Text. Miletić, 47 [sub an. 1375-1380]. Text sl. Trad. Hașdeu, *Negru Vodă*, CCXLI-II. [sub an. c. 1374] I. Bogdan *Relațiile* ¹, I, 14-15. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 12-13. Lit. Hașdeu, I, c. Onciul *Originea principatelor*, 201-202. Id. *Titlul lui Mircea* 23. VII St. Nicolaescu *Doc. slavo-române*, 217-218 n. Id. *Alexandru V. Aldea*, 13. Jireček, *Archiv f. sl. Phil.* XIX, 609 Alex. Lăpedadu, *O nouă publicație*, 34.

Not. Arh, Br. no. 299.

119.

1425 (-6933) Iul. 17, zi la Sf. Marina.

Testamentul boerului Petru Man prin care lasă mănăstire Cozia toată averea: 2 vii, o morară ș. a .Martori.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 219 n.

120.

1425 (-6933) Dec. 12, ind. 33.

Dan II Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Cozia satele: Călimănești, Jiblea, Brăduteni, Seaca, Bogdănești, Lunceni, Ilinătești, etc. și 300 sălașe de Țigani.

Res. N. Docan, *Elemente cronologice*, 388. Lit. N. Docan, I, c. A. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 25, n. 3.

121.

1426 Mart. 24, Duminica Floriilor, Argeș.

Dan II Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Tismana daniile făcute de Radul Vv. ctitorul ei și de Dan Vv. și îi întărește morile de la Tg. Jiu, făcute de popa Agaton cu frații pe locul dat de Stanciul și Miclăuș. Martori. Coico scrie.

Ed. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Ist. Târgu-Jiului*, 333-35 [1420-31]. Lit. A. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 28 n. [1426 Mart. 24].

122.

1426.

Se amintește un tratat între Sigismund regele Ungariei și Dan Vv. Țării-Românești.

Ed. Fejér, X, 8, p. 607. Hurmuzaki, 1, 2, p. 534 (Extras).

123.

[1427 Apr.-Mai]

Scrisoarea (писем) lui Dan II Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru înapoierea avutului lui Stoica. Se vestește pacea încheiată.

Ed. Text. Militić, 59. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², 29-30. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 22. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 10. Lit. St. Nicolaescu. *Alexandru V. Aldea*, 10-11.

Not. Arh. Br., no. 2.

124.

[1427 1431.]

Scrisoarea (писем) lui Dan II Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru desființarea vămii de la Bran și despăgubirea celor vămuliți.

Ed. Text. Militić, 55. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 30-31. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 17-18. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 19-20.

Not. Arh. Br., no. 1.

125.

[c. 1427-31], Argeș.

Scrisoarea (писем) lui Dan II Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru nedreptățile vameșilor de la Bran.

Ed. Text. Militić, 55. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 31. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 22-2³. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 20.

Not. Arh. Br., no. 4.

126.

[1428] Mai 25, Argeș.

Dan II Vv. Țării-Românești întărește lui Stroe, David și Mareș cu frații și nepoții, stăpânire peste Modruzești și Crăpești. Martori.

Res. Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 34, n. 10 și 44.

127.

1428 (-6936) Sep. 10, ind. 7, Argeș.

Dan II Vv. Țării-Românești întărește lui Peteu, Bratia, Drăgoi, Manea și Neagoe moșiile Valea și Călugărul ocine și ohabnice. Martori.

Res. Al, Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 35 n. 1. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 11 n.

128.

1428 (-6937) Sept. 10, ind. 7, Argeș.

Dan II Vv. Țării-Românești întărește lui Peteu, Bratea, Drăgoi, Manea și Neagoe, o moșie scutită de dări. Martori.

Res. N. Docan, *Elemente cronologice*, 388. C. Giurescu, *Despre boieri*, 24.

Not. În condica mănăstirii Tismana, an. 6930, rectificat de Onciul în 6937. Este vorba de același doc. cu precedentul ?

129.

1428, Oct. 7.

Hrisovul lui Dan II Vv. Țării-Românești prin care întărește mănăstirii Snagov: bălțile cu locurile și satele: Trenghișești, Turbași și Vrăești, pentru că și-a adus aminte de dania lui Mircea Vv.

Frag. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 11 n. Id. Mănăstirea Snagov, 111 n. N. Iorga, *Studii și doc.*, XVIII, 70-71. Res. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 64. Lit. A. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 156.

Not. Acesta e probabil și doc. amintit de I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 233.

130.

1428 (6937) Oct. 27.

Dan II. Vv. Țării-Românești — danie pentru mănăstirea Snagov.

Cit. Gh. Ghibănescu, *Vlad Călugărul*, 142.

131.

1429 (6937). Târgoviște.

Dan II. Vv. Țării-Românești întărește mănăstirii Snagov stăpânirea moșiei Stucia.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 23, (no. 18).
Lit. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea* 11 n. I. Minea, *Vlad Dracul*, 29-31 n. 3. St. Nicolaescu, *Mănăstirea Snagov*, 111 n.

132.

1429 (6937).

Hrisov de la Dan Vv. fiul lui Mircea Vv.

Cit. Cantacuzino Const. Stolnicul. *Cronol. Tabelară*, 22, (no. 16).
Lit. A. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 151, crede că e în sensul de fiu sufleteș dar că e tot Dan II fiul lui Dan I.

133.

1430 (6939), Sep. 16, ind. 9.

Hrisovul (ХРИСОВСА) lui Dan Vv. Țării-Românești prin care dă lui : Stoica, Dumitru, Vlacsan, Mihaîl, Petru și Șișman satele : Ciurilești, Amarul, Dâmbova, Turcinești și Balomirești, moșii ohabnice scutite de : oerit, pescărit, albinărit, găletărit, vinărici, dijme, gloabe, cosit de fân, cărat, podvezi și altele. Birnic. Martori.

Ed. Text sl. Trad. Arb. ist., I₂, p. 73. Gh. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 280-283. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 15-16. **Trad. Foaia Soc. Rom.**, II. (1871), 32-33. **Res.** Brezoianu, *Instituțiile României*, 233.

134.

[1430].

Ioannes Albi domn muntean face inchinare omagială regelui polon Vladislav în forma în care făcuse și mai înainte.

Res. *Arb. ist.*, I₂ pp. 51-52. Hurmuzaki, III, supl II, 280. N. Iorga, *Studii și doc.*, III, p. XIV [sub an. 1403] Id. *Chilia și Cetatea Albă*. 74. I. Minea, *Vlad Dracul*, 41. Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 40 n. 10, citează : Rukaczewski, *Inventarium omnium et singularium privilegiorum litterarum, diplomatum serviplarum et monumentorum, quaecumque in archiva regni in Arce Cracoviensis Continentur*, 134 ; Lewicki, *Index actorum saeculi XV ad res publicas Poloniae spectantium*, in *Monumenta mediaevi historica res gestas Poloniae illustrantia*, XI, p. 38 și 50.

Lit. P. P. Panaitescu, *Rev. Arb.* II (1908-1929), no. 35. p. 443, pentru greșelile de transcriere din registrele Poloniei.

Not. Ioannes Albi, este probabil numele, greșit transcris, al unui Voevod muntean, poate Aldea, și atunci data e de discutat ; poate Mircea, în care caz 1403 ar fi mai potrivită.

135.

1430 (6938).

Dintr'un document posterior, St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 217, dă un fragment în care emitentul spune că a văzut: *hrisovul răposatului Dan Vv. atunci a fost cursul anilor 6938 (1430)*.

136.

[1430 Dec. – Ian. 1431.]

Scrisoarea (писма) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care acuză pe Brașoveni că îi asupresc slugile înainte de plecarea sa la craiul, care îl pusese să păzească această margine de Țară. Recomandă pe Voloder.

Ed. Text. Miletić, 62. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 54-55. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 39-40. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 35.

Not. Arh. Br. no. 168.

137.

1431 (– 6939) Ian. 30, ind. 9, Târgoviște.

Dan II Vv. Țării-Românești reinvoiește și întărește Brașovenilor, la venirea lui Hana Hopândeii, cu hrisovul lui Mircea Vv. făcută cu voia craiului și a lui Stîbor Vv. și Mihail Solomon Săcuiul, privilegiul de vamă cuprins în acest hrisov. Martori. Scrie Nicula.

Ed. Text Miletić, 54-55. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 32-35. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 23-25. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 20-23. Lit. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 10-11. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 220. Kogălniceanu; *O geneologie*, 1270.

Not. Arh. Br. no. 768.

138.

1431 (– 69 9) Ian. 30 ind. 9. Târgoviște.

Dan II. Vv. Țării Românești reinvoiește și întărește Brașovenilor, hrisovul lui Mircea Vv. pentru așezământul vânilor. Oprește zălogirile de oameni și mărfuri. La venirea lui Hana Hopândeii cu hrisovul lui Mircea Vv. făcut cu voia craiului, a lui Stîbor Vv. și Mihail Solomon Săcuiul. Martori. Scrie Nicula.

Ed. Text. Miletić 57-58. Text sl. trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 35-36. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 26

Not. La sfârșitul acestui act I. Bogdan, l. c., dă privilegiul lui Mircea din 1413 August 25., intercalat într'un act lat de confirmare al lui Dan Vv. 1431 Ian. 28 [Dominica proxima ante festum purificationis] Târgoviște.

Cf. Miletic, *Sbornic*, 16-17, pp.503-504.

139.

1431 post 30 Ian.

Scrisoarea (писет) lui Coico Logofăt către Șuli Gheorghe județul Brașovului pentru cartea făcută. Se plânge contra lui Hana și canțilarșul Linard.

Ed. Text. sl. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 247-248. Gr. Tocilescu 534 *Doc. istorice*, 376. **Text.** Miletic, 71. **Trad.** I. Bogdan; *Relațiile*, 199.

Not. Arh. Br., no. 526.

140.

1431 (-6939) Febr. 8 Nürnberg.

Diploma lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești dată de la Curtea regelui Sigismund, urde se afla pentru afaceri importante, călugărilor Mioriși, cărora le făgăduiește ajutor și libertatea de a propaga credința catolică fără a fi supărați de nimeni, în părțile Transalpine.

Ed. Text. lat. Kemény, in Kurz, *Magazin für Geschichte Siebenbürgens*, II, 44-45. *Transilvania*, 1873, pp. 101-102. Hurmuzaki, I, 2, pp. 749-50.

Not. Diploma lui Vlad e transcrisă în 1448 Iul. 9 de notarul public din Oradia.

141.

1431. Ian.-Iun.

Scrierea (писет) lui Vlad Dracul Vv Țării-Românești către Brașoveni pentru ca să nu mai dea arama lui Aldea și Albul ci după cum a spus șpanul lui Petru să o dea cămării Chezarului; Ionăș, Stanislav și Naneș să adune arama găsită. Să aresteze pe Moldovenii de la ei până se vor întoarce solii din Moldova.

Ed. Text sl. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 57-58. Gr. Tocilescu; 534 *Doc. istorice*, 41-42. **Trad.** I. Bogdan, *Din relațiile cu Brașovul*, 884-885. **Res. Id.** *Relațiile* ¹, 38-39.

Not. Arh. Br. no. 152.

142.

[1431. Ian.-Iun.].

Scrisoarea (πισιειτ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni la care trimete pe Ionăș Românul.

Ed. Text. Miletić, 79 (atribuită lui Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 59. Gh. Tocilescu, 534, *Doc. Istorice*, 47. Trad. I. Bogdan. *În Relațiile cu Brașovul*, 885-886. Id. *Relațiile*¹, 39.

143.

1431 (-6989) [Ian.-Iun.].

Dan Vv. (II) Țării-Românești dă moșia Fănești a lui Gurban zbașii.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 23, no. 19.

144.

[1431 Ian.-Iun.].

Scrisoarea (πισιειτ) lui Dan II Vv. Țării-Românești către : Câmpulungeni, Argeșeni, Târgovișteni, Târgșoreni, Săculeni, Gherghiceni, Brăileni, Buzoieni și Floreni, cărora le vestește libertatea comerțului cu Brașovul și reînnoirea așezământului de vamă din vremea lui Mircea.

Ed. Text. Miletić, 56-57. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 38-39. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 27-28. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 23-24.

145.

1431 Iun. 14. (Feria quinta proxima ante festum beatorum Titi et Modesti martirum), Târgoviște.

Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești vestește autorităților regale fuga grecului Femiano cu vîstieria Țării. La care să ajute pe Ioan, fiul lui Gaspar din Câmpulung, la care grecul avea datorii, să-l prindă.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 311. Hurmuzaki XV, 1, p. 15. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 19-20.

146.

1431 (-6940) Nov. 17, ind. 11, Târgoviște.

Hrisovul (χρисиовска) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care dă Mănăstirii din Deal cu hramul Sf. Nicolae satele :

Alexeni la Ialomița și Răzvadul supt Deal, ocină și ohabnice, pentru pomenirea lui Mircea Vv. scutite de: vama oierituului, de vânători, de stupărit, de vinăriciu, de găleți ohabnice, de lemne, de cosit de fân, de gloabă, de posade, de căruțe de podvoade și orice slujbe și dajdii. Martori. Scrie Calciul.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 209-212. Alexandru V. Aldea, 20-23. Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelaară*, 23, no. 20. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 234.

Not. An. 6940 are ind. 10.

147.

[1431, la sfârșit – Sighișoara].

Scrisoarea (писит) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care cere Brașovenilor ajutor să intre în Țara-Românească unde murea Aldea.

Ed. Text. Miletić, 63. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 57. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 45. **Fragm.** St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 218 [sub an. 1435]. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ², 36-37.

148.

[1431, la sfârșit – poate Sighișoara].

Scrisoarea (писит) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care vestește Brașovenilor să nu mai folosească ducații, lepădați și de Sibieni, să nu facă pace cu Românii să-i trimeată carele la Cohalm, unde le va plăti Anton Cămărașul.

Ed. Text. Miletić, 62-63. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 56. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 45-46. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹?

Not. Arh. Br. no. 169.

149.

[1431].

Voica cere Brașovenilor o șubă de postav.

Ed. Text. Miletić, 71. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 248. Gr. Tocilescu, 554 *Doc. istorice*, 377. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 200.

Not. Arh. Br. no. 530.

150.

[1431–33 Aprilie 2].

Scrisoarea lui Albert, vornicul către Brașoveni, pentru pace și prietenie.

Ed. Text. Miletić, 70. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 149. Gr. Tocilescu 534 *Doc. istorice*, 377-378. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 200-201, N. Iorga *Scrisori de boeri și de domni*, 11.

Not. Arh. Br. no. 510.

151.

[1431-1433].

Scrisoarea (писемт) lui Alexandru Aldea. Vv. Țării-Românești către Bratu al lui Sumarin, ca să inapieze calul lui Lahu.

Ed. Text. sl Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 49. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 40-41. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*. 29.

152.

[1431-33].

Scrisoarea lui Albert vornicul către Brașoveni în care îi asigură de prietenie și le cere să-i trimeată pe omul lor Vlad.

Ed. Text. Miletić, 69. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 249-250. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 378. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 201.

Not. Arh. Br. 468.

153.

[1431-1433].

Scrisoarea lui Albul vornicul către Brașoveni prin care le vestește apropiata cădere a lu Drăculea care pleacă la Poartă. Cere să nu fie jefuți cei ce trec pe la Teleajen și Prahova și să fie slobode drumurile.

Ed. Text. Miletić, 69. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 250-251. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 378-379. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 201-202. N. Iorga, *Scrisori de boieri și domni*, 11-12.

Not. Arh. Br. no. 463.

154.

[1431-1433].

Scrisoarea (писемт) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești în care cere Brașovenilor o călăusă spre Oradea pentru Petru Maș.

Ed. Text. Miletić, 50. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 48. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 35-36. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 36-37. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 31.

Not. Arh. Br. no. 301.

155.

[1431-1433].

Scrisoarea (писем) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Româneșt, luat ca fiu de suflet de către Craiul, cere Brașovenilor să-i extrădeze pe vrășmașul său (Vlad), sau se va plânge Craiului. Recomandă pe Dimitru.

Ed. Text. Miletić, 49. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 47-48. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 29.

Not. no. Arh. 308.

156.

[1431-1433].

Scrisoarea (писем) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești, prin care cere Brașovenilor să trimită în țară pe boierul Antonie pe care îl iertase.

Ed. Text. Miletić, 51. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², 47. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 37-38. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 37. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 28.

Not. Arh. Br. no. 310.

157.

[1431-2433].

Scrisoarea (писем) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru a se face dreptate oamenilor săi trimiși cu Neagoe.

Ed. Text. Miletić, 50. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 46. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 36-37. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 35-36. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 28.

Not. Arh. Br. no. 307.

158.

[1431-2433].

Scrisoarea (писем) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care poruncește Borușanilor să asculte de jupân Voicu, stăpânul lor.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 54. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 41. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 38-39-
Not. Arh. Br. no. 309.

159.

[1431-1433].

Scrisoarea (писем) lui Alexandru Aldea Vv. Țării Românești, prin care recomandă Brașovenilor pe sluga sa Dieniș.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 53. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 34-35 [sub anul 1434]. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 39.

Not. Arh. Br. no. 300.

160.

[1431-132] Sighișoara (poate).

Scrisoarea (писем) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești pentru Brașoveni, ca să nu treacă nimeni în Țara Românească fără învoirea lui Ioanăș Viteazul, care poate prinde pe cei vinovați îi mustră pentru că nu și-au ținut cuvântul față Hanăș Lăcarul.

Ed. Text. Miletić, 65. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 61-62. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 47-48. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 40.

Not. Arh. Br. no. 180.

161.

[1431-32.]

Scrisoarea (писем) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care cere Brașovenilor să lase pe sluga sa Vlad să prade pe Moldovenii care-i prădaseră slugile și dăduseră averea lui Aldea și Albu.

Ed. Text. Miletić, 64. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 43-44 Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 37-38.

Not. Arh. Br. no. 177.

162.

[1431 1433.]

Scrisoarea (писем) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni la care trimite pe Sîn.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 65. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 48-49. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 41.

Not. Arh. Br., no. 183.

163.

[1431-33.]

Vlad Dracul Vv. Țării-Românești permite Brașovenilor să facă negoț cu ducații vechi în Ungaria și Țara-Românească, în Bârșana. Să nu trimită aramă în țară.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 64. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 42-43. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 41,

Not. Arh. Br. no. 191. ;

164.

[1431-1433 sau 1436-1437.]

Scrisoarea (πισиет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care vestește Brașovenilor că pot face comerț cu Moldoveni și Românii până îi va vesti el, dar să nu ducă „bani răi sau aramă”. la ei. Soli Grev Petru și Iacov.

Ed. Text. Miletić, 62. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 67. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 50. Res. I. Bogdan *Relațiile* ¹, 47-48.

Not. Arh. Br. no. 167.

165.

1432 (-6940) Ian. 15.

Hrisovul lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești pentru satul Golești dat ca metoh călugăresc mănăstirii Cozia, ohabnic, scutit de vamă: de oi, rămători, stupi, galetărit, vinărici, dijmă gloabe, cosit de fân, de cară, podvezi, slujbe și dări. Martori.

Ed. Trad. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 28-29.

166.

1432 (6940) Ian. 27. Târgoviște.

Cf.: 1437-1439 Ian. 20.... Doc. no. 198 bis.

167.

[1432 Mai-Iun.]

Scrisoarea (πισиет) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care vestește Brașovenilor și săracilor Țării Bârșei că 4 oști

turcești sânt la Dârstor pe Dunăre cu : Feriz-beg, Ažbuga Caraceabeg și Balaban-beg și alta la Turnul cu împăratul Amurat beg. Cere să-i dea ajutor.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan,, *Relațiile* ², 40-41. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 23-24. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 30, Trad. Hașdeu, *Doc. istorice române*. 9 10. Lit. I. Minea, *Vlad Dracul* ; 44 n. 1, îl crede din 1431.

168.

[1432] Buzău.

Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești vestește nadorspanului și lui Razgon Iștvan, șpanului de Timișoara venirea Turcilor cu 74.000 oameni cu care va veni și el sau jupân Alblul, dar el va încerca împreună cu begul Rumeliei și Hamza să treacă la Cealapie pe care să-l trimită cu oaste. Amintit: drumurile Vv. la Murat împărat, Turcii cer copii, atitudinea Moldovenilor față de crai.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 49-53 St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 213-217. Id. *Alexandru V. Aldea*, 29-32. Gr. Tocilescu, 534 *doc. istorice*, 33-35. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², 32-33. Id. *Din Relațiile cu Brașovul* 880-882, N. Iorga, *Scrisori de boieri de și domni*, 158-160. Lit. I. Minea, *Vlad Dracul*, 44 n. 1, dă data 1431.

Not. Arh. Br. no. 512.

'69.

1432 (6941.)

Document de la Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 23 (no. 20).

170.

[1432]

Scrisoarea (писма) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești către Sibieni asigurându-i că e supus Craiului și nu a trecut la Turci. „M'a trimis domnul meu Craiul în Țara-Românească, în ocina mea“.

Ed. Text. Militić, 50-51. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 43-44. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 27-28. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 32-33. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 27.

171.

[1432]

Scrisoarea (писмѣ) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care vestește Brașovenilor că i-au venit 4 steaguri de Moldoveni după porunca craiului și le cere arme.

Ed. Text. Militić, 50. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², 42-43. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 24-25. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 32. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 26.

Not. Arh. Br., no. 305.

172.

[1432]

Scrisoarea (писмѣ) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care poruncește Brașovenilor să-i dea ajutor imediat contra Turcilor.

Ed. Text. Militić, 49. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 42. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 25. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 24-31. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 26.

Not. Arh. Br., no. 306.

173.

[1432]

Scrisoarea (писмѣ) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești către Brașoveni vestindu-le venirea Turcilor la Dunăre și cerând ajutor grabnic.

Ed. Text. Militić, 49. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 41. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 25-26. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 31.

Not. Arh. Br., no. 304.

174.

[1432-1433 post Iunie-Iulie].

Scrisoarea (писмѣ) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care cere Brașovenilor să-i inapoieze pe: Stan spătarul, Todor, Stanciul, Tatul, Vasil și Ulan refugiați la ei, pentru că și ei mijlocește la Nicopole pentru robii lor.

Ed. Text. Militić, 51. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 44-45. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 38-39. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 37-38. Trad. I. Bogdan ¹, 29-30.

Not. Arh. Br., no. 303.

175.

[1432-33].

Scrisoarea (πισιςτ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care vestește Brașovenilor că Aldea s'a dus la Turci să vie cu oaste contra lor; le cere 100 puști, arcuri, săgeți, scuturi și oameni contra lui. Recomandă pe Cârstea.

Ed. Text. Miletić, 61. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 62-63. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 44. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 42.

Not. Arh. Br., no. 164.

176.

[1432-33].

Scrisoarea (πισιςτ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care cere Brașovenilor să nu împiedice pe sulgile sale de a prăda pe Moldovenii, cu care nu e prieten.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 63-64. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 46-47. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 41-42.

Not. Arh. Br., no. 181.

177.

[1432-37]. Înainte de suirea sa pe tron.

O scrisoare de la Vlad (Dracul) în care se vorbește de trimiterea boerului Aldea la Turci spre a cere ajutor la atacarea Brașovului. Citată de N. Iorga, *Studii și doc.*, III, p. XIV.

178.

[1432-37].

Scrisoarea (πισιςτ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care cere Brașovenilor să-i dea fier și altele pentru haraghie. Făgăduiește ajutor pe lângă împărat și cărstoși (cruciații).

Ed. Text. Miletić, 67-68. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 69-70. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 40-41. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 46-47.

Not. Arh. Br., 163.

179.

[1432-1446.]

Scrisoarea (πισιςτ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașovenii la care trimete pe Radul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 85. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 53.

Not. I. Bogdan, l. c., crede că e de la începutul domniei.

180.

[1432-1446.]

Scrisoarea (πιστηρ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni ca să lase pe femeia lui Boico să ia niște scule ale sale.

Ed. Text. Miletic, p. 79 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 84-85. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 52-53.

Not. I. Bogdan, l. c., o crede de la începutul domniei. Arh. Br. no. după Bogdan, 147, după Militic 174.

181.

1433 (6941) Febr. 9, ind. 1.

Hrisovul (χρυσοςβλ) lui Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești prin care dă Mănăstirei Zografu din Sf. Munte cu hramul Sf. Gheorghe, 3000 asprii pentru pomenire, la venirea lui Kir Moisi, Iosif și popa Ervasie în Târgoviște.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 32-34. Citează și: *Byzantina Hronica, Actes de L'Atbos IV*, ed. Regel, Kurtz et B. Korablev, Petersburg 1907, doc. VI, acte slovenești, 174-175. Res. Milklovich, *Slovishi Bibleotbek*, 173. St. Nicolaescu, *Ajutoare bănești la Sf. Munte*, 959, citează: *Novyj vostok christijanskij* ep Porfirie Uspensky, Petersburg 1892.

Not. N. Docan, *Elemente Cronologice*, 389, crede că e ind. 11, care în adevăr corespunde acestui an.

182.

1433 (– 6941) Mart 15. Târgoviște.

Hrisovul lui Alexandru Aldea Vv., urmașul domnilor Basara-bești ai Țării-Românești, pentru mănăstirea Sf. Nicolae (mănăstirea Mihai-Vodă).

Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 234. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 34.

183.

1433 (– 6941) Mart 15, Târgoviște.

Alexandru Aldea Vv. Țării-Românești scutește mănăstirea Bolintin de vînărici.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 23, (no. 21).
St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 47.

184.

[1433-1437].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru ca să oprească la ei pe Surva venit acolo cu averea lui Stanciul și Constantin, pe care să o înapoieze prin omul trimis de el, după convenția făcută.

Ed. Text. Miletić, 66. Text sl. Trad. I. Bogan, *Relațiile* ², I, 70-71.
Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 56-57. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 51.

Not. Arh. Br., no. 186.

185.

[c. 1433-37].

Stanciul vistierul lui Vlad Dracul și fratele său Constantin cer Brașovenilor să le înapoieze averea rămasă la Surva, pentru care s'a mărturisit în fața lui Hanăș și pârgarilor din Târgoviște, recunoscut și de femiea lui Surva și Gales.

Ed. Text. Miletić, 71. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 251-252. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 379-380. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 289.

Not. Arh. Br., no. 523.

186.

[1433-1437].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru ca să plătească datoria de 100 florinji jupânului Sarandino.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 63. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 55-66. Text. Miletić, 65. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 45,

Not. Arh. Br., no. 178.

187.

[1433-37].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni, ca să plătească Patai Ianiș datoria lui Sarandino prin Hopănteii Hana.

Ed. Text Miletic, 65. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 69. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 56. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 46.

Not. Arh. Br., no. 179.

188.

[1433-38.]

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni vestindu-i că a trimis pe Dragomir să ridice 200.000 aspri luați de Neagoe sluga lui Albul și duși la Râșnov la Cârstia Mădrămen și Mihul Bulgarul. Răzmiriță.

Ed. Text. Miletic, 64. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 74. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 59-60. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 50-51.

Not. Arh. Br. no. 176.

190.

[1433-1440].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru că să înapoieze lui Martin averea sa și cea de la Patai Ianăș. Recomandă pe Voloder și Martin.

Ed. Text. Miletic, 66. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 75. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 52. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 58.

Not. Arh. Br. no. 184.

191.

[c. 1433-1440.]

Antonie vestește pe Brașoveni că Sighișoreni il roagă să nu mute haraghia de la ei la Brașov, făgăduind să-i facă tot după voe. El va stărui pe lângă Vv. pentru Brașoveni. Ducatar.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 259-260. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 385-386. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 202-203.

Not. Arh. Br., no. 548.

192.

[1433-1446].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești pentru trimiterea lui Spanopol la Brașoveni.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 84. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 51. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 57. Lit. I. Bogdan, l. c., o crede de la începutul domniei.

Not. Arh. Br., no. 185.

193.

[1433-1446].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești, către Stoica Harsean și boerii Olteni ca să primească pe negustorii din Țara Ungurească, dar să nu-i lase să-și ducă mărfurile înapoi.

Ed. Text. Miletić, 66. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 83-84. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 59. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 58.

Not. Arh. Br., no. 187.

194.

[1432-1437] Dec. 29. [A cincea zi după nașterea Domnului Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos], Pojon.

Petru Uroș, prin logofătul Ștefan, scrie Brașovenilor că le-a trimis scrisoare printr'un om din Pojon care a dat-o unui om din Sibiu, Țirviș, meșterul din Feldioara; vorbește de scrisoarea Brașovenilor către crai.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 252-254. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 380-381.

Not. Arh. Br., no., 564.

195.

[1433-1446].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești prin care cere Brașovenilor să oprească pe cei trecuți la ei fără carte, ca să nu fie și furători de cai cu ei.

Ed. Text. Miletić, 61. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 83. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 58-59. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 578.

Not. Arch. Br., no. 165.

196.

[1433-1446].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești către Brașoveni pentru a desvinovăți pe un om al său. Recomandă pe Mihail.

Ed. Text. Miletić, 66-67. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 82-83. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 63. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 56-57.

Not. Arh. Br., No. 188.

197.

1433 (6941) Aug. 23. Târgoviște.

Hrisov de la Vlad Dracul Vv. Țării Românești.

Citat de I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 234. Lit. Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 52, n. 14, îl crede post 1347. I. Minea, *Vlad Dracul*, 81 n. 1, crede că e copie greșită după cel din 1437. Aug. 23. [cf. doc. no. 209].

198.

1434 (6942) Iun. 25, ind. 12.

Hrisovul (ХРИСОВЪ) lui Alexandru Aldea Vv. Țării Românești prin care întărește mănăstirei Cozia satele: Călimănești, Jiblea, Brodăteni, Seaca, Bogdănești, Lunceni, Ilinătești, București, Băjuțreni, Olteni, Vădăstrița, Micleusevățul, Cărarea, Curila, Gărdanovățul, Ciocănești și Stăncești, de ocină ohabnică și 300 de țigani dajnici mănăstirei; moară și biserică pe apa Prahovei, vama de la Genune, balta Maminii, bălțile și gârlele de la Orlea în sus, bălțile de la Săpatul la gura Ialomiței, cu satele Cărăreni, Lumineni, Cornul din Jigov, moara la Cătălui cu satul, adăogată de Mircea Vv. De toate să nu se atingă: judecătoru, globașu, dvornicu, vameșu, biraru, vinăriceru, găletaru, vameșu de albine, de rămători, măgărar sau fânar. Martor: Serie Calciu.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 42-46. Trad. Res. N. Docan, *Elemente cronologice*, 389. Lit. pentru dată. N. Docan, *l. c.*; Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 54, n. 1 crede ca ind. e 14. An. 1436.

199.

[1434] Oct. 7. Merghindeal.

Scrisoarea (ПИСЬМЪ) lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești către Brașoveni cărora le comunică prin Ianăș Viteazul vești de la împărat și le cere ajutor.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 65-66 Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 49. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 43-44. Id., *Din Relațiile cu Brașovul*, 886-887. Res. Id., *Vlad Țepeș*, 40 n. 1 și 59 (atribuit lui Vlad Țepeș).

Not. Arh. Br., no. 189.

200.

1436 Iul. 16 [Feria secunda post festum divisionis apostolorum], Făgăraș.

Scrisoarea lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești către Brașoveni, după primirea soliei lui Dumitru spătar, Ștefan logofăt, Kaica Hauspanopolus și Iohan, le făgăduiește respectare înțelegerilor și prietenie.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 312. Hurmuzaki, XV, 1, pp. 22-23.

201.

1436 Aug. 2.

Citat de I. Minea, *Vlad Dracul*, 113, cu martori: Șerban vistier. Coico proto-vistier.

202.

1436 Sept. 5. [Feria quarta proxima ante festum nativitatis virginis gloriose]. Tabăra de la Roya.

Vlad Dracul Vv. Țării Românești trimite la Brașoveni pe Iohannes.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 312-313. Hurmuzaki, XV, 1, pp. 22-23 [Roya = Boya]. Lit. I. Minea, *Vlad Dracul*, 82 n. 4 crede. că Boya e Boița, atunci în Amlaș.

203.

1437 (=6945) April 8 ind 14, Târgoviște.

Hrisovul (Хрисовел) lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești prin care înoiește Brașovenilor așezământul de vamă avut de la strămoși pentru drumul Brașov-Brăila. Făcut la venirea decanășului și burgărului Mehel și a lui Andreiaș, județul din Râjnov. Martori. Scrie Mihal.

Ed. Text. Miletić, 59-60. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 71-74. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 53-55. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 49-50.

Not. Arh. Br., no. 770. I. Bogdan I. c: în text e $\kappa\Delta$ în loc de ΔI ; ind. 14 corespunde lui 1436, pentru 1437 e 15. În Miletić I. c. dă greșit κ zile ind. $\kappa\Delta$.

204.

1437 (-6945) April 23 (=21) Duminecă după Paști.

Cartea lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești prin care dă lui Stan Ciulmoenescu cu fii: Maioru cu fii: Aldea, Moraru și fica sa Stanca; Stoica cu fii: Șerban, Coman și Mihail, Vlad și Mihail: locul din satul Voila, între Căcăcea și Râul Sec de la apa morii la matcă și din calea satului la Olt, din Olt pe Râul Sec la Gruitul Flatelor, de aici peste dumbravă, câmp, dealuri până la Ludîșor și Olt; le mai dă: muntele Jneapănu din vârful Părâului până la Olt, loc de moară pe Olt în Voila, apa morii de 2 roate, libertatea pescuitului, a morilor, vârtopurilor și dârștelor între Voivodeani și Olt. Boeri slobozi. Se dă 15 Țigani și încă: Clorșu în Țara Românească, Mislea, Plopenii, Cocoreaștii și Moe-neștii. Scutiți de oerit, albinărit, goștinărit, găleată, vinărici dijmă, din sămănătură, livezi, panet, gloabă și vamă domnească. Birari. Martori.

Ed. Trad. N. Iorga, *Studii și doc.*, XII (1906), 276-278. **Frag.** I. Minea, *Pierderea Amlașului*, 19-20.

205.

1437 (6345) Iunie 19.

Cf. 1421 Iunie 19 [doc. no. 99].

206.

1437 (6945) Iul. 18, Târgoviște.

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești pentru Stan fiul lui Tatul, Ursu, Radu, Stan fiul lui Băra și Godea să stăpânească satul Mărgineni cu ocină, moară, pământ de arătură, de cosit, cu pădurea și munși. Scutire de goștină, darea de oi, vinărici, albine, gloabă, fâneață, poiană, pește și orice slujbă. Birnici. Martori.

Ed. Trad. rom. și ung. I. Pușcariu; *Fragmente istorice*, IV, 55-59. **Res. Id.**, *Familiile nobile*, I, 170 și II, 123. **Lit.** I. Minea, *Pierderea Amlașului*, 19 n. 31 și p. 35. **Id.**, *Vlad Dracul*, 8.

207.

1437 (6945) Aug. 10. Târgoviște.

Porunca (ΠΟΡΕΛΕΓΜΗ) lui Vlad Dracu Vv. Țării Românești către Stoilă, Radu, Petru, Bratul, Radu, Neagul, Bucur, Șerban și Stan, întărindu-le stăpânire în Luciani scutit de dări: vama oilor, rămători, dijmărit, vinărici, găleată, dijmă, gloabă, ceară, podvoade, cositul fânului și alte slujbe. Județi. globnici, birari, Martori. Badea scrie.

Frag. N. Iorga, *Studii și doc.*, VII (1904), 46-47 și Res. ibidem.

208.

1438 (6945) Aug. 13. Târgoviște.

Hrisovul (ΧΡΗΣΟΒΛ) lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești pentru Voinea, Radu, Dragomir, Albu, Vlăcsan și Vlaicu ca să stăpânească: Lănjeștii de la Argeșul-de-Sus, Aninoasa, Rângul, Băboțeștii și Giurenii scutite de toate vămile și dările, vama oilor, rămători, albine, găleată, vinărici, dijmă, cosit de fân, slujbe. Județi, globnici birari. Moșie ocină și ohabă. Martori. Scrie Coico.

Ed. Text sl. Venelin, 78-80. Miletić, 332-333. Trad. *Foaia Soc. Românismulu*, 1870, pp. 294-295.

209.

1437 (6945) Aug. 23 Târgoviște.

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării Românești prin care întărește lui Bodin cu fii satul Vlădești scutit de: oerit, goștinărit, albinărit, găletărit, vinărici, dijme, cosit de fân, lemne, adusul fânului podvoade, slujbe. Județi, globnici, biari. Martori. Serie Coica.

Ed. Trad. *Foaia Soc. Românismulu*, 1780, pp. 295-296.

Not. Cf. 1433 Aug. 23 [doc. no. 197].

210.

1437 (6945) Aug. 23. Târgoviște.

Vlad Dracul Vv. Țării Românești dă moșia Bolintin mănăstirei Bolintin.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 24, (no. 22).

211.

1437 (6945).

Basarab Vv. Țării Românești întărește mănăstirea Cotlumuzania făcută de Mircea Vv., satul Cireșovul.

Res. N. Iorga, *Muntele Athos*, 465. citează Hurmuzaki, XIV, 40 (no. LXXXII) unde este cel din 144 ? (695 ?) sau 145 ? (696 ?) (după Langlois, 93).

212.

1437 (6945).

Vlad Dracul Vv. Țării Românești pentru moșia Rătești din Sud Saac.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 24 (no. 22).

213.

[1437].

Gherghe Lascăr cere Brașovenilor să-i sloboadă, după invoiala făcută față de Albul, să vândă ceara, ca să se cumpere marfa cerută pe care să i-o trimeată împreună cu arama de la Ivan, care e dator lui Martin. Să-i trimeată pe Martin fugit cu 7500 florini.

Ed. Text sl. Trad., I. Bogdan, *Relațiile* ², I, pp. 257-258. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, pp. 383-384. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 204.

Not. Arh. Br., no. 545.

214.

[1437].

Gherghe Lascăr, cămărașul lui Vlad Dracul către Brașoveni pentru întoarcerea lui Martin trimis cu 1000 florini pentru cumpărături; Haneș cenușarul și stuparul rectorului să înapoieze florinții sau marfa cumpărată.

Ed. Text. Miletić, 70-71. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 254-257. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 382. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 205-206.

Not. Arh. Br., no. 486.

215.

[c. 1437–39] Ian. 20, Târgoviște.

Vlad Dracul Vv. Țării-Românești întărește lui Roman, nepotul lui Stanciu Boerul satele: Voivodeni, Săsciorii-Loviștei și Sâmbăta-de-Sus a lui Vlad și Baicu, muntele Moșul și apa Făgărașului. Scutește pe Mircea și Vlad din Țara Oltului de: cărăușie, dijma de oi, porci, stupi, vinăriciu, dare de fân, cai de poștă, găleată etc. Martori.

Ed. Trad. ung. *Transilvania*, 1873, 5-6 [sub an. 1432]. Hurmuzaki, I₂, 573-574 [id.] Pușcariu, *Fragmente istorice*, IV, 50-53. Res. Eder, *Exercitationes diplomaticae*, fol. lat. 2242, p. II (lat.) I. Pușcariu, *Date istorice*, I, 155 [sub an 1430.] Benkő, *Milkovia*, II, 283. Lit. I. Minea, *Pierderea Amlașului*, 19, n. 35. Al. Vasilescu, *Urmașii lui Mircea*, 45. Crede că e din 1438.

216.

[1438-1444.]

Scrisoarea (πισμητ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni, care să nu-i asuprească săracii la Bran. Libertate a comerțului cu ceară. Recomandă pe Lenart.

Ed. Text sl. Miletic, 63. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 78-79. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 60-61. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 43.

Not. Arch. Br., no. 171.

217.

[1438-1446.]

Scrisoarea (πισμητ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni și Țara-Bârsei pentru ca să-i extrădeze pe omoritorii lui Zanel de la Târgoviște, de la care luaseră florini, asprii, perperi, sabia, hainele, spada etc., altfel îi amenință cu foc.

Ed. Text. Miletic, 60-61. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 81-82. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 57-58. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 55-56.

Not. Arh. Br., no. 154.

218.

1439 (-6947) Aug. 2, ind. 2, Argeș.

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care întărește mănăstirei Tismana daniile lui Radu Vv. ctitorul ei (v.

supra doc. no. 17. cf. și no. 27) dania lui Mircea Vv. (v. supra doc. no. 76) și dania lui Vladislav Vv. pentru Sf. Antonie la Vodița (v. supra doc. no. 12). Scutite de dări. Libertatea alegerii starețului. Martori. Coico scrie.

Ed. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana*², 181-183 Frag. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 3 n. 235 (sub an. 1437). Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 24 (no. 23). I. Brezoianu, *Instituțiile României*, ? Cit. St. Ieromonahul, *Viața Sf. Nicodim*, 65. Lit. N. Docan, *Elemente cronologice*, 389-390. I. Minea, *Note și interpretări în Cerc. ist. an. XVIII-IX*, no. 2, 214.

cf. 1464 (-6972) Iul. 10 (Doc. no. 307).

219.

1439 (-6948) Sept. 8, scris în Târgoviște și dat în Argeș.

Hrisovul (ХРИСОВУЛЪ) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești dat târgoveștilor din Leopole: Martin Hmil și Stanislav Dionă și celor din Cracovia, din țara polonă, Galiția și Moldova, pentru libertate comerțului în Țară plătind vamă la Râmnic. Martori. Scrie Mihai.

Ed. Text sl. Trad. *Arh. ist.*, 1₂, 84-85. Text. sl. Trad. pol. Kaluźniacki, *Dok. moldawskie i multanskie*, 28-31. Text. Miletić-Agura, 332, n. 1. I. Minea, *Vlad Dracu*, 88 n. 3. Citează ca ed. și: *Mon. medii aevi hist. Pol. il.*, V, p. 361-362.

Facs. Kaluźniacki, l. c.

220.

1439 (-6948) Sept. 16.

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care întărește ieromonahului Doroteiu moșia Lieura unde Vv. ridică mănăstire și șase vii cumpărate pe vedre de vin.

Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 235. Aricescu. *Indice*, II, 97 (no. 2208). Ibid. 117 (no. 2324) [sub an. 1440].

221.

1441 (-6949) Mai 14, Târgoviște.

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care dă mănăstirei Glavacev satele: Neajlov, ocina lui Berilă, la Butești ocina lui Micul Bancul și Mirceștii la Teleorman, partea banului

Radu. Din Butești și Mircești gălețiile ohabnice. Scutire de: vama oilor, porcilor, albinărit, dijme, gloabe, posade, transporturi, de care, și ori ce slujbe. Martori.

Ed. Trad. I. Mușețeanu, *Mănăstirea Glavacioc*, 43-44. Res. I Brezoianu, *Instituțiile României*, 235. I. Minea, *Vlad Dracul*, 116-117

222.

1441 Iun. 30, Târgoviște.

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești prin care întărește mănăstirea Snagov și egumenului popa Domențian, satul Trenghișești, siliștea la Ratine, dealul Flereni la Preanopea, Turbații, Dobrușeștii, Ghermănești, Izvorani, Brăseștii cu locuințele la Bibarse, munții: Gârbovi, Macsinești, locul de la Stucia cu șipolete și 15 sălașe de țigani dați de Ștan. Martori. Adaos Marginal: cnejii de la Izvorani: Neagoe, Oancea Nan și Trandafir să plătească bir ca și săracii.

Ed. Text sl. Venelin, 87-89.

223.

1441 (-6949) Iul. 30.

Vlad Dracul Vv. Țării-Românești pentru moșia Radica a mănăstirii Snagov.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 24 (no. 24)

224.

[1441-1442.] Iulie 3.

Porunca (вручмо) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru libertatea comerțului. Se oprește aducerea ducaților, argintului, aramei și florinilor. Deasemenea Români să nu ducă ducați. Ii va vesti de ieșirea ducaților noi. Părgari: Șontumuș, Petru Dapol și Patai Aneș.

Ed. Text. Miletić, 67. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 75-77. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 50-51. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 52.

Not. Arh. Br., no. 192.

225.

1441 (6949).

Hrisovul lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești pentru moșia și via de la Ciocănești și Bărbătești ale mănăstirei Cotmeana.

Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 235.

226.

1441.

N. Iorga, *Studii și doc.*, III, p. LXVII. Citează din Eder-Vol, VI *Analecte* (Museul Național Buda-Pesta fol germ. 288 VI) resumatul latin al unui document de la Vlad Dracul, Vv. Valabiei pentru boerul Teodor și doi frați ai lui. Autograful cu cirilice.

227.

[1441 1444].

Vlad Dracul Vv. Țării-Românești cere Vv. Ardealului, Secuilor și spanului de Timișoara, Ianăș Vv. ca slugile acestuia de la Bran, să nu mai nedreptățiască pe supușii săi.

Ed. Text. Miletić, 63-64. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 77-78. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 61-62. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 53.

Not. Arh. Br., no. 173.

228.

1442 (6950) Mart 23, Gherghița.

Hrisovul lui Basarab Vv. pentru Moșia Frăncișani, Izvorani și a.

Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 236. Lit. St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 263. I. Minea, *Vlad Dracul*. 126 n. crede că e regest după documentul din 23 Mart 1482 de la Basarab-cel-Tânăr [cf. doc. No. 492].

229.

1442 Mart 23. Gherghița.

Basarab Vv. dă m-rei Snagov morile din Drid ca în vremea lui Vlad Vv.

Res. Cantacusino Const. Stolnicul, *Cronol tabelară*, 24 (no. 25.) Cit. Gh. Ghibănescu, *Vlad Călugărul*, 142 [13 Mart]. Lit. St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 263, dă și regestul lui I.

Brezoianu [cf. doc. no. 224] și arată că e acelaș document. I. Minea, *Vlad Dracul*, 126 n. crede că e regist după documentul din 1482 Mart 23, de la Basarab-cel-Tânăr. Lapedatu, *Vlad Călugărul*, 27-28.

230.

[1442] April 23. Lunia înainte de sfântul Gheorghe, Sibiiu.

Nanul și Ștefan logofăt către Brașoveni după venirea lui Butolomei și Utuș Gașpar pentru solia Brașovenilor la Sibiu.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 261-262. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 386-387. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 206. Lit. I. Minea, *Vlad Dracul*, 119 n. 1, crede că doc. e din 1437 ante 23 April.

Not. Arh. Br., no. 534.

231.

1442 (6950).

Într'un document din condici e menționat Macarie I ca Mitropolit al Țării-Românești.

Lesviodacs, p. 397.

232.

[1442-1451].

Hrisovul lui Basarab Vv. Țării-Românești pentru mănăstirea Cotlumuz.

Res. Miklosich, *Slavische bibliotek*, 173. V. Langlois, *Le Mont Athos*, 93. Cipariu, *Arhivu*, 199. Hurmuzaki, XIV₁, 40 [sub an 144? (695 ?)].

233.

1443, ½ Târgoviște.

Basarab Vv. întărește mănăstirea Cutulmușul satele: Giurgiu, Prislopul, bălțile de la Svistov pe Călmățui, Comanca, Laiovul lui Stroe, Dăneștii cu hotarul... de la Uibănești să ia călugării zeciuiala, Cireșovul la Olt, Hărăteștii pe Argeșel, ocina lui Bucur de la Strunga Hărăteștilor. Martori. Calciu scrie.

Res. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 12 n.

234.

1443. Ian. 9, Argeș.

Basarab Vv. Țării-Românești întărește mânăstirea Cozia satele : Călimănești, Jiblea, Brăduteni, Seaca, Bogdănești, Lunceni, Hinătești, București, Vădăstrița, Micleușul, Cărarea, Curila, Gărdanul, Ciocăneștii, Stănțeștii, 50 sălașe de țigani, loc de moară la Prahova și biserică, vama la Genune, balta Mamina de la Orlea de sus, Săpatul, Căbălușul, Păperagul, Poduia, Buceciul, țigani de la ulița din Râmnic, satele : Bania, Cărăreni, Lumineni, Cornul, moara de la Cătăluș și satul. Scrie Calotă.

Res. St. Nicolaescu, *Alexandru V. Aldea*, 12. n. Cit. Id., *Doc. slavo-române*, 9.

235.

1444 (6953).

I. Brezoianul, *Instituțiile României*, 236, citează un document de la Vlad Mircea sau Dracu.

236.

1444 Aug. 7, Târgoviște.

Vlad Dracul Vv. Țării-Românești vestește Brașovenilor și celor din Țara Bârsei și Transilvania că, deși pârcașii de la Bran nu au respectat tratatul de pace făcut de Mircea Vv. pentru negoțul dintre cele două țări, totuși, pentru că a încheiat pace cu Ioan de Huniade, reînnoiește acest tratat.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 313-4. Hurmuzaki, XV, 1, 31-32.

237.

1445 (-6953).

Gh. Ghibănescu, *Vlad Călugărul*, 125, citează un document de la Vlad (Dracul).

238.

[1445 Oct.-Dec.].

Scrisoarea (письм) lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești către Brașoveni, vestindu-le că a câștigat „cetatea“ (Giurgiu) și cerând arme și silitră pentru a o întări și apăra. Recomandă pe Dragomir.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 80. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 62. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 54. N. Iorga, *Scrisori de boeri și de domni*, 161-162. Res. I. Bogdan. *Vlad Țepeș*, 19 (atribuit lui Vlad Țepeș).

Not. Arh. Br., no. 174.

239.

1446 (-6954) Aug. 7, ind. 14, Târgoviște.

Vladislav II Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Cozia satele: Călimănești, Jiblea, Brăduțeni, Seaca, Bogdănești ș. a.

Res. N. Docan, *Elemente Cronologice*, 390. Lit. N. Docan, I. c.: ind. 14 nu corespunde lui 6954.

Not. = ind. 9.

240.

1447 (6955) Aug. 18, Târgoviște.

Porunca lui Vlad Dracul Vv. Țării-Românești pentru Tacincoș, Stan și Colțea ca să aibe satul Coteana, peste care s'au înfrățit pe bucată, dobitoace, ocine, țigani și altele. Hotarul din piscul lung, la Cornățel, până la lacul Fățăcinii, Scovarda, vâlceaua Sechireilor, poiana Târgului, Calea Topolovului, drumul Slatinei, piscul Urdei, obârșia Milovanului și dealul Oltului. Ocină ohabnică. Martori.

Ed. Suret din 1683. Gh. Ghibănescu: *T. Codrescu*. a. II, no. 9, 129. Res. N. Iorga, *Studii și doc.*, V, 169 [data Aug. 8]. Lit. N. Iorga, op. c., 638. I. Minea, *Pierderea Amlașului*, 27. Id., *Vlad Dracul*, 113, n. 3 (poate Vlad Țepeș]. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, II, 185, n. 1.

241.

1448 Oct. 31. [In vigilia omnium sanctorum], Târgoviște.

Scrisoarea lui Vladislav II Vv. Țării-Românești către Brașoveni, prin care răspunde la întrebarea lui Nicolae de Vizakna, dacă vine în Ardeal cât timp Ioan de Huniade e în războiu, că, știind de la Naipul din Nicopole (venit la 29 Oct.) că soarta luptei nu e sigură pentru Huniade și că a fost bătut de Amurat, se teme de Turci și nu vine acum, ci va încheia pace după întoarcerea din luptă.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 314-315. Hurmuzaki, XV, 1, 35. Frag. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 67. Trad. N. Iorga, *Scrisori de boieri și domni*, 162-3. Lit. N. Iorga, *Studii și doc.*, III, p. XXVIII.

242.

1450 (-6958).

Vladislav II Dan Vv. Țării-Românești întărește mănăstirea Cotlumuș dania lui Mircea Vv., satul Cireșovul și privilegiu.

Res. Hurmuzaki, XIV, ¹, 40.

243.

1450 (sau 1455) ind 13 (sau 3).

Vladislav II Vv. Țării-Românești dă un hrisov mănăstirii Cozia. Martori: Manea Udriște etc.,

Cit. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 264, n.

244.

1451 (-6959) Mart. 28.

Vladislav II Vv. Țării-Românești întărește mănăstirea Dealul moșiile: Jugureni, Cireșani, Măicănești, munții Cireșani și Brăteiu. Martori.

Res. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, 16, n. 5. G. Florescu, *Div. domnești*, I, 78-79.

245.

1451 (-6959) Iul. 14.

Vladislav II Vv. Țării-Românești dă mănăstirii Dealul satul Jugureni.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 24-25, (no. 26).

246.

1451 Iul.

Vladislav II Vv. Țării-Românești întărește lui Dragomir Ruhă cu fii: Ion și Vălcul cu nepoții: Dragomir și Tatul cu fii și lui Micul cu fii și lui Bora cu fii, mai multe sate scutite de dări.

Res. C. Giurescu, *Despre boieri*, 28.

247.

1451 (-6959) Aug. 1, ind. 14, Târgoviște.

Vladislav II Vv. Țării-Românești întărește lui Mihail cu fiul său Stan stăpânirea satelor: Rușii, Voidnebul, Racoviță, Tătărei și Silișteea de la Amara. Scutite de: vama oilor, rămătorilor, albinelor, găletărit, vinărici, dijmă, cosit de fân, lemne și podvoade. Să nu fie supărați de judecători sau globași. Martori. Scrie Coica.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabela*, 24-25 (no. 26) [sub an.]. I. Docan, *Elemente cronologice*, 390. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, 16. Lit. St. Greceanu, *Genealogiile documentate*, I, 259.

248.

1451 (-6959) Aug. 5, ind. 14, Târgoviște.

Hrisovul (χρυσовел) lui Vladislav Vv. Țării-Românești, întărind lui Barbul cu fii și nepotul său: moșia în Mrășa, Othaba sub munte, Peștișeni, Găvăneștii, Roata, Ueștii de la Dâmbrovnice, Ueștii de la Bățcov și Polceștii de la Cotmeana.

Ed. Text. sl. Miletić-Agura, 333-334. Res. Aricescu, *Indice de doc.*, I, 84 (no. 1085).

249.

1451 (6959) Aug. 7, ind. 14, Târgoviște.

Vladislav II Vv. Țării-Românești scutește mănăstirea Cozia și căruțele acesteia de plata vămii și a vadurilor între Severin și Brăila.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabela* 25-26 (no. 26) N. Docan, *Elemente cronologice*, 390-91.

250.

1451 (6960) Sept. 30, Gherghița.

Hrisovul lui Vladislav II Vv. Țării-Românești dat lui Dragomir, Șerbu, Coman și Stan pentru moșia Negoești cumpărată, de la Tudora, Badea și Iovicea pe aspri. Martori.

Res. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, 15 n. 5. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 525. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 80.

251.

1451-1452.

Scrisoarea (писет) lui Vladislav II Vv. Țării-Românești, în care, după venirea lui Gaspar și Tej, le spune că păstrează învoiala făcută și că e nemulțumit că, deși el e credincios, Ionăș Vv. vrea să-i ia „ocina mea adevărată și țerișoara mea”: Făgărașul și Amlașul.

Ed. Text. Miletić, 74-75. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*,³ I, 85-87. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 63-64. Trad. I. Bogdan, *Din Relațiile cu Brașovul* 889-890. Id., *Relațiile*¹, 60-61. Lit. I. Minea: *Pierderea Amlașului*, 24, n. 45.

Not. Arh. Br., no. 28.

252.

[1451-56.]

Scrisoarea (писет) lui Vladislav II Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru slobozirea lui Radul Neanciu, trimis să aducă niște scuturi, să nu i se ia samă, să spună dacă vor să-i mai vândă arme.

Ed. Text. Miletić, 72. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 88-89. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 65-66. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 61.

Not. Arh. Br., no. 127.

253.

[1451-1456].

Scrisoarea (писет) lui Vladislav II Vv. Țării-Românești către Brașoveni și pargarii din Tej și Râjnov pentru Cârstea pus să aranjeze procesul cu oile luate de la Dragoslave și Rucăr.

Ed. Text. Miletić, 72. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 89-90. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 66-67.

Not. I. Bogdan *l. c.* nu menționează pe Miletić. Arh. Br., no. 127

254.

1452 (-6960) Ian. 2. ind. 13.

Vladislav II. Vv. Țării Românești întărește mănăstirei Cozia moara dată de Cazan logofăt și fratele său Radu.

Res. N. Docan, *Elemente Cronologice*, 391. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 81. **Lit.** N. Docan *l. c.* ind. 13 pentru 6958; pentru 6960 *e. ind.* 15.

255.

1452 Aug. 5.

I. Bogdan, *Un hrisov al lui Mircea* 4. n., citează un document din Arh. St. Buc.

256.

1452 Sep. 24. [Die dominica ante festum beati Michaelis Archangelij], Târgoviște.

Vladislav II Vv. Țării-Românești cere Brașovenilor să păstreze pace, să nu țină la ei pe dușmanii săi, dintre care Cernica Valahul, refugiat la ei cu 1000 de vite furate de la oaste, stă la Codlea cu tovarășii săi și alții în Țara Bârsei. Cere să-i ia vitele și să-i trimită în Țară. Recomandă pe Mihail și Cristea.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 400. Hurmuzaki, XV, 1, 38, **Res.** Hașdeu, *Trei lune peste munți*, 126. Id., *Ist. Crit.*, 26 citează: Trausch. *Diplomatarium Saxonicum*, Ms. t 2, ad an. 1452. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 63.

257.

1452 (6960) Sept. 30.

I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, 16 n. 5. Citează un hrisov de la Vladislav II. Vv. cu martori.

258.

[1452] Dec. 17.

Serșoarea (пшест) lui Vladislav II Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care hotărăște după venirea lui Cârstea și Tamaș să dea 4000 asprii pentru niște porci luați; libertatea comerțului, drumul Prahovei deschis, să se observe tratatele.

Ed. Text. Miletić, 72-72. **Text.** sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 87-88. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 65. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 59-60.

Not. Arh. Br., no. 25.

259.

1452 (-6960) Sf. Gheorghe, Târgoviște.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești întărește lui Stanciul Mailat Dejanul, fraților și fiilor lui, Dragomir și Oprea, satul Dejanul cu mușii Prișeaca, Isvorul și Zărna scutite de dijma de boi, cai, oi, rămători, stupi etc. Birnici. Hotare : în sat la răsărit, ulița mică cu moara, iazu morii, grădinile de 300 care de fân, în jos de la fântână ; în sus, valea până la Pârâul hotarului Recea, 100 găleți și de semănătură, la pârâul Hotarului, de la fânașuri la Teleki Recha la Groapă. Martori.

Ed. Trad. Cipariu, *Arhiv.*, 432-434. I. Pușcariu, *Fragmente istorice IV*, 59-62.

260.

1453 April 11 [Feria quarta proxima post dominicam quasi modo geniti] Târgoviște.

Vladislav II Vv. Țării-Românești, scrie Brașovenilor prin Stoyea Ghizalovăț că cetatea Chilia a lui Huniade cere arme. De teama Turcilor, să trimită armele pe ascuns la Târgoviște de unde le va duce Stoica la Chilia pe drumul Brăilei.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*?, I, 315. Hurmuzaki, XV₂, 38-39. Res. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 64.

261.

1453 (-6961) April 29, Târgoviște.

Hrisovul lui Vladislav II Vv. Țării-Românești dat mănăstirei Bolintin pentru moșia Bolintin.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabela*, 25, no. 27. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 236.

262.

1453 Aug. 2.

Vladislav II Vv. Țării-Românești dă hrisov lui Stan și fratelui său Vladimîr, fiului său Uțmeș și lui Radu pentru Zătrenii a lui Vlad, Stoica și Dan cumpărați sub Basarab Vv. căruia i-au dat, cal domnesc, și Păușeștii, Vladimireștii, Foleștii, Coșenii și Co-prozii scutite de dări.

Res. Onciul, *Basarab-cel-Tânăr*, 711. C. Giurescu, *Despre Boeri*, 28. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 83, n. 1.

263.

1453 Aug. 5.

I. Bogdan in *Vlad Țepeș*, 69 și G. Florescu in *Divane domnești*, I, 78, citează un *document de la Vladislav II*.

264.

1456 (-6964) April 15, Târgoviște.

Dania (ДАНІА) lui Vladislav II Vv. Țării-Românești pentru Mogoș cu fii, anume: Corvii de jos, Corbii de piatră, Miceștii cu vaduri de moară și Mălurenii pe Argeș. Martori.

Ed. Text sl. Trad. *Arb. ist.*, I₁, 142. Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 237. Aricescu, *Indice*, I, 61, (no. 8000).

265.

1456 Sept. 6, Târgoviște.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești scria Sașilor din Brașov și Țara Bârsei că asemănător lui Mircea Vv. și a altor înaintași ai săi care au fost credincioși regelui Ungariei și au ajutat biserica catolică, se închină lui Ladislau regele Ungariei pentru a avea un refugiu la ei, când din cauza Turcilor sau a altor dușmani va trebui să plece din Țară; în schimb va lupta contra Turcilor și altora, va da libertatea comerțului, nu va lua tribut etc.

Ed. Text lat. Bogdan, *Relațiile*², I, 316-317. Hurmuzaki, XV, I, 45. Res. lat. și Frag. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 10, n. 3 și 58.

266.

1456 Sept. 10 [Feria sexta proxima post festum nativitatatis Marie], Târgoviște.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești către Brașoveni despre venirea unui sol turc, despre pacea de încheiat cu Turcii care îi cer să treacă pe la el spre ai prăda, de aceia cere ajutor de 200, 100 sau 50 oameni, ca să vadă Turcii puterea Ungariei, până la hotărârile regelui.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 317-318. Hurmuzaki, XV, I, 45-46. Trad. N. Iorga, *Scrisori de boieri și domni*², 164-165.

267.

[1456-1458].

Scrisoarea (писмѣ) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești către

Braşoveni, recomandă pe Ivan Polivar şi cere extrădarea lui Mihail Iogofăţul şi Pardoii.

Ed. Text sl. Miletić, 61-62. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 90-91. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 67-68. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 55 (la Vlad Dracul).

Not. Arh. Br. no. 166.

268.

[1456–1459].

Scrisoarea (писмѣ) lui Vlad Țepeş Vv. Țării-Româneşti către Braşoveni pentru nişte boi şi vaci trimise, cere carte de primire.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 92-93. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 98-99. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 63.

Not. Arh. Br. no. 208.

269.

[1456–1459].

Scrisoarea (писмѣ) lui Vlad Țepeş Vv. Țării-Româneşti către Braşoveni pentru judecarea dreaptă a procesului dintre Stoica Armaşul şi Chever Paul pentru nişte marfă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 92. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 90-100.

Not. Arh. Br. no. 190.

270.

[c. 1456-1459].

Scrisoarea (писмѣ) lui Vlad Țepeş Vv. Țării-Româneşti către Braşoveni pentru trimisul său, Stoica Armaşul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 91. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 99. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 62-63.

Not. Arh. Br., no. 162.

271.

[1456-1462], Dec. 8.

Scrisoarea (писмѣ) lui Vlad Țepeş Vv: Țării-Româneşti către Braşoveni pentru a se înapoia lui Dimitru ducaţii sau oţelul cumpărat.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 94. Gr. Tocilescu, 534
Doc. istorice, 69. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 63-64.

Not. Arh, Br., no. 210.

272.

[1456-1462].

Scrisoarea (πισισητ) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești, ca să
 meargă un vameș de la Rucăr la Brașov să spună că vestea
 despre Turci e falsă și că îi pot trimite sol.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 94-95. Gr. Tocilescu,
 534 *Doc. istorice*, 69-70. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹,...

Not. Arh Br., no. 175.

273.

1457. Mart. 14. [Feria secunda proxima post festum beatii
 Gregorii pape] Târgoviște.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești către Brașoveni învinuindu-i
 că țin la ei pe un papă românesc care se dă drept fiu de domn
 și a făgăduit lui Peterman vama de la Rucăr și Brăila; Consiliu
 și Iohan Gereb de Wyngarth și Nicolae de Wizaccona au hotărât
 să-i prinză la Gyod; cu voia lor, Vlad Călugărul s'a așezat în
 Amlaș. Să-i răspundă dacă își mai țin făgăduiala.

Ed. Text. lat I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 318-319. Hurmuzaki, XV, 1,
 47-48 (Feb. 14). Res. Hașdeu, *Trei lune peste munți*, 126. I. Bogdan,
Vlad Țepeș, 12, 13, 58 citează: *Archiv für sieb. Landeskunde. Neue
 Folge*, XXI, (1887) 351. Lit. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 426-27.

274.

1457 (6965) April 16 ind. 5. Târgoviște.

Hrisovul lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești prin care întă-
 rește mănăstirei Cozia moșia Troienești pe Olt, cumpărată de la
 Drăgoi fiul lui Dragoe. Se dă cal domnesc.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabela*, 25. I.
 Brezoianu, *Insituțiile României*, 237. Aricescu, *Indice* II 98 (no.
 2210), id (no. 2214.)

275.

1457 (6965) **Iun. 12.**

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești dă 4.000 a. mănăstirei lui Filoteiu de la Athos.

Res. Hurmuzaki, XIV, 1, 40.

276.

1457 (6965) **Iun. 12.**

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești dă privilegiu mănăstirei Sf. Pantelimon de la Athos.

Res. Hurmuzaki, XIV, 1, 40.

277.

1457 (6965) **Iun. 12.** Târgoviște.

Daniile lui Vlad Țepeș la mănăstirea Rossikon.

Cit. Miklosich, *Slavische bibliotek*, 174. V. Langlois, *Le Mont Athos*, 82. Cipariu, *Arhivu*, 198. Hurmuzaki XIV, 1, 40.

278.

1458 (6966) **Mart. 5, ind. 6,** Tismana.

Porunca (покреаѣние) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești întărește mănăstirea Tismana daniile lui Vlad Vv.: sate, bălțile Bistrețului și a, țigani, morile, hotarele viile etc. Să nu-i supere slujbașii domnești. Martori. Scrie Radu.

Not. Text sl. Venelin, 91-92.

Not. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 135 n. 2. Citează un document din 1458 Mart 15. Stoica Pahrnic.

279.

1458 **Mai 25** [Feria quinta proxima ante solempnitatem Spiritus Domini], Gheghița.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești cere lui Gaspar subjucele Brașovului să garanteze plata lucrului și libera întoarcere, mușterilor chemați de el.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*, I, 319-320. Hurmuzaki, XV, 1, 49

280.

1458. Jun. 13. Lângă apa Dâmboviței. (Feria tertia proxima post octavas Corporis Christi.)

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești trimite pe Petru Sor cu solie la Brașoveni.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 320 Hurmuzaki, XV, 1, 49.

281.

[1458-59]. Dec. 1, Rucăr.

Scrisoarea (πισιπ) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești către Brașoveni și Bârseni vestindu-i că după porunca lui Mihai Siladi cât sânt în pace, pot face negoț liber între ei.

Ed. Text. sl. Miletic, 67 (la Vlad Dracu). Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 93-94. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 68. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 62.

Not. Arh. Br., no. 193.

282.

[1459 Febr. 17-1460 Mart 2.]

Dan pretendentul Vv. cere Brașovenilor bani pentru a trimite soli la craiul; le făgăduiește sprijin.

Ed. Text. Miletic, 69. [Sub an. 1439-1452]. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 100. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 70-71. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 67, [sub an, 1456-1459. Lit. Onciul, *Titlul lui Mircea*, 229, n. 1.

Not. Arh. Br., no. 12.

283.

1459 April 2. (Feria secunda proxima post dominicam Quasi-modo geniti), Feldioara.

Lui Dan Vv. părților Transalpine venit în țara Bârsei cu voia regelui Mathei, i s'au plâns pargarii și reprezentanții Brașovului și Țării Bârsei, că Dracul (Vlad Țepeș) Vv. Țării transalpine s'a închinat Turcilor, a prins pe negușătorii brașoveni, le-a luat averea și i-a tras în țepă, a ars 300 bărbați și tineri ce erau în Țara Transilpină și-a chemat pe ascuns oameni săi de la Brașov

Dan cu boerli săi hotărăște să se ia pentru totdeauna mărfurile neguțătorilor români din Brașov, drept despăgubire.

Ed. Text. lat. Bogdan, *Relațiile* ², I, 324-325. Hurmuzaki, XV,1, 50.

284.

[1459] April 5.

Lui Dan pretendentul Vv. Țării Ungrovlahiei trimis de craiul Matiaș în Țara Bârsei i se plâng pângarii din Brașov și Bârsa că Drăculea (Țepeș) a trecut la Turci a oprit avutul negustorilor și i-a tras în țeapă sau i-a pus pe foc. Avera negustorilor din Țara Românească rămasă la Brașov o oprește ca despăgubire.

Ed. Text. Miletić, 68-69. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 101. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 71-72. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 68-69.

Not. Arh. Br., no. 11.

285.

1459 [6968] Sept. 20.

Hrisov de la Vlad Vv., Domnul Țării-Românești.

Cit. A. R. *Cresc. Col.*, 1908, p. 125.

286.

1460 Ian. 21. [Feria in festo sancte Agnetis]. Un sat lângă Sighișoara.

Basarab Lalotă Vv. Transalpin către Brașoveni pentru veștile trimise prin Cresta, oferă un ajutor de 5-600 oameni, contra Țării-Românești. Recomandă pe Zlaw de Făgăraș.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 330-331. Hurmuzaki, XV, 1, 50 [sub an. 1459].

287.

1460 Mart 2 [Datum Sabbato proximo ante Dominicam qua canitur Invocavit me].

Dan pretendentul Vv. Transalpin împreună cu boerli hotărăște ca : pentru că Vlad Țepeș le-a făcut atât rău să dea Brașovenilor și celor din Țara Bârsei care l-au ajutat și adăpostit pe el, toate mărfurile negustorilor din Țara Românească, aflate la ei, pentru care să nu-i asuprească niciodată.

Ed. Text. I Bogdan, *Relațiile*¹, I, 325-326. Hurmuzaki XV, 1, 53-54. Text lat. Trad. N. Iorga, *Vlad Țepeș*, 149-150 și 158, Res. Hașdeu, *Trei lune peste munți*, 126. Lit. I. Bogdan, *Relațiile*¹ I. 276 n. 1.

288.

1460 Iun. 4. [Feria quarta Quatuor temporum Penthecostes Domini], Cetatea Dâmboviței.

Vlad Țepeș Vv. Țării Românești trimite la Brașoveni pe Voicu Dobrița să aducă pe pribegii, cei ce se opun să fie forțați de ei și Cristian.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 320-321. Hurmuzaki, XV, 1, 56. Res. I. Bogdan, *Vlad. Țepeș*, 58.

289.

1460 Iul. 26. [Sabbato proximo post festum beati Iacobi Apostoli.]

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești cere Brașovenilor să nu asuprească pe oameni din Făgăraș, dar nici să-i ocrotească dacă fug la ei.

Ed. Text lat. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 231. Hurmuzaki XV, 1, 56.

~ 290.

1460 Aug. 10. [Dominica in die beati Laurentii martiris], Cetatea Dâmboviței.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești cere Brașovenilor să judece procesul unui supus al său pentru niște porci cu 12 oameni jurători. Îi îndeamnă să facă judecată dreaptă oamenilor lui.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 322. Hurmuzaki, XV, 1, 57.

291.

[1460].

Scrisoarea (πισιφτ) lui Dan Vv. (pretendentul) prinț și domn al Țării Ungrovlahiei către Brașoveni, vestindu-i că craiul și nemeșii i-au dat Ardealul, Bârsa și Săcuimea ca ajutor pentru a-și relua Țara. Cere ajutor, vești despre Drăculea (Țepeș) și făgăduiește sprijin.

Ed. Text. Miletić, 68. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 102. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 72-73. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 68.

292.

* 1460 (-872).

Tratatul dintre Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești și Sultanul Mahomet II prin care se hotărăște: 1) Să nu vie decât un trimis turc pentru tributul de 10.000 galbeni sultanini de ai visteriei românești, care să fie numărați la plecarea la Giurgiu și Rusciuc. 2) Autoritate domnului la el în Țară; 3) libertatea creștinilor turciți și necreștinați; 4) Românilor trecuți în Turcia să nu li se ia haraci; 5) Alegerea Domnului de Mitropolit, episcopi și boeri; 6) Judecata între un turc și creștin să se facă în legea țerii; 7) Supravegherea negoțului turcesc în Țară; 8. Negustorii să nu ia servitori români și să nu aibă loc de închinare în Țară; 9) Să nu se dea firman pentru niciun reclamat, sau să fie luat din Țară.

Ed. D. Sturdza — C. Vartic, *Acte și Doc.*, I, p. 2-3. Tunusli, *Istoria*, 68. D. Fotino, *Istoria*, II, 30, și III, 218. Trad. francesă D. Sturdza, op. cit., 3-4. Mitilineu, *Tratate și convențiuni*, pp. 18-19 [Adrianopole]. Cit. C. Litzica, *Câteva mss. gr. de la noi*, C. L. XXXII, (1898-9), p. 335.

293.

1461 Febr. 10.

I. Bogdan, *Relațiile**, I, 278, n. Citează un document de la Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești între martori e și Cazan logofăt.

294.

1462 Febr. 11, Giurgiu.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești către regele Matei Corvin vestindu-i că în schimbul păcii, Turcii au cerut să strice înțelegerea cu Ungurii și căsătoria (cu sora regelui), neprimind, a fost trimis contra lui Hanza beg, la Giurgiu dar l-a bătut și a devastat de la Olizica și Novazel până la Rahoma, Zemont, Gini și Bodon dar se teme de venirea Turcilor pe Dunăre cu flota de la Galipoli și Constantinopol; cere ajutor până la Sf. Gregori (12 Martie), din Transilvania și Secuime. Recomandă pe Radu Farma. Scrie Radu.

Locurile distruse: Olislea, Novazok, Drekhtar, Cartari, Dri-potrom, Orzava, Rahava, Turkama, Maroteu și Prigos, Batin, Nougrad, Finston, Zomonid, Giugne și Oratoua. Prinși; Hanika

beg, Zabas de Nicopol fiul lui Phirnebeg etc... Numărul mor-
 ților nemăsurat.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 76-82.

295.

** 1462 Nov. 8, Rothel.

Vlad Țepeș Vv. Valahiei scrie Sultanului cerând iertare, îl roagă să-i trimită soli și pentru a-și răscumpăra greșeala, el cunoscând bine Transilvania și Ungaria, va putea să i-o dea pe cea d'întâi, fiind apoi mai ușor să cucerească și Ungaria.

Ed. Trad. A. D. Xenopol, *Ist. Rom.*, IV, 30-31, citează: Gobel-
 linii (secretarul papei Piu II, 1458-64) *Pii II pontificis maximi
 comentarii rerum memorabilium, quae temporibus suis contigerunt*, 1584,
 Roma, 1614 Frankfurt, Lib. LII, 294. N. Iorga, *Studii și doc.*, III,
 p. XXXI. Res. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 59.

296.

1462 (-6970).

I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 237. Citeaza un document de
 la Vlad Vladu.

297.

1462 (6970).

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești poruncește să nu pă-
 șuneze nimeni vitele pe munții mănăstirei Tismana: Parângul,
 Soarbele, Boul și Oslea (Gorj) sau altfel să dea dare mănăstirei,
 după obiceiul Țării.

Res. A. Ștefulescu, *Tismana* ², 189-90.

Not. Cf. 1465 Iul. 28 [Doc. No. 314].

298.

[1462—1463].

Scrisoarea (писма) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești
 pentru boerii: Mihail, Stan, Mircea, Stoica și Mânzea pe care
 să-i lase să vie în țară sau să-i trimită ei, cu avutul lor. Să
 oprească pe femeia lui Oprea logofătul refugiată acolo cu ave-
 rea Țării.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 105-106. Gr. Toci-
 lescu, 534 *Doc. istorice*, 73-74. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 70-71.

Not. Arh. Br., no. 223.

299.

[1462-1472].

Scrisoarea (писем) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către vameșii Brașovului să nu ia vamă lui Frâncu trimis după cumpărături.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile **, I, 109-110. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 74-75.

Not. Arh. Br., no. 220.

300.

[1462-1473].

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești dă lui Iarciul moșie în Osica.

Res. A. R., *Cresc. Col.*, 1919, p. 234.

301.

[1462-1474].

Scrisoarea (писем) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Sibieni ca să trimită familia și averea boerilor Radul și Vlaicu, iertați de el.

Ed. Text sl. Trad. G. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 13.

302.

[1462-1474].

Scrisoarea (писем) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Sibieni, pentru ca Martin Renzel care a luat marfă de la un Turc cu chezășia lui Ciorca și Dumitru din Târgoviște să și-o plătească.

Ed. Text sl. Trad. St. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 12-13.

303. }

[August 1462-1474] [c 1536-1537].

Scrisoarea (писем) lui Radu cel Frumos Vv. Țării Românești către Sibieni plângându-se de nedreptățile vameșului Giurcău, din a cărui cauză nu mai pot trece negustorii la ei. Libertatea negoșului la Târgoviște.

Ed. Text. sl. **Trad.** St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 68-69. Gr. Tocilescu, 534, *Doc. istorice*, 79-80. **Lit.** St. Nicolaescu, *op. c.*, 364 rectifică data A. Lăpedatu, *O nouă publicație de doc.*, 15 [data, 1467.]

304.

[1463-1470] Febr. 19.

Scrisoarea (писма) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru ca să plătească restul din datoria de 15.000 florini, pentru a le lăsa negoțul liber. Recomandă pe Constandin Grămătic.

Ed. Text sl. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*², I, 106-107. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 75-76. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 71-72.

Not. Arh. Br., no. 292,

305.

1463. Nov. 12.

Cartea lui Radu cel Frumos către Radoslav, Stanclul și ficele lui Radoslav, Marina și Staia, pentru amestecul ocinilor lui Radoslav, Sub Coastă și Dedilești a lui Stanclul. Preadalica.

Res. A. R., *Cresc. Col.*, 1910, 263. Minea-Boga, *Moștenirea moșiiilor*, 3, 104.

306.

1464. (6972) Mai 30, ind. 12, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește mănăstirii Cozia satul Sevestreni cumpărat cu asprii de la Șoldea și Stoica. Martori.

Res. Aricescu, *Indice II*, 98, (no. 2213). Ionescu-Gion, *Bucureșcii până la 1500*, 190, N. Docan, *Elemente Cronologice*, 391. Id., *Numismatica Țării Românești*, 526.

307.

1464 (6972) Iul. 10, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării Românești întărește mănăstirii Tismana satele și moșiile ca și tatăl său Vlad Dracu prin hrisovul din 1439 August 2. Domnia doamnei Calinichia ; Sagoiul dat de Vladislav Vv.. Martori. Coico scrie.

Res. A. Ștefulescu, *Tismana*², 190. St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 348.

308.

1464 (6962) Iul. 20.

I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 237-238. Citează un document de la Radu cel Frumos.

309.

1464 (6972) Aug. 12, București.

Hrisovul (ХРИСОВСА) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești dat lui Tudor, Nicule, Stan, Mircea și lui Neanciul, Radul și micului Nicule pentru satul Iași din Curteni, Bulgarea, și lui... Tatul și Badul le dă Bălenii, ocină și ohabă scutite de: vama de oi, de porci, de albinărit, Găletărit, dijme, vinăriciu, fâneață, tălpi, posade, podvoade, cărături. Judeș, globire, birari. Martori. Constandin scrie.

Ed. Text. sl. Trad. Gh. Ghibănescu, *T. Codrescu* a. I. No. 10, 145-147. Res. St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 347.

310.

1464. Oct. 28, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Snagov și lui popa Vișain satele Dobroșești, Izvorani, Turbați etc., care să plătească bir și să facă oaste. Martori.

Res. Ionescu Gion, *Bucureștii până la 1500*, 190. Lăpedatu, *Vlad Călușăru*, 38. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor* 2, 169-70.

311.

[1464-1472].

Scrisoarea (писма) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru averea jupâniței Preia, sora vornicului Dragomir, măritată cu Nan, de la Chiver Paul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 111-112. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 77-78. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 257 (la Radu cel Mare).

Not. Arh. Br., no. 219.

312.

1464 (6972).

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Tismana daniile lui Mircea Vv., moșia Jarcovu.

Res. Cantacusino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 25. (no. 30).

Not. cf. 1464 Iulie 10 [Doc. No. 307].

313.

1465 (6973) April 28.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Snagov moșiile Rușii și Izvorani.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 25-26 (no. 31.)

314.

1465 Iulie 28.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește mănăstirei Tismana munții : Paringul, Oslea, Vărbilăul și Boul, pentru a căror stăpânire să nu se amestece nici boer nici cneaz nici sărman. Cel care vor paște aici vitele să plătească călugărilor „ce este obiceiul românesc“.

Res. I. Bogdan, *Cnejii Români*, 34.

Not. cf. 1470 Iul. 28. [Doc. no. 339].

315.

1465 Oct. 14. București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești scutește mănăstirea Cozia de vinărici și alte dări ; îi dă sarea de la Telega ca ajutor.

Res. Aricescu, *Indice*, II, 108. (no. 252). Ionescu-Gion, *Bucurescii până la 1500*, 190. St. Grecianu, *Genealog. documentate*. I, 347.

316.

1465 (6973) Oct. 28.

Lesviodox, 397 ; I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 238 citează un document în care e menționat în divan : Iosef mitropolitul.

317.

1465. Nov. 5.

Hrisov de la Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești. Martori.

Cit. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, p. 17 no. 3. Cota : A. R. 134-XII.

318.

1465 Nov. 5. București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui Vrabeț și fraților săi : Dragomir, Nîcula, Gherghie și Maria moșia din Padeșul de Sus.

Res. A. R. *Cresc. col.*, 1910, 263. Cota : 12-CXXXIV.

319.

1465 (6973) București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește mănăstirea Cozia satele : Jiblea și Șerbănești.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 26 (no. 31). St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 347.

320.

1466 (6974) April. 14. București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești scutește carele mănăstirii Cozia de dijmă. (vamă).

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 26 (no 32). Aricescu, *Indice*, II, 111 (no. 2275).

321.

1466 (6974) Oct. 14, București.

Porunca (повелѣніе) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești pentru mănăstirea Cozia și egumenul Simon să fie slcboadă a avea două ...?... pentru a face negustorie și să cumpere sare și să nu dea vamă nici de la vin, nici de la pește, ca să se hrănească călugării. Scrie Lațco.

Ed. Text. sl. Miletic-Agura, 334-335 (no. 8).

322.

1466 (6975) Dec. 12.

Hrisov de la Radu cel Frumos Vv. Țării Românești.

Cit. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 238.

323

1467 (6975) Ian. 15 ind. 8, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești pentru mănăstirea Cozia

și starețul Sima, să aibe balta săpatul la Dunăre și la gura Ialomiței care le are de la Drăgoia și Gurire de la Făcăeni și Gureșa de la Frățilești și Petra Porgar de la Floci.

Ed. Text. sl. Miletic-Agura, 335. Res. Aricescu, *Indice*, 107 (no. 2247).

321.

1467. Iun. 11. [Feria quinta in festo beati Barnabae apostoli], București.

Scrisoarea lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Sibieni vestindu-i că a luat în serviciul său pe Mancea căruia i-a dat 7 sate răsplată. Să fie liber să meargă în cetatea lor.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 327-328. Hurmuzaki, XV, 1, 64.

325.

[1467-1470] **29 Iul.** Didrih.

Scrisoarea (писем...) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Româneșt. către autoritățile celor șapte județe, pentru libertatea oamenilor lor de a veni în țara sa plătindu-și numai dajdia.

Ed. Text. sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 11. Lit. Arb. ist., I, 104. N. Iorga, *Studii și doc.*, IV, p. CCLXXI. Id., ed. Filipescu Const. Căp., *Istoriile*, 135. Hurmuzaki, XV, 1, 214, n. 1.

326.

1468 (6976) Mai 18, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui Dan, Drăgoi, Dobromir și Neagoe, Cincul cumpărat de la Târluț cu asprii.

Res. A. Ștefulescu, *Gorjul istoric*, 373.

327.

1468 (-6976) Mai 18, București.

Porunca (повеление) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Dâlban cu fii pentru stăpânirea muntelui Ândrianu cumpărat pe asprii de la Jițian. Cal domnescu. Martori. Lațco scrie.

Ed. Text. sl. Trad. A. Ștefulescu, *Domnia lui Vlad Călugărul*, 376-377. Id., *Gorjul istoric*, XVII. Id., *Doc. slavo-române*, 18-19. G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, I, 283-284.

328.

1468 Iul. 20 [Beate Margarethe Virginis et Martyris], Cohalm. Scrisoarea lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești, și a altor juzi din Cohalm către Sibieni pentru a nu fi păgubiți Ioan cu prietenii și frații săi de Ladislau Hoen pentru niște datorii.

Ed. Text lat. Hurmuzaki. XV, 1, 68.

329.

1468 (6977) Oct. 2, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui Mihail ot Ruși, fiului său Stan și lui Chirtop satele: Rușii, Mușateștii, Hileștii, Racoviță, Tătărăii de lângă Conceag, siliștea de la Amza, siliștea Sinteștilor și Grecii cumpărați de la Vv., iar pentru un cal domnesc, Sturzenii, Brana și Rușii din Târgoviște și țiganii cumpărați de la jupânișa Voica Pârciułovoaiie pe florinți ungu-rești. Scutite de: oierit, vama târgului, dijmărit, stupi, rămători, mertice, conace, cai de olac, vinărici, podvoade, vaci grase, ceară domnească, miere și altele. Pârcălabii și vameșii să nu ia vamă vornicească sau cămănărici.

Res. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, 16-17. Crede că poate fi cel din 6976 din Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 26 (no. 33).

Not. Filitti, *l. c.*, ne spune că în traducere era anul 6947 (1439) când nu domnește Radu; cf. doc. no. 330, și no. 334.

330.

1468 (6976), București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui Mihail moșia Ruși (dintr'aceștia se trag boerii Băleni).

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 26 (no. 33).

331.

1469 Ian. 7.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește înfrățirea făcută de Opriș între Stanciu, Dușman și Badea peste ocina Vălopi. Prădalica.

Res. A. R. *Cresc. Col.*, 1908, 126 (Vârloni). Minea-Boga, *Moștenirea Moșiilor*, 3, p. 8°.

332.

1469 Febr. 4 [Die Sabbato proximo post festum purificationis beatae Mariae virginis] București.

Scrisoarea lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Sibieni pentru a da un însoțitor, sau să arate drumul lui Mihail, sol la Ioan Pongracz de Denkelegh Vv. Transilvaniei.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*, I, 338. Hurmuzaki, XV, 1, 70.

333.

1469 (-6977) Iun. 28, București.

Porunca (повеление) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către: Dragul, Bogdan, Ștefan, Radul, Dobrota, Stan, Ivan și Hasan lui Fătul, Boicu, Râdei, Dragotă, Radu, Șerbu cu fii Stan, Stănilă și Cănda prin care le dă siliștele: Murtășești, Meianți, Bărboșii de la Jiłții, Beciu și Rad[esel]ul ocină și ohabnică.

Ed. Text. sl. Trad. Arb. *Oltenei*, II, 301-302. Facs. *Ibidem.*, 301.

334.

1469 (-6977) Aug. 25, ind. 2, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui Mihai ot Ruși fiului său Stan și lui Chirtop, moșiile cumpărate cu cai turcești, cai domnești și ughii, scutite de: oerit, vama târgului, dijmărit, haraciu, podvoade, vaci grase, ceară domnească, miere și altele Părcălabii și vameșii domnești să nu ia vamă vornicească nici căminărit. Martori. Scrie Stan.

Res. N. Iorga, ed. Filipescu Const. Cap. *Istoriile*, 24-25, n 2. Cit. Cipariu, *Arhivu*, 35.

335.

1469 Nov. 8 [Feria quarta proxima ante festum beati Martini episcopi et confessoris], București.

Neagu Vornicul lui Radu cel Frumos scrie Sibienilor despre procesul dintre Ștefan literatul din Brașov și 4 greci, judecat în fața judecătorilor Costa Spinchel și Kriaco a lui Iohan și Paul

Kewer judecătorii Braşovului, pentru scrisoarea italianului Casparo dată Grecilor, despre nişte piper vândut de Ştefan. Neagu judecând îl găseşte nevinovat.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 359-356. Hurmuzaki, XV, 1, 73.

356.

1469.

Scrisoarea (писем) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Sibienii care să trimeată un om cu Mihai la Craiul, să se plângă de prezența în Țara-Ungurească a lui Stoica al lui Laiotă, venit de la Moldoveni. Vama de la Turnu.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 11-12.

357.

1470 Febr. 28 [In die beati translacionis beati Augustini], Buzău.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Braşoveni pentru solia lui Nicolae Plucht, se plânge că, deși regele nu are pace cu Moldovenii, ei au și le trimit arme și primesc pe oamenii lor; dacă nu încetează va trimite solie la rege.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 328-329. Hurmuzaki, XV, 1, 75-76. Cit. N. Iorga, *Ştefan cel Mare*, 128 și n. 109.

358.

1470 (6978) Mart 6. Ind. 3, București.

Scrisoarea (писем) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Braşoveni despre o carte pecetluită (книга) de libertatea comerțului, în 25 zile cere una la fel. Să fie lăsați să meargă la Varadin.

Ed. Text. sl. Miletić, p. 80. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 107-109. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 76-77. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 72-73.

Not. Arh. Br., no. 236.

359.

1470 (6978) Iul. 28, Didrih.

Porunca (повеление) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către mănăstirea Tismana și egumenul ei pentru stăpânirea mun-

șilor : Boul, Osle, Parâng și Sabele de care să nu se atingă, boer, moșnean sau rârman. Cei care vor pășuna pe acești munții să dea călugărilor „ce este legea românească“.

Ed. Text. sl. Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 19-20. G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 284-285. Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 238. A. Ștefulescu, *Tismana*, 190-191.

Not. cf. doc. no. 314.

310.

1471 (6979) Ian. 15, Gherghița.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui On cu fii : Stan, Vlăesan, Stancul și nepoții, Nan, Tatul și Șerbu moșiile Ghergheu și Ungheni ale lui Stan și Maxim, pentru că le-a cupărat cu asprii, de la Lepădat fiul lui Maxim și de la Vladul și Vlaicul fii lui Stan, dând și cal domnesc. Martori.

Ed. Text sl. Venelin, 95-96.

311.

1472 (6980) April 3, București.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești întărește lui Crăciun din Slatina, cu fii lui, Manea cu frați și lui Petru cu fiul, partea lui Neagomir și Oancea din Strihareș, cumpărate de ei. Martori.

Ed. Text. sl. Venelin, 111-112.

312.

1472 (6980) Iun. 12, București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește lui Baico și altora ocină la Dușești, Martori.

Res. N. Iorga, *Studii și doc.*, VII, 21-22.

313

[1472.]

Scrisoarea (писма) lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru pribegi cere : 1) să le înapoeze cele luate, 2) să dea caii luați pentru niște oi luate de Laiotă, 3) să dea pe făptașii unui omor sau „dușegubina“. Recomandă pe Dracea.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 110-111. Gr. Toci-lescu, 534 *Doc. istorice*, 78-79. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 74-75.

Not. Arh. Br., no. 245.

344.

1472. Într'o Duminică. Din Tabără.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești făgăduiește prietenie Brașovenilor și ce cere să-i spună prin Ioan: dacă regele va încheia pace și unde cu Cazimir, despre Pongracz Vv. Transilvaniei, despre venirea lui Ștefan Vv. cu Laiotă și dacă Secuții scaunelor: Odwarhel, Cykh și altele dau dijmă lui Ștefan. Vv.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 329-330. Hurmuzaki XV, 1, 78-79.

345.

1472 (6980) Iul. 16. Gherghița.

Cartea lui Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești pentru satele Murceștii și Domneștii din Jilți ale lui Mihul cu frații: Crăciun, Dan și Manea.

Res. Aricescu, *Indice*, 98. (no. 1224). Lit. *Ibidem*, p. III.

346.

1472. Iul. 25. Gherghița.

Radu cel Frumos, Vv. Țării-Românești întărește lui Voislav cu fii și cumnatul său Stan, Corcova, cumpărat de la Petru diaconul lui Radu Vv. pe asprii. Iertați de cal. Martorii.

Res. N. Iorga, *Studii și doc.*, VII, 269.

347.

1473. Sept. 16. București.

Radu cel Frumos Vv. Țării-Românești întărește boerului Mihail fiului său Stan și lui Chirtop, ocină în Bacovei lângă Colceac cumpărată de la Vv. pe un cal turcesc, Cocoșanii și Cucutenii scutite de dijmă.

Res. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 91 citează res. lui I. C. Filitti din *Arh. Cantacuzino*, 17, unde nu este.

348.

1473.

Ștefan Ieromonahul în, *Viața precuviosului Nicodim*, 89 spune : „se adeverează din hrisovul zisului Domn Basarab cel Tânăr, carii scrie că s'a dat mănăstirei Tismana cetatea București“.

349.

[1474 Ian.]

Scrisoarea (πισις) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, după venirea lui Frâncu și Todor Paul, hotărăște să rămână același așezământ pentru negoț, iartă cearta întâmplată, cere ajutor de voinici ca împreună cu Ștefan Vv., care trimisese pe Vulpaș logofătul, să se apere de Turci și vrășmași. Recomandă pe Frâncu și Bunea.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 112-119. Gr, Tocilescu 534 *Doc. istorice*, 80-82. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 75-76.

Not. Arh. Br., no. 64.

350.

[1474]. Febr. 8.

Scrisoarea (πισις) lui Basarab Laiotă Vv. și Țării Românești către Brașoveni, după venirea solului lor Lorint, trimite la Batăr Istvan și la ei pe Dimitru postelnicul.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 114-115. Gr Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 82. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 76-77.

Not. Arh. Br., no. 35.

351.

[1474] Iun. 26.

Scrisoarea (πισις) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni după ce a mers la Turci de a făcut pace. Recomandă pe Cârștian portarul.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 115-116. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 83. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 18.

Not. Arh. Br. no. 50.

352.

1474 Iul. 4, Gherghița.

Document de la Basarab fiul lui Dan.

Cit. Cipariu, *Arhivă*, 35; din diplomatariu lui B. Popu.

353.

[1474 Aug.-Sept.]

Scrisoarea (писма) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, prin care își repetă cererea de a i se inapoia solul oprit de ei, cum alții nu o fac. Amintită solia lui Ștefan la Turci.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 116-118. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 83-84. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 77-78.

Not. După mențiunea din text „se duc acum solii lui Ștefan Vv.” etc... D-l Prof. A. Sacerdoțeanu datează documentul cu sfârșitul lui August, începutul lui Septembrie.

Arh. Br., no. 70.

354.

1474 (-6983) Sept. 4.

Hrisov de la Basarab Vv. Țării-Românești, fiul lui Dan Vv.

Cit. I. Brezoianu, *Instituțiile Români*, 238. St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 264-265.

355.

[1474] (Oct.-Noembrie).

Scrisoarea lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni și Secuime, cerând de acum înainte să-și scrie vitele și să plătească goștina cum plătesc și oamenii lui la ei, la Turci și la Moldoveni, pentru ca să se vadă că Țara are domn.

Ed. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 79-80.

356.

[1474.]

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești cere Brașovenilor să lase pe „voinici” să slujească craiului fără să-i prade.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 131-132. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 103. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 88.

Not. Arh. Br. no. 55.

357.

[1474.]

Scrisoarea lui Dragomir al lui Manea către Brașoveni, ca să trimeată oameni în Țara-Românească, să vadă Turcii că sânt uniți. Să vie și popa din Scheiu. Oastea turcească e gata. Să nu asculte de Ștefan Vv.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 262-263. Gr. Tocilescu, 537 *Doc. istorice*, 387. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 217.

Not. Arh. Br., no. 513.

358.

[1474.]

Scrisoarea (писмѣ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Sibieni vestindu-i că sunt liberi să facă negoț până când vor merge solii la rege, după cum a spus Batâr Istvan. Trimite pe Chirca lui Marin, Giurcă și Mihnea să cumpere arcure, scuturi, postav și altele.

Ed. Text. sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 14-15.

359.

[c. 1474-75.]

Scrisoarea lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, după solia lui Hanaș și Giurgea, le spune că nu-i poate lăsa să vândă pește pentru că ar păgubi pe localnici. Târguri libere la: Târgoviște, Târgșor și Câmpulung; dacă vor permite negoțul în orașele Craiului: Oradea, Clui, Timișoara, Râjnov, Țara Bârsei.. va da libertatea comerțului în orice oraș din Țară.

Ed. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 80-82.

360.

[1474-1476.]

Scrisoarea (писмѣ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru ca să nu ia vamă lui Proica trimis să cumpere scuturi, arcure și altele.

Ed. Text. Miletić, p. 85. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 121. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 85. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 84,

Not. Arh. Br. no. 88.

361.

[1474-1476.]

Scrisoarea (πισιπϵτ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru ca să inapoieze pârălabii de la Bran 200 bogasiile luate săracilor Neacșul și Ilie.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 121-122. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 85-86. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 243.

Not. Arh. Br., no. 53.

362.

[1474-1476.]

Scrisoarea (πισιπϵτ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, recomandă pe Iorga.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², 122. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 86. Res. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 243.

Not. Arh. Br., no. 56.

363.

[1474-1476.]

Scrisoarea (πισιπϵτ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, vestindu-i că a venit un negustor turc în București cu marfă bună și să trimeată și ei oameni pentru a cum-păra fără grije.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², 123-124. Gr. Vasilescu, 594; *Doc. istorice*, 90-91.

Not. Arh. Br., no. 61.

364.

[1474-1476.]

Scrisoarea (πισιπϵτ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, pentru popa Costea, care îi slujește lui.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 123. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 92-93. Trad. I. Bogdan, *Din Relațiile cu Brașorul*, 885-886.

Not. Arh. Br., no. 43.

365.

[1479-1477.]

Scrisoarea (писма) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești, către Brașoveni recomandând pe solii Badea vornicul și Drăghici spătarul.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 131. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 87. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 244.

Not. Arh. Br., no. 123.

366

[1475] Febr. 1.

Scrisoarea (писма) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, recomandând pe Negrea vistiierul, sol la ei.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 119-120. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 89. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 243-244.

Not. Arh. Br., no. 54.

367.

1475 (-6983) Iun. 1.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești da lui Stanciu cu fii, și lui Badea, Mușetești de înoștenire și cumpărătura de la Carapciu și Dragomir, și dă lui Badea satul Făgeteul cumpărat sub Radu Vv. Aspri. Cal Domnesc. Martori. Scrie Tudor.

Res. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 258. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 263, 272. N. Docan *Numismatica Țării-Românești*, 526-527. C. Giurescu, *Despre boieri*, 29. I. Minea, *Vlad Dracu*, 30 n.

368.

1475 (-6983) Iun. 5, ind. 8, București.

Porunca (повеление) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești, prin care întărește fiilor lui Ion, Radu, Iuga, Radomir și Micul cu fiul său Radu satele Cergenii și Cămănești.

Ed. Text. sl. Trad. Gh. Ghibane cu, *Surete și Izvoade*, VI, 162-163. Res. A. Ștefulescu, *Gorjul istoric*, 329. N. Docan, *Elemente cronologice*, 392.

369.

1475, Iul. 1.

I. Bogdan în *Relațiile*², I, 278 n. citeaza un document, între martori fiind și Cazan Sahacov.

370.

1475 (-6983) Iul. 8.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești întărește lui Calciu cu fii și lui Badea cu fiii satul Făgețelul.

Res. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 26, (no. 34.)

371

1475 (-6983) Iul. 11, Târgoviște.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești făgăduiește Brașovenilor să păstreze așezământul vechi din vremea lui Dan Vv. și a altor domnii, pentru libertatea negoșului, să facă dreptate, să-i apere de Turci.

Ed. Text. Miletić, 81. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 118-119. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 87-88. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 82-83.

Not. Arh. Br., no. 769.

372.

1475 (-6983) Iul. 15, ind. 8, Târgoviște.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești dă mănăstirei Cozia și stareșului Macarie satele: Jiblea, Șerbănești, Băduțeni, Giurgeanii cumpărați de la Drăgoi pe un cal și florinți, Sevestrenii cumpărați de la Solda Stoica și Cârstea pe asprii, Luminenii și Popenii cumpărați pe asprii, de la Neagul Taurul. Martori. Scrie Caloian.

Res. N. Docan, *Elemente cronologice*, 392. Id. *Numismatica Țării-Românești*, 527. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, 125, no. 2.

373.

1475 Aug. 4 [Feria sexta proxima post festum inventionis dextrae beati Stephani protomartyris] Arghiș.

Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești recomană Brașovenilor pe Christian pârcălabul trimis să-i facă o casă.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 322-323. Hurmuzaki, XV, 1, 84-85. Cit. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 32 și 59 cu data 8 Aug.

374

1475 Oct. 13 [In festo Colomani martyris], Bolhaci (Balcaciu). Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești recunoaște că a primit de la Sibieni și Brașoveni prin Thomas Altemberger, 200 florinți ungurești, dați după porunca regelui.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 323. Hurmuzaki, XV, 1, 86. Res. Hașdeu, *Trei lune peste munți*, 127 (Vlad Dracul). I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 83.

375

[1475-1476].

Scrisoarea (πισυετ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, după primirea cărților și a craiului și despre lucrul lui Oprea; îi invinuește că nu se poartă bine ca Sibienii.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 125-126. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 93. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 85.

Not. Arh. Br., no. 69.

376

[1475-1476].

Scrisoarea (πισυετ) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, ca să nu i-a vamă de la Cernat și Bucur trimiși să ia fier și arme de la ei. Se plânge că îi opresc oamenii să ia fier și arme, când el lasă negoțul liber; va lua altfel, fier de la Turci.

Ed. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 124-125. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 91-92.

Not. Arh. Br., no. 62.

377

[1475-1476].

Scrisoarea [πισυετ] lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, ca să-i trimită pe pribegi, pe unii la bucatele lor, pe alți să-i slujească, sau să meargă la Craiul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogan, *Relațiile*², I, 120. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 89-90. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 84.

Not. Arh. Br., no. 57.

378

[1475-1477].

Hrisovul lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești cu fii Radu și Mircea prin care, după rugămintea misionarilor Gherman și Ștefan de la Sf. Munte, dă 4.000 aspii pe an m-rei Filoteia. În pomelnic: Vlad Vv., monahia Eupraxia, Vlad Vv. cu fii: Radu Vlad, Mircea.

Frag. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 51-52. Res. rus. Uspenski, *Istoria Athona*, III, 335, rom. St. Nicolaescu, *Ajutoare bănești date la Sf. Munte*, 959. Lit. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1154, no. 29. C. Kogalniceanu, *Mircea II*, 882, no. 1.

379.

1476. Febr. 22. [In festo cathedrae Petri Apostoli] Gherghița. Scrisoarea lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Sibieni muștrându-i că nu i-au trimis niște măștrii caretași.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 331. Hurmuzaki, XV, 1, 87. (Ian, 16). Res. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 59.

380

1476. Febr. 25. [Die dominico in Carnisprevia] Gherghița.

Basarab Laiotă Vv. Țării Românești se plânge Sibienilor că îi asupresc oamenii în Făgăraș, îi închid luându-le bani pentru răscumpărare, îi opresc la Turnu Roșu. Amenință că se va răzbuna.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 331-332. Hurmuzaki, XV, 1, 87-88. Cit. N. Iorga, *Ștefan-cel-Mare*, 333, n. 194 (data: 3 Martie).

381

[1476] Febr. 28

Scrisoarea (πισιωμα) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni acuzându-i că adăpost sc pe vrăjmașii lui. Cere să pedepsească Batâr Ștefan pe Sacuii intrați în Țara Românească, Recomanda pe Piper Stolnicul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 126-127. Gr. Tocilescu, *534 doc. istorice*, 128-129 [la Basarab cel Tânăr]. **Res.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 83.

Not. Arh. Br., no. 37.

382.

1476, April 15 [secundo die Pasce], Cetatea Nouă.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, plângându-se că țin pe vrăjmașii lui la ei, cere sa-î extrădese pe Horia.

Ed. Text lat., I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 332, Hurmuzaki, XV, 1, 89.

383.

1476 [6984], Maiu 8, București.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești întărește boerului din Țara Făgărașului Șerban cu fratele său Aldea satul Sinca.

Res. A. R. *Cresc. Col.* 1910, 263-4.

384.

1476, Maiu 9. [Feria quinta post apparicionis sancti Michaelis archangeli], Cetatea Nouă.

Scrisoarea lui Basarab Laiota Vv. Țării-Românești prin care se plânge Brașovenilor că adăpostesc pe pribegii ce fac rău țării: Oprea logofăt, Voicul Tatul și alții. Cere să păstreze înțelegerea făcută, recomandă pe Zidradin socrul său.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, p. 333. Hurmuzaki, XV, 1, 89. **Res.** N. Iorga, *Ștefan-cel-Mare*, 175, n. 194. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 15, Dâmbovița. N. Iorga, *Ștefan-cel-Mare*, l. c., Novo-Castro=Gherghița.

385

1476. Maiu 30. Gherghița. [In octava assensionis Domini].

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești trimite pe Proyka și Tudoran să cumpere provișii și arme, cere Brașovenilor scutire de vamă pentru acestea.

Ed. Text lat. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 333 4.

386.

1476 Iun. 14. [Secundo die sacratissimi borporis Chrjsti], Cetatea Nouă.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești se plânge Brașovenilor că au oprit averea lui Dumitru și a tovarășilor lui. Cere să se respecte înțelegerea făcută; altfel oamenii nu vor mai trece dintr'oa țară în alta.

Ed. Text lat., I. Bogdan, *Relațiile*², I, 334. Hurmuzaki, XV, 1, 191-92.

387.

1476 [6984] Iul. 4. Gherghița.

Porunca (повеление) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești pentru Ona cu fiii Stan și Stancul, ca să aibă în Bărcănești, partea de moșie ținută de Corlat și Nan, cumpărată de ei. Cal domnesc. Martori.

Ed. Text sl. Venelin, 118-119.

388.

1476 Ante Aug. Cipău.

Vlad Draculea (Țepeș) cere autorităților ungare liberă trecere pentru Sebastian și sluga sa trimiși în solie la Brașoveni.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 324. Hurmuzaki, XV, 1, 94.

389.

1476, Aug. 1, Gherghița.

N. Iorga în *Ștefan-cel-Mare*, 333, n. 194, citează o scrisoare de la Basarab Laiotă.

390.

1476 Aug. 7.

Relația lui Ladislau, sluga lui Vlad Țepeș, despre stabilirea Turcilor la Roman pe Siret, retragerea lui Ștefan Vv. la Neamț, situația proastă a animalelor din cauza foametei și întâlnirea lui Țepeș cu Ștefan Bathory, la Mediaș.

Ed. Text ital. *Monumenta Hungariae, Acta extera*, II, 319-321. A. Veress, *Acta et Epistolae*, 21-22. I. Bogdan, *Vlad Țepeș*, 34, n. 4 și 60. Lit. N. Iorga, *Ștefan-cel-Mare*, 181, n. 198, 334.

391.

1476 [-6985] Oct. 7, temelia 4. Brașov.

Porunca (повеление) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești prin care întărește Brașovenilor așezământul (законъ) de vamă din vremea lui Mircea Vv. și Vlad Vv., pentru negoțul fără scală (скала), libera cumpărare a cerii și vamă ca în vremea primei lui Domnii.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 95-97. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 95-97. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 64-66. Res. Id., *Vlad Țepeș*, 33-35. Gr. Conduratu, *Relațiile cu Ungurii*, 162. Lit., N. Docan, *Elemente cronologice*, 392 : Temelia 4 e pentru 6984 ; 15 pentru 6985.

Not. Arch. no. 773.

392.

[1476] Nov. 8. Târgoviște.

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești către Brașoveni vestindu-le că Laiotă învins fugind la Turci, pot veni cu marfă. Recomandă pe Rătundul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 97-98. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 97. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 66. Res. Id. *Vlad Țepeș*, 35.

Not. Arh. Br., no. 145.

393.

1476 Nov. 17. [dominica proxima], Târgoviște.

Cristian pârcălabul de Târgoviște vestește pe Brașoveni că Sâmbătă (în 16 Noembrie) s'au luat Bucureștii și că boierii au trecut de partea lui Vlad Vv., cere doi dulgheri cu trei ajutoare pentr o casă la Târgoviște.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 357-358. Hurmuzaki, XV, 1, 95. Trad. N. Iorga, *Scrisori de boieri și Domni*, 13-14.

394.

[1476 Nov.-Dec].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Țepeș Vv. Țării Românești către Brașoveni și locuitorii Țării Bârsei vestind, supunerea Țării și a boierilor ; pot face negoț pe la Rucăr, Prahova, Teleajen și Buzău.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 98. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 97-98. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 66-67.

Not. Arh. Br., no. 172.

395.

1476, Dec. 4.

Un doc. în care Bucureștii = „castrum fortissimum illius terrae.

Dep. Col. Esarcu. Cit. Xenopol, *Ist. Rom.*, II, 355. Ionnescu Gion, *Bucureștii*, 193. An. Acad. Rom. S. II. LXX, Mem. Secț. Ist., 1897-98.

396.

[1476].

Scrisoarea (писем) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni acuzându-i că nu păstrează învoiala pentru libertatea negoțului. Constantin, sluga lui Dumitru de la Cetate, să aducă niște scuturi arvunite.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 128-129. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 94-95.

397.

[1476-1477].

Scrisoarea (писем) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru „voinicii“ unguri, săcui, români care vor să vie în slujbă la el fără leafă, doar pe hrană și îngrijire.

Ed. Text. Miletić, 77. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 99. Gr. Tocilescu 534 *Doc. istorice*, 100. Res. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 118-19 (Vlad, Călugarul).

Not. Arch. Br., no. 159.

398.

[1476-1477, poate pe la 1477 Nov.].

Dragomir al lui Manea asigură pe Brașoveni de prietenie, cere iertare că n'a putut merge la Batâr Istfán și la ei, îi sfătuiește să încheie pace cu Vv. său, pentru că răul vine de la Ștefan Vv.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 264-65. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 388. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 218-219. N. Iorga, *Scrisori de boieri și Domni*, 12-13.

Not. Arh. Br., no. 479.

399.

[1477 Febr.].

Scrisoarea boierilor : Dragomir al lui Manea, Neagoe al lui Radul Stănilă Vornicul și Balea paharnicul, către Brașoveni ca să facă pace cu domnul lor până o va face și craiul, reincepând comerțul între cele două țări.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 267-268. Gr. Tocilescu, 534 *doc. istorice*, 391. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 208.

Not. Arh. Br., no. 568.

100.

[1477] Mart 13, Vaslui.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Crâstea Roșu și birăul Brașovului, incredințându-i de prietenia sa; speră să-și reia țara. Recomandă pe Crâstea, sluga sa.

Ed. Text. Miletić, no. 121 [atribuită lui Matei Basarab]. Text. sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 133-134. Gr. Tocilescu, 534 *doc. istorice*, 133-134. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 87-87.

Not. Arh. Br., no. 112.

401.

1477. April 5, București.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești dă mănăstirii Tismana dreptul de a vâna pe râul Tismana.

Res. Ionescu-Gion, *Bucurescu până la 1500*, 192.

102.

1477 April 8 (III-a die Pasche), Cetatea Nouă.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești cere Brașovenilor să lase pe popa Costea din Schei să vie nesupărat la el.

Ed. Text. lat. Bogdan, *Relațiile*², I, 334-5.

103.

[1477] Iun. 12.

Scrisoarea (писма) lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, mulțumind pentru prietenia lor. A trimis soli la Batâr Iștvan și craiu. Recomandă pe Dan.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 129-130. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 126-127 (la Basarab cel Tânăr). Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 85-86.

Not. Arh. Br., no. 46.

104.

1477 Iul. 15. [Feria tertia in festo duodecim apostolorum] Florești.

Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești pentru misiunea lui Ioan de Râșnov trimis de Brașoveni. Le cere alt om de încredere.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 335. Hurmuzaki XV, 1, 97. (April 30).

405.

1477 Aug. 9. Ploești.

Scrisoarea lui Basarab Laiotă Vv. Țării-Românești către Brașoveni, cerându-le să nu țină la ei pe dușmanii lui și să-i însoțească în contra sa, ci să-i gonească din Făgăraș și Cohalm sau să îl lase să-i gonească el.

Ed. Text. Lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 336. Hurmuzaki, XV, 1, 98. Res. N. Iorga, *Îndreptări și întregiri la ist. Rom.* în An. Acad. Rom. Ist. XXVII, 1904-5, 117.

106.

**1477 [6986) Nov. Târgoviște.

Hrisovul (ХРИСОВЪ) lui Vlad Țepeș Vv. Țării-Românești pentru cinejii Teodor și Ioan Balș veniți din pământul sârbesc peste Dunăre, unde aveau pământuri. Le întărește pământuri aici, și libertatea de a face târg pentru că sunt recomandați de Împăratul Frederic al III-lea și de dogele Veneției. Ceukuț scrie.

Ed. Trad. **Gh. Ghibănescu: *T. Codrescu*, a. II, no. 11, 161-162.

107.

[1477 Nov.-Dec. sau 1478 la început.]

Scrisoarea (НИШЕТ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni asigurându-i că îi va apăra de Turci și că sunt liberi să facă comerț; recomandă pe Vlad și le cere un sol.

Ed. Text sl. Miletic, 86. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 134-135. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 104-105. Trad. I. Bogdan, *Din relațiile cu Brașovul*, 885. Id. *Relațiile* ¹, 88-89.

Not. Arh. Br., no. 76.

408.

[1478] Ian. 9. București.

Hrisovul lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești prin care întărește mănăstirii Cozia o moară la Râmnic.

Res. Ionescu-Gion, *Bucurescii până la 1500*, 193.

409.

1478 [6986] April 3. București.

Hrisovul (ΧΡΗΣΙΣΤΑ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești prin care întărește lui Crăciun ot Slatina, lui Manea și lui Petru cu fiii lor ocinele în Strehareș a lui Neagomir și Oancea cumpărate cu asprii. Cal domnesc. Martori.

Ed. Text. sl. Venelin, 111 [sub an 1472 (6980)]. Lit. I. Bogdan, *Relațiile* , I, 131-132.

410.

1478 Iun. 8.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești întărește lui Sale și fiului său Șerban... moșia: Jugurul și Zavideni, mărturisite de doisprezece boieri. Domnul o vinde cu 700 aspri. Pradalica.

Res. Minea-Boga, *Moștenirea Moșiilor*, 3, 159.

411.

1478 Iun. 19 [die Prothasii], Târgoviște.

Scrisoarea lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le spune că oamenii săi s'au întors cu soliile de la Rege și Sultan, care își vor trimite ambasadori pentru pace și îi roagă la venirea acestor ambasadori să lea ceară Amlașul și Făgărașul tot pentru el.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 337; Hurmuzakí, XV, I, 99.

412.

1478 [6987] Sept. 9, Novigrad.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești întărește mănăstirii Cozia satele : Giurgeanii cumpărați pe florinți și un cal, Sevestreanii pe aspri, Pleșoii, ulița de la Râmnic, Pepenii, alte bunuri și scutiri de dări.

Frag. A. D. Xenopol, *Draculeștii și Dăneștii*, 216. **Rez.** N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 528.

Not. In Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 26 [no. 35] [sub an. 6987] Basarab cel Tânăr dă mănăstirii Cozia moșia Jăblea ; poate să fie tot acelaș.

413.

[1478] Sept. 13.

Scrisoarea (писма) lui Basaraba cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le spune că a plecat solul craiului și că le-a trimis în solie pe Vintilă stolnicul.

Ed. Text sl. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*² I, 138-139, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 127-128. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 224 [la Laiotă Basarab].

Not. Arh. Br., no. 122.

414.

1478.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești vinde două sate, moșie domnească „pe un cal bun de 800 aspri“.

Rez. I. Vlădescu, *Birul*, 32, no. 24.

415.

[1478].

Scrisoarea (писма) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora după cererea lor le dă carte (книга) pentru libertatea negoșului și le cere și el asemenea.

Ed. Text sl. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*² I, 137-138, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 106-107. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 246.

Not. Arh. Br., no. 97.

416.

[1478].

Scrisoarea (писма) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care îi înștiințează că pot merge nestânjeniți cu marfă în țara lui și cere și pentru oamenii lui același lucru.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*³ 1, 136-137, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 105-106. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 248.

Not. Arh. Br., no. 75.

117.

[1478].

Stan Cortofleșt și Cârjă, trimiși la Ștefan Bathory, vestesc lui Basarab cel Tânăr despre solia lui Ștefan Bathory la Crai, despre solii acestuia: Banși Miclăuș și Cnej Paul, trimiși pentru pace. Recomandă pe Mogoș și Vlaicul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² 1, 269-270. Gr. Tocilescu, 534 *doc. istorice*, 392. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 222.

Not. Arh. Br., no. 322.

~ 418.

[1478].

Scrisoarea (писма) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești, către Brașoveni prin care le anunță că a trimis la crai pe boerii Neagu și Stanciul în solie și le cere să trimeată și un om de al lor; să alunge pe vrăjmașii lui de la ei și-i anunță că sultanul a luat „toată țara“ aceia și trei cetăți: cetatea Cruii (крѣни) Drevos (древос), Leș (леш) și Jabiiac (жабииак).

Ed. Text sl. Miletić 90. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² 1, 139-140, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 107-108. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 95-96.

Not. Arh. Br., no. 93.

419.

[1478].

Scrisoarea (писма) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către jupan Hanăș Crețul și Paul căroră le cere să îndepărteze pe vrăjmașii lui de la ei, le anunță că împăratul a luat Schen-

deria, a făcut două cetăți lângă ea, și încă a luat Crui, Drevos, Leș cu cetatea Jabiiac. Le cere să-l anunțe dacă boerii lui au legături cu vrăjmașii.

Ed. Text sl. Miletić 82-83. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 141-142, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 132-133. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 94-95.

Not. Arh. Br., no. 95.

420.

[1478].

Scrisoarea (пшшѣт) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, prin care îi asigură că solul lor poate veni în pace. Le recomandă pe Turc Ianoș.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 135-136, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 103-104. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 104-105.

421.

[1478].

Scrisoarea (пшшѣт) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării Românești către Sibiienii cărora le vestește că el și Brașovenii, au trimis oameni la craiul și să trimită și ei. Le recomandă pe jupan Petru.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 15.

422.

[1478-1479].

Scrisoarea (пшшѣт) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni vestindu-le că a trimis la ei și la vice-voevo pe Oprea Grămătic.

Ed. Text sl. Miletić 86. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 143-144, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 130. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 249.

Not. Arh. Br., no. 77. In I. Bogdan, op. cit., nu e menționat Miletić.

123.

[1478-79].

Scrisoarea lui Dragomir al lui Manea către Brașoveni prin care se plânge că Neagu, spunând că îi este dator pentru niște berbeci, i-au dat piperul ce-l avea el la ei.

Ed. Text sl. Miletic 92. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 265-266, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 389. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹.

Not. Arh. Br., no. 457.

121.

[1478-79].

Scrisoarea (пшшемо) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le spune că nu poate să trimeată om cu al lor la Batâr Iștfan pentru că au vrăjmași; omul lor să-i aducă carte de încredințare pentru oamenii lui; le recomandă pe Gașpar.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 144-145, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 108-109. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 245.

Not. Arh. Br., no. 87.

125.

[1478-1479].

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești înștiințează pe Batâr Istvan Vv. Ardealului că negustorii lui pot face negoț în țara sa și cere și pentru ai săi acelaș lucru și îndepărtarea vrăjmașilor.

Ed. Text sl. Miletic 90. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 145-146, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 109-119. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 99-100.

Not. Arh. Br., no. 105.

126.

[1478-79].

Scrisoare (пшшерт) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le recomandă pe jupân Neagu.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 144 Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 131. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 247.

Not. Arh. Br., no. 98.

127.

[1478-1479].

Scrisoarea (пшшерт) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cerându-le oameni pentru a se înțelege.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 142-143, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 131-132. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 247.

Not. Arh. Br., no. 82.

128.

[1478-1479].

Scrisoarea (писем) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care mulțumește că au prins niște făcători de rele, hotărăște să li se taie capetele și le cere să inapoieze caii săracilor.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 146-147, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 160-161. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 250.

Not. Arh. Br., no. 81.

129.

[1478-1482].

Scrisoarea (писем) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le recomandă pe Ivan.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 173-174, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 137. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 249.

Not. Arh. Br., no. 78.

130.

[1478-1482].

Scrisoarea (писем) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le recomandă pe o slugă a sa.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 174, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 136. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 250.

Not. Arh. Br., no. 79.

131.

[1478-1482].

Scrisoarea (писем) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le recomandă pe Dan și Vâlcea.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 174-175, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 136. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 250.

Not. Arh. Br., no. 80.

132.

[1478-82].

Scrisoarea (писмѣ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le recomandă pe jupân Staico.

Ed. Text sl. Miletić 85. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 175, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 135. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹ 248.

Not. Arh. Br., no. 73.

133

[1478-82].

Scrisoarea (писмѣ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora li se plânde că nu plătesc „la soroc“ marfa negustorilor lui care și ei o plătesc Turcilor, că le nimicește marfa ce nu le place, că au mărit vămile. Hotărăște să cumpere marfa la hotar, să dea samă în țară și la Turci iar ei să dea Ungurilor.

Ed. Text sl. Miletić 89. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 175-177. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 134-135. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 102-103.

Not. Arh. Br., no. 90.

131.

[1478-82].

Scrisoarea (писмѣ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere un zidar pentru a lucra cărămida scobită și altul pentru a face o mănăstire de piatră și cărămidă. Li asigură de plată, recomandă pe Balata.

Ed. Text sl. Miletić 85. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 177. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 129-130. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 104.

Not. Arh. Br., no. 72.

135.

[1478-1482].

Scrisoarea (писмѣ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Sibieni, recomandând pe Achim.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul* 20-21.

136.

[1478-82].

Scrisoarea (πισις) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Sibieni cărora le cere să i se facă dreptate lui Dumitru care și-a lăsat marfa la femeia lui Paul și i-a vândut-o.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 19-20.

137.

[1478-Apr.-Iun. 1482].

Scrisoare către Brașoveni prin care Domnul (poate Basarab cel Tânăr) spune că Bratul, Voico și Filce trimiși pentru afacerea hiltlenilor (Хилтени) ce le-a alungat cu Turcii, să ia averea acestora.

Ed. Text sl. Miletic 95. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 102.

Not. Arh. Br., no. 467.

138.

[1478 sau 1480-81] Sept. 11.

Scrisoarea (πισις) lui Basarab cel Tânăr, Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care cere să i se vândă două leagăne și zece mese de lemn rotunde.

Ed. Text sl. Miletic 90-91. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 170, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. Istorice* 140, Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 100.

Not. Arh. Br., no. 103.

139.

1479, la început, Luni, Sibiu.

Basarab cel Bătrân Vv. Țării-Românești cere Brașovenilor să înapoieze slugilor sale oile și caii aduși din Țara-Românească unde nu au pace cu Țepeluș care îi pradă mereu.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* I, 336-337, Hurmuzaki XV ¹, 100

140.

[1479 (6988) Sept. 12].

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești, M-rei Tismana pentru vinăriciul de la Tismana.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 26-27, no. 36.

Not. In I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 239, se menționează un hrisov al lui Basarab cel Tânăr cu această dată; poate fi același.

441.

[1479, Sept.-Oct.].

Scrisoarea (πισιμο) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le spune că el a îndepărtat de două ori pe Ali-beg, care venea contra lor și că și ei să gonească pe vrăjmașii lui de la ei. Negustorii sunt liberi.

Ed. Text sl. Miletić, 87-88. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 147-149, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 111-112. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 89-90.

Not. Arh. Br., no. 86.

442.

[1479 Oct.-Dec.].

Scrisoarea (πισιπ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Sibieni vestindu-le, după întoarcerea lui Vintilă logofătul de la Sultanul, că acesta se pregătește de război și va pleca din Constantinopol cu patru zile înainte de Crăciun. Cere să fie vestit Batâr Ștefan și să i se dea scrisoare de jurământ ca și altor domni români.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 16-17.

113.

1479 Oct. 27. București.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești scrie Brașovenilor că pot veni cu negoș în țară, că e asuprit și legat de Turci, că răul ce s'a făcut e din cauza lui Laiotă și că el vrea să fie pace și nu va lăsa pe Turci să-și facă drum prin țara sa; le cere să ntervină pe lângă Bathory să primească solia lui pentru pace.

Ed. Text lat. Bogdan, *Relațiile* ¹, 337-338, Hurmuzaki XV ¹ 104.

441.

1479 (6988) Nov. 17. București.

Porunca (повелѣние) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești

către egumenul eromonah kir Matei și M-rea Tismana pentru întărirea a 3 sălașe de țigani date de cumnatul său Stanciu cu soția sa Ana.

Ed. Text sl. Miletic-Agura 337. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana*, 191-192.

445.

1479 Dec. 21.

D. Onciul, *Filiațiunea lui Basarab cel Tânăr*, 710, citează un document de la Basarab Laiotă.

116

[1479 Dec.].

Scrisoarea (писемо) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni acuzându-i că adăpostesc pe vrăjmașii lui care au ridicat pe Turci contra unui Vv. sau a Ungurilor. Cere să fie pedepsiți de Batâr Ișfan și să i se înapoieze solii.

Ed. Text sl. Miletic 84-85. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³ I, 149-151, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 112-114. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 90-91.

417.

[1479 Dec. sau inceputul lui 1480].

Scrisoarea (писет) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării Românești către Brașoveni cărora le cere să-i dea visteria luată de vrăjmașii lui. Cere să-i libereze pe popa din Zărnești și pe fii lui.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³ I, 151-152, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 114-115. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹ 91-92.

Not. Arh. Br., no. 101.

118.

[1479 Dec. sau inceputul lui 1480].

Scrisoarea (писет) sau cartea (книга) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către făluocii, găburii și săracii din Tara Bârsei prin care le făgăduiește pacea cu Turcii dacă îi vor înapoia averea și femeile duse de Laiotă la Brașoveni.

Ed. Text sl. Miletic 88-89. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³ I, 152-154, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. Istoric*, 115-117. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹ 93-94.

Not. Arh. Br., no. 88.

449.

[1479-1480].

Scrisoarea (πισμητ) lui Basarab cel Tânăr către Brașoveni, pentru siguranța și libertatea comerțului.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 156-157, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 119-120. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹ 250.

Not. Arh. Br., no. 104.

150.

[1479-1480].

Scrisoarea (πισμητ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni, vestindu-i că a oprit pe Ali-beg să-i prade; prin daruri cere să-i trimeată câțiva pângari; recomandă pe Leucă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 154-155, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 117-118. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹ 244-243.

Not. Arh. Br., no. 100.

151.

[1479 Dec.—1480 Febr.].

Neagu vornic, Vlad vornic și Cazan vistier cer Brașovenilor să inapoieze Vv. lor visteria țării și „acele suflete“, luate de Laiotă când solii erau la Batâr Ștefan.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 270-271, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 392-394. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 209-211.

Not. Arh. Br. no. 570.

152.

[1479 Dec. 1480 Ian.].

Scrisoarea (πισμητ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere să libereze și să inapoieze averea popei Ivan și fiilor lui, căci altfel nu va ierta Zărneștii și Tohanul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 156. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 118-119. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 247.

Not. Arh. Br., no. 83.

153.

1480 Ian. 18, București.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești întărește lui: Avram,

Bran, Radul și Petru satele: Banea, Gilort, Polovragi, Spineni, Budoni, Pâraiani, Scurta Strâmbătași, Cănești, Brăăști și Curtea lui Vălean, apoi: Mogoșanii și Turița cumpărate de Avram de la Maga cu florini. Ticuci (= Avram) și frații schimbă Turița cu popa din Sătcel pentru Ștefănești și Valarii. Li se mai întărește : satul Baranii, cumpărat de la Semeneasa cu fiii pe aspri, Ceturile și Goleștii a lui Cajae cumpărași cu florini partea lui Manciul din Brăăși, Braeștii, Turcineștii de la Albașița moșii date lui Ticuci și soției sale Dobrei, zestre de la domn. Micul dă lui Ticuci și fraților săi : Vălesăneștii, Bisa cu fii dă Stâmbătași din Gănești și Dinu. Dan și Oprea dau ocina lor : Cățeții. Frații cumpără de la feciorii lui Stae, Mailași cu aspri și familii de țigani (nume). Pradalica.

Rez. N. Docan : *Numismatica Țării-Românești*, 528-529. I. Minea, *Informațiile românești ale cronicii lui Dlugosz*, p. 64-65. Minea-Boga, *Moștenirea moșiiilor*, 3, 128-129 și 217.

45 l.

1480 (6988) April 3, Lunea luminată. București.

Porunca (повеление) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Popa Kir Matei de la Tismana, ca numai călugării să pescuiască în Tismana, să pască vitele de aici și din Stâlpul Scurtului până în munți. Străinii să plătească dijmă, să nu sape și usuce pometurile M-rei.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 336. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 20.

455.

1480 (6988) April 3. București.

Porunca (повеление) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către popa Kir Matei și M-rea Tismana, ca să aibe M-rea, Vama de la Calafat cu târgul, balta Bistrețu cu vama, Balta-Albă, Iteșul, Piatetul, Cotlovul și Caliște, date de strămoșii lui. Pentru visterie să se ia vama doar la Jiu. Boerii, curtenii și-o vor plăti pentru sarea, oile, dobitoacele vândute. Călugării să dea Vv. catastive cu cei ce n'au plătit.

Ed. Text sl. Venelin, 121-123, Miletić-Agura 336-337. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana* ², 192-194. Frag. A. Ștefulescu, *Istoria Târgu Jiului*, 28.

Not. În fragmentul citat în Ștefulescu l. c., se spune greșit că M-rea să ia vama de la Jiu.

156.

1480 (6988) Sept. 12.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești închină M-rei Tismana și vinăriciul de la Tismana.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelară*, 26 [no. 36].

457.

1480 (6988) Nov. 17.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești pentru M-rea Tismana și starețul Matei, să aibe 3 sălașe de Țigani.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 337.

158.

[1480 Nov.].

Scrisoarea (писма) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni ca să îndepărteze pe vrăjmașii lui; vestește și lui Batâr Ștefan că Turcii au bătut pe Unguri la Smederevo și că oastea ungurească e la Bosna.

Ed. Text sl. Miletić 84. **Text** sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 162-163, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 144. **Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 100-101.

Not. Arh. Br., no. 99.

459.

[1480] la început.

Scrisoarea (писма) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Batâr Istvan și Brașoveni, cărora le-a trimis catastih pentru visterie și liberat oamenii închiși, iar ei nu-i înapolază soția decât pe banii; va interveni prin Vv. Ștefan. Va înapoia pe fata lui Laiotă și pe Ioana în schimbul celeilalte femei.

Ed. Text sl. Miletić 83-84. **Text** sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 157-159. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. Istoric*, 120-122. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 97-99.

Not. Arh. Br., no. 107.

160.

1480 (6988) ind. 15. Gherghița.

Basarab-cel-Tânăr Vv. Țării-Românești dă M-rei Snagov unde e egumen Eftimie, jumătate de la morile de pe Neajlov, vama Prahovii, sate de Vlahi scutite de bir, 2 mori la Ditrih, Tringhiseștii, Izvoranii, Tâncăbeștii, Germăneștii, Popeștii, Dobroneștii, Turbașii, Șolbeștii, Sărăcineștii, Nimireștii, Spanțov, Brăseștii, Straoștii, Crăcimar, Grădișta și Munții Gârbova și Floreiul. Martori.

Ed. Text sl. Miletic-Agura, 338-339.

Not. ind. 13.

161.

[1480].

Scrisoarea (πισυετ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către doamna Maria căreia îi recomandă pe Iuga și Moș.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹ I, 161, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 124. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 246.

Not. Arh. Br., no. 92.

162.

[1480].

Scrisoarea (πισυετ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către doamna Maria căreia îi recomandă pe Dragomir.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 162, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 123. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 246.

Not. Arh. Br., no. 94.

163.

[1480].

Scrisoarea (πισυετ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către doamna Maria, căreia îi recomandă pe Petru.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 162, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 124. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 124.

Not. Arh. Br., no. 58.

461.

[1480].

Scrisoarea (πισιπστ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le spune că a trimis la Batâr Iștvan pe Rătundul iar pe Dragomir la ei să-i cumpere hamuri pentru 40 de cai să le ducă la Poartă. Cere să i se înapoieze averea. Recomandă pe Dragomir.

Ed. Text sl. Miletic 87. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² 1, 164-165. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 142-143. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 96-97.

Not. Arh. Br., no. 84.

165.

[1480].

Scrisoarea lui chir Macarie mitropolitul Ungrovlahiei către Brașoveni prin care le recomandă pe Dragomir.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² 1, 281. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 372. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 306.

Not. Arh. Br., no. 464.

166.

[1480].

Scrisoarea lui chir Macarie Mitropolitul Ungrovlahiei către Batâr Ștefan, Vv. al Ardealului și Șpan al Săcuilor prin care îi mulțumește că e în pace cu Basarab cel Tânăr, îl felicită pentru izbânda contra Turcilor și îl roagă să înapoieze pe doamna și solii Vv.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² 1, 279-281. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 371-372. Trad. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 235.

Not. Arh. Br., no. 544.

467

[1480].

Scrisoarea lui Vintilă logofăt către doamna Marfa prin care îi spune că a primit pe trimisul ei Petru și că împreună cu Vv. încearcă pe lângă Batâr Iștvan să o libereze.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 278-279, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 398. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 216.

Not. Arh. Br., no. 535.

468.

[1480].

Scrisoarea boerilor Cazan Vistier și Stoica Comis către doamna Maria prin care îi spune că au auzit că a scăpat din mâinile vrăjmașului și o așteaptă în țară.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 277-278, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 397. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 214.

Not. Arh. Br., no. 461.

469.

[1480] București.

Scrisoarea (ИИСАХ) lui Neagu fost vornic către Brașoveni acuzându-i că nu fac nimic pentru liberarea doamnelor și averii luate de Laiotă și provoacă mereu certuri ca în vremea lui Vlad Țepeș când au ridicat pe Dan (pretendentul) în timp ce Vv. său încearcă să facă pace cu Turcii care îi amenință.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹ I, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 394-395. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 211-213.

Not. Arh. Br., no. 575.

470.

[1480] a doua jumătate a anului.

Scrisoarea (ИИИИИИ) lui Basarab cel Tânăr, Vv. Țării-Românești către doamna Maria căreia îi spune că e scăpată de vrăjmași datorită lui Batâr Ștefan căruia îi trimite un dar ca din partea ei și să-l roage să-i dea drumul. îi trimite pe Petru.

Ed. Text sl. Miletić 82. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹ I, 159-161, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 122-123. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 101-102.

Not. Arh. Br., no. 106.

471.

1480 (6988) București.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești scutește M-reă Bolintin de plata vămii la: Brăila, Drăstor, Giurgiovo, Sfiștov, Nicopole și Țimbru.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 26-27 (no. 36). **Cit.** Gr. Tocilescu, *Cetatea București*, 21, no. 1.

472.

(1481-1481) (1503-1508) (?).

Gherghina pârcaľabul cere Sibienilor să-i libereze vameșii un cal cumpărat.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 8-9. **Lit.** A. Lăpedatu, *O noua publicație de doc.*, 19.

473.

[1480-82] **Mai 14**, Poiana Jiului.

Scrisoarea (пишет) lui „Io Basarab cel Tânăr, Vv. Țării-Românești“ către Brașoveni cărora le recomandă pe jupân Albu.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 171, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 139. **Rez.** *Relațiile*¹, 247.

Not. Arh. Br., no. 91.

474.

[1480-1482].

Scrisoarea (пишет) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care cere să i se înapoieze lui Petriță de la Târgoviște, dacă nu le e dator, marfa ce i-a luat Dimitru al lui Buer.

Ed. Text. sl. Miletić, 85-86. **Text sl. Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 171-172. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 138-139. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 249.

Not. Arch. Br., no. 74.

475.

[1480 82].

Scrisoarea (пишет) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le spune că murind Petriță, cei 300 de florini de la Paul să-i plătească Andrea ginerele lui, și domnul va răscumpăra sculele de la Claș Mehel. Recomandă pe Andrea.

Ed. Miletić, 87. **Text sl. Trad.** I. Bogdan, *Relațiile*² I, 172-173, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 137-138. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 248.

Not. Arh. Br., no. 85.

176.

[1480-1482].

Scrisoarea lui Cazan mare vornic către Brașoveni prin care le cere să deschidă pe lângă cele 2 căi, și Prahova și Teleajenul. Le recomandă pe Stoica.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 286-287. Gr. Tocilescu 534 *Doc. istorice*, 400-401, Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 215.

Not. Arh. Br.,⁶ no. 484.

177.

[1481 Febr.-Mart].

Scrisoarea (ϠϠϠϠϠ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni, vestindu-i că a făcut pace cu împăratul care i-a dat și cărți, de aceia să-i inapoieze averea și să găsească pe vrăjmașii lui iar el îi va apăra de Turci.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 165-166. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 141-142. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 245-246.

Not. Arh. Br., no. 759 ; în I. Bogdan, *Rel* ¹, no. e 795.

178.

1481 Duminică, Argeș.

Scrisoarea lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru libertatea negoțului și pace.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 339, Hurmuzaki XV ¹, 108 (Februarie).

179.

1481, Duminică, Argeș.

Scrisoarea lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni, vestindu-i că trimete pe Tudor sol la Ștefan Báthory și să trimeată și ei doi oameni pentru a explica întârzierea.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 338-339, Hurmuzaki XV ¹, 108 (Februarie).

180.

[1481 Mart].

Scrisoarea boerilor brăileni, a cneșilor și a rumânilor către Ștefan Vv. domnul moldovenesc, prin care îl vestesc că ei au domn pe Basarab Vv. și nu vor să știe de altul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 282-284, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 399. Lit. N. C. Bejenaru, *Mircea II*, 114, C. Kogălniceanu, *Mircea II*, 875 sqq. Id. O *genealogie*, 1266.

Not. Arh. Br., no. 447.

481.

[1481 Martie].

Scrisoarea (ΠΠΠΕΜΘ) boerilor buzoieni, râmniceni, a cnezilor și rumânilor către Ștefan Vv. domnul moldovenesc, prin care îi spun că au de domn pe Basarab Vv. și nu vor să știe de altul.

Edit. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 284-285, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 400. Lit. N. C. Bejenaru, *Mircea II*, 114. C. Kogălniceanu, *Mircea II*, 875 sqq. Id. O *genealogie*, 1266.

Not. Arh. Br., no. 448.

182.

[1481].

Scrisoarea (ΠΠΠΠΤ) lui Cazan mare vornic către Mihail, Bârcă și Oprea prin care le cere să lase pe Sașii de la Brașov să meargă la casele lor pe Prahova sau Teleajen, să fie drumurile libere, să vie îndată la cetatea Crăciunei și să fie prudenți cu Sașii.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 286, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 401-402. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 215-216.

Not. Arh. Br., no. 503.

183.

[1481].

Scrisoarea (ΠΠΠΠΤ) unui Turc către Brașoveni prin care le spune că pentru 40 florini s'a învoit să aducă lui Șterca din Făgăraș, femeia de la Nicopol iar dacă nu să-și ia banii de la Talaba care îi este dator. Rădilă nu-i este dator cu nimic.

Ed. Text sl. Miletic 93. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 285-286. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 458-459.

Not. Arh. Br., no. 482.

484.

[1481 Mart sau April].

Scrisoarea (ΠΠΠΠΠ) lui Io Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Toma burghermeșterul din Sibiu, căruia îi spune că

împăratul îl va lăsa să facă pace cu Ungurii dar ştie de la Ştefan Vv. că Ungurii vin spre Bosnia, prin Ardeal şi pe la vadul Ungurilor să-i prade ţara. Se plânge că Ştefan Vv. nu a avut pace nici cu Radul Vodă, nici cu Basarab cel Bătrân, nici cu el. Negustorii au voie să meargă liberi. Le recomandă pe Marcu. Cere să fie vestit Batâr Ştefan Vv.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relaţiile cu Sibiul*, 17-19.

485.

[1481] 14 April, Bucureşti.

Scrisoarea (πισιπστ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Ţării-Româneşti către Braşoveni prin care cere să se redea averea lui Radlă. Să vie un om de al lor la judecata cu Turcul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relaţiile*², I, 169-170, Gr. Toculescu, 534 *Doc. istorice*, 140-141. Rez. *Relaţiile*¹, 248-249.

Not. Arh. Br., no. 96.

486.

[1481 Iulie].

Scrisoarea (πισιπστ) lui Io Mircea Vv. Ţării-Româneşti către Braşoveni cărora le vesteşte că a dobândit scaunul „tatălui meu Vlad Vv.“ şi le făgăduieşte că vor avea pace ca supt Radul Vv. fratele său. Le cer să trimeată un om pentru a face pace, să nu ţină pe vrăjmaşi la ei şi să respecte avutul şi jupânişele boierilor pe care el l-a iertat.

Ed. Text sl. Miletić, no. 117 (Mircea Ciobanul). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relaţiile*², I, 178-179. Trad. I. Bogdan, *Din relaţiile cu Braşovul*, 890-891. Id. *Relaţiile*¹, 107-108.

Not. Arh. Br., no. 20.

487.

[1481 Iulie-August].

Scrisoarea (πισιπστ) lui Vlad Călugărul Vv. Ţării-Româneşti către Braşoveni cărora le vesteşte că despre Ţepeluş nu se ştie nimic, că ţara şi boierii i se închină, că Ali-beg i-a cerut la Poartă steag, că pribegii de peste Dunăre s'au întors şi aşteaptă pe Hadăr şi Sucal.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 181-182, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 146-147. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 111-112.

Not. Arh. Br., no. 204.

488.

[1481 Iulie-August], Târgoviște.

Scrisoarea (πισιπ) lui Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni cărora le vestește că vrăjmașul a trecut Dunărea, că oștile lui sânt la Severin; pomenește de certurile între frați la Turci, cere să vestească și pe Batâr Istvan și să trimeată un om pentru a se înțelege și pe jupânițele rămase acolo.

Ed. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 180-181. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 145-146. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 113.

Not. Arh. Br., no. 200.

189.

1481 (6989) August 6, Pitești.

Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești întărește lui Roman cu fil și frații: Dan, Radul, Micul și Mușat, Uliteștii cumpărați de la Zamare pe asprii un cal și 2 boi și Miceștii lui Gane de la fiul lui din Bănie pe asprii, 2 cai și o vacă. Cal domnesc. Martori.

Ed. Text sl. Miletić-Agura 340. Lit. G. Ghibănescu: *Vlad CălugăruV* 135. N. Iorga: *Ștefan cel Mare*, 339 și no. 251. Facs. Gen. Năsturel, *Nova plantatio*, 30.

490.

[1481 Septembre-December].

Scrisoarea (πισιπ) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care le vestește că a făcut pace cu craiul, le cere să ia de la Vintilă logofăt și Caloean 60.000 aspri dați pentru a cumpăra camhe și hazdee și lucruri de argint; să îndepărteze pe vrăjmașul lui, pentru că el i-a scăpat de Ali-beg. Recomandă pe Oprea.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 167-169. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 125-126. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 105-106,

Not. Arh. Br., no. 89.

491.

1481 **Novembre 16.** [Feria sexta proxima post festum beati Martini episcopi]. București.

Basarab cel Tânăr Vv. Țăril-Românești recomandă Brașovenilor pe trimisul lor Tudor.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 338. Hurmuzaki, XV¹, 116.

492.

1482 (6990) **Mart. 23 ind. 15.** M-rea Gherghița.

Hrisovul (хрисовла) lui Basarab cel Tânăr Vv. Țării-Românești dat M-rei Snagov pentru moșia Velea cu moara Neajlov, vama Prahovei, satele din județul Vlahovu, vama Elvovului 8 găleți de grâu și 8 de orz din 8 sate ale județului Prahova, 4 mori la Dridu, vama Prahovei, Lopateni, Frenghisești, Izvorani, Tâncăbești, Ghermănești, Popești, Dobosești, Turbați, Solbești, Sărăci-nești, Nimirești, Spantov, Brăsești, Străoști, Crăciumari, Grădiștea, Velea și munții: Gârbovi, Floreiul Minea și vama de la Jil. Îi dă și birul luat de birari de la rumâni, pentru lucrul viilor. Globirea să o facă vornicii pentru M-re. Martori.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 338-339 [sub an. 1480]. Trad. N. Iorga: *Studii și doc.*, XVIII, 71-73. Rez. Lesviodax, 390. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 239. St. Nicolaescu, *Snagovul*, 111-112 [sub an. 1480]. Lit. A. Lapedatu; Vlad Călugăru, 516-517. N. Docan, *Elemente cronologice*, 392.

493.

[1482 **Aprilie-Iunie.**]

Scrisoarea (писма) lui Io Vlad Călugăru Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le vestește că vrăjmașul comun a fost omorât de Mehedințeni la satul Glogova. Le recomandă pe Florea și Danciul și cere să fie vestit și Batăr Ștefan.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 182-183. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 147. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 113-114.

Not. Arh. Br., no. 158.

491.

1482 **Iulie 3,** Târgoviște.

Gr. Conduratu, *Relațiile cu Ungaria*, 188 no. 1 și 203, citează un document de la Vlad Călugăru.

195.

[1482 Iulie 13], Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Roman cu frații: Dan, Radul, Micul, Mușat și Stoica, moșia Micești a lui Sin, Vânjea Curcea și Vlaicul, dată prădalică domnească de 12 boieri, fostă a lui Stoica (care o dă lui Roman etc.) și Uliteștii cumpărați de la Zamore cu asprii.

Rez. A. Lapedatu; *Vlad Călugărul* no. 1, 1148, N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 529. Minea-Boga, *Moștenirea moșilor*, 3, 159.

196.

[1482] Novembre 15.

Io Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești înștiințează pârălabii, pârğarii și vameșii din țară că după cerința Brașovenilor întărește (СТВРЖДНАН) vechiul așezământ din vremea altor domni și a lui Radul Vv. fratelui lui, pentru libertatea negoțului și vama veche.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, I, 183-184. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 152. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 116-117.

Not. Arh. Br., no. 143.

197.

[1482] Novembre 20. Târgoviște.

Scrisoarea (ПИСЬМО) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le vestește că Ali-beg, care nu mai are oaste, cere împăcarea. Ii roagă să-i facă un leagăn. Le recomandă pe Capotă.

Ed. Text sl. Miletić, 77 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 184-185, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 153. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 112.

Not. Arh. Br., no. 149.

198.

1482 (6990).

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Mihai Spătar moșia Ruși.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 27 (no. 37).

499.

[1482].

Scrisoarea lui Dragomir a lui Manea către Lerinț, ca să-i trimită prin Căderea sacii și sculele lăsate la el de Neacșa și slujnica Ilca.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan; *Relațiile*², I, 266-267. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 390. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 291.

500.

[1482].

Scrisoarea (πισιπ) lui Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni cărora le spune, după venirea lui Cârstea și Hanăș, că au pace cu craiul, cu ei, cu Bârșa și cu Săcuii și că ei sânt liberi să facă ori ce fel de negoț: cu vin, pește, etc.

Ed. Text sl. Miletic 78-79 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 185-186, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 154. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 114-115.

Not. Arh. Br., no. 136.

501.

[1482].

Scrisoarea (πισιπ) lui Io Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni care, ascultând de Barbat și Coman, au năpăstuit pe Rădilă din Câmpulung, care nu a fost chezaș ci gazdă Turcului, de aceia sau să i se înapoieze cei 40 de florini sau să vie Sasul la judecată cu Rădilă și Turcul. Dacă nu întorc banii lui Rădilă il va despăgubi de la altul.

Ed. Text sl. Miletic 76-77 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 187-188. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 148-149. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 115-116.

Not. Arh. Br., no. 156.

502.

[pōst 1482].

Hrisovul lui Vladislav Vv. domn și stăpân a toată Ungrovlahia prin care împreună cu nepotul său Dragomir marele vornic dă Sf. Mănăstiri de la Meteore a Sf. Ștefan, capul Sf. Haralamb și

un deget de la mâna dreaptă a Sf. Ioan Botezătorul Înainte Mer-
gătorul.

Rez. Hurmuzaki XV¹, 41.

503.

[1482] în a doua jumătate.

Scrisoarea (писемт) lui Io Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești
către Sibieni prin care le vestește că a fost chemat de împăratul
turcesc la Poartă și că s'a dus dând și dajdia. Ii asigură de
prietenie.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 1-2 (Aprilie
1482 – Maiu 1496). Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 175-176. Lit. A.
Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 34-35. Id. *O nouă publicație de doc.*, 19.

504.

[1482-1483] Iulie 10. Târgoviște.

Scrisoarea (писемѡ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești
către Brașoveni pentru solia lui Paul și Simon județul Râjnovului.
Libertatea negoțului de la Târgșor la Dunăre.

Ed. Text sl. Miletic 78 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan,
*Relațiile*², I, 188-189. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 149-150.
Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 117-118.

Not. Arh. Br., no. 130.

505.

[1482-1483].

Scrisoarea (писемт) lui Dragomir Udriște către Brașoveni prin
care ii asigură că Sinadin n'a fost la Turci sub Basarab (Mlad)
ci ascuns într'o mănăstire.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 290-291. Gr. Toci-
lescu, 534 *Doc. istorice*, 404. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 219.

Not. Arh. Br., no. 470.

506.

[1482-1483].

Scrisoarea lui Sinadin al Căpitanului către Brașoveni, prin care
ii asigură că pot trimite un om al lor fără teamă la voevod
împreună cu Hrus.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 287-289, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 402-403. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 291.

Not. Arh. Br., no. 497.

507.

[1482-1483].

Scrisoarea (πισιευτ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Sibieni despre trimiterea lui Simon ca să întâlnească solii craiului și pe cei turcești la ei sau la Brașov.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 21.

508.

14.. (69..) [1482-1485 Martie 9] Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Mihai fratelui său Ioan verilor săi Mihai și Balea cu fii: Rușii partea cumpărată pe asprii de la Măcin, iertat de cal domnesc și partea dată de Vv. Moșia să rămână în neam. Martori. Scrie Cârliș.

Rez. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino*, 17-18. Cit. Cipariu, *Arhivu*, 35.

Not. In Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 27, no. 37 [sub an 6990] este poate acelaș.

509.

[1482-1487].

Scrisoarea (πισιευτ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere să pedepsească pe Tatal Duvalma din Râjnov și Secară care împreună cu alți robi au omorit pe ginerele lui Voina din Buzău și doi Turci și au prădat multe femei în muntele mare. După cum negustorii lor merg liberi până la Brăila și Floci tot așa să fie și al lui să meargă liberi la ei. Le recomandă pe Neagu paharnicul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 191-193, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 157. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 122-123.

Not. Arh. Br., no. 141.

510.

[1482-1492].

Scrisoarea lui Dragomir Udriște către Brașoveni prin care le

vestește că pe Coșata l-au prins Români și le recomandă pe Stoica și Tălmăciu.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 294. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 405-406. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 292.

Not. Arh. Br., no. 477.

511

[1482-1492].

Scrisoarea lui Dragomir Udriște către Brașoveni prin care le cere să-i lase piperul și câteva boğasil, în pace, dacă nu vor să i-l scutească de vamă. Le recomandă pe Mihail Grămătic și Baico.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 294-295, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 406-407. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 293.

Not. Arh. Br., no. 533.

512

[1482-1492].

Scrisoarea lui Dragomir Udriște către Brașoveni prin care cere să ia sculele furate de la biserica din Bucov și pe hoț să-l omoare.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 295-297. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 408. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 293.

Not. Arh. Br., no. 539.

513.

[1482-1492].

Scrisoarea lui Udriște către Brașoveni cerându-le să deschidă drumurile pentru a le putea mai ușor trimite vești despre Turci.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 297. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 409.

Not. Arh. Br. no. 506.

514.

[1482-1492].

Dragomir Udriște cere Brașovenilor să facă dreptate lui Bobu, prădat în vremea lui Țepeluș de Capotă care a călăuzit pe Turci în Ardeal.

Ed. Text sl. Miletic 92-93. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 293. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 407. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 220.

Not. Arh. Br., no. 458.

515.

[1482-1495].

Scrisoarea (πιστωτη) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni pentru ca săracul Stroe să-și poată lua calul de la Igi Oneș din Sătcele.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 209. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 150-151. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 251.

Not. Arh. Br., no. 182.

516.

[1482-1495].

Cartea lui Vlad Călugărul pentru moșia Vârful Vladului a M-rei Tismana.

Citată în întărirea lui Radu cel Mare din 1499. Octombre 31 [cf. doc. no. 708].

517.

[1482-1495].

Vlad Călugăru Vv. Țării-Românești dă M-rei Râncăciouul: vinăriciul din Cârstieni, gălețile ohabnice de grâu și orz din județul Pădureț, satele: Iacovești și Dohoești, venitul din grâu și orz din județul Vlașca satele: Bănești, Dobrinești, Vaidiești, Găești și Străești.

Document scos din confirmarea lui Radu cel Mare cu data 1498 Iulie 19, Târgoviște (cf. doc. no. 699).

518.

[1482-1495].

Porunca lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Milea, Vlad și Nan cu fii pentru Cincul și Șipot moșia lui Mile și fiilor lui Vlad.

Ed. Trad. A. Ștefulescu; *Domnia lui Vlad Călugărul*, 377.

519.

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιπτ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le recomandă pe Șimon.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 198. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 162-163. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 120.

Not. Arh. Br., no. 199.

520.

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιπτ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere ca Ana femeea lui Jima și Marghit a lui Căliman, să plătească datoria de ducații lui Dimitru a lui Volata, prin omul trimis.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 196-197. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 161. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 123-124.

Not. Arh. Br., no. 139.

521.

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιπτ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere să judece și ei pe lancău husarul care la Sătcele a luat 16 florini de la popa Vlaicu Ilie din Buzău și Dușman, zicând pârălabului din Bran, că i s'au luat 50 florini la Gherghița.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 199-200. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 163-164. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 124-125.

Not. Arh. Br., no. 129.

522

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιπτ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni, despre Andriaș din Dalnic căruia fugindu-i oierii, a năpăstuit pe Crâstea și Micul care au chezași la ei pe Jima și Matiaș. Andriaș își luase însă oile prin Lăslău sluga lui Dămi-anfi de la j. Drăghici.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 202-203. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 166. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 125.

Not. Arh. Br., no. 206.

523

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιφτ) lui Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni cărora le spune că s'au dat îndărăt cele luate de oamenii lui și că și ei să inapoeze lui Micul calul ce-l are la Hanăș Crețu.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 203-204. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 167. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 126.

Not. Arh. Br., no. 163.

524

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιφτ) lui Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere să achite Sașii marfa cumpărată de la Anghel.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 204. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 168. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 126-127.

Not. Arh. Br., no. 138.

525

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιφτ) lui Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni pentru un sărac care a fost pedepsit să dea vamă 150 oi și 6 florini: Tatul din Râjnov (diac).

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 205. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 168-169. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 127.

Not. Arh. Br., no. 195.

526.

[1482-1495].

Scrisoarea (πισιφτ) lui Vlad CălugăruV. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere să facă dreptate negustorilor: Nicula și Manglavit care au cumpărat de la Moldoveni; la Brețcu

și Budila, 450 berbeci și cu toată asigurarea dată de Albert din Budila, la Drajna, 22 oameni le-au luat oile. Trimite pe Iștvan cu ei.

Ed. Text sl. Miletic 76 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 205-207. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 169-170. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 129.

Not. Arh. Br., no. 134.

527.

[1482-1495].

Scrisoarea (писем) lui Vlad Călugărul Vv. și domn Țării-Românești către Brașoveni pentru a da dreptatea lui Bobul din Sărata prădat de Capotă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 207. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 170-171. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 129.

Not. Arh. Br., no. 205.

528.

[1482-1495].

Scrisoarea (писем) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Râjnoveni cărora le cere să plătească omorîrea unui nepot al lui Mihail.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 201. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 165. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 129-130.

Not. Arh. Br., no. 207.

529

[1482-1495].

Scrisoarea (писем) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni pe care îi roagă ca meșterul trimis să-și poată cumpăra în liniște cele necesare.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 208-209. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 172, Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 251.

Not. Arh. Br., no. 151.

530

[1482-1495].

Scrisoarea (писем) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către

Braşoveni cărora le cere să lase pe popa Coman și pe Radul să vie cu pace în țară.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 207-208. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 171-172. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 25.

Not. Arh. Br., no. 194.

531.

[1482-1495].

Scrisoarea (писемт) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Braşoveni pentru caii și sculele lui Mân:ea luate de lancău.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 200-201. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 164-165. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 251.

Not. Arh. Br., no. 197.

532

[1482-1495].

Scrisoarea (писемт) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Braşoveni prin care-i vestește că a înțeles cele spuse și le recomandă pe Hanăs fălnagiul (флхноу) de la Râjnov.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 210. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 173. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 252.

Not. Arh. Br., no. 203.

533.

[1482-1495].

Scrisoarea (писемт) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Braşoveni pentru achitarea datoriei lui Dumitru Volata.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 197-198. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 162. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 252.

Not. Arh. Br., 213.

534.

[1482-1495].

Scrisoarea (писемт) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Braşoveni despre solia lui Iacob.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 210-211. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 173-174.

Not. Arh. Br., no. 209.

535.

[1482-1495].

Scrisoarea (писит) lui Vlad Călugăru Vv. Țării-Românești către Sibieni, recomandând pe Oprea.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 25-26.

536.

(1482-95).

Scrisoarea (писит) lui Vlad Călugăru Vv. Țării-Românești către Sibieni prin care le cere să nu rămâie păgubiți Frâncu, Badea și Deatco cărora li s'au furat caii de oameni din Găinari și Colun și s'au vândut la Șalcău.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 24-25.

537.

[1482 April—1495 Mai].

Scrisoarea (писит) lui Vlad Călugăru Vv. Țării-Românești către Brașoveni prin care îi vestește că a trimis pe Iștvan Pitarul cu 1000 aspri să cumpere săgeți și tolbe pentru oșteni, și e în solie, pentru ei.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 151.

Not. Arh. Br., no. 132.

538

[1482 April—1495 Mai].

Scrisoarea (писит) lui Vlad Călugăru Vv. Țării-Românești către schilerii din Dragoslave cărora le cere să înapoieze omului lui covorul luat, pe care îl trimetea județului Brașovului.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 174.

Not. Arh. Br., 198.

539

[1482-1495].

St. Nicolaescu în *Doc. slavo-române*, 9 n. citează un doc. de la Vlad Călugăru pârcaľab fiind Gherghina, din Arh. Statului M-rea Valea pach. 16, no. 2.

510

[1482-1507].

Scrisoarea lui Stoica logofăt către Brașoveni prin care cere să se facă dreptate lui Neagoe din Măgureni, care pierzându-și pecetea pentru marfă și florinți a fost amendat la vamă cu 3 florinți.

Ed. Text sl. Miletic 91. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 300-301. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 411-412. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 293.

Not. Arh. Br., no. 475.

511

[1482-1507].

Scrisoarea lui Stoica logofăt prin care roagă pe Brașoveni să-1 trimeată pe un meșter de boli de picioare cu omul său Nanciul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 301-302. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 410-411. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 294.

Not. Arh. Br., no. 528.

542.

1483 (6991) Ian. 1.

Cf. 1483 (6991) Iun. 1 (cf. doc. no. 545) în Not.

513.

1483 (6991) Ian. 27. Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Bratie, Dragul, Dohomir, Dragul, Radul și Danciul moșiile : Coșiștița, Drăgotești, Cervența-Gora Lubnic, moșiile cumpărate de la Mușata pe asprii: Criva din Mehedinți, Bucureștii și Rusăneștii. Cal domnesc. Martori.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1148, no. 3. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 529.

544

1483 (6991) Mai 12. Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Dragomir un sălaș de țigani cumpărați de la Basarab cel Tânăr cu 2 cai.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1148 [no. 4].

545

1483 (6991) Iun. 1 ind. 1. Târgoviște.

Hrisovul (хрисовоулаз) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești dat egumenului ieromonah Matei de la M-rea Tismana pentru ocina Tismana pe malurile râului, Poemia, Godineștii, Sârbișorii și Ohalba cumpărate de Vintilă logofăt de la Stanciul Cortăles pe florini. De la Vv. părțile lui Dobrovoe, Dragomir și scutire de vama oilor, porcilor, de găleată, albine, dijmărit, vinărici, cosit de fân, cărături, olace. Martori.

Ed. Text sl. Venelin 124-126 [Iulie 1?]. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana*, 195-196. Lit. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1148

Not. A. Lăpedatu l. c., crede că n-le 2 și 5 sunt același document cum și cel menționat în Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronologia Tabelară*, 27, no. 38 [sub data 1483 (6991) Ian. 1].

546

1483 (6991) Iun. 5. Târgoviște.

Porunca (повеление) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești, întărind lui Mihail cu fiii și nepotul său Mihail satul Topești lângă Tismana cumpărat de la Manea fiul lui Barbu pe asprii. Cal domnesc. Moșia să rămână în neam. Martori. Cencuș scrie.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 340. Text sl. Trad. *Arh. ist.*, I, 1, 37. G. Ghibănescu: *Surete și Izvoade*, I, 1906, 285-286. Al. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 23-24.

547.

1483 Iun. 11. Târgoviște.

I. Brezoianu, *Istituițiile României*, 239, citează un document de la Vlad Călugărul pentru Tismana.

548.

1483 Iun. 25. Târgoviște.

I. Brezoianu, *Istituițiile României*, 239, citează un document de la Vlad Călugărul pentru Tismana.

549.

1483 (6991).

Intr'un document din condici este menționat Macarie al II-lea ca Mitropolit al Țării-Românești.

Edit. Lesviodacs p. 397.

550

1483 (6991).

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește M-rei Tismana satul Ceaurul.

Rez. A. Ștefulescu, *Gorjul istoric*, 261.

551.

1483 (6991), Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Manea, Ion, Radul și Stanciul cu fii proprietatea moșiilor: Toplița, Teleații, Titulații.

Rez. A. Lăpedătu, *Vlad Călugărul*, 1148-1149, no. 7.

552

[1483-84].

Scrisoarea (писем) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le cere să-l lase să ia arme: săgeți, arcuri, săbii, scuturi și fier, cum și ei iau ce vor de la el din țară.

Ed. Text sl. Miletic 78 (la Vlad Țepeș). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 189-190. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 155. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 118.

Not. Arh. Br., no. 155.

553

1484 (6992) April 24. Târgoviște.

Porunca (повеление) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Ivul cu fii, Arcă fiul lui Arcă și sora sa Elena întărindu-le: Ciocadia, Tupșa, Poiana și munții: Parăginosul, Pleșcoia și Poiana Muerit, moși ohabnice.

Ed. Text sl. Trad. Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, I, 287. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 25.

554.

1484 (6992) Iulie 3. Târgoviște.

Porunca lui Io Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești, prin care întărește lui Neanciu Vornic cu fii: Stan, Stoica și Neag cu fii stăpânirea a jumătate din Gontuești cumpărată de la Vlaicu cu asprii și dând cal domnesc. Martori

Ed. Trad. I. Răuțescu, *Acte muscelene*, 103

555.

(1484) Oct. 30. Târgoviște.

Scrisoarea (писма) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Brașoveni ca să facă dreptatea lui Sinadiu și Mihnea pentru niște pânză.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 190-191. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 156. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 119-120.

Not. Arh. Br., no. 153.

556.

(1484-1485) Aug. 20. Târgoviște.

Scrisoarea lui Dragomir Udriște către Revel Petru prin care îi cere să-i facă judecată pentru a-și lua avutul și niște cărți de la Mihai, Chirca și Cârstea Roșul și să nu-l trimeată la Burgărmeșterul Sibiiului pentru judecată.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 291-292. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 404-405. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 292.

Not. Arh. Br., no. 519.

557.

(1484-1485). Sibiiu.

Coie cere lui Revăl Petru să-i trimeată carte la Târgoviște, dacă se invoiește pentru marfă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 289-290. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 459. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 290.

558.

1485 (6993) April 5. Târgoviște.

Porunca (повеленіе) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Danciul, Marcu, și Lațcu cu Iii pentru satul Iași cumpărat de la Șușman din Curte cu florini ungurești și un caftan de postav. Scutire de cal domnesc, ohabă. Martori. Preda scrie.

Ed. Text sl. Trad. G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 1906. 288-289. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 26-27.

559.

1486 (6994) April 23. Glavacioc.

Porunca (повеленіе) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești

către Slav cu fii : Stoica, Ivan și Bogdan, nepotul său Mănea fiul lui Mareș, ca să aibe Ulrășia la Bratilov, pentru care s'au judecat cu Lupaș, Dobru, Târță și Radu, câștigând cu 12 boeri. Banii Ghizdavăț și Deatca să-i apere de uzurpatori. Întărește dania lui Slav pentru Stait și Fieat și proprietățile lui Slav și Mareș : Bârleș, Neacșești, Strimtul, Stinteiful lui Praie, Strimțișorul pentru care aduseseră martori. Hatalm. Martor.

Ed. Text sl. Trad. *Columna lui Traian*, VII, 1876, 468. Rez. I. Brezoianu. *Instituțiile României*, 239.

560.

1486 (6994) Iun. 30. București.

Porunca (повеление) lui Vlad Călugăruț Vv. Țării-Românești către : Roman cu fii : Dan, Deatcu Șuban și Iitian cu frații : Pătru, Vâlcu, Radu cu fii și verii : Albu Crăciun și Stanciu, cărora le întărește : Românești pe Jiu, Balomirești, Budienii, Izvoarele, Ciasna, Giosăni (Cojani) Jupâneștii lui Nicula al Blidei, Albenii pe Gilotru, Prigoria și Răzleul. Ohabă, să rămână în neam.

Ed. Text sl. Trad. Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, I, 1906 289-90. A Ștefulescu, *Doc. slavo-române*. Rez. Ștefănescu, *Gorjul istoric*, 363-4.

361.

1486.

Act domnesc... M-rea „Huhurezi“.

Dep. Arh. Stat. Hurezi, I, 1.

Trad. lit. N. Iorga, *St. și doc.* XIV, p. I, no. 1.

562.

1487 (6995) Iun. 18. Târgoviște.

Hrisovul (Хрисовса) lui Vlad Călugăruț Vv. Țării-Românești prin care întărește m-rei Russicon cu hramul Sf. Pantelimon, 6000 aspri pe an pentru pomenirea lui, a părinților și fii lor lui Radu și Vlad. Scrie Drăgoi.

Ed. Text sl. Trad. Miklosich. *Slavische Bibliothek*, 174. Rez. Langlois V, *Le mont Athos*, 82. Cipariu : *Arhivul*, 198. Gh. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, XVIII, 81-83 (după : *Acta praesertim Graeca. Rusici in monte Athos monasterii*. Kiev 1873, 437. (АРХИВЪ РУССКАГО НА СВАТЪМЪ ОУХЪ МОНАСТЫРА, КИЕВЪ).

563.

1487 (6995) Iul. 31. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Snagov vinăriciul din Cernăuțești, vama juțețului Brăila și calul ce se cuvenia Vv. la moartea fie cărui cneaz. Martori.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul *Cronol tabelară*, 27 no. 39, (din Mai 31). Ionescu-Gion, *Bucurescii până la 1500*, 194. A. Lapedatu, *Vlad Călugărul*, 1149, no. 10. I. Bogdan, *Cnejii români*, 34.

564.

1487 (6996) Nov. 27. București.

Porunca (повелѣние) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești pentru Ștefan, Ion și Neagul, să aibe moșia Lelești și muntele Coarnele cumpărat de la Procopie pe 2 cai buni și aspri. Cal domnesc. Ohabă, moșia să nu se vândă. Martori; scrie Radu.

Ed. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Gorjul Istoric*, 156. G. Ghibănescu., *Surete și Izvoade*, I, 1906, 291-292. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 28-30.

565.

1487-(6995). Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Cricov satul Plopeni, un vad de moară pe Teleajen cumpărat de Drăghici Staicovici de la Cioara, cu aspri și dând cal domnesc.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 530.

566.

1488 (6996) Febr. 4. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Govora, Hința cumpărată de la Stanciul fiul Voinei de la Ocne și de la Dan și Vâlcul din Glod pe aspri. Martori. Scrie Ianăș.

Rez. Ionescu Gion, *Bucurescii până la 1500*, 194. A. Lapedatu, *Vlad Călugărul*, 1149, no. 11. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 531.

567.

1488 (6996) April 10.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Neagul și

Vlad satele Neagra și Urlăndești, ce și-au întărit între ei la înfrățire. Prădalica. Martori.

Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 240. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1149, no. 12. Minea-Boga, *Moștenirea Moșiilor*², 195. Lit. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 106-107.

568.

1488 (6996) April 17. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Cozia-satele Jiblea, Șerbănești, Brădușani, Seaca, Călimănești, Lunciani, Bogdănești, București, Giurgenii cumpărați de la Drăgoi pe florinți și un cal, Săvestrenii de la Solda, Stoica și Cârstea pe aspri, Sălătrucul de la Magdalena, Coman Făgărășanul, Neaga și Pipera pe florinți, Pepenii de la Gane Taurul pe aspii și alte bunuri.

Rez. Ionescu-Gion, *Bucureștii până la 1500*, 194. A. Lăpedatu *Vlad Călugărul*, 1149, no. 13. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 531.

569.

1488 Mai 10. București.

Hrisovul lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești prin care dă m-rei Glavacioc moșia Neagra și Urlăndesci.

Rez. Ionescu-Gion, *Bucureștii până la 1500*, 194.

570.

1489 Ian. 4. Târgoviște.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Codmeana moara sub Podgorie, dată de Stoica logofăt cu Caplea și fii lor. Martori.

Rez. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1149, no. 14.

571.

1489 April 21.

Vlad Călugărul Vv. Țării Românești întărește lui Drăghici al lui Stoica, fiului său Stoica și fiicelor sale Neacșa și Chera, nepoților: Vintilă și Radu, stăpânirea în Corneni al lui Danciu pentru schimbul făcut cu Drăghici care a dat Blagodeștii partea

Lupsăneni și Stroieni, partea lui Ivan a Pardosului și Răduleștii de la Calnău.

Rez. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 109, și II, 368, 371.

572.

1489. Mai 22. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Bolea Ion și fiilor săi satul Plăcioiul. Martori.

Rez. Ionescu-Gion, *Bucureștii până la 1500*, 150. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 150, no. 15. Lit. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 109, crede că documentul e de la Vlad Vintilă (1532-1536).

573.

1489 (6997). Aug. 9.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești dă lui Stanislav cu fii și fraților săi Neagu și Ion cu fii, Grădiștea și Runtea.

Rez. A. R. *Cresc. Col.* 1908 p. 126.

574.

1489 (6998) Sept 11, ind. 8. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Govora și starețului Dorotei satele : Nanisești la Gura Topolovului al lui Milea, partea cumpărată de Vv. de la Bilea pe aspri, a lui Straoa, Mirileștii ai lui Sprintiu cumpărați de la Radu din Băiești și via lui popa Alexe și a lui popa Ștefan. Martori.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 341-343 (1490). Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. tabelara*, 27, no. 40.

575.

1489 (6998) Oct. 2. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Tismana satul Fărcășești și moara cumpărată de la Dan cu aspri. Martori.

Rez. Ionescu-Gion, *Bucureștii până la 1500*, 194. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1150, no. 17. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 532.

576.

1489. București.

Hrisovul lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești prin care întărește lui Lates satul Tapesei.

Rez. Ionescu-Gion, *Bucurescii până la 1500*, 194.

577.

[1489-1490 (6997-1998)] April 12. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Dragomir și fiilor săi satul Pârșanii cumpărat de la Milea fiul lui Neamiș cu aspri și dând cal domnesc. Martori.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 531.

578.

[1490-1495].

Scrisoarea (пишет) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Sibieni cerând să vină Nicola Marinov și Bogdan fiul Neanciuului pentru a le face dreptate.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 6-7. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 174-175. Lit. A. Lăpedatu, *O nouă publicație de doc.* 19 [ante 1490].

579.

1490 (6998) Febr. 7.

Hrisovul lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești pentru m-rea Tismana și popa Kir Matei, întărind stăpânirea satului Ceauri pentru care se judecase cu Pătru care cu mărturia a 12 boeri ia hotarul din vale și apoi starețul jurând cu 24 dobândește hotarul de la Rugina, din Polaga până la Jiu. Martori. Scrie Stan.

Ed. Trad. *Magazinu Istoric*, I, 1845, 210, (greșită data) *Arh. Ist.* I¹, 66.

580.

1490 (6998) Mart 24. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Dochiaru din Sf. Munte cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil ajutor anual de 3000 aspri.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 532.

581.

1490 (6998) April 12. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește m-rei Govora și egumenului Doroteiu balta Pirotul, Lișteava și Gârla Orlov (culbul Vulturilor).

Ed. Miletić-Agura, 341.

582.

1490 Iul. 26. București.

Ionescu-Gion în *Bucureștii până la 1500*, 194 citează un hrisov al lui Vlad Călugărul pentru m-rea Tismana.

583.

1490 [6998] Iulie 26. București.

Hrisovul (Хрисовъ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești pentru Lațcu, Andrian și Lupu cărora le întărește, Ohaba lângă Tismana, Petrenii și Topeștii schimbați între Stanislav și Stan pentru Mihăilești supt Radu Vv. cumpărați de la Lațcu de la Manea fiul lui Barbu pe aspri. Cal domnesc. Lațcu înfrățește pe Adrian și Lupu peste Ohaba, Petrenii și Topeștii. Moșii scutite de: vama oilor, porcilor, albinărit, găletărit, zecime, vinărici, gloabe, cărături, olace. Județi, birari globnici. Pradalica. Martori. Corlat scie. (Moșia să rămână în neam).

Ed. Text sl. Trad. Arb. Ist, I¹, 5-7. G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 1906, 292-296. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 30-34.

584.

1491 (700) Sept. 3. ind. 10. București.

Hrisovul (Хрисовъ) lui Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești prin care întărește m-rei Tismana satele: Babina, Petrovița, Ploștina, Fărcășeștii și Brăeștii ale lui Vintilă supt Radu Vv. Cele luate de Turci și Unguri nu se mai pot înapoia. Cei ce stăpânesc moșii, mori, livezi, vaduri de mori de ale m-rei, să se adune, la Tismana în fața banilor: Deatco, Dediul, Dicul și Dragomir. Martori. Oancea scie.

Ed. Text sl. Venelin, 129-130. A. Ștefulescu, *Gorjul istoric*, 208-209 [sub 1491. Sept. 10]. Trad. Id. *ib.*

585.

1491 Sept. 7.

Vlad Călugăruț Vv. Țării-Românești întărește lui Stan Macrea cu fiicele și nepotul lui Martin și Stan, lui Stoica cu fiii și fratele său Neacșul cu fiii și cu nepotul Neagul și Bâra și Bratul și nepotul lui de fată Oprea și vărul său Stan și Goră, satul Mihoveni al lui Dragomir și Zlatco închiriat lui Drăchici Stoicov înaintea lui Radu Vv., fratele lui Vlad Călugăruț, Drăghici îl vinde lui Stan Macrea și Stoica cu 600 aspri, un cal bun de 300 aspri și $\frac{1}{2}$ din marea Mihoveni. Stan Macrea înfrățește pe fiicele sale Mica și Neaga cu nepoții săi Martin și Stan.

Rez. Minea Boga, *Moștenirea moșiilor* ², 192.

586.

[1491-1492].

Scrisoarea (πισις) lui Vlad Călugăruț Vv. Țării-Românești către Brașovenii cărora li se plânge că asuprise pe negustorii lui, au luat săracilor oile din Săcuime spunând că le iau parcălabii de la Bran și Săcuii. Se va plânge lui Batâr Ișțfan.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 193-195. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 158-160. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 120-122.

Not. Arh. Br., no. 214.

587.

[1491-1492] 7000.

Insemnare de daniile făcute de Barbu banul Craiovescu m-rei Bistrița: Vădastra cumpărată de la Vlad cu 15.000 aspri.

Rez. N. Docan. *Numismatica Țării-Românești*, 533.

588.

1492 (7000) Ian. 10.

Hrisovul lui Mihnea Vodă, părintelui Episcopului Mihail Ră(m)-niceanul pentru partea ce i se cuvenia a stăpâni în moșia Oltenii din sud Vâlcea s. c. 1., (vezi cond. episcopii Râmnicului pentru moșii și altele).

Ed. Lesviodacs, pp. 431-432. [Doc. e fără indoială de mai târziu].

589.

1492 Ian. 18. [Feria quarta proxima post festum beati Autharii Confessoris]. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești către Sibleni pentru un meșter trimis să dreagă un candelabru la Cozia. Să se socotească cu Chirka.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ². Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1151, no. 25.

590.

1492. April 1.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Barbu, Preda, Danciul (Craioveștii) moșiile : Potelu, Gârlele și Cușmița. Martori.

Rez. Ionescu Gion, *Boerii Craiovești*, 75. A. Lăpedatu *Vlad Călugărul*, 1150, no. 22.

591.

1492 Ap. il 1. București.

Cf. 1494. April 1. București [v. doc. no. 620].

592.

1492 (7000) April 10.

Mircea Vv. Țării-Românești dă carte pentru moșia Mihăeștii.

Rez. St. Grecianu, *Genealog. documentate*, I, p. 352.

593.

1492 (7000) April 29.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești dă Schitului Sf. Ilie de la Sf. Muntele Athos, făcut de părintele său Cosma protos al Sf. Munte, 10.000 aspri.

Rez. Miklosichi, *Slavische bibliotek*, 174. V. Langlois, *Le mont Athos*, 93. Cipariu *Arhivu*, 199.

594.

1492 (7000) Mai 6. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești întărește lui Bran, Radul

și Petru satul Băilești al lui Tolea, câștigat de Dan Oteșanul sub Vladislav Vv. din Cosova, după mărturia a 12 boeri. Martori.

Frag. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 237-238. Rez. A. Lăpeclatu, *Vlad Călugărul*, 1150-1151, no. 24.

595.

[1492]. Iun. 23. Târgoviște.

Scrisoarea lui Stoica logofăt către Brașoveni prin care le vestește că omul trimis la Nicopole i-a spus că lui Ali-beg i s'a dat Sangeacul Nicopolei, că Împăratu se apropie de Sofia, că „bașalarii“ au plecat cu oștile pe Dunăre spre Smedorova și că Ali-beg vrea să-i prade trecând peste Țara Românească. Cere să-i dea un om de al lor pentru a-i putea vesti.

Ed. Text sl. Miletić 91. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 299-230. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 409-410. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 220-221.

Not. Arh. Br., no. 476.

596.

1492 Iul. 9.

Document de la Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești. Părvu Mare Vornic.

Cit. N. Iorga ed. Filipescu Const. Căp. *Istoriile*, 31, no. 1.

597.

1492 (7001) Sept. 8. Târgoviște.

Porunca (повеление) lui Radu cel Mare Vv. Țării-Românești, către m-rea Govora și egumenul Kir Macarie pentru satul Ilința cumpărat cu asprii de la Stanciul fiul lui Voina și o parte de Stoica logofăt de la Dan și Cârstea din Glog. Ocina și ohabă. Martori. Radu clucer scrie.

Ed. Text. sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 240-241.

598.

1492 (1701) Oct. 9. București.

Vlad Călugărul Vv. Țării-Românești pentru Staicul și alții

pentru Cornășel și Descuperești cumpărate de la Stanca și Cherașa și de la Stanciul Ceapă din Grozăvești. Martori.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 344-345.

599.

1492 (7001) Mart. București.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește m-rii Hîlandarul din Sf. Munte un ajutor de 5.000 aspri și 500 aspri cheltueli de drum pentru frații veniți să ia ajutorul.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării Românești*, 534.

600.

1492 Dec. 30. [Dominica proxima ante festum Sancti Silvestri Papae], București.

Scrisoarea lui Vlad Călugărul Vv. părților Transalpine prin care scrie Sîbienilor despre planul Turcilor de a rupe pacea cu regele, îi vestește că Sultanul a dat voevodatul de Semendria rudei sale Ali-bek și pe cel de Vidin unui Malcoci-oglu; crede că Turcii vor ataca pe la Hașeg pentru a intra în Ungaria. Le cere pe ascuns să se dea scrisoarea lui Ștefan Bathory.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 340. *Hurmuzaki*, XV ¹ 134. Rez. *Transilvania*, 1874, 28.

Not. Gh. Ghibănescu, *Vlad Călugărul*, citează și pe Engel, *Wal-laben*, 183.

601.

1492 (7000). Târgoviște.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește lui Chirtop cu copiii, satele: Rușli, Sturzeni, Racovișa, Mușătești, Tătulești ot Cernătești, ocina Sînteștilor și țigani pentru care judecându-se Dobrița cu Chirtop, rămâne de lege. Martor. Cârștian.

Rez. I. C. Filitti, *Arch. Cantacuzino*, 18.

602.

[1492 (7001)].

Însemnare de cumpărări și danii în moșia Groșani a M-rei Tismana: În zilele lui Io Vlad Vv., fiul marelui Vlad. Vv., a

cumpărat Nicola cel mare din Groșani moșie de la Neagoe și de la Iuvan cu 1350 aspri dând-o M-rei Tismana ; Popa Agaton cumpără un loc cu 50 aspri, și de la Dobrole cu 250 aspri, și... de la Mihail un loc cu 250 aspri. Mardarie cumpără un loc cu 1000 aspri. Eg. Matei cumpără o moșie de la Mihail cu 700 aspri, și de la Dobrole cu 1000 aspri. Neagoe și Iuvan vând partea lor cu 1300 aspri, și Dobrole cu 1800 aspri lui popa Agaton în anul 7001.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 533.

603.

[1492-1495].

Scrisoarea (писма) lui Io Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către Sibieni prin care le cere să se plătească lui jupan Mihnea de la Târgoviște datoria și restul să se dea la biserică.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 23-24.

604.

1493 Ian. 15. Bulești.

I. Brezoianu *Instituțiile României* 240, citează un document de la Vlad Călugărul.

605.

1493 (7001) April 10. București.

Porunca (повеление) lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către m-reia Tismana și Kir Ioanichie întărind Siliștea Bahnei și Vârful Vladului până în Brebonei, de la strămoșii Vv. și recunoscute de 4 boeri bătrâni din Mehedinți de 12 aduși de egumenul din Cosuștea, și de 24 aduși de egumenul Tismanei. Martori.

Ed. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana*³, 198-199. Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1151, no. 29.

Not. În Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 27, no. 41, [sub anul 1492 (7000)] Vlad Vv. pentru Tismana-satul Bahna. Poate este același document.

366.

1493 April 10.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Tismana moșia Groșani închinată de Mareș la moartea sa. Martori.

Rez. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1151, no. 30.

367.

1493 April 29. [Feria secunda proxima ante festum sanctorum Philippi et Iacobi apostolorum], București.

Scrisoarea lui Vlad Călugărul, Vv. părților Transalpine, către Brașoveni prin care se plânge de hojiile făcute de Castelanii din Bran pentru care închide drumul și îi amenință că va vesti pe regele Wladislav că Vv. Transilvaniei ține hoji la Bran nu ca Stef. Bathory.

Edt. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 340-341. *Hurmuzaki* XV, 135.

368.

1493 (7001) Mai 30.

Porunca lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către Dan, Drăgoi, Neagoe și Dohanis cărora le întărește: Cincul cumpărat sub Radu Vv. de la Stanciu Fărluț (Frăluț) și muntele Andrianu de la Jitian pe aspri și un cal. Martori. Scrie Drăgoi.

Ed. Trad. A. Ștefulescu, *Domnia lui Vlad Călugărul*, 378. G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 1906, 297. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 34-35.

369.

1493 (7001) Iun. 3. București.

Porunca (повеление) lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Româneștii, către m-rea Tismana și egumenul Ioanichie pentru judecata dintre acesta și Roșca cu fii lui Răsipă, întărește m-rei: Vodița mare cu Siliștea Bahnei până în Răcitei, Vârful Vladului și Știu-beiul date și întărite de strămoșii Vv. și recunoscute de 24 boeri. Martori. Cencuț scrie.

Ed. Text. sl. Trad. Al. Ștefulescu, *Tismana* ³, 200-202. Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1152, no. 33.

610.

1493 Iun. 10.

Barbu banul în vremea lui Vlad Călugărul.

Cit. A. D. Xenopol *Drăculești și Dănești*, p. 239.

611.

1493 (7001) Iun. 15. București.

Porunca (ΠΡΕΥΚΗΕ) lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către Hranitul, soția sa Maria și fii Stănilă și Stan să aibă Băleștii pe Jiu și Budienii lui Albu pentru satele Poernia și Godinești luate de Radu Vv. și date m-rei Tismana și cetății (ΓΡΑΔ). Budienii cumpărați de Cârstea de la Ioan Capolă din Fântânele pe 9 găleți de grâu. Tatomir, Ursea și Bogdan, care au falsificat cărțile făcând din Bălești Ursești, să nu aibă amestec. Martori.

Ed. Text sl. Miletić Agura, 343-344. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 35-37, Frag. Id. *Istoria Târgu-Jiului*, 28-29.

612.

1493 (7001) Iun. 16. București.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, dă m-rii Glavacioc și egumenului Sava satul Izvorani al lui Deatco și Radu paharnicii, cărora le-a dat în schimb balta cu vinăriciul domnesc pe care să-l ia numai de la vecinii lor nu și în țară, și două sălașe de țigani. Martori. Scrie Cencuț.

Ed. Text sl. Miletić-Agura (345 adnotare). Trad. I. Mușțețeanu, *M-rea Glavacioc*, 45-46.

613.

1493 (7001) Iun. 19.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, scutește de slujbe rumâni moștei Potelul a Craioveștilor.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1152, no. 36.

614.

1493. Iun. 17. [Feria quinta proxima ante festum sancti Petri et Pauli apostolorum], București.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, roagă pe Brașoveni ca să intervină să nu plătească „vigesima“ pentru niște postav ce avea să-l cumpere de acolo, pentru că nici la el nu se ia.

Ed. Text. lat. Bogdan, *Relațiile* ², I, 341.

615.

1493 (7002) Sept. 10.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește lui Neagoe grămătic și fiicelor sale: Stana, Maria cu fiii, moșia Bărzaștii cumpărată de la Stoica Corman și Stoica, fiul lui Buzea, pentru 1/2 din moșia Suharna. Neagu mai are 3 părți în Brăzeștii din Mostiște, un loc la Târgoviște unde mai cumpără altul cu florini ung., de la Ștefan, 2 pogoane vie în Târgoviște, cumpărate cu florini ung., de la fiucele popii Vâlcul, la Călugăreni. Neagu își înfiază fetele ca feciori. Dă cal. Pradalica. Martori.

Rez. Aricescu, *Indice de doc.*, 64, no. 847. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1152, no. 37. G. Florescu, *Divane domnești*, 120. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 534. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 108-109.

616.

1494. Feb. 10. București.

Document de la Vlad, fiul lui Vlad.

Cit. Cipariu, *Arhivă*, 35 din diplomatarul lui B. Popu.

617.

1494 (7002) Febr. 16. București.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește lui Vlad, fratelui său Fucea cu fiii lor, unchiului lor Gorga cu fiica sa Stana: Bădenii partea lui Gorga care a înfrățit pe nepoții săi Vlad și Fucea cu fiica sa Stana; după moartea lui Gorga Vlad și Fucea să aibă o jumătate, Stana cealaltă. Se dă cal domnesc. Martori.

Rez. I. C. Filitti, *Arh. G. Gr. Cantacuzino*, 201.

618.

Ante 1494 [7002] Mart 16.

Barbu Craiovescu cu frații: Pârful, Danciu și Radu, dau m-rei Bistrița, ctitoria lor, satele: Plăviceanii, gura Soașului cu hotarul,

viile și vinăriciul, Brâncovenii, Gândeni (Chiudenii) Vădastra, Potelul, Balta Albă, Mălureni dat de Hamza, Bogdănești lângă Cotmeana țiganii (numiți) și vie la Căzănești dată de Stoica logofăt, satele scutite de darea din grâu, vin, albine, gloabe, după lege m-rea să ia tot de la sate, să dea bir și să facă oaste. Act de danie scos din întărirea și dania lui Vlad Călugărul din 1494 [7002] Mart 16. București, cf. doc. no. 610.

619.

1494 [7002] Mart. 16. București.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Bistrița ctitoria lui Barbu Craiovescu cu frații, dania de sate și a acestora [a. 1494 (7002) Mart 16, cf. doc. 60] și îi dă și el: căminăritul județului Vâlcea, vama din Secui la Jiu. Satele scutite de toate dările afară de bir și de oaste. Sulgbașii domnești. Martori. Scrie Kisarie.

Ed. Trad. *Foaia Soc. Românismlui*, I, 1870, 156-157. Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 240.

Not. G. Tocilescu in *Foaia Soc. Rom.* I. c. crede că documentul e de la Vlad Țepeș.

620.

1494 (7002) April 1. București.

Vlad Călugărul întărește m rei Govora satul Ionești cu Siliștea Corbilor (Corbenilor) cumpărate de la copii lui Tit. Jitian. Martori.

Rez. Ionescu Gion, *Bucurescii până la 1500* [sub an 1492], 194 A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1153, no. 40. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 534.

621.

1494 Iul. 1. [Feria tertia proxima ante festum visitationis beatae Mariae virginis], Târgoviște.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni despre tăierea nasului unui om ce se da drept fiu de domn, servea pe Mihnea și ducea scrisori ale acestuia, boerilor. A trimis oameni pe lângă Manchora să-l prindă și să-l pedepsească.

Ed. Text. lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 342. *Hürmuzaki XV* ¹, 141,

622.

1494 (7002) Iul. 15. Târgoviște.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește lui Radu, Dragu și Roșca Precena de Sus, ocină pentru care a mărturisit Cârștian că au mărturisit înaintea lui 12 boeri că e de la strămoși. Prădalica.

Rez. A. R. *Cresc. Col.* 1910, 264. Minea-Boga *Moștenirea moșiilor*, 3, 162.

623.

1494 (7002) Iul. 22. Târgoviște.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora satele: Pirotul, Iazerul Pirotului, Gârla și Listeavul închinat de Albu spătar. Martori.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1153, no. 42.

624.

1494 Sept. 13. Târgoviște.

Radu cel Mare Vv., ca asociat al tatălui său, întărește lui Radu și Badea moșia Fințești cumpărată cu aspri de la Voicu, Mircești și Petrești ai lui Radoslav unchiul lor care îi înfrățise, și un țigan : Ciuricla cu copiii cumpărat de la feciorii lui Stanciul Furduescul, cu aspri. Radu și Badea dau ocina lor Mariei fiica lui Radu, după a cărei moarte neavînd urmași să o moștenească Stana sora lui Radu și Badea. Scutit de cal. Pradalica.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 611. n. 1. Șt. Grecianu, *Genealogiile*, II, 352. N. Docan, *Numismatica Țării Românești*, 534-35. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 116 [data 15 Sept].

625.

1494 Nov. 26. [Feria quarta proxima post festum sancte Katharine virginis], Târgoviște.

Scrisoarea lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni prin care se plînge că au oprit la ei niște negustori și averea lor și-i amenință că dacă nu-i liberează va închide drumurile.

Ed. I. Bôgdan, *Relațiile* ², I, 342. *Hurmuzaki*, XV, 142. Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1152, [cu ziua Feb. 19].

626.

[1494].

Scrisoarea (нншт..) lui Io Vlad Călugăru, Vv. Țării-Românești, către Sibieni pentru ca Mihnea și Vâlcă să-și achite datoriile. Se spune că Șerban a luat averea și marfa cumpărată din Slatina a lui Stoica și a trecut Dunărea pentru care va plăti la Poartă. Îi asigură de bună înțelegere.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiiul*, 23.

627.

1495 Ian. 5. Târgoviște.

Scrisoarea lui Vlad Călugăru, Vv. Țării-Românești, care se plânge că la Bran Castelanul și a. i-au oprit pe Walkan fratele lui Mihnea. Îi amenință că le va închide drumurile și va cumpăra postav și fier din Turcia sau Moldova. Le recomandă pe Benedictus.

Ed. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 343. *Hurmuzaki*, XV ₁ 143.

628.

1495 (7003) Febr. 20.

Document de la Mircea Vv.

Cit. St. Grecianu, *Genealog. documentate*, II, 352. Id. Șirul *Voevozilor*, 6. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 535.

629.

1495 April 19. Târgoviște.

Vlad Călugăru, Vv. Țării-Românești, întărește lui Stoica, fiicei sale Vădaia cu fiii stăpânirea în Luncași și Păr, ale lui Stoica. Înfrățire cu Neacșa. Martori.

Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 240. A Lăpedatu, *Vlad Călugăru*, 1153. no. 43.

630.

1495 (7003) Iun. 1. București.

Mircea Vv. întărește m-rei Bistrița zidită de frații Craiovești: Barbul banul, Părvul vel dvornic, Danciul vel armaș și Radul,

danile primite: Plăvicenii și Soașul și... Vădastra cumpărată de la Vladul cu asprii și... Cealeaiul și Siliștioara, cumpărată cu aspri și 300 oi, 6 boi și 2 cai — alte danii — o vie din Vulpeani cumpărată de călugări cu aspri.

Rez. St. Grecianu, *Genealog. documentate*, I, 352. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1054 [cu data Iul. 1]. A. Grecianu, *Șirul Voievozilor*, 6. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 535.

631.

1495 Iun. 4.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care dă voie Călugărilor de la Snagov să-și adune rumâni pe moșia Popești și să fie slobozi 4 ani de slujbe și dajdii mari și mici

Rez. C. Giurescu, *Vechimea rumâniei*, 490.

632.

1495 (7003) Iun. Târgoviște.

Porunca (повеленіе) lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărind lui Stanciul via cumpărată pe fiorini de la fii lui Mladin și Letea, pometul de la Vâlcul, Borcea și Radu pe fiorini și aspri, via de la Dan și fii Rădiniței din Dala și Stanislav. Cal domnesc. Martori. Cărlig serie.

Ed. Text sl. Trad. G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 1906, 298-299. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 37-38.

633.

1495 Iul. 1.

Act de la Mircea, fiul lui Vlad Călugărul.

Cit. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1054.

634.

1495 (7003) Iul. 8.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, m-rei Snagov căreia îi închină rumâni ot Popești.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 27, no. 42.

635.

[1495] Iul. 18.

Scrisoarea (писемт) lui Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni unde trimite sol pe Tudor logofăt.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, '195-196. Gr. Tocilescu, 534, *Doc. istorice*, 160. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, pp. VI și LXX, A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1153, no. 44.

636.

1495 Iul. 22.

Document cu martori. Drăghici vornic.

Cit. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, 136 notă.

637.

1495 (7004) Sept. 4. Glavacioc.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, dă m-rei Glavacioc și egumenului Visarion branștea de la Slatina, cine va intra în ea să plătească m-rei. Vătaf Tatul din Hințești pentru paza branștei și albinelor ; *să strige în îrg cartea Vv.*

Ed. Trad. I. Mușțeanu, *M-rea Glavacioc*, 46-47. Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1153, no. 45.

638.

1495 (7004) Sept. 8.

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește boerului Stanciul Dahoreț, ocină în Cârbești, părțile lu popa Toader, Stoe, a lui Stroe cumpărată pe florini, a lui Cazan, Dumitru, Radu și Ioan. Cal domnesc,

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1153, no. 47, [supt dată 1496 Aprilie 20] N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 535. G. Florescu *Divane domnești*, I, 123 și II, 370. Lit. A. Lăpedatu, *Radu cel Mare*, 192, no. 1. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 136 notă.

Not. Data pusă de A. Lăpedatu l. c., este cea din Cond. veche a Tismanei vol. I, no. 42, f. 504. Arh. St. B. Supr. no. 46 Lăpedatu dă rezumatul unui document în care Cârbeștii sânt dați Tismanei tot la 1495 (7004) Septembrie 8 [cf. doc. no. 638].

639.

1495 (7004) Sept. 8.

Hrisovul lui Vlad Călugăru, Vv. Țării-Românești, relativ la moșia Cârbești (M-rea Tismana).

Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 240. A. Lăpedatu, *Vlad Călugăru*, 1153, no. 46.

610.

1496 (7004) Ian. 18. M-rea Glavacioc.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora pe Țiganul Nicula cu copiii cumpărat de Vv. de la feciorii lui Ștefan pe aspri.

Rez. A. Lăpedatu *Vlad Călugăru*, 622, n. 1. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 536.

611.

1496 (7004) Ian. 31. Craiova.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, pentru jupân Hamza să aibă Călugăreștii cu morile și Poiana mare care îi sânt ocină bătrână.

Ed. Text sl. Miletic-Agura, 347. Trad. G. Ghibănescu, *Vlad Călugăru*, 138. I. Brezoianu, *Instituțiile României* 241. Ȇricescu, *Indice*, II, 116, no. 2321.

612.

1496 April 14.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora, inoită de el, satul Ionești cu siliștea Corbenilor cumpărată de la Bordea și soția sa Anca, fiica lui Jițian și de la fiii Miculu pe florini ungurești și via de la hotarul Copăcel cu vinăriciul domnesc și bocresc, cumpărată de la Oprea, Ivașco și Radu pe aspri. Martori.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești* 536, Lit. A. Lăpedatu, *Vlad Călugăru*, 622, n. 1.

613.

1496 April. 20.

Cf. 1495 Sept. 8 [doc. no. 638].

611.

1496 (7004) Aug. 1. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora și egumenul ei Kir Dorotei, satele Nănășești și moara de la Gura Topolovului cumpărate pe aspri de tatăl său, vad de moară la Topolov, Ionești, Hințea cumpărate pe aspri, Râbnic, Stoiceni foști zestre a mării sale, răscumpărat de la Vlaicul fratele lui Albu pe aspri, via în Copăcel, alta cumpărată de el, alta la Ocne, mertic în fiecare an... Satele scutite de dări. Un sălaș de țigani. Martori.

Ed. Text sl. Miletic Agura, 345-347. Cit. Cipariu, *Arhivu*, 1867, 35.

615.

1496 (7005) Oct. 6.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește înfrățirea dintre Stana și sora sa Maria cu fii și fiice peste: Tătarii, Răzvadul, cumpărat de la Stan și Ivancea, viile de la Târgoviște și 2 familii de țigani, care va fi ale Mariei la moartea Stanei: La moartea Mariei va fi ale fiilor Stanei: Deatco fiul lui Deatco. La moartea acestora să nu fie prădalica, să moștenească surorile Stanei: Neașa și Voica cu coplii.

Ed. Trad. N. Iorga, *Doc. privitoare la I. Noroce*, 95-97 [fără an]. Rez. G. Florescu, *Div. domnești*, II, 21. I. C. Filitti, *Predalica*, 340, n. 3 [sub an 1499]. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 2, 196-197.

646.

1496 (7004) ziua 30.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă m-rei Rusicul de la Sf.-Munte, 3000 aspri pe an și 400 pentru călugării veniți să-ia. Pomelnic: Vlad Vv., monahia Eupraxia, Pahomie monahul, Simonida monahia, Radu Vv. cu doamna Catalina și frații: Vlad și Mircea.

Rez. Miklosich, *Slavische bibliotek*. V. Langlois, *Le Mont Athos*, 82. Cipariu: *Arhiv* 198. Uspenski 337. St. Nicolaescu, *Ajutoare bănești la Sf. Munte*, 960. *Id.* *Doc. slavo-române* 51, n. și N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 537 citează și *Acta praesertim Graeca, Rossici in Monte Athos monasteri*, 438, Kiev, 1873.

647.

[1496].

Scrisoarea (писет) lui Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, prin care îi asigură de prietenia lui, îi roagă să-l caute un cal buestru sau iute de picioare, armăsar sau jukan de 100 florini și să-l dea prin Benedec.

Dep. Arh. no. 251.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 211-213. **Rez.** *Id.*, *Relațiile*¹ 252.

Not. Arh. no. 51.

618.

1496 (7004).

Vlad Călugărul, Vv. Țării-Românești, întărește moșia Rușii lui Mihail. Dintr'aceștia să trag boerii Băleni.

Rez. St. Grecianu, *Genealog. documentate* I, 259. I. C. Filitti, *Arh. Cantacuzino* 18.

649

[1496, 1497].

Scrisoarea (писет...) lui Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, pe care îi asigură că pot trimite sol în pace și să se judece relele făcute.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 213-214. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 177-178. **Rez.** I. Bogdan, *Relațiile*¹, 252-253.

Not. Arh. no. 257.

650.

[1496-1507 (la început)].

Scrisoarea (писет...) lui Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le recomandă pe Bădea.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 229-230. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 189. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 254.

Not. Arh. no. 268.

651.

[1496-1507].

Gherghina părcălabul se plinge Sibienilor pentru un armăsar oprit de vameși.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 413-414. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 6.

652.

(1496-1507) Ian. 31. Târgoviște.

Scrisoarea (писем...) lui Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le cere să dea drumul oamenilor prinși la podurile de la Orășii pentru că n'au făcut nici un rău.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 227-228. Rez. Id. *Relațiile*¹, 253.

Not. Arh. no. 266.

653.

[1496-1507].

Scrisoarea lui Gherghina părcălabul prin care roagă pe Brașoveni să nu-i ia vamă pentru niște cuțite cumpărate de Hanăș.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 304. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 413. Rez. I. Bogdan *Relațiile*¹, 295.

Not. Arh. no. 487.

654.

c. [1496-1507].

Scrisoarea lui Cirstian vornicul către Brașoveni, pentru fiul lui Marco pe care îl luase Stănilav să-l învețe limba, dar care fugise la Turci peste Dunăre la Hârsova, de unde nu vrea să se întorcă, cu toate că Turcii nu-l opresc.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 302-303. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 412-413. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 294.

Not. Arh. no. 531.

655.

[1496-1506].

Scrisoarea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le cere să dea drumul omului, unchiului lui Gherghina pârcălabul, pentru că nu e vinovat de falsificarea unor „aspri“.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, I, 232-233. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 229-231. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 191-192. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 133.

Not. Arh. no. 293.

656.

[1496-1507].

Scrisoarea (писмѣт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni căror le cere să plătească urmașii lui Blume Han-năș datoria fiului lui Hacicu de la Râmnic, care a plătit și el Evreului.

Ed. Text sl. Miletić, 80 (la Radu cel Frumos). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 234-235. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 192-193. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 136-137.

Not. Arh. no. 264.

657.

[1496-1507].

Scrisoarea (писмѣт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru un Neagoe care avusese două soții, una în față, alta la ei și care murind averea i-a luat-o fratele său. Legea pentru bigamie.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 235-236, Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 193-194. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 137-138.

Not. Arh. no. 255.

658.

[1496 1507].

Scrisoarea (писмѣт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către județul și pârgarii din Brașov cărora le cere să se înapoieze lui Dragomir calul și sculele luate.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 237-238. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 195. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 254.

Not. Arh. no. 224.

659.

[1496-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni despre Stanislav, care nu e vinovat că sluga luată de la ei s'a turcit cu toate că subașa de Hârșova i-a dat voe să se întoarcă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 229. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. Istoric*, 188-189. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 254.

Not. Arh. no. 229.

660.

[1496-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le cere să i se înapoleze lui Costea de la Târgoviște fierul cumpărat și oprit la Bran.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 241-242. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 199. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 255.

Not. Arh. no. 283.

661.

[1496-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Bran, pentru a înapoia caii furați de la Mihail; hojii, unul a fost spânzurat, celălalt s'a plătit.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 236-237. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 194-195. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 256.

Not. Arh. no. 221.

662.

[1496-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești,

către Brașoveni cărora le spune că pentru oamenii ce le-au omorît va lua dușegubină și averea luată, o va împlini de la oamenii lor.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan. *Relațiile*² I, 239-240. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 197-198. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 256-257.

Not. Arh. no. 231.

663.

[1495-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care cere Brașovenilor să facă dreptate unui sărac, căruia i s'a luat de vameșii de la Sibiu un cal cumpărat în regulă de la Brașov. Pentru Nîchifor de la Argeș și marfa de la Câmpulung așteaptă ordinul lor.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 238-239. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 196-197. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 257.

Not. Arh. no. 233.

664.

[1495-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni la care trimite după vești și pentru a cumpăra cojoace și postav, pe jupan Alexi căruia să nu-i ia vamă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 242-243. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 199-200. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 258.

Not. Arh. no. 239.

665.

[1495-1507].

Scrisoarea (пишет...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni unde trimite pe Albu să cumpere cuie de șindrilă și cuie de lațe pentru care să nu-i ia vamă.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 243-244. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 200. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 358.

Not. Arh. no. 242.

666.

[1495-1507].

Scrisoarea (писемт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, cărora le cere un meșter sticlar pentru niște ferestre la biserică. Să nu i se ia vamă pentru cumpărături.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 240-241. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 198. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 258, Lit. G. Florescu, *Divane domnești, II*, 363, notă.

Not. Arh. no. 243.

667.

[1495-1507].

Scrisoarea (писемт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni unde trimite pe Oncea să cumpere 5 bucăți săpun de 4 florini și alte 5 de 3 florini.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*² I, 244. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 201. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 258-259.

Not. Arh. no. 250.

668.

[1495 1507].

Scrisoarea (писемт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, cărora le recomandă pe Vlaicul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 230-231. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 190.

Not. Arh. no. 240.

669.

[1495-1507].

Scrisoarea (писемт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Bulgarii din Brașov cărora, după cererea lui Lemca slugearul le dă voie să facă negoț în țară numai să nu slujească Zăgareanului.

Ed. Text sl. Miletić, 79 (la Radu cel Frumos). Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 231-232. Gr. Tocilescu, 534. *Doc. istorice*, 190-191.

Not. Arh. no. 248.

670.

[1495-1507].

Scrisoarea (пншт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni, cărora le recomasdă pe Bădea.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 27.

671.

[1495-1507].

Scrisoarea (пншт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni cărora le recomandă pe Manea.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 28.

672.

[Mai, 1496 – April 1508] Ian. 30. Târgoviște.

Scrisoarea (пншт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării Românești, către Brașoveni, cărora le cere ca Șerbu vornicul să fie despăgubit de cei 13.000 aspri și 70 florini ce-i are la soția lui Vasie în Schei.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 205-206.

Not. Arh. no. 270.

673

[Mai 1496 – April. 1508].

Scrisoarea (пншт...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru un cal dat zălog pentru niște oi, unei slugi a lui, căreia să i se reîntoarcă avutul.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 203-204.

Not. Arh. no. 286.

674.

[Mai 1496 – April 1508].

Scrisoarea (пншт...) lui Radu cel Mare Vv. Țării-Românești către Brașoveni, unde trimite pe Giurgiu cu vești de la el, răs-puns celor primite de la ei.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 204.

Not. Arh. no. 226.

675.

[Mai 1496 – April 1508].

Scrisoarea (πισιπτ...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, cărora le cere să aducă până la Rucăr pe familia diaconului său.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 205.

Not. Arh. no. 254.

676.

[Mai 1496 – April 1508].

Scrisoarea (πισιπτ...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, prin care le cere să-i fie prieteni ca și el și să-i cumpere un cal vântat, mare și frumos, cu aproape 100 florini, pe care să-l trimeată prin Berude solul lui la ei.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 166-177.

Not. Arh. no. 251.

677.

[Mai 1496 – April 1508].

Scrisoarea (πισιπτ...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni unde a trimis pe Triful și Ciocan, pentru ca să-i facă un car ferecat cu obesi mari de o majă.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 202-203

Not. Arh. no. 285.

678.

[Mai 1496 – April 1508].

Scrisoarea (πισιπτ...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, ca să nu ia vamă de la Hârs trimis pentru cumpărături.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 207-208.

Not. Arh. no. 232.

679.

[Mai 1496 – April 1508].

Scrisoarea (πισιπτ...) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești,

către Brașoveni prin care le cere un maestru pentru hălăștae și sulfinare.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocileșcu, 534 *Doc. istorice*, 208.

Not. Arh. no. 218.

680

[1496-1507] April. 6.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, pentru satele m-rei Tismana: Tismana, Ceaurii, Corbii, Podeni, Ploștina și Clicevățul, scutite de dări și neurmărite de dregătorii domnești; mai dă m-rei 12 găleși grâu, 12 podvoade ale Motrului în afară de satele avute.

Rez. I. Minea, *Note și interpretări*, in *Cerc. Ist.* VIII-IX, 2, 205. [„Prima slobozie“].

681.

[Mai 1496 – April. 1508] Nov. 29.

Scrisoarea (писмо.) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Broșoveni, cărora le vestește pacea și steagul ce i le-a dat Împăratul de la Portă, prin solul său Radu.

Ed. Text sl. Trad. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 206.

Not. Arh. no. 279.

682.

[1496-1588].

1485 (6994) Sept. 27.

În zilele lui Radu Vodă fiul lui Vlad Vv. Însemnarea eg. Iosif Govoreanul pentru cumpărarea unui loc de la Hijul din oraș de la Palca, cu 2110 aspri. Martori: Oancea, Marciul, Bercea scrie.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 530.

683.

1497 (7005) Ian. 9. Târgoviște.

Porunca (повеление) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către m-rei Tismana întărindu-i; Cârbeștii partea lui Cazan și

Dohoreț, schimbați de m-re cu Stoica Dohoreț și frații, dând Corbii și Vv. dând 30 florini ungurești. Martori; scrie Ban.

Ed. Text sl. Miletić Agura, 347. Text sl. T.ad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 39-41.

684.

1497 (7005) Mart. Târgoviște.

Radu cel Mare Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Hilandarul din Sf. Munte ajutor anual de 5.000 aspri hotărâți de Vlad Vv. și 500 aspri, cheltuelile fraților veniți să ia ajutorul.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 538.

685.

1497 (7005) Mart. 2. [Lunea mare din post.] Târgoviște.

Radul cel Mare Vv. Țării-Românești, văzind hrisovul părintelui său, întărește m-rei Dochiaru din Sf. Munte ajutor anual de 3.000 aspri și 400 aspri pentru călugării veniți să ia banii.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 537.

686.

1497 (7005) Mart. 22. [Miercurea cea Mare,] Târgoviște.

Radu cel Mare Vv. Țării-Românești cu doamna Catalina și frații săi Mircea, Vladul și Vlad întărește m-rei Govora mertic anual 3.000 aspri, sare, satul Stoiciani cumpărat de la Vlaicul fratele lui Albu pe aspri, Stolnicianii de pe Olt, de la Brătian fiul lui Lalo, Curtișarul lui Stănilav de la Cerlat Grămăticul.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 537-538. St. Greceanu, *Genealog. documentate*, I, 536.

687.

1497 (7005) April. 1. Târgoviște.

Radul cel Mare Vv. Țării-Românești întărește lui Lumotă și Cerna schimbul cu călugării din Tutana, Alboteanii și Huhurezul pentru Micești și partea lui Mogoșel cu șirinile (câmpiile) și iazul de moară.

Cer de la Vv. întărirea ocinilor cumpărate de la Târseni sub Basarab cel Tânăr ; dau cal și mărturisesc cu 12 boeri.

Rez. N. Docan ; *Numismatica Țării-Românești* 538. Minea-Boga ; *Moștenirea Moșiiilor* 3, 160.

Not. Cf. și 1507 April 1. Târgoviște [Doc. no. 793].

688.

1497 (7005) Iul. 29.

Porunca (повелѣни) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către m-reă Tismana și egumenul chir Ioanichie prin care le dă 300 verde vin din jud. Mehedinți sau (ннн) din jud. Jiului de sus și 2 care de sare de la ocnele din Rîmnic din venitul domnesc. Scrie Korlat și Sit.

Ed. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana*, 204-205.

689.

1497 Nov. 10. București.

Radu cel Mare Vv. Țării-Românești întărește m-rei Govora 200 vedre vin din viile de la Râmnic pe Olt.

Rez. Ionescu-Gion, *Bucureștii până la 1500*, 195.

690.

1497 (7005) Târgoviște.

Document de la Radu fiul lui Vlad.

Cit. Cipariu, *Arhivă*, 35, din diplomatariul lui B. Popu.

691.

1497 (7005).

Radu cel Mare Vv. Țării-Românești dă m-rei Tismana morile Dodănești și Fălcănești.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 27, no. 43.

692.

[1497-1502].

Scrisoarea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care

îndepărtează pe Vlaicu din satul Stoiceni, dat de el mamei sale călugărițe, fost al ei de zestre. Satul să nu fie supărat pe județi, birari, podvonicari, slugile dvornicului său boeri.

Rez. G. Florescu, *Divane domnești*, II, 369. Minea-Boga: *Moștenirea moșiilor*, 3, 179.

693

1498 (7006) Ian. 9. Târgoviște.

Radu cel Mare Vv. Țării-Românești scutește satele Bahna Vârful Vladului și Clicevățul ale m-rei Tismana, de slujbe de : hrănit cal, de luat cal, de podvezi, olace, lucru domnesc la cetate, la mori, la păduri, să nu dea gloabe, șugubine; ei numai la oaste să vină. Nimeni să nu le ia vre'o dare. Rumîniî pot merge în satele m-rei plătind găleată părcălabilor.

Frag. A. Ștefulescu, *Tismana* ², 206.

694.

1498 Febr. 16.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește fiilor lui Drăghici vornicul: Stoican, Neagoe și Drăghici și nepoți lor: Vintilă paharnic, Radul postelnic, satul Nicovani fost al lui Drăghici. Martori.

Rez. G. Florescu, *Divane domnești*, II, 371, și I, 123, no. 3.

695.

1498 (7006) April 15.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora liveidia din hotarul Vlădicăi cumpărată cu aspri de egumenul Dorotelu de la popa Buncea și livezile și prunii de la Vladul Slatinel și Treștioara. Martori.

Ed. Text sl. Miletici-Agura, 348.

696.

1498 (7006) April. 19. București.

Radul cel Mare Vv. Țării-Românești confirmă m-rel Hilandarul din Șf. Munte ajutor anual de 5.000 aspri acordat de Vlad

Vv. și 500 aspri pentru cheltuețile de drum ale călugărilor veniți să ia ajutorul.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 538.

697.

[1498 April].

Scrisoarea (ΠΙΠΗΤ..) lui Radu cel Mare Vv. Țării-Românești către Brașoveni cărora le spune că a închis drumurile pentru că vrăjmașul lui Mihnea e la ei; cere să fie îndepărtat. Îi anunță că Turcii sunt la Dârstor și merg în ajutorul lui Ștefan Vv. De la Brăila la Severin el apără Dunărea, Mesit-bașa e la Brăila. Le recomandă pe Bădea.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 215-217. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 178-180. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 130-131.

Not. Arh. no. 272.

698.

1498 (7006) Iun. 26.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Șerban parte din Strehareș cumpărată de la Balea cu aspri. Scutire de cal domnesc. Șerban își înfrățește fiul cu al lui Neagoe Pileă. Predalica.

Rez. Aricescu, *Indice*, I, 45, no. 578. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 538. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, 190.

699.

1498 Iul. 19. Târgoviște.

Radu cel Mare întărește m-rel Râncăcirov dania lui Vlad Vv. Călugărul (1482-1495, cf. doc. no. 516). Martori.

Rez. C. Giurescu: *Despre rumâni*, 219, no. 1. G. Florescu, *Divane domnești*, II, 372-373.

700.

1498 Sept. 12. Dâlga. [Feria quarta ante festum exaltationis sancte crucis].

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, scrie Sibienilor că cearta s'a început din cauza lui Gereb și a episcopului (Transilvaniei)

și că dacă aceștia vor despăgubi pe supușii săi atunci va despăgubi și el pe acei ai regelui și episcopului. Îi asigură de prietenie și că nu va permite Turcilor să treacă spre ei.

Ed. Text lat. Bodgan, *Relațiile* ², I, 343-344 ; *Hurmuzaki*, XV, 1, 149. Rez. Hașdeu, *Trei luni peste munți*, 128. C. Conduratu ; *Relațiile cu Ungaria*, 213.

701.

1498 (7006).

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă moșia Dodănești m-rei Tismana.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 28, no. 44.

702.

1499 (7007) Ian. 9. București.

Porunca lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către m-rea, Govora pentru stăpânirea satului Nevoia dat de Tudor vistier. Egumenul Dorotei să însemne hotarul. Ispravnic Pârful.

Ed. Trad. I. Ionașcu, *Biserici din Olt*, 200. Rez. Cr. Florescu, *Divane domnești*, II, 376.

703.

1499 Ian. 25. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora și egumenului Kîr Dorotei satul Glodul cumpărat de Vv. de la Cârstea și nepoții lui pe aspri. Scutire de dări. Martori.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 538-539.

704.

1499 Febr. 18. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, scrie Sibienilor pentru neînțelegerea dintre Gherghina și Toma Olaz pe care autoritățile nu îl silesc să despăgubească pe Gherghina, zicînd că locuiește acum în Cluj, dar e tot supusul regelui. Dacă nu se va face dreptate, îl va despăgubi el luînd de la altul.

Ed. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 344-345. *Hurmuzaki*, XV, 1, 151.

705.

1499 [7007] Iul. 13. M-rea Glavacioc.

Porunca lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care întâ este m-rei Govora și egumenului Dorotei satul Poiana cu hotarul Nevoia, dat de Tudor vistierul, de la Vv. ocină in Poeni cu hotarul de la valea Corăcii, Vișelul, apa Vedea, calea Topanei spre Pitești până in apa Coricăi. Martori.

Ed. Trad. I. Ionașcu; *Bicerici din Olt*, 209. Rez. G. Florescu, *Divane Domnești*, II, 378.

706.

1499 (7007) Iul. 15. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește boerului său Chicoș cu copiii: Stanca, Vișa și Rada, satele: Fântănele, Verneștii, Plășcoi, Guteștii, Cornu, Cerih și Milești și țigani de moștenire, pentru că Chicoș nu a avut fii. Martori.

Ed. Text. sl. Venelin, 133-134.

707.

1499 (7008) Sept. 21.

Porunca lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Stan cu fii, întărind moșia cumpărată de la Neagomir cu aspri sub Vlad Vv. zis Țepeș, din Stemea Hinții pre fața Cornului și din hotarul Glodului până in hotarul Buneștilor la Mălureni și vârful Făgețelului până in hotarul Buneștilor la vârful Teiosului. Moșia ohabnică să rămână in neam. Martori.

Ed. Trad. T. Bulat; *Contribuții documentare*, 14. Rez. Aricescu; *Indice*, I, 89, no. 1135, [sub an 1500 (7008) Ghenarie 21].

Not. G. Florescu, *Divane Domnești*, II, 378-379 crede că e de la Radu de la Afumați (1522-) dar boerii din divan: Barbul, mare ban al Craiovei, Pârful Craiovescu ... sunt întâlniți și in alte documente de la Radu (ex. 1496 Octombrie 6, 1500 (7008) Februarie etc.).

708.

[1499 Oct. 31].

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Tismana,

Vârful Vladului, după ce văzuse cărțile lui Mircea Vv și Vlad V. Călugărul, pentru care m-rea avea judecată cu Nicula. Martori.

Rez. Minea-Boga, *Moștenirea moșilor*, 3, 161.

709.

1499.

Document de la Radu cel Mare. Martori: Cirstian...

Cit. I. Bogdan, *Relațiile* ³, I, 303.

710.

1499 (7007).

I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 241 rezumă un hrisov al lui Radu cel Mare pentru moșia Turceni.

Not. Poate e Câmpul Turcilor din documentul următor. [Cf. Doc. no. 711].

711.

1499 (7007).

Porunca (порукниѣ) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Vâlcul cu frații: Dadul, Lumat, Ion și Dan cu fiii lui Stănilă cu frații: Stanciul, Radul, Stan, Pătru, Dragomir și Stănilă, lui Slav cu frații: Stan și Pătru, și lui Manea și Stoian să aibă Trestioara din Brădet pentru care a jurat cu 12 boeri, Gura Jil-tului din Câmpul Turcilor. Moșia să rămână în neam. Prădalica. Martori. Scrie Stanciu.

Ed. Text sl. Trad. G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, I, 1906. 299-301. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 41-42.

712.

1499-1500 (7008).

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă unei m-ri de la Sf. Munte 8.000 de aspri.

Rez. *Hurmuzaki*, XIV, 1, 42.

713.

1500 (7008) Ian. 1. Târgoviște.

Porunca lui Radu cel Mare Vv. Țării-Românești către Cârstea

și fil săi : Stănilă și Vlaicu și către Stoian, Stan, Stoica și Cârștian și către Cârștian frate cu Cârștea cu fiicele : Mica și Stana din Cacova pentru partea lui Stan Nebuneică și Bucur, din Bunești, a lui Nan și Cârștea din Cacova, plaiul Govora și Piatra a lui Cârștea și Căprăreaja a lui Cârștian ale cărei fiice se înfrățise cu fiii lui Cârștea. Pradalică. Cal domnesc. Martori.

Ed. Trad. T. Bulat ; *Contribuțiuni documentare*, 12. Rez. Aricescu : *Indice*, I, 89, no. 1134. G. Florescu, *Divane domnești*, II, 379-380. Minea-Boga : *Moștenirea moșiilor*, 3, 109-110.

Not. Minea-Boga op. cit. 163, menționează și un document din 11 Ianuarie.

714.

1500 (7008) Ian. 31.

Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă m-rei Sf. Nicolae din Careia, Muntele Athos, ajutor anual de 3.000 aspri, 300 aspri cheltuelile fraților veniți după ajutor.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 539.

715.

1500 April. 12. [Proxima dominica ante resurrectionem Domini]. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, scrie Sibienilor despre procesul lui Mihnea cu văduva lui Nicolae Proi, pentru care Chirca Mihnea, George Grecul și Avedic mărturisesc că Nicolae Proi ținea la el 31.000 cuțite și 3 „cantayr“ de piper ale lui Mihnea care îl datora 281 florini. Trimite pe Chirca și Dragotă din Argeș să mărturisescă pentru Mihnea, pe care nu-l va lăsa în pagubă. Se plînge că și alții au pierdut bani la ei.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 345-346. *Hurmuzaki*, XV¹, 152-153.

716.

1500, April. 12. [Proxima dominica ante resurrectionem Domini]. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, crie Siblenilor despre procesul lui Mihnea fratele lui Anghel cu văduva lui Nicolai Proi,

pentru care Chirca, Mihnea, George Grecul și Avedic marturisesc ca Nicolae Prol, ține la el 31.000 cuțițe și 3 „cantayr” de piper ale lui Mihnea care îi datora 281 florini. Trimite pe Chirca și Dragotă din Argeș să mărturisească pentru Mihnea pe care nu-l va lăsa în pagubă. Se plînge că și alții au pierdut bani la ei. Le recomandă pe Lațcu postelnicul.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 346-347. *Hurmuzaki*, XV ¹, 153-154.

717.

1500 (7008) April. 23. Târgoviște.

Porunca (повелѣніе) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind lui Roman cu fiii și surorile sale: Maria și Marga care să aibă Corcolajii la moartea lui Roman și averea mișcătoare și nemișcătoare. Prădalica. Cal domnesc. Martori. Stanciul scrie.

Ed. Text sl. Trad. G. Ghibănescu, *Surete și Isoade*, I, 1906. 301-303. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 42-44.

718.

1500 (7008) April. 26, ind. 3, temelia 29. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă schitului de maici Ostrov: 2.000 aspri și mertic din veniturile în natură ale județului Olt.

Rez. Aricescu, *Indice*, I, 87, no. 1117. N. Docan, *Elemente cronologice*, 393. Id. *Numismatica Țării-Românești*, 539.

719.

1500 (7008) Mai 30. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă m-rei Govora moșia Curtișoara, luată pentru o deșugubină de la fiii popii Vârlan din Curtișoara, dată apoi lui Corlat, de la care o răscumpără Vv. cu 5.000 aspri. Martori.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 539. C. Giurescu, *Despre boeri*, 57. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, 141. Not. Minea-Boga, l. c. pentru pradalica.

720.

1500 Mai 31 [Die dominica ante festum Pentecostem] Târgoviște.

Scrisoarea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni prin care cere ca în judecata dintre doamna Elisabeta văduva (?) lui Nicolaie Prol și Mihnea, fratele lui Anghel din Târgoviște, pentru niște bani, să aibă ei grijă să i se plătească lui Mihnea datoria, începînd de la ziua Sf. Fecioare Ecaterina.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 348. *Hurmuzaki*, XV¹, 154-155.

721.

1500 Mai 31. [Domenica ante Pentecostem] Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, scrie Sibienilor pentru soția trimeasă prin Marcu prin care le răspunde.

Ed. Text lat. *Hurmuzaki*, VIII, 32.

722.

1500 (7008) Iun. 17.

Radu cel Mare Vv. Țării-Românești către m-rea Snagov pentru moșia Răspopi.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 28, no. 45.

Not. Cf. 1500 (7008) Iulie 17 pentru Răspopi [doc. no. 723].

723.

1500 (7008) Iul. 17. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Toader, Vălcu, Stanciul și fiilor lor, moșia Răspopi a lui Ulea și Nartea cumpărată pe aspri.

Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 241. N. Docan. *Numismatica Țării-Românești*, 539.

Not. În rezumate e: Vlad fiul lui Vlad Vv. Cf. 1500 (7008) Iun. 17, pentru Răspopi [doc. no. 722].

724.

1500 [7008] Iul. 23.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care dă m-rei Kapriulev (Capriuleu) la Muntele Athos 3.000 aspri.

Rez. Miklosich, *Slavische Bibliotek*, 175. V. Langlois, *Le Mont Athos*, p. 92. Cipariu, *Arhivu*, 198.

725.

1500 (7009) Dec. 13, ind. 4, temelia 29. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Govora în Bârsești, părți cumpărate de la Neagoe pe aspri, moșia Pleșonei de la Stan fiul Cârpitului, vama Runcului și face scutire de dări. Marțori.

Rez. N. Docan, *Elemente Cronologice*, 393. Id. *Numismatica Țării-Românești*, 539-540. Lit. N. Docan, *Elemente*, temelia 29 pentru 7008.

726.

Sec. XV. poate !

Monahia Magdalina scrie pentru Micești. „Ălăman ot Caracal ot Dărmănești, Varnava... Vlaicul Stolnic ot Stănești“.

Ed. N. Iorga, *Studii și Doc.*, V, p. 117.

727.

1501 (7009) Ian. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Cotlomușu din Sf. Munte, ajutor anual de 2.000 aspri și 200 aspri pentru frații veniți să-l ia.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 540.

728.

1501 (7009) Ian. 28.

Barbu Craiovescu cu frații : Pârvu, Danciu și Radu dau m-rei Sf. Pavel de la Sf. Munte un ajutor de 2.000 asprii și 100 pentru cheltuelile călugărilor veniți să-i ia la 6 Ianuarie. Pomelnic. Scrie Ștefan.

Rez. Miklosich, *Slavische Bibliotek*, 175. Cit. Cipariu, *Arhivu*, 200. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 39, citează : Lub. Stojanovič : *Spomenik*, 54.

729.

1501 (7009) April. 19. Târgoviște.

Radul cel Mare, Vv. Țărit-Românești, întărește m-rii Bistrița mertic anual de 5.000 aspri.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 540.

730.

1501 (7009) Mai 21. Târgoviște.

Cartea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către m-rea Ezerul și egumenul Agaton ca să ia 3 căble de bucate pe an din jud. Romanai; întărește stăpânirea lucrurilor mișcătoare: odăjdii etc.. date de Agaton. Martori. Scrie Stan Grămătic.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 349-350 (fără divan). Rez. Aricescu, *Indice*, I, 104, no. 1276. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 1-2.

731.

1501 (7009) Mai 24. Târgoviște.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, pentru m-rea Cozia și egumenul Simeon să aibe satele: Jiblea, Șerbănești, Brădețeni, Seaca Călimănești, Pătești, Lunceni, Bogdănești, București, Stroești și Jurgeanii cumpărați de la Dragoie pe un cal și florinți, Săvestrenii, de la Joldea, Stoica și Cârstea pe aspri, Sălătrucul răposatei Magdalina de la Coman Făgărășanu pe florinți. Scutite de dări. Martori. Scrie Sin.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 350-352. Rez. Aricescu, *Indice*, I, 97, no. 2207.

732.

1501 (7009) Iun. 10.

Vlad sin Vlad, întărește lui Drăgoi și fratelui său Stănilav cu fil lor $\frac{1}{4}$ din Zăcra, plaiul Bucilă și Zvăjoi, și-au infrățit fii și au dat cal domnesc.

Rez. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești* 540.

Not. *Vlad sin Vlad*, lectură greșită pentru *Radu sin Vlad*?

733.

1501 (7009) Iul. 1.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Cotmeana satele : Prislopul, Caclejii și Olăneștii cumpărate de Bogdan de la Stanciu.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1055. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 540-541 [Vlad fiul lui Vlad].

734.

1501 (7009) Iul. 9. Târgoviște.

Poruuca (повелкнїе) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind lui Manea cu fii : Stan, Dan și Radu : Dodeștii cumpărați de Manea de la Nean cu florini ungurești și de Vv. de la Șimon. Martori.

Ed Text sl. Trad. G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*, I, 1906, 303. Rez. N. Iorga, *Studii și doc.*, VI, 455.

735.

1501 Sept. 1. Tîrgoviște.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care întărește lui Badea ot Suici : Comarnicul din plaiul Pleșeștilor și Cioreacul din plaiul Voiceștilor, pentru care au avut pără cu Dan al Scurtului.

Rez. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 2.

736.

1501 (7009) Dec. 13. Târgoviște.

Document de la Radu fiul lui Vlad.

Cit. Cipariu, *Arhivu*, 35 din diplotariul lui B. Popu.

737.

1501 Dec. 15.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă m-rei Cozia (Nucet) satele : Tomșani cu morile, Topolovenii cu vinăriciu, Micșeneștii, Gălăsești cu morile, Bădeștii cu morile, Budeștii cu morile, Mîleștii cu morile și 30 sălașe de țigani dați de Gherghina.

Rez. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 9, n. St. Grecianu, *Genealogiile documentate*, I, 260. Id. *Șirul voevozilor*, 1-2. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 2, 176.

738

1502 (7010) Febr. 18. Ind. 5, crugul soarelui 10, crugul lunii 18, temelă 25. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Ruscicu (Sf. Pantelimon) de la Sf. Munte ajutorul anual de 4000 aspri și 400 pentru cheltuelile călugărilor veniți să-i fa.

Rez. Miklosich, *Slavische Bibliothek*, 175. V. Langlois, *Le Mont Athos*, 92 și urm. Cipariu, *Arhivu*, 198. *Uspenski*, 337. *Hurmuzaki*, XIV. 42. N. Docan, *Elemente cronologice*, 303. Id. *Numismatica Țării-Românești*, 541.

Not. În *Hurmuzaki*, l. c. e 21 Febr. in Langlois l. c. ind. 10. N. Docan, l. c. Temelă trebuie să fie 22, nu 25.

739

1502 (7010) Mart. 9. Târgoviște.

Hrisovul (ХРИСОВСА) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind lui Radu și Petru satele : Polovragi, Racovița cu munții : Micaia, Ivahna, Soldu, Piscul lui Stroe cu munții : Părăginosul, Ștefăneștii, Vălarii cu munții : Ștefanul, Curtea, Văleanului, Budo, cu munții, Terenje, Vălcăneștii, Spinenii, Păpăianii, Scurta, Căneștii, Brăeștii, Drăganul, Strâmbătașii, Țiganii, Brumalul, Cățeșii, Câmpul lui Dinu și Ciobăneștii, Plușcu cu muntele Crainiu dată lor de Valsan și Martin, Ungurelul de la Neagul Berindei, Roșia sumpărată pe 230 oi de la Vlad Juga și Moga și pe aspri de la Dragotă și Neagomir, Rădoli de la Vlad și Mircea pe 70 oi, un cal și doi boi, Novacii ai Sorei, Gaborăștii, Turburea a Sorei vândută de ea lui Radu și Petru, Băleștii dați de Tăbarta Băleștii lui Ciuchiu, Bârșeștii, Băbenii și a lui Danciul și Radu la moartea lor, Bârșeștii și Negoștii la moartea lui Neagoe, vinăriciul domnesc, cumpărat de la Vlad Vv. cu 3 cai și mai mulți țigani (numiți). Scutiri de vama de oi, porci, albinărit, găletărit, vinărici, zecime, vâmi, cosit de fân de *talpi*, cărături, olace și a. Martori Stan scrie,

Ed. Text sl. **Trad.** G. Ghibănescu, *Surete și Izvoade*. I, 1906, 305-309. A Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 46-53,

740.

1502 (7010) April. 30. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rii Tismana Vama de la Calafat, Balta Bistrețu, Balta Albă, Platețu, Comani, bălțile dintre Blatnița și Severin arătându-se ce vămi trebuie să se ia. Martori. Scrie Stanciu.

Rez. A. Ștefulescu, *Tismana* ², 206-207. G. Florescu, *Divane domnești*, I, 124.

741.

1502 Mai 3. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rii Govora satele: Bârsești ai m-rei, schimbați de Vv. cu Neagoe pentru Curtișorul și Kucăr; Glodul cumpărat de Vv. de la Cârstea pe aspri, Hințeva de la Cârstea și Stolca, Nănășeștii cumpărații de Vlad Călugărul și de Vv. de la Bilei, Strasa și Spintes din Preuțești; moșia Urșilor, Ioneștii și siliștea Corbăneștilor de la Bordea și Anca fiica lui Jițlan, Stroicanii foști zestre a mamei sale, răscumpărați de la Vlaicu, Plăvicenii, moara lui Vlad Vv. via cumpărată de Vv. de la Oprea din Ribnic, via lui Stepan cumpărată de călugări și via popei Alexe. Scutiri de dări, mertic de 3000 aspri de la Ocnă, Țigani între care și Nicula inchinați de Ștefan de moartea sa, cumpărați de Vv. de la fii lui Ștefan. Martori. Stan logofăt scrie.

Rez. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 3-5. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 541-542.

742.

1502 Mai 3. Târgoviște.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care întărește lui Luica Paharnicul 7 pogoane vie cumpărate de la Iupanifa Maria cu aspri. Martori. Scrie Sin.

Rez. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 3-5.

Not. Cipariu în: *Arhivul*, 35, cu aceeași dată și loc citează un document de la Radu.

743.

1502 (7010) Iun. 17. București.

Hrisovul lui Mircea Vv. către Danciul și alții pentru stăpînirea moșiei Mușu și a.

Rez. Aricescu, *Indice*, I, 74 [no. 993]. Lit. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 6.

744.

1502 (7010) Iun. 19. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Mogoș cu fratele său Nănciul și fiilor lor, moșie în Stănești, a lui Alăman, redobîndită prin 1.000 de aspri dați lui Manea Vulparul în zilele lui Vlad V. Călugărul. Dau cal domnesc. Martori. Scrie Mano.

Rez. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 3-5, N. Docan. *Numismatica Țării-Românești*, 542.

745.

1502 Iul. 19. [Feria 3-a ante festum sancte Elie prophete] Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, comandă Brașovenilor niște oale de aramă de diferite mărimi, în total 11 oale și încă 2 brăe de câte 30 coji și 2 apărătoare. Trimite o parte din preț prin Todor și-i roagă să-l vestească cînd va fi gata.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 348-349, *Hurmuzaki*, XV, 1, 159.

746.

1502 Aug. 30.

Document de la Radu cel Mare, Vv Țării-Românești.

Pomenite: Blatuiță, Severin.

Cit. I. Donat, *Județul de Baltă*, 13.

747

1502 Nov. 16. [Feria quarta ante festum S. Elisabette]. Târgoviște.

Din partea regelui Poloniei i se cere regelui Ungariei să dea lui Radu cel Mare Vv. Transalpin: Amlășul, Făgărășul și Rodna pentru care Vv. făgăduiește credință și ajutor la nevoie.

După cele scrise de Nicolau, vexilliferum și căpitanul Cracoviei, Radul Vv. făgăduiește și el credință lui Vladislav regele Ungariei ca lui Iohan Albert regele Poloniei în schimbul ducatelor Făgăraș, Amlaș și Rodna.

Ed. Text lat. *Ulianițchi*, 240-241. *Hurmuzaki*, II², 509-510. I. Pușcariu, *Fragmente istorice*, IV, 72-74.

718.

1501 (7010).

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către m-rea Nucet, făcută de pircălabul Gherghina de la satul... în zilele lui Vlad Vv. tatăl lui Radu, cu hramul Sf. Gheorghie, căreia i-a dat moșia Nucet, cu osebite numiri și trupuri și Bădești.

Rez. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 16. Id. *Genealog. documentate*, I, 356.

Not. Cf. doc. no. 750.

749.

1502.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă m-rei Rusicu 4.000 aspri prin Prada Grigorie Cozma.

Rez. St. Nicolaescu, *Ajutoare bănești la Sf. Munte*, 960.

Not. Cf. doc. no. 738.

750.

1502 (7010).

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind m-rei Nucet ctitoria unchiului său Gherghina pircălabul. unde e egumen Elarion, satele: Topoloveni partea de la Neaga soția lui Gherghina și partea cumpărată de Gherghina, cu care a fost rescumpărat Milea fiul lui Tatul Voico închis la cetatea Poenarilor pentru că uneltise contra lui Vlad Călugăru, să fie ohabnic cu vinăriul boeresc, Micșuneștii cumpărat parte de la Puica din Răsimnici pe aspri, 4 pardoși domnești, 4 cai domnești, și o pereche de nasturi de 1.000 aspri, parte de la Mamociuk pe aspri, satul Găleşești schimbat de Gherghina cu Vlaicu din Dragomi-rești pentru Crăstieneshi Vlaicului și 5.000 aspri, Budeștii și Mi-

leștii, Bădeștii cumpărat de Gherghina din averea lui Vlad Vornicul omorât ca trădător al lui Vlad Călugărul, Țiganii jupănesei Neaga cu sălașele lor (numiți), Țiganii luați de Gherghina pentru o datorie de la Măcinești, dați m-rei la moartea lui Drăghicf, și alte 30 sălașe de Țiganii (numiți). Martori. Stan scrie.

Ed. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 9-10. Rez. *Etym. mag.* III, 3032, (1893). A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 1051-1053.

751.

1503 (7011) April. 11.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, milă de sate m-rei Tismana.

Rez. Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 28, no. 46.

752.

1503 (7011) April. 18. Târgoviște.

; Făgăduința (вѣщаниѣ) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, de a da m-rei Tismana și egumenului Kir Ioanichie, 800 bolovanii sare pe an. Stanciu scrie.

Ed. Text. sl. Miletic-Agura, 352-353. Text sl. Trad. G. Ghi-bănescu, *Surete și izvoade*, I, 313-315. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 53-55.

753.

1503 (7011) April. 19. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Stoica cu fii lui și fiica sa Vlădaia cu fii ei și nepoata lui Stanca cu fii, pentru satul Lumașul și Peaul. Stoica înfrățește pe Vlădaia și Stanca peste Lumaș și Pear. La moartea lui Stoica să stăpânească Vlădaia, dacă n'au moștenitori rămâne Stanca. Cal domnesc. Pradalică. Martori. Scrie Stanciu.

Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile Rumâniei*, 241, St. Grecianu, *Șirul vovezilor*, 8. Minea-Boga, *Moștenirea Moșiiilor*, 3, 88.

754.

1503 (7011) Iun. 11. Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește Mușei de la

Corbi satul Corbii de Piatră, moșiile cumpărate de la Radoslav și Badea fiil Spânului, pe aspri și satul Mălureni cu sălașe de țigani. Martori. Scrie Sin.

Rez. Aricescu, *Indice*, II, 61, no. 801. Șt. Grecianu, *Șirul voevodilor*, 8. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 543.

755.

1503 (7012) Sept. 20. Târgoviște.

Basarab Vv., fiul lui Basarab Vv., întărește lui Șerban Spătarul stăpânirea moșiei Băcleșul.

Rez. A. R. *Cresc. Col.*, 1910, p. 191.

756.

[1503].

Scrisoarea (писем.) lui Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le cere să i se înapoieze florinli (7) lui Stanciul din Nămăești, care i s'au luat mergînd la Brașov prin Bran și i s'a spînzurat și tovarășul.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 217-218. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 180-181.

Not. Arh. no. 271.

757.

[1503-1508].

Scrisoarea (писем.) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni pentru a face dreptate lui Rădilă din Câmpulung, căruia sasul Blaj din Brașov nu vrea să-i plătească datoria de 18.000 cuțite, și îl chiamă la cele Șapte Scaune (семь столов).

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 221-223. Gr. Tocilescu, *534 Doc. istorice*, 183-184. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 255.

758.

1504 Iun. 12

Cartea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care întărește lui Dragomir și altora plaiul și muntele Vai-de ei. Martori.

Rez. Aricescu, *Indice*, II, 82, no. 2083. Șt. Grecianu, *Șirul voevodilor*, 10,

759.

1504 (7012) Iun. 15. Târgoviște.

Porunca (повеление) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind lui Ion cu fiul său Ivan și fiica Stanca cu fiu, satul Petrești, pe care și-a înfrățit copiii. Scutire de cal. Moșia să rămână în neam. Prădalica. Martori.

Ed. Text sl. Miletic, 353. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 56-57.

Not. Minea-Boga. *Moștenirea moșiilor*, 3, citat cu data 1504. Septembrie 13.

760.

1504 Iun. 15.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Dragotă, Roman, Stan, Barbul, lui popa Stanciul, Vălcul, Stanciul, Mihnea, cu fratele lui Nanciul și fiilor lor: plaiul Vaideei, pentru care s'au judecat cu Măldăreștii și Căndenii, aducând întâi 24 boeri jurători și apoi 50, cu hotarnicul Radul Brădescu care arată hotarul între crucile Dragoslav dvaeafele toate și Frăsnetul. Martori.

Rez Aricescu, *Indice*, II, 82, no. 2034. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 10. C. Giurescu, *Despre boeri*, 48-49, n. 2. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, 206.

761.

1504 (7013) Iul. 21. București.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Radu Comis și Pătru Spătar stăpânirea moșiei Corbi.

Rez. A. R. *Cresc. Col.* 1913 p. 168.

762.

1504 Iul. 18. [Feria quinta ante festum sancti Eliae prophetae] Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin Dan Spătar, pofteste pe Sibienl la căsătoria nepotului său Părvul Comis, fiul lui Staicu Logofăt cu fiica lui Demetru Iaxici și îi roagă să vie cu 3 zile înainte de 15 August la Târgoviște.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², 349. *Hurmuzaki*, XV ², 164-165. Rez. Hașdeu, *Trei lune peste munți*, 128. G. Conduratu, *Relațiile cu Ungaria*, 214.

763.

1504 Oct. 22. [Feria 3-a in die sancti Severini episcopi et confessoris] Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, scrie Brașovenilor mulțumindu-le pentru veștile trimise din Țara lor și bucurându-se de sănătatea regelui după a cărui moarte știe că vor urma multe certuri.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 350. *Hurmuzaki*, XV ¹ 168.

764

1504 Nov. 21. Târgoviște.

Hrisovul lui Radu cel Mare. Vv. Țării-Românești, prin care dă m-rei Glavacioc satul Zemnicele de la bălți și de la uscat, dat de boierul Ivan Clucerul pentru a i se face Marțila liturghie. Scrie Oancea Diacu.

Rez. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 10.

765.

1504 (7013) Nov. Târgoviște.

Porunca (повелкниѣ) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, pentru m-rea Cozia căreia îi întărești 3% din vama de la vadul Oltului la Genune, dată de strămoșii lui. Martori.

Ed. Text sl. Miletić-Agura, 354-355 (-1505).

Not. I. Brezoianu în *Instituțiile României*, 242 rezumă sub anul 7013 un document cu acelaș conținut, neprecizat Genune, care poate e acelaș cu acesta sau cu cel din 1505 Ian. [cf. doc. no. 772].

766.

[1504].

Scrisorea (писма.) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le spune că a fost bine primit la Poarta împărătească. Trimite la ei pe Dragomir Marele Stolnic și pe Mihăilcu veșți bune.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², 218-219. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 181-182. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 256.

Not. Arh. no. 228.

767.

C. [1504-1507].

Scrisoarea (писмѣт..) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni, cărora le spune că le-a trimis știri prin sluga lor Dumitru și că oamenii lor păgubiți vor fi despăgubiți.

Ed. Text sl. Trad. S. Dragomir, *Relațiile cu Sibiul*, 28-29.

768.

C. 1504-1507.

Scrisoarea (писмѣт..) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, cărora le cere să nu i se ia vamă, nici la Bran, lui Alexis trimis să cumpere cinci cară.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*², I, 220-221. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 202. Rez. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 257.

Not. Arh. no. 244.

769.

C. 1504-1507.

Scrisoarea (писмѣт..) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, la care trimite pe Alexi să-i cumpere 2 cară mari, ferecate și cu coșuri și 6 blăni de vulpe și jder.

Ed. Text sl. Miletic, 81 (la Radu cel Frumos). I. Bogdan, *Relațiile*², I, 219-220. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 182-183. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*¹, 131-133.

Not. Arh. no. 230.

770.

1505 Ian. 11. Tăgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Cozla, satele: Cărăreni și Lumineani. Martori. Scrie Stan.

Rez. A. Lăpedatu, *Vlad Călugărul*, 624 n. 1. Șt. Grecianu, *Șirul voievozilor*, 11.

771.

1505 Ian.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care dă m-rei Cozia, dreptul de a lua 3⁰/₀ vamă la vadul Oltului.

Rez. Aricescu, *Indice*, II, 108, no. 2253. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 11.

772.

1505 (7013) Mart. 5.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Tismana, jumătate din satul Topești, dăruit de Lațcu din viață, cealaltă jumătate fiind lăsată fiului său Radu.

Rez. A. Ștefulescu, *Tismana*^a, 209.

773.

1505 (7013) Mart. 26 București.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește m-rei Tismana și egumenului Misail, silistile : Pesticetul, Toporna, Sagoiul, balta Bistrița în fața Țibrei, 2 sate numite Călugăreni, Bistrița cu siliști, livezi și vii și dania lui Mircea Vv. (V. supra).

Frag. sl. Trad. A. Ștefulescu, *Tismana*^a, 208-209. Rez. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 11.

774.

1505 Mart. 26. București.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Radu fiul lui Latco, satul Topești și dania lui Mircea cel Bătrân : silștea Sagoino. Martori. Scrie Cazan.

Rez. St. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 11. Minea-Boga, *Moștenirea moșiiilor*, 177, n. 2.

775.

1505 Mart. 27.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, dă voe călugărilor m-rii Tismana să-și înpoporeze moșia Popești și vecinii de aici să fie scutiți de toate dările ; numai de „bir“ și de „oaste mare“ nu. Dregătorii domnești să nu-i supere : sânt slobozi.

Rez. C. Giurescu, *Vechimea Rumâniei*, 490 [moșia Topești nu Popești]. I. Minea, *Note interpretări*, C. I. a VIII-IX, no. 2, p. 204-205 [„Prima slobozie...“].

776.

1505 Iun. 15. București.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui popa Frâncul cu fii săi, Tudor grămătic și Stanciul cu fil lor : Susenil cum-părați de la Petru cu aspri, tot de la el 4 pământuri, de la Si-bișteanu, de la Dumitru și nepotul său Radu, 9 pământuri de la Dumitru și Radu, tot de la ei 8 pământuri, balta și 13 pământuri de la Paul. Popa Frâncu dă 250 aspri, aldămaș înaintea pâr-garilor din Râmnic. Martori. Scrie Oancea Grămătic.

Rez. Aricescu, *Indice*, I, 100, no. 1234. St. Grecianu, *Sirul voe-vozilor*, 12. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 543. Minea-Boga, *Moștenirea moșilor*, 3, 214-215.

777.

1505 (7013) Iun. 21. București.

Porunca (повелѣніе) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind lui Padu și Retru cu fii, satul Corbi a lui Balica și Mu-șat care îi înfrățește. Cal domnesc de la Petru. Moșia să ră-mână în neam. Martori. Tudor scrie.

Ed. Text sl. Trad. G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, I, 1906, 216-317. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 57-59.

778

1505 (7017) Iun. Târgoviște.

Hrisovul (хрисовла) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care dă m-rei Cozia, vama de la vadul Oltului la Genune să ia 3% din mărfuri, dată de Mircea Vv. și întărită de Vlad Călugărul, Dregătorii sau curtenii să nu ia vama m-rei. Vv. să plătească deasemenea, călugării să ia cărțile anterioare de scu-tire de vamă întărite cu pecetea mare, mică sau inel domnesc, Căinenii de la Vad și Lotrenii să asculte de vameșul pus de egumenul Kir Simfon, care să dea seama după catastihul de la

Vadul Dunărei. Lotrenii să dea vamă, altfel vor fi trași în țeapă la vad. Martori.

Ed. Text sl. Trad. St. Nicolaescu, *Doc. slavo-române*, 231-236

779

1505 (7013) Iul. 2. București.

Porunca (повелѣние) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărind lui Arcă cu fii săi, crivina Murgeștilor de la Lubănești, pentru care Arcă jurase cu 12 boeri, iar Stoiasa femeea lui Stoe din Copaceni cu fil ei neputând aduce 24 jurători, rămâne de lege. Moșia să rămână în neam. Martori. Tudor scrie.

Ed. Text. Miletic-Agura, 353-354. Text sl. Trad. A. Ștefulescu, *Doc. slavo-române*, 59-60.

780.

1505 (7014) Dec. 9. București.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Petru cu li: Dan, Dobru, Stan și Stoica cu fii lor moșia Lupiia. Dau 2 cai domnești. Martori.

Rez. St. Grecianu, *Șirul Voevozilor*, 12. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 545.

781.

1505 Dec. 10. București.

Hrisovul lui Io Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care întărește lui Badea de la Suica cu fii: Suica, Dora, Dragomir și Cazan, satul Suica de la Neagra pentru care au avut pâra cu fii lui Stanciu: Arca și Mihaile. Le întărește munții: Piatra, Ciocanul, Podeni, Măldărești cu muntele Lănețu, Găojani și Pleșești cu muntele Comarnicele, Voinicești cu muntele Cioreacul, silștea Cocați, Căpățina, via de la Sălătruc și țigani. Întărește lui Badea cu fii și fratele său Micu și nepotul său Șerbu, lui Radu cu frații, satele: Gruiani, Lătceani, Cărcea, Crângeni, Deadilov, Pietra, Iazerul Curuiului și țigani, zestrea lui Suica Paharnicul de la Drăghici Vornicul cu fie-sa Neața; Cal domnesc. Moșia să nu se vândă. Scutiți de vama de oi, dijmă, găleată, disluitul porcilor, tăiatul fânului, casă și podvoade, cioho-

dărit, cal de luat, gloabe, șugubinf, să nu slujească la curte și mori domnești etc.

Rez. St. Grecianu, *Șirul Voevozilor*, 12. G. Florescu, *Mărgineni*, 29. Cit. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 219, n.

782.

1505.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, vestește pe Brașoveni, că Turcii au luat unele vaduri, îi cere 4 sau 5 mii oameni ce s'ar fi refugiat la el și că pentru a se înțelege cu ei trebuie să meargă el însăși acolo, iar la întoarcere îi va vesti despre cele hotărâte.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 350-351. *Hurmuzaki*, XV ¹, 169-170.

783.

1506. Feb. 2.

Hrisovul lui Vlad Vv., pentru pricina de judecată dintre călugării m-rei, Vieroșu și Vlaicu clucerul, care le luase niște mori. M-rea jură cu 12 boeri și ciștigă; lui Vlaicu, Vlasan logofătul și călugării, nu vor să i se dea lege, pentru că nu înapoiase morile și, jurînd iar cu 12 boeri, ciștigă.

Rez. Gr. Tocilescu, *Juriul la Români*, 468. A. D. Xenopol, *Vechele așezăminte*, 227-228.

Not. Data sau numele emitentului e greșit.

784.

1506 April. 12.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești întărește lui popa Frâncu cu fii săi, Tudor gramatic și Stanciul cu fii, moșia Voinițești cumpărată de la Petru pe aspri, de la Sibiștian, și pădure de la Dumitru și Radu cu aspri, tot de la aceștia 9 pămînturi pe aspri, balta, prundul, 4 pămînturi de la Paul, etc.

Rez. Aricescu, *Indice*, I, 100, no. 1235. St. Grecianu, *Șirul voievozilor*, 13-14. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 546. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 3, 215.

785.

1506 Mai 14. Tărgovişte.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Ţării-Romăneşti, pentru moşia Cărstineşti. Martori. Scrie Stanciu.

Rez. St. Grecianu, *Şirul voevozilor*, 13-14.

786.

1506 (7014) Mai 14.

Radu cel Mare, Vv. Ţării-Romăneşti, întăreşte popei Aldea şi fiilor lui Şteful, luga şi nepotului său Măican, moşia Costineşti, şi o parte din munte. Popa Aldea face aşezări. Aldea şi Şteful pot îndepărta pe Măican. Prădalică.

Rez. Aricescu, *Indice*, 61, no. 802. Minea-Boga, *Moştenirea moşilor*, 3, 117.

787.

1506 (7014) Iun. 4. Tărgovişte.

Radu cel Mare, Vv. Ţării-Romăneşti, întăreşte lui Frăncu cu fil lui: Băleşti muntele Zănoaga. şi Florile Albe ale lui Frăncea cumpărate de la aceasta pe aspri. Cal domnesc. Martori. Scrie Stan logofăt.

Rez. N. Docan, *Numismatica Ţării Romăneşti*, 546. St. Grecianu, *Şirul voevozilor*, 13-14.

788.

1506 (7014) Iul. 1. Tărgovişte.

Porunca lui Radu cel Mare, Vv. Ţării-Romăneşti, lui Lucaci Spătar şi fiilor lui: Iacov cu fil şi jupineasei lui Voica, Trandafir, Dumitru şi Voica şi fiilor lui, moşia Nămăeşti şi satul Mogoşani. Pentru Lucaciu Spătarul Nămăeşti şi 1/2 Mogoşani pentru Iacov şi jupineasa lui Voica 1/4 din Nămăeşti 1/4 Mogoşani şi 1/4 din Huma pentru care s'a judecat cu feciorii lui Ivan Dvornic şi jupineasa Muşa sora jupinesei Voica. Apoi toţi, în plus jupineasa Stanca, cu cărţi domneşti îşi adevăresc dreptul de stăpînire. Divan. Scrie Hranite logofătul.

Ed. Trad. Şt. Grecianu, *Şirul voevozilor*, 14-17.

789.

1506 (7001) Aug. 15. București.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, întărește lui Dragomir, fratelui său Voico și nepoșilor: Dragomir, Tudoran și Vlaicul, fiii lui Cegan, moșia Bucșani și mori în Grumaji. Păra dintre Dragomir și Albul cu Micul. Vv. hotărăște cui i se va strica moara să rămână fără ea. Martori.

Rez. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 13-14.

790

1506 (7014) Aug. 16. M-rea Bistrița.

Frații Craiovești: Barbu, Părvu, Danciu și Radu, dau m-rei Bistrița, o vie cu livadă cumpărată cu aspri de la părcălăboia Lasca, și alte bunuri. Martori: orașeni din Râmnic.

Ed. Trad. *Foaia Soc. Românismului*, 1870, 396-397. Rez. Șt. Grecianu, *Genealog. documentate*, II, 268, [M-rea Cozia].

Not. *Foaia Soc. Rom.* I. c. în registul lui G. Tocilescu se spune și via de la Troian în districtul Vâlcea, care în text nu e.

791.

c. [1506].

Scrisoarea lui Ștefin județul (de Rîmnice) către Brașoveni prin care îi roagă să-i aleagă niște helgii bune, pentru care a trimis pe Matei.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ² I, 334. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 458.

792.

1507. Febr. 3. Târgoviște.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care întărești m-rei Cozia (zidită de Mircea Vv.) satele: Cărăreani, Lumineani, moșia Papa de lângă orașul Floci și bălțile de la Săpatul la Gura Ialomitei. Martori. Scrie Vâlcul.

Rez. Ionescu Gion, *Boerii Craiovești*, 76, [Febr. 1]. Șt. Grecianu, *Șirul voevazilor*, 15.

793.

1507 April. 1. Târgoviște.

Hrisovul lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, prin care dă lui Lumotea împreună cu călugării, din Tutana moșia Mi-cești, după schimbul făcut sub Tăvărul Basarab Vv. Martori. Scrie Vâlcul.

Rez. Șt. Grecianu, *Șirul voevozilor*, 15.

Not. Acelaș conținut cu cel din 1497 (7005) April. 1, Târgoviște [Doc. no 687]. Neavând originalul sau anul de la facerea lumii nu se poate spune dacă este reîntărire sau acelaș act.

794.

1507 April. 17. Târgoviște.

Scrisoarea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni prin care le recomandă pe solul său Alexe, trimis la ei.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile*³, I, 351. *Hurmuzaki*, XV¹, 175 176.

795.

1507 Iun. 20.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, cumpără moșiile: Crân-gași și Sumărinești și le face danie m-rei Glavacioc. Martori.

Rez. Minea-Boga, *Moștenirea moșiilor*, 2, 179.

Not. Sub anul 1507 (1015) se citează în Cantacuzino Const. Stolnicul, *Cronol. Tabelară*, 28, no. 47, dania lui Radu Vv. pentru m-rea Glavacioc, poate fi acesta sau următorul (1507 Iul. 20).

796.

1507 (7015) Iul. 20.

Porunca lui Radu cel Mare, Vv, Țării-Românești, pentru m-rea Glavacioc, căreia îi dă satele: Călugărenii la Neajlov, Călugărenii la Teleorman date de Mircea Vv, și daniile lui Vlad Călugărul: Velea Isvârtă, morile cumpărate de la Radul Tramandan fratele lui Cazan logofătul cu florinți ungurești, 16 coți coftirie¹, 24 coți giure de aur și 500 aspri, Cringarii cumpărați de la Ta-

¹ N. Docan, l. c. 16 coți de epriu.

tul și Tacsaba fii lui Mircea cu florinți ungurești, Călineștii cu vinăriciul domnesc schimbați cu Cirstian dvornicul pe satul domnesc Cernăteștii, Braniștea de la Slatina, vama Prahovei și 1/3 din vama domnească, 13 găleți de griu din jud. Vlașca, și 13 de orz, din gălețile ohabnicilor, vama de la Teleorman, Prislopul cumpărat de la egumenul din Prădet, Lazăr pe un tetravanghel de 1000 aspri, viile Topoloveni, Rujii, via lui Blaj Cheaclichea, încă una, alta a lui Blaj cel negru cu vinăriciul lor cumpărate pe florinți ungurești. Vv. dă și 38 familii de țigani. Martori. Oancea scrie.

Ed. Trad. I. Mușețeanu, *M-reă Glavacioc*, 47-49. Rez. I. Brezoianu, *Instituțiile României*, 242. N. Docan, *Numismatica Țării-Românești*, 546-547, [și satul Somărinești].

797.

1507 Aug. 4. [Feria 4-a în virgilia Mariae de nive].

Scrisoarea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni despre solia lor și răspunsul trimis prin Dumitru.

Ed. Text, lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 351. *Hurmuzaki*, XV ¹, 176, [Aug. 1].

798.

1507 Sept. 15. [Feria quarta post nativitatem beatae Mariae virginis], Târgoviște.

Scrisoarea lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni despre solia primită, răspunde prin Lațcu vești despre venirea Vv. Transilvaniei și a.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 352. *Hurmuzaki*, XV ¹, 176.

799.

1507 Dec. 3. [Feria sexta proxima ante festum beatae Barbarae virginis et martyris], Târgoviște.

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, după exemplul predecessorilor săi face cu cetățenii Sibiului și ai celor 7 Scaune Săsești din Transilvania o înțelegere de prietenie: să se împotrivescă împreună Turcilor, să vestească regelui Ungariei primejdia, ne-1 voit să plece din țară să se poate refugia la ei, el și boerul lui

cu familiile lor, să nu găsdulască pe vrăjmașii sau trădătorii domnului. Martori.

Ed. Text. Iat *Hunmuzaki* XV ¹, 553-555. Id. XV ¹, 177-179, citează și: 1. Seiwert, „*Akten und Daten über die Gesetzliche Stellung und den Wirkungskreis des sächsischen Nationsuniversität*“, 21, sqq. 2. Engel: *Geschichte der Walachey*, I, 187-189. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 352-355. Trad. Sincai, *Cronica*, II, a, 1507, 175-178. Rez. *Transilvania*, 1874, 74.

800.

[1507-1508].

Scrisoarea (пшшѣт ..) lui Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, la care trimite pe Manea să ia vești de la craiu și de la Vv. Ardealului și să-i facă niște cumpărături.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 223-234. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 184-185. Rez. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 253.

Not. Arh. no. 267.

801.

[1507-1508].

Scrisoarea (пшшѣт...) lui Io Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni cărora le cere să-i spună ce are de gând Vv. Ardealului venit la Sibiu și dregând drumul și vadul de la Genune. Și el îi va înștiința despre Turci.

Ed. Text sl. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 224-252. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice* 185-186. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 131-132.

Not. Arh. no. 276.

802.

[1508. Febr].

Scrisoarea (пшшѣт) lui Radul cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Brașoveni, cărora craiul le-a dat Branul, se plinge că iau vamă fără drept negustorilor și atunci le va închide: drumul Dâmboviței, drumul Prahovei și drumul Teleajenului.

Ed. I. Bogdan, *Relațiile* ², I, 225-227. Gr. Tocilescu, 534 *Doc. istorice*, 186-188. Trad. I. Bogdan, *Relațiile* ¹, 135-136.

Not. Arh. no. 252.

803

1508 Febr. 29. [Feria 3-a post sancti Mathiae apostoli].

Radu cel Mare, Vv. Țării-Românești, către Sibieni despre doctorul Francisc, îi vestește că Turcii se pregătesc la Rodos și Persas. Să nu asculte veștile false. Să ardă scrisoarea.

Ed. Text lat. I. Bogdan, *Relațiile*³, I, 355-356.

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAFIE

I.

Colecții și periodice.

- Acad. Rom.: I = *An. Soc. Acad. Rom.*: Analele Societății Academice Române, Seria I, XI tomuri, 1867-1878.
- II = *An. Acad. Rom. Ist., Lit., St., Desb.*: Analele Academiei Române, Seria II, LXIII tomuri, 1890-1923.
1. Desbaterile Academiei.
 2. Memoriile Secțiunii Istorice.
 3. " " Literare.
 4. " " Științifice.
- III = Idem. Seria III. 1923 – (continuă).
1. Memoriile Secțiunii Istorice (= Mem. Sec. Ist.).
 2. Lit., 3. Științifice.
- Acad. Rom., *Cresc. Col.* = *Creșterile Colecțiunilor în anul 1905*, București 1907.
- Ultimul vol. apărut: *Creșterile Colecțiunilor în anii 1920-1932*, București 1936.
- Anuar. Ist. Naș.* = *Anuarul Institutului de istorie națională*, publicat de Alex. Lăpedatu și Ioan Lupaș, I, (1921-1922), Cluj 1922 – (continuă).
- Arhiva, Iași* = *Arhiva Societății științifice și literare*, din Iași, I, (1889).
- Din 1892 = *Arhiva, Organul Societății...*
- Arh. Ist.* = *Arhiva istorică a României*, ed. B. Petriceicu Hăjdiu, I III (1865 1867), București.

- Arb. Olt.* = *Arbivele Olteniei*, I, (1922), Craiova—(continuă).
- Bis. Ort. Rom.* = *Biserica ortodoxă română*, jurnal periodic ecle-siastic, I, (1874-1875) București — (urmează).
- Bucureștii* = *Bucureștii*, Revista Muzeului și Pinacotecei Municipiului București, I, (1935), București.
- Bul. Com. Mom. Ist.* = *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, I, (1908), București — (continuă).
- Bul. Com. Ist.* = *Buletinul Comisiei Istorice a României*, vol. I (1915) București — (continuă).
- Cerc. Ist.* = *Cercetări istorice*, Buletinul Seminarului de Istoria Românilor al Universității din Iași. Director I. Minea, I, (1925), — (continuă).
- Columna lui Traian* = *Columna lui Traian*. Director B. P. Hașdeu. I-X, (1870-1883), Tip. Curții. Bucuresci.
- Conv. Lit.* — *Convorbiri literare*, Anul I, 1867-1868), Iași Anul XIX, (1885) București — (continuă).
- Foaia Soc. Româ-nismulu* = *Foaie Societății Româ-nismulu*. Director B. P. Hașdeu, anulu I-II, 1870-1871, Bucuresci.
- Hurmuzaki* = *Documente privitoare la istoria Românilor*, cu- lese de Eud. — vol. I-XIX, (30 vol.), Su- pliment, I, vol. I-VI, Supliment, II, vol. I-III. București, 1887-1922.
- Magazin Istoric.* = *Magazinu istoric pentru Dacia*, supt redacția lui A. Treb. Laurianu, prof. de filosofie în Colegiul Național și Nicol. Bălcescu. Tom. I-V, București, 1845-1847.
- Noua Rev. Rom.* = *Noua Revistă Română*, pentru politică litera- tură, știință și artă. Director C. Rădulescu- Motru. A. I-XVI, (1900-1916), București.
- Revista Arbivelor* = *Revista Arbivelor*, Arhivistică, cronologie, di- plomatică, eraldică, genealogie, instituțiuni, miniaturistică paleografie, sigilografie. Publi- cațiune semestrială sub îngrijirea d-lui Con- stantin Moșil. A. I. București, 1924 — (con- tinuă).

- Rev. p. Ist. Arch. Fil.* = *Revista pentru Istorie, Arheologie și Filologie*, sub direcțiunea lui Grigoriu G. Tocilescu. A. I-XVI, 1883-1922, București.
- Revista Română* = *Revista Română pentru Științe, Litere și Arte*. Vol. I-III, (1861-1863), București.
- România Nouă* = *Romania Nouă*, organ naționalist înaintat. Revista lunară. Director I. G. Calomeri. A. I, 1907-1908, București.
- T. Codrescu = *T. Codrescu*, Revistă istorică, scrisă de Gh. Ghibănescu, Iași, A. I, (1915) – (urmează).
- Tinerimea Română* = *Revista Societ. Tinerimea Română*. Director. Alexandru I. Șonțu. Tip. N. Miulescu, Calea Victoriei 32, București, 1882-1898.
 1898, Noua serie, până la 1902, VI ani.
 Din 1882, „Revista Societății...“.
 Din 1893, Revista „Tinerimea Română“.
 Din 1898, (noua serie): Revista „Tinerimea Română“. Publicațiune a societății științifice literare cu acelaș nume. Director, Gregorie G. Tocilescu.
 [Seria III]. Revista societății Tinerimea Română, ediția pentru Tineretul școlar secundar. Publicată prin îngrijirea comitetului de redacție, cu colaborarea profesorilor secundare din România Mare, București.
 A. I, 1920, Cartea Românească, Inst. de Arte Grafice „Carol Göbl“ s-rei.
 A. II, no. 1, 1921. Director. Const. Moisil.
 A. IV, 1922, subtitlu: ediție pentru învățământul subprimar. Director, A. Lupu-An-tonescu, Const. Moisil, N. S. Dumitrescu.
 A. LII, no. 1, 1933, Revista Societății Tinerimea Română.
 A. LIII, 1935.
- Transilvania* = *Transilvania*, Fôia asociațiunei transilvane pentru literatura romana și cultura poporului romanu, Redactor, G. Barițiu. Sibiu,

A. I-LXV, Brassiovu, 1868-1934, Sibiu; din 1934 cu titlul „Transilvania“, Buletin de tehnică culturală.

Din 1896, înlocuit Foia cu „Organul“.

1898, suprimat „transilvane“ din subtitlu.

1902, partea oficială publicată deosebit sub titlul „Analele Asociației pentru literatură română și cultura poporului român“. Pe copertă titlul: „Transilvania și Analele...“

Uricariul

= *Uricariul*, cuprinzătoriu de hrisoave, anafore și alte acte, din suta a XVIII-a și XIX-a

Publicatū ca suplementū giurnalului Dimbru de: Teodor Codrescu, unul din redactorii Dimbrului. Partea I-a-V-a cu cirilice, Iași, 1852. Tipografia Buciumului Romanū.

Din 1876, tom. VI, cu caractere latine.

Din 1886, tom. VII, titlu „Uricariul“ cuprinzătoriu de diverse acte care pot servi la Istoria Românilor.

Din 1886-1895, tom. XXV, titlu: *Uricariul sau Colecțiune de diferite...* 25 volume.

II.

Ediții și studii.

Aricescu, *Indice*

= *Revista istorică a Arhivelor României*. Indice de documentele aflate în Arhiva Statului și nepublicate încă. Sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice. Edit. C. D. Aricescu.

Broșura I, VII+116 p., 1874.

Broșura II, II+120+11 p., 1876.

[Broșura III]. *Condica de venituri și cheltueli a Visteriei, de la leatul 7202-7212, (1694-1704)*, VII+750 p., 1873.

București. Imprimeria Statului, (Curtea Șerban-Voda).

- Arion D., *Hrisoavele* = *Din hrisoavele lui Mircea cel Bătrân 1386-lui Mircea 1418*, studiu de istorie a Dreptului Român, de Dinu C. Arion, București, 1930.
- Bejenaru N. C., = *Mircea II pretendentul*, de N. C. Bejenaru, în *Arhiva*, XXXI, Iași, 1923, pp. 110-117.
- Battyán, *Leges ecclesiasticae* = *Leges ecclesiasticae regni Hungariae, Provinciarum adiacentium*. Opera et studio Ignatii comitis de Battyán, Episcopi Transilvaniae. Collectae et illustratae Tomus Tertius. *Claudiopoli*. Typis quondam Episcopalibus M.D.CCC.XXVII, 669 p.
- Brezoianu I., *Insti-tuțiile României* = *Vechile instituțiuni ale României (1327-1866)*, cu un appendice extras din mai mult de uă sută chrisobuli spre limpedirea chonologiei a domnilor Țării Românești, pe secolii XIV, XV și XVI, 3 f. + IV + 262 p. București, 1882. Tip. Ștef. Mihăilescu, Str. Covaci 14, de Ioan Brezoianu, fost deputat la Adunarea Generală (Divan-ad-hoc.) a Țării Românești din 1857.
- Bogdan I., *Vlad Țe-peș* = *Vlad Țepeș și Narațiunile germane și rusești asupra lui*, Studiu critic de Ioan Bogdan, București, 1896, V-XVIII + 170 p.
- Bogdan I., *Relațiile cu Brașovul* = *Din relațiile Țării-Românești cu Brașovul și Ungaria în secolul al XV-lea* de I. Bogdan, în *Conv. Lit.*, XXXVI, (1902), p. 879-895.
- Bogdan I., *Relațiile*¹ = *Documente și regeste privitoare la relațiile Țării-Rumânești cu Brașovul și Ungaria în secolul XV și XVI*. Traduse și rezumate din slavonește, însoțite de adnotațiuni istorice și precedate de o introducere asupra diplomatiei vechi rumânești, de Ioan Bogdan. București, 1902. Atelierul Grafic, I. V. Socecu, 12+LXXXVI +347 + errata.
- Bogdan I., *Cnejii români* = *Despre Cnejii Români*, de I. Bogdan, în *An. Acad. Rom. Ist.*, XXVI, (1903-1904), p. 13-44.

- Bogdan I., *Un chrisov al lui Mircea-cel-Bătrîn din 10 Iunie 1415*, de I. Bogdan, extras 5, din *An. Acad. Rom., Seria II, Mem. Sect. Ist., XXVI*, (1903-1904), p. 109-115.
- Bogdan I., *Relațiile I²* = *Documente privitoare la Relațiile Țării-Românești cu Brașovul și cu Țara Ungurească în sec. XV și XVI. Texte slave cu traduceri, adnotațiuni istorice și introducere asupra diplomatiei vechi românești*, de I. Bogdan. Volumul I, 1413-1508, București, 1905. Institut. de Arte Grafice Carol Göbl, s-sor I. St. Rasidescu, Str. Doamnei, 16. CVIII + 400 p.
- Bogdan, Damian P., = *Despre cancelaria slavă a voevodului muntean Cancelaria lui Mircea cel Bătrân*. Extras din *Rev. Soc. Tinerimea Română*, nr. 7 și 8 din 1934. București. Tip. Viața Literară, Str. Imprimeriei 19, 1934, 11 pp.
- Bulat T. G., *Ist. Olt.* = *Contribuțiuni documentare la istoria Olteniei, secolul XVI, XVII și XVIII*, de T. G. Bulat. Râmnicul-Vâlcea, 1925. IV + 143[-146] p.
- Cantacuzino Const. = *Scrierile Cantacuzinilor, Operile lui Constantin Cantacuzino*, publicate de N. Iorga. București. Institutul de Arte Grafice și editură: Minerva, MCMI, XLIV + 179 p.
- Cipariu T., *Archivu* = *Archivu pentru Filologia și Istoria*, de Tim. Cipariu, Canonicu metropolitanu, membru fondatoriu și v.-presedinte asociatiunii romane transilvane etc... Blasiu, MDCCCLXVII, nr. I. 1867 – nr. XL, 1871-1872, 799 p.
- Conduratu Gr. C., = *Incerări Istorice. Relațiile Țării-Românești și Relațiile cu Ungaria până la anul 1526*, de Gr. C. Conduratu. București. Tipografia, Guttemberg, Joseph Göbl, 20 Str. Doamnei, 1898. 534 p.
- Docan N., *Elementele cronologice* = *Despre Elementele Cronologice în documentele românești*, de N. Docan, *An. Acad. Rom., Mem. Sect. Ist., S. II, vol. XXXII*, (1909-1910), p. 353-402.

- Docan N., *Numismatica Țării-Românești* = *Studii privitoare la numismatica Țării-Românești*, de N. Docan. Bibliografie și documente. An. Acad. Rom. Ist., XXXII., 1909-1910), p. 459-567.
- Dogiel M. = *Codex diplomaticus regni Poloniae et magni ducatus Lithuaniae*. Wilna, 1758. Tomul I, 623 p. + index. cronologic.
- Dragomir Silviu, *Relațiile cu Sibiul* = *Documente nouă privitoare la relațiile Țării-Românești cu Sibiul în secolii XV și XVI*, publicate de Silv. Dragomir, în *Anuarul Inst. Ist. Nat.*, IV, (1925-1926), p. 5-79.
- Drăghiceanu V., *Curtea domnească* = *Curtea domnească din Argeș, Note Istorice și Arheologice*, de Virg. Drăghiceanu, în *Bul. Com. Mon. Ist.*, X-XVI, (1917-1923). București, 1923, p. 1-76.
- Enăceanu G., *Monaștirea Apele* = Arch. Genadie Enăceanu, *Din istoria bisericii Românilor. Despre Monastirea Apele. Secolul al XIV-le [XV-le]*, în *Bis. Ort. Rom.*, IV (1877-1878), p. 624-633, 747-763.
- Erbiceanu C., *Material* = *Material pentru istoria bisericească și națională a Românilor*. Extras din cartea: *Acta Patriarchatus constantinopolitani scriere publicată de d-nii Fr. Miklosich și Jos. Müller*, în *Bis. Ort. Rom.*, XII, (1888-1889) p. 116-133, 192-202.
- Filipescu Const. *Căp. : Istoriile* = *Istoriile Domnilor Țării-Românești*, cuprinzând istoria munteană de la început până la 1688. Compilate și alcătuite de Constantin Căpitanul Filipescu. Publicate din nou de N. Iorga, XXXVIII + 222 pg. I. V. Socec. București, 1902.
- Filitti I. C., *Arh. Cantacuzino* = Ioan C. Filitti, *Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino*. București, 1919.
- Florescu G., *Divane Domnești* = *Divane domnești din Muntenia în secolul al XV-lea*, Dregători și boeri 1389-1496, [I], în *Revista Arhivelor*, II, 1927, nr. 4, p. 50-125.

Divane domnești din Muntenia în secolul al XV-lea de la 1496 până la 1501, [II], *ibid.* Nr. 5, 1928-1929, p. 360-388.

- Florescu G., *Mărgineni* = *Genealogia boerilor din Mărgineni în sec. XV și XVI*, în *Bul. Com. Ist. Rom.*, IX, (1930), p. 5-100.
- Ghibănescu Gh., = Gh. Ghibănescu, *Vlad Vodă (Călugărul)*, în *Arhiva-Iași*, a. VII, (1896), p. 111-147.
- Ghibănescu Gh., = *Surete și izvoade (Documente slavo-române)*, publicate de Gh. Ghibănescu Publicație făcută sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii. Vol. I-XXV. Iași, 1906-1933. 27 vol.
- Giurescu C., *Vecchia mea rumâniei* = *Vechimea ruminiei în Țara-Românească și Legătura lui Mibai Viteazul*, de C. Giurescu. *An. Acad. Rom. Mem. Sect. Ist. S. II*, tom. XXXVII, (1914-1915), p. 479-543.
- Giurescu C., *Despre rumâni* = *Despre rumâni*, de C. Giurescu. *An. Acad. Rom. Ist. XXXVIII*, (1915-1916), p. 191-246.
- Giurescu C., *Despre boeri* = C. Giurescu, *Despre Boieri*. București, 1920. Edit. „Cartea Românească” S. A., 128 pag.
- Giurescu C. C., = *Organizarea financiară a Țării-Românești în Organizarea financiară* epoca lui Mircea cel Bătrîn, de C. C. Giurescu, în *Acad. Rom., Mem. Sect. Ist.*, ser. III, tom. VII, 1927.
- Grecianu Șt. D., = *Șirul voevozilor cu divane și note*. [Exemplar la Ac. Rom., cota: II, 11181. Pe copertă scris de I. Bianu: „1907, s'au tipărit numai 64 pagini. Anii 1501-1523. Nu s'a publicat”].
- Grecianu Șt. D., = *Genealogiile documentate ale familiilor boerești*. Din scrierile inedite ale lui Ștefan D. Grecianu. Publicate de Paul Șt. Grecianu. Vol. I-II. Tipografia „Cooperativa”, Buc. Str. Belvedere, 1913-1916..
- Grecianu Șt. D. = *Scrierile lui Radu Logofetul Chronicarul*, în *Revista Romana*, I, (1861), p. 575-588, II, (1862), p. 245-258

- Hașdeu B. P., *Trei = Trei lune peste munți. Dare de seamă despre*
Lune peste munți o excursie științifică în Transilvania, de B. P. Hașdeu, în *Columna lui Traian*, a. V, No. 6, p. 125, seq. 1874.
- Hașdeu B., *Craiova = Originile Craiovei, 1230-1400*, de B. P. Hașdeu, în *Columna lui Traian*, VII. Noua Seria. Tom. I. Buc. 1876, pg. 289-298; 337-347, 433-441. 1878, a. VIII, N. S. Tom. II, 1-11, 340-353, 661-670.
- Hașdeu B. P., *Istoria Critică* ², I. = B. P. Hașdeu, *Istoria critică a Romanilor*, Pa-mentul Țerei-Românești, volumul I. Intin-derea teritorială – Nomenclatura – Editiunea II, revădită și forte adaosa. București, Typographia Thiel & Weiss, Strada Lipscani, No. 11-13, 1875 [1874]. Depozit la autor: Callea Mogoșoia, nr. 172, XII + 311[-316] p.
- Hașdeu B. P., *Negru Vodă* = *Negru Vodă. Un secol și jumătate din ince-puturile Statului Țerei-Românești (1230-1380)* ca întroducere la Tomul IV din *Etym. mag. rom.*, CCLXXXVI p.
- Hajdeu B. P., *Etym. Mag.* = *Etymologicum Magnum Romaniae, Dicționarul* limbii istorice și poporane a Românilor. Lucrat după dorința și cu cheltuieli M. S. Regelui Carol I, sub auspiciile Academiei Române, de B. Petriceicu-Hasdeu.
 Tomul I, A-Azuga. București. Stabilimen-
 tul Grafic Socer & Teclu, Str. Berzei 96, 1886.
 Tomul IV, *Introducere*. București, 1898.
- Ionescu-Gion., *Bucureștii până la 1500* = *Bucureștii până la 1500*, de G. I. Ionescu-Gion, în: *An. Acad. Rom. Ist.*, XX, (1897-1898), p. 175-195.
- Iorga N., *Vlad Țepeș* = N. Iorga, *Lucruri nouă despre Vlad Țepeș*, în *Conv. Lit.*, XXXV, (1901), p. 149-161.
- Iorga N., *Studii și doc.* = *Studii și documente cu privire la Istoria Româ-nilor*, de N. Iorga, vol. I-XXXI, București, 1902-1916.

- Iorga N., *Ist. bis. Rom.* = *Istoria bisericii românești și a vieții religioase a Românilor*, de N. Iorga. Vol. I-ii, Vălenii-de-Munte. Tipografia „Neamul Românesc”, 1908. VII + 431 pg.
- Iorga N., *Muntele Athos* = *Muntele Athos în legătură cu Țerile noastre*, de N. Iorga, *An. Acad. Rom. Mem. Sect. Ist., S. II*, Tom. XXXVI, (1914), p. 447-517.
- Iorga N., *Scrisori de boeri și domni* = *Scrisori de boieri – Scrisori de Domni*, de N. Iorga. Ediția a II-a, Vălenii-de-Munte, 1925, VIII + 344 p.
- Iorga N., *Ștefan-cel-Mare* = N. Iorga, *Istoria lui Ștefan cel Mare pentru poporul Român*, București, 1904, 372 p. în 4°.
- Iorga N., *Doc. privitoare la I. Noroce* = *Documente privitoare la Ioan Noroce Logofățul și la Velica Noroce, prietena lui Mihai Viteazul*, în *Bul. Com. Ist.*, X, (1931), p. 95-102.
- Ionașcu I. = I. Ionașcu, *Biserici, Chipuri și Documente din Olt*, Vol. I, Ramuri, Craiova, 1934, 272 p.
- Kaluźniacki = *Dokumenta Moldawskie i Multańskie z Archiwum Miasta Lwowa, apracowal, Emil Kaluźniacki. (Odbitka z Tomu VII. Aktów Grodzkich i Ziemijskich).*
We Lwowie. Z Durkarni Narodowy w. Manieckiego, 1878, 60 p.
- Kogălniceanu C., *O genealogie* = *O genealogie. Răspuns d-lui N. Iorga. de C. Kogălniceanu*, în *Conv. Lit.*, XLVI, (1912), p. 1258-1271.
- Kogălniceanu C., *Mircea II* = *Mircea II, Domn al Țării-Românești 1521*, de C. Kogălniceanu, în *Conv. Lit.* XLVI, (1912), p. 875-882.
- Langlois V., *Le Mont Athos* = *Le Mont Athos et ses Monastères*, par Victor Langlois. Paris, 1867. Librairie de Firmin Didot frères, fils et C-ie, 117 pg.
- Lăpedatu Al., *Vlad Călugărul* = *Vlad-Vodă Călugărul*, – Monografie istorică –, de Alex. Lăpedatu, în *Conv. Lit.*, XXXVII

(1903), pg. 417-432; 514-532; 609-625; 1046-1059; 1143-1154.

- Lăpedatu Alex.,
Radu cel Mare = *Politica lui Radu cel Mare, 1495-1508*, de Alex. Lăpedatu, în: *Lui Ion Bianu – Amintire din partea foștilor și actualilor funcționari ai Academiei Române la împlinirea a șasezeci de ani*. Tipo-Litografia „Carol Göbl” S-sor I. St. Rasidescu, 1916, pg. 192-223.
- Lesviodacs = *Istorie bisericească pre scurt*, cuprinzătoare de cele mai vrednice de știut întimplări a Sfintei Biserici Răsăritene, precum propoveduire credinței, goanele, eresurile, soboarele s. c. l. Acum întâeș dată tălmăcită din Grecește în limba rominescă, pe lângă care s'au adaos la sfârșit citeva stiințe vrednice de cunoscut Românii, scoase din condicile vechi a[le] Mitropolii Ungrovlahii, de Pah. Alexandru Génoglu Lesviodacs, și tipărită cu blagoslovenia și voé Pré-Osfinții-Sale Părintelui Neofit al 2-lé, Arhiepiscop și Mitropolit al Ungrovlahii. București. S'au tipărit la Zaharia Carcalechi tipograf al Curții, Anul 1845. XXVI + 523 p.
- Litzica C., *Mss. grecești* = *Citeva manuscrise grecești de la noi*, în *Conv. Lit.* XXXII, (1898-1899), p. 330-337.
- Ludescu St., *Ist. Țării-Rom.* = *Istoria Țerei-Romanesci de cândü aũ descălicatũ României*. Ed. în *Magaz. istoric*, IV, 231-372, și Ioanid, Vol. II, București, 1859.
- Miklosich = *Slavische Bibliothek oder Beiträge zur slavischen Philologie und Geschichte*, herausgegeben von Fr. Miklosich. Erster Band. Wien, bei Wilhelm Braumüller 1851.
- Miletic-Agura = *Дакo-ромѣнитѣ и тѣхната славянска писменостъ съ приложение на сѹ влахо-молдавски славянски грамоти из фототипически снимки. отъ д. рѣ Л. Милетичъ и д. д. Пѹра*, în *Sbornik*, IX, Sofia, 1893, p. 211-390.

- Miletic = ДАКО-РОМЪНИТЪ И ТЪХНАТА СЛАВЯНСКА ПИСМЕНОСТЪ. II. Нови влахо-български грамоти отъ брашовъ. отъ д-ръ. П. Милетичъ. in *Sbornik*, XIII, Sofia, 1896, p. 13-152.
- Miletic = КЪМЪ БРАШОВСКИТЪ ВЛАХО-БЪЛГАРСКИ ГРАМОТИ, in *Sbornik*, XVI-XVII, Sofia, 1900, p. 496-504.
- Minea I., *Pierderea Amlaşului* = *Din trecutul stăpânirii româneşti asupra Ardealului. Pierderea Amlaşului şi Făgăraşului*, in *Conv. Lit.* XLVIII, (1914), şi extras: *Pierderea Amlaşului şi Făgăraşului*, Bucureşti, 1914, 79 pag.
- Minea I., *Urmaşii lui Vladislav I* = *Urmaşii lui Vladislav I şi politica orientală a Ungariei*, de I. Minea. Extras din „Convorbiri Literare“ L. Bucureşti, 1916, 32 pag.
- Minea I., *Politica orientală* = *Principatele Române şi politica orientală a împăratului Sigismund*. Note istorice de I. Minea, Bucureşti, 1919. Tipografia „Convorbiri Literare, Str. Câmpineanu 12, 279 pg.
- Minea I., *Vlad Dracul* = *Vlad Dracul şi vremea sa*, de I. Minea. Extras din *Cercetări istorice*, IV, Iaşi, 1928, 218 pg.
- Minea-Boga, *Moştenirea moşilor* = *Cum se moşteneau moşiile în Țara-Românească până la sfârşitul secolului al XVI-lea? Contribuţii la istoria vechiului drept din Țara-Românească*, de I. Minea şi L. T. Boga, in *Cerc. ist.* VIII-IX, (1932-1933), nr. 2, p. 164-197, şi 3, p. 84-238.
- Mitilineu M., *Tratate şi convenţiuni* = *Collecţiune de Tratatele şi Convenţiunile României cu Puterile străine de la Anul 1368 până în zilele noastre* de M. Mitilineu. Bucuresci, Noua typographie a Laboratorilor români, Strada Academiei 19, 1874, XXII + 365 pg.
- Muşeţeanu Pr. I. = *Mănăstirea Glavacioc*. Monografia istorică. Teză de doctorat, de Preotul Ioan Muşeţeanu, (Cărmidarii de sus). Universitatea din Bucureşti, Facultatea de Teologie. Bucureşti. Tipografia Cărţile Bisericeşti, 1933, 96 pg.

- Nicolaescu St., *Aju-* = *Ajutoare bănești date de către domnitorii și toare bănești date boerii Țării-Românești și ai Moldovei schiturilor la Sf. Munte și mănăstirilor din Sfintul Munte. După Novyy vostok christyansky de episcopul Porfiry Uspenskiy, Petersburg. 1893, de St. Nicolaescu, în Conv.-Lit. XXXVI (1902),^rp. 958-960.*
- Nicolaescu St., *Doc.* = *Documente slavo-române cu privire le relațiile Țării-Românești și Moldovei cu Ardealul în sec. XV și XVI. Privilegii comerciale, scrisori domnești și particulare din Arhivele Sibiuului, Brașovului și Bistriței din Transilvania. Texte originale însoțite de traduceri și adnotațiuni istorice de St. Nicolaescu, București. Lito-Tipografia L. Motzătzeanu, intrarea Rosetti, no. 6. 1905, VII + 367 p.*
- Nicolaescu St., *Ne-* = *Radu Negru Vodă și urmașii săi, în România gru-Vodă Nouă. A. I, (1907-1908), p. 449-463.*
- Nicolaescu St., *Ra-* = *Documente istorice cu privire la Radul Voda de du de la Afumați la Afumați sau Radul V. cel Viteaz, 1522-1529, de St. Nicolaescu. Extras din Rev. p. Ist. Arch. și Filol., București. 1909, 12 p. + 1 pl.*
- Nicolaescu Stoica, = *Letopisețul Țării-Românești din descălecătoare Letopisețul Țării-Românești și de unde au venit Rumânii de s'au așezat în Țara-Rumânească, (1290-1689), ed. după mss. no. 268-1241, de la A. R. de St. Nicolaescu în Rev. p. Ist. Arch. și Filol., XI¹, (1910), p. 97-187.*
- Nicolaescu St., *Ale-* = *Domnia lui Alexandru Vodă Aldea fiul lui xandru-Vodă Aldea Mircea Vodă cel Bătrân 1431-1435. Hrisoave și cărți domnești, însoțite de traduceri, adnotațiuni istorice și știri nouă relative la biserica Domnească Sf. Nicolae din Curtea de Argeș. (Extras din Rev. p. Ist. Arch. și Filol. vol. XVI, 1922, 1 f. + 46 p. (225-270).*
- Nicolaescu St., = *Vechimea M-rei Snagov în București, I, no. 1, Snagovul 1935, p. 108-112.*

- Nicolaescu St., *Doc.* = *Documente inedite de la Mircea cel Bătrân, de la Mircea* 1386-1418, in *Bucureștii*, I, 1935, nr. 2, pg. 301-344.
- Ohienko, *Dvi gramaty* = *Dvi gramaty voevodj valasczkago Ivana Mirci Velikago*, in *Bizantinoslavika*-Sbornik pro studium Byzantsko-slovanskykh Ročnik, III, Svazek 2, Praha 1931, p. 415-429.
- Onciul D., *Radul Negru* = *Radul Negru și Originile Principatului Țării-Românești*, de D. Onciul, in *Conv. Lit.*, XXIV, (1891), pg. 817-833; 944-958; 1044-1055; XXV, (1892), p. 41-50; 100-110; 529-539; XXVI, (1893), p. 24-38; 257-268; 332-.
- Onciul D., *Titlul lui Mircea* = *Titlul lui Mircea cel Bătrân și posesiunile lui*, in *Conv. Lit.*, XXXV, (1901), p. 1010-1035; XXXVI, (1902), p. 27-53 și p. 716-753; XXXVII, (1903), p. 16-30 și 209-231.
- Onciul D., *Originile Principatelor* = *Originile principatelor române*, de Dimitrie Onciul, București, 1899. Stab. de Arte Grafice „Elzevir“, Pasagiul Român 12, VI + 252 pg.
- Onciul D., *Mircea cel Bătrân* = *Mircea cel Bătrân, cuvintare comemorativă la cinci sute de ani de la moartea lui*, de Dimitrie Onciul. An. Acad. Rom. Desbateri, S. II, Tom. XLI, (1918), p. 175-191.
- Onciul D., = *Comunicare în chestiunea filiațiunii lui Basarab cel Tânăr*, in *Conv. Lit.*, XXXVII, (1903), 710-711.
- Păcală V., *Rășinariu* = *Monografia comunei Rășinariu* de Victor Păcală, profesor la seminarul andreian din Sibiu. Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1916, VIII + 528 p. și hartă.
- Pușcariu I., *Familii nobile* = *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, culese de I. Cav. de Pușcariu. Publicate sub auspiciile Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu, 1892. Tiparul tipografiei Arhidiecezane. Partea I, XVIII + 184 pg, Partea II, IX + 416 pg.

- Pușcariu I., *Fragmente istorice despre boerii din Țara Făgărașului*, de Ioan cav. de Pușcariu. IV. Sibiu. Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1907, X + 836 p. + Indice alfabetic.
- Răuțescu I., *Acte muscelene* = Pr. Ioan Răuțescu, *Acte și documente muscelene*, în *Bul. Com. Ist. a României*, vol. XII, 1933.
- Sacerdoțeanu A., *Un brisov de la Vlaicu* = *Un brisov de la Vlaicu-Vodă din 1369*, în *Rev. Ist.*, XXI, (1935), p. 240.
- Sacerdoțeanu A., = *Ctitorii mănăstirii Cutlmuz*, în *Bis. Ort. Rom., Ctitorii m-rei Cutlumuz* L, (1935).
- Sacerdoțeanu A., *Mitropolitul Hariton* = *Ceva despre Mitropolitul Hariton al Ungrovlabiei 1372-1380*. București. Tipografia cărților bicericești, 1936, 14 pg. extras.
- Șincai, *Chronica* = *Chronica Românilor*, și a mai multor nēmuri în cât aũ fost iale așa de amestecate cu României cât lucrurile, întâmplările și faptele unora fără de ale altora nu se pot scrie pre înțeles. Din mai multe mii de autori. în cursul de 34 de ani, culese și după anii de la nașterea Domnului Isus Hristos alcătuite, de Gheorghe Șincai din Șinca, Doctorul Filosofiei și al Theologiei, fostul Director al scoalelor naționale în toată țera Ardélului și Diortositoriul cărților în crăiasca Tipografie a Universității Ungurești.
- Edițiunea a doua, tipărită de Ministeriul Cultelor și al Instrucțiunei Publice.
- Tomul I. Anii 84-1439, XXXVI + 633 p.
- Tomul II. Anii 1440-1614, 524 p.
- Bucuresci. Tipografia Academiei române (Laboratorii români) 26. Str. Academiei 1886.
- Ștef. Ieromonahul = *Viața prea cuviosului Nicodim Sfinșitul arhimandritul și întemeietorul Sfintei Mănăstiri Tismana*. Pământ și suflet oltenesc, nr. 34-38, Craiova, 1935, IV + 110 pg.

- Ștefulescu A., *Târgu-Jiului* = *Încercare asupra istoriei Târgu-Jiului*, de Alexandru Ștefulescu, București. Stabilimentul Grafic, I. V. Socecu, 59 – Strada Berzei – 59, 1899, 10 – XX, 284 p. + 17 pl. + 2 hărți h.t.
- Ștefulescu A., *Domnia lui Vlad Călugărul* = *Contribuțiune la domnia lui Vlad Călugărul dupe crisoavole din Muzeul Gorjului*, de A. Ștefulescu în *Noua Revistă Română*, 1900, vol. 2, no. 22, p. 376-377.
- Ștefulescu Al., *Gorjul istoric* = *Gorjul istoric și pitoresc*, de Alexandru Ștefulescu, Tîrgu-Jiului. Tipografia N. D. Miloșescu, Furnisoru Curții Regale, 1904. LXIX + 421. p. Harta Gorjului, 38 stampe și 4 facsimile.
- Ștefulescu Al., *Istoria Târgu-Jiului* = *Istoria Târgu-Jiului*, de Alexandru Ștefulescu, Târgu-Jiului. Tipografia Nicu D. Miloșescu, Furnisorul Curții Regale, 1906. IV + 482 p.
- Ștefulescu Al., *Doc. slavo-române* = *Documente slavo-române relative la Gorj, 1406-1665*, de Alexandru Ștefulescu, Tg.-Jiului. Tipografia, Nicu D. Milosescu, 1908, 624 pg.
- Ștefulescu Al., *Tismana* = *Mănăstirea Tismana*, de Alexandru Ștefulescu, București. Inst. de Arte Grafice, Carol Göbl, Sr. Ioan St. Rasidescu. Str. Doamnei, 1909, 1-493 pag.
- Sturdza – Colescu-Vartic = *Acte și documente relative la Istoria Renascerei României*. Publicate de Dimitrie A. Sturdza și C. Colescu-Vartic. Volumul I, 1391-1841. Academia Română Publicațiunile Fondului princesa Alina Stirbei. No. IV, 1099 p. București, „Instit. de Arte Grafice, Carol Göbl“, 1906
- Tocilescu Gr., *Juriul* = *Juriul la Români*, de Gr. G. Tocilescu, în *Foaia Soc. Românismlü*. 1871, pg. 463-473 ; 503 516.
- Tocilescu Gr., *Cetatea București* = *Cetatea București sau Cetatea Dimboviței*, de Gr. G. Tocilescu, în *Revista Tinerimea română*, noua serie. Vol. I. Fasciculul I, Buc., 1898, pg. 1-24.

Tocilescu Gr., 534 = 534 *Doc. istorice slavo-romine, din Țara-Rominească și Moldova privitoare la legăturile cu Ardealul 1346-1603*. Din arhivele orașelor Brașov și Bistrița în text original slav însoțit de traducere rominească. Tipărite la Viena în 1905-1906, în atelierele Adolf Holzhausen S-ri, prin îngrijirea lui Gr. G. Tocilescu. + 28 Septembrie 1909.

De vânzare prin Librăria „Cartea Rominească”, București, 1931. XXXVI + 551 p.

Tunusli, *Istoria* (i. e. Mihail Cantacuzino) = *Istoria politică și geografică a Țerei-Romanesci de la cea mai veche a sa întemeiere până la anul 1774*. Dată mai antaiu la lumina în limba grecescă la anul 1806, de Frații Tunusli, tradusă de George Sion. București. Tipographia Națională a lui Stephan Rassidescu 1863. VI + 192 pg.

Ulianițki = *Материалы для истории взаимных отношений России, Польши, Молдавии, Валахии и Турции. вх XIV-XVI. В. В. Губернские В. Д. Улианицких. Москва 1887*.

Uspensky, *Istoria Athona* = *Ростокъ христианскнѣи ѿнозъ доктора еллинскнѣи-словесности епископа Норфирта Веспенскаго. Санктпетербургъ. Типографія императорскон академіи Наукъ. Кас. Остр. 9. л. No. 1892*.

[Игоря ѿнона. Члскъ III. ѿнозъ Монашекнѣи. Сѹдъва его сѹ 911 по 1861 годѹ Огдѣ ленне вгрос. Подѹ Редакцією П ѿ сиркѹ] D + 607. pg.

Vasilescu Al., *Urmașii lui Mircea cel Bătrân până la Vlad Țepeș, 1418-1456*. I. De la moartea lui Mircea-cel-Bătrân până la Vlad, Dracul. 1418-1437, de Alexandru A. Vasilescu. Extras din *Rev. p. Ist., Arb. și Filol.* vol. XV. București, 1915. 55 pg.

- Venelin I., = *Блахо-болгарскія или дако-славянскія грам-
матки собранія и объясненія Юріемъ
Венелинскимъ. С. Петербургъ.*
Въ типографіи Императорской россійской
Академіи 1840.
- Veress A., *Acta et Epistolae* = *Fontes rerum Transylvanicarum. Erdélyi Törté-
nelmi Társaság. Tomus IV. Acta et Epistolae
relationum Transilvaniae Hungariaeque cum
Moldavia et Valachia. Collegit et edidit Dr.
Andreas Veress. Volumen Primum 1468-1540.
Facsimilibus 5, illustratum, Budapest. Typis
Societatis Stephaneum Typographicae 1914.*
- Vladescu I. = *Despre dări sau impozite I, Birul, București
[1926], 70 p.*
- Xenopol A. D., *Ve- chile așezăminte* = *Studii asupra vechilor noastre așezăminte, in
Conv. ..., VIII, (1874) p. 137-152, 182-196,
214-234.*
- Xenopol A. D., *Drăculești și Dă-
nești* = *Lupta între Drăculești și Dănești, de A. D.
Xenopol. An. Acad. Rom. Mem. Sect. Ist., S.
II. Tom. XXX, (1907-1908), p. 183-272.
Publicat și în Arhiva Iași, XIX, (1907).*

ION-RADU MIRCEA

Câteva documente argeșene

Câteva documente argeşene

de Ion-Radu Mircea

Documentele de faţă sânt proprietatea familiei D. Cioran din comuna Mălureni, judeţul Argeş, şi mi-au fost comunicate de d. profesor A. Sacerdoţeanu. La Direcţiunea Generală a Arhivelor Statului se mai găsesc transcrise încă patru documente referitoare la Mălureni, presintate în 1929, pentru traducere sau transcriere, de d. Gh. D. Cioran :

1575, Ianuar 13 : traducere din secolul al XVIII-lea, referitoare la aceleaşi proprietăţi ca în documentul publicat mai jos, la no. 1, din 1576, April 30 ; privesc un proces lung început supt Domnia lui Petru-Vodă cel Tânăr (1559-1568).

[1568-1577], Ianuar 17 : act slav, referitor la o pără în familia popei Bădilă, tot din documentul no. 1.

1586, Septembrie 1 : act slav, referitor la alţi proprietari din satul Mălureni.

1619, Septembrie 3 : traducerea din secolul al XVIII-lea referitoare la o parte din proprietarii satului Mălureni, cari s'au vândut rumâni lui Radu Şerban Voevod (1602-1611) şi s'au răscumpărat de la Radu Mihnea Voevod (1611-1616).

1753, Septembrie 3. Un zăpis de zălogire a unei părţi de moşie din Mălureni.

Tot la acelaşi instituţie se mai găsesc, în secţia istorică şi printre documentele şi condicile mănăstirilor Bistriţa, Vieroş, Valea, etc., documente privitoare la părţile boiereşti şi mănăstireşti din acest sat, începând cu anul 1456.

Dintre localităţile menţionate am putut identifica : satul Mălureni, în judeţul Argeş, aşezat pe valea Vâlsanului ; muntele Dobroneag, aşezat la Nord de satul Nucşoara, judeţul Argeş, în partea stângă a văii Vâlsanului ; seliştea Păuleştilor, judeţul

Muscel, ar corespunde satului Păuleasa, așezat pe Râul Doamnei; siliștea Răteștilor, județul Argeș, ar corespunde satului Rătești.

Cât privește satul Flămânzești, el este pomenit ca proprietate a mănăstirii Argeș încă din vremea fundării lăcașului lui Neagoș Basarab Voevod. Actualmente este o comună în imediata apropiere a orașului Curtea-de-Argeș.

I.

1576 (7084), April 30, București: Porunca prin care Alexandru Voevod și Domn al Țării-Românești întărește stăpânirea lui Dragomir Bătrânul, a fiicei sale, Calea și a nepotului lor, popa Bădilă, peste jumătate din satele Mălureni și Șoptani, din siliștile Păuleștilor și Răteștilor și din muntele lui Dobroneag.

† Милостію Божією Іу Яниѣандрѣ Коевода и Господинѣ взсон Земле Ѣггеррвелахѣнскон, сзихъ великаго и прѣдобраго Мирча Коеводѣ сынѣ Михнер Коеводѣ, дават господство ми сїе повелѣ[ніе] господства ми Драгомир Бѣтрнѣл и сз нихъ сынови си еаницемъ Богѣ даст, такоже дамѣ естъ вчинѣ с Мѣлѣрѣни, половинно вт села, и вт Шоптани село п[о]л[о]ви[н]но и вт силищѣ Пѣзлещилор половинно и вт силищѣ Рѣтешилор половинно и вт мѣнтеле Добронѣгово половинно, понеже емо сѣт старе и праве вчинне. за дѣдѣнѣ. Я потомъ прїнде самъ Драгомиръ предъ господства ми, тере даде и зложи по неговѣ дѣщере по имѣ [Виша и] Калѣ, над неговѣ вчинне више рѣхъ, надъ взѣхъ, али да се зн[ает] надъ третаго дела, с полю и вт горѣ и вт водѣ и вт сѣхѣ и вт планинно вт посѣзде. Я а после Виша вна си продала ею дело за [вчинѣ] что естъ више писано взса вт посѣзде, вт Мѣлѣрѣни и вт Шоптани [и вт силищѣ] Пѣзлещилор и вт силищѣ Рѣтешилор и вт [плани]номъ Добронѣговѣ, и покѣпил естъ анѣсѣвмъ Вишекъ по па Бѣдилѣ [вишерѣхъ] вчинне за .49. аспри сребрени и за .4ас. аспри новцѣ. [Я потомъ] имал естъ по па Бѣдилѣ прѣ сѣз село Столничанїи радї вишенп[исане] вчинне ...плѣнни и звел мѣ естъ вѣци .м. и кра[вѣ] . . . и вѣ[рок] за вѣс .р. и кланъ засѣно .ї. и раздралъ два . . . темъ радї продале Виша техъ вчинне и села вишенмѣни¹. . . вт своѣма добромъ волѣ и сѣзъ знанїе взѣмъ мегїпашомъ и селамъ вт в[коло] и вт прѣдъ господства ми. Сего радї дадохъ и господство ми по пѣв Бѣ-

¹ Loc rupt in original.

ДНАХ ПКОЖЕ ДА ИМ ЕСТ СЕЛА И ШЧИНЕ ВЪ ВУХАБЪ НИМ И СЫНОВИМ
 ИМ, ВНОКОМ И ПРЪВНОЧЕТОМ ИМ И НЕ ШТ КОГОЖДО НЕПОКОЛЪБИМО
 ПО РЕЧИ ГОСПОДСТВА МИ. ЕЖЕ СВЕДЕТЕЛІЕ ПОСТАВИХУ ГОСПОДСТВО
 МИ ЖЪПАН ІВАНШКО ВЕЛИКИ ДВОРНІК И ЖЪПАН [Н]ЪГОЕ ВЕЛИКИ ЛЮГО-
 ФЕТ И ЕТАН СПАТАР И МИТРЪК ВІСТІЕР И БРАТЪСА КОМІС И БАДЪК
 СТОЛНИК И ГОНЦЪ ПЕХАРНИК И ЖЪПАН ЕТОИКА ВЕЛИКИ ПОСТЪЛНИК.
 И ИСПРАВНИК НЪГОЕ ВЕЛИКИ ЛЮГОДЕТ. И АЗ ЕЖЕ НАПИСАХУ НЪКЪ ВЪ
 СТОЛНИ ГРАДОУ БЪКЪРЕЦИ, МЕСИЦА ІРПІАІЕ .А. ДЪНИ. А ВЪ ТЕКЖ-
 ШИЖЕ ЛЪТОМ ШТ ІДАМА ДО СЕГО ПИСАНІЕ, ВЪЛЪТ .І.І.І.І.І.

† Іо Ілиѣандръ Воеводъ [L. P.] милостіа божіа господинь.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu Io Alexandru Voevod și Domn a
 toată țara Ungrovlahiei, fiul marelui și prea-bunului Mircea
 Voevod, fiul lui Mihnea Voevod, dă Domnia Mea această po-
 runcă a Domniei Mele lui Dragomir Bătrânul și cu fii săi cați
 Dumnezeu ii va da, ca să-î fie moșie la Mălureni, jumătate din
 sat, și din Șoptani satul jumătate, și seliștea Pauleștilor jumătate,
 și din seliștea Răteștilor jumătate, și din muntele lui Dobroneag
 jumătate, pentru că ii sânt vechi și drepte moșii de moștenire.
 Iar apoi a venit însuși Dragomir înaintea Domniei Mele și a
 dăruit și a așezat pe fetele lui, anume [Vișa și] Calea, peste
 moșiile lui sus-zise, peste toate, însă să se știe: peste a treia
 parte, la câmp și din munte și din apă și din uscat și din plaiuri,
 de peste tot. Și după aceasta Vișa și-a vândut partea ei de
 [moșie], care este mai sus scrisă, toată, de peste tot, din Mălu-
 reni și din Șoptani și din seliștea Pauleștilor și din seliștea Ră-
 teștilor și din [muntele] lui Dobroneag. Și a cumpărat nepotul
 Vișei, popa Bădilă, [sus-zisele] moșii, pentru 7.000 aspri de argint
 și pentru 1.200 aspri noi. Apoi a avut popa Bădilă pâra cu
 satul Stolnicenii pentru sus-zisele [moșii . . . și] l-a prădat și
 i-a luat oi 40 și vaci . . . și obroace de ovăș 100 și clăi de
 fân 10 și a rupt două . . . Deci a vândut Vișa acele moșii
 și sate sus-numite . . . de bună voia ei și cu știrea tuturor
 megiașilor și satelor din prejur înaintea Domniei Mele. De aceia
 am dat Domnia Mea popei Bădilă să-î fie satele și moșiile
 obabnice lor și fiilor lor și nepoților și strănepoților lor și de ni-
 meni neclintite, după cuvântul Domniei Mele.

Iată și martori am pus Domnia Mea pe jupan Ivașco Marele

Dvornic, și jupan Neagoe Marele Logofăt, și Stan Spătar, și Miretea Vistier, și Bratul Comis, și Badea Stolnic, și Gonțea Păharnic, și jupan Stoica Marele Postelnic. Și ispravnic Neagoe Marele Logofăt. Și eu care am scris, Neagu, în cetatea de Scaun București, luna Aprilie 30 zile, și în anii curgători de la Adam până la această scrisoate, în anul 7084 (=1576).

Io Alexandru Voevod [L. P.], dîn mila lui Dumnezeu Domn.

(Document original slavon, scris pe hârtie format mare și dublu, pecete aplicată, timbrată în hârtie; cu legenda † печат Іw Флѣандре Коевода Г[осподи]нь Кашкоє.)

II.

1586 (7094), Iulie 10, București. — Porunca prin care Mihnea Voevod și Domn al Țării-Românești întărește stăpânirea lui Oprea și Tudorei peste o parte din siliștea de la Mălureani, cumpărate de la Stana, fata popei Bădilă, și de la soțul ei, Stan-ciul, precum și de la fiul lor, Buta.

† Милостію божію Іw Михнѣ] Коевода и Господинъ вхсоє Земле Уггггррвва[хѣнское] сынъ великаго и добраго Флѣандриъ коєвода дават господство ми сїе повеленїа господства ми Опрен и сче сынов[ом им] елици мѡ богъ даст, такоже да мѡ ест вчинѡ ѡ Мѡлѡрѣни н[ѡ вт] седалищѡ еже имат старѡ, и еше и приложенїа что ест приложил вт кѡ пѡг и вт кѡ поляундеже ест, вх, вт вколно Кѡкев е[мѡ, кол]ико се утет н[ѡ]врат, понеже ю ест покѡпил вт Стана [дѡ]щера попов Бѡдилѡ и вт мѡж ен Ст[анчюл и в]т сынѡ ен Бѡта за .дѡ. И пак покѡпил Опрѣ и [дѡщ]е[р]а еѡ Тѡдора .д. ннѡ вт кѡ д...щѡ емѡ. Ипак вт над Стана и вт мѡж ен Станчюл за .т. аспри гѡтовн. И продадоше виш[е речени люде] сїю вчинѡ за ниѡном доброволѣ и сче знанїа вхсем ме[р]нїашом вт вкрѡстѡ им. Сеѡ радї дадоу и господство ми Опрен и Тѡдорен сїе вчинѡ за кѡпованїе бити им вх вчинѡ и уѡбѡ им и сыновом им и внѡком и прѣвнѡчетом им и ни вт коѡже непоколѣнмо по речн господства ми. Сеже и свѣдетелїе поставлюх господство ми: жѡпан Митрѣ велики дворник, и жѡпан Кисар велики логѡфет, и Параскива вистнар, и Петрѡ спатар, и Радоул комис, и Блѡдоул пѡхарник, и Герге велики постѣлник; и исправник Кисар велики логѡфет. Писал Стан ѡ градоу Бѡкрѡещи месеца

Юліе, ·і· дьни и шт ꙗдѡма [до нынѣ] Текѡцет лет вьлет зчѡ.
 † Іѡ Мнѡхѣ Воеводѡ. [L. P.] Милостію вожію господинь.

Traducere :

Din mila lui Dumnezeu [Io Mihnea] Voevod și Domn a toată Țara Ungrovlahiei, fiul marelui și bunului Alexandru Voevod, dă Domnia Mea această poruncă a Domniei Mele Oprei și cu fiii lui ciți Dumnezeu îi va da, ca să-i fie moșie la Mălurean, [însă din] seliștea pe care o are veche, cât și din adausul pe care l-a adăugat către drum și către câmp și . . . unde este, tot, în jurul casei . . . , cât se va alege, pentru că a cumpărat-o de la Stana, fiica popei Bădilă, și de la soțul ei St[anciu] și de la fiul ei Buta, pentru 1.500 aspri. Și iar a cumpărat Oprea și [fiica] lui, Tudora, 1 câmp către . . . lui, tot de la Stana și de la soțul ei Stanciu pentru 300 aspri gata. Și au vândut sus [scrișii oameni] această moșie de bună voia lor și cu știrea tuturor megiașilor din jurul lor. Deci am dat și Domnia Mea lui Oprea și Tudorei această moșie de cumpărătoare, să li fie în ohabă lor, și fiilor lor, și nepoților și strănepoților lor, și de nimeni neclintită după vorba Domniei Mele.

Iată și martori am pus Domnia Mea pe jupan Mitrea Marele Dvornic, și jupan Chisar, Marele Logofăt, și Paraschiva Vistier, și Pătru Spătar, și Radul Comis, și Vladul Păharnic, și Gheorghe Marele Postelnic. Și ispravnic Chisar Marele Logofăt. A scris Stan, în cetatea București, luna Iulie, 10 zile, și de la Adam până astăzi ani curgători, în anul 7094 (=1586).

Io Mihnea Voevod, din mila lui Dumnezeu Domn.

(Document original slav, scris pe pergament, foarte șters, ros în câteva locuri, cu pecete aplicată pierdută. Pe verso mențiunea : „Transcris no. III, la 10 Ianuar 1901, București. I. S. Clo-ranu“, iar, pe partea textului, mențiunea de traducere la Direcția generală a Arhivelor Statului la no. 668/1929.)

III.

1674 (7182), April 16.

Porunca prin care Duca Voevod și Domn al Țării-Românești întărește prin hrisovul său ieșirea de supt rumânie a lui Radul sin Gheorghe Gonciul din Flămânzești, județul Argeș, care dă

în loc Mănăstirii Argeș și egumenului Iosif un Țigan anume Lupul, „suflet pentru suflet“.

† Милостією вожією Но Доўка Воєвода и Господиць вьсою землє СРГГРРВЕЛАХІЕСКМ ДАВАТ ГОСПОДСТВОМН СІЮ ПОВѢЛЕНІЮ ГОСПОДСТВА МН ацестуй ом ануме Radul sin Gheorghe Gonciul ot Flămânzești ot sudstvo Argeș, ca să fie de acum înainte în paace și slobod de rumânie el și cu toți feciorii lui căți Dumnezeu i va lăsa, de cătră sfânta mănăstire den Argeș și de cătră părintele egumenul Iosif și de cătră tot să[borul] sfintii mănăstiri, pentru că, fiindu el rumân sfintei mănăstiri Argeșului den sat, den Flămânzești, și fiind neinsurat și neavând nice un folos mănăstirea de el, mers-au cu mare rugăminte la părintele egumenul Iosif și la tot săborul sfintei mănăstiri, zicând ca să se răscumpere cu bani. Într'aceaia părintele egumenul, împreună cu tot săborul, au socotit că într'alt chip nu-l vor răscumpăra, să se lipsească sfânta mănăstire de ajutor și de rob, ce i-au dat voe să cumpere un Țigan, [să] dea la sfânta mănăstire rob pentru rob. Deci el încă au făcut cum au putut și au cumpărat un Țigan, anume Lupul, și l-au dat sfintei mănăstiri Argeșului suflet pentru suflet, ca să fie sfintei mănăstiri de hrană și de ajutor, precum am văzut Domnia Mea și zapisul părintelui egumenului și a tot săborul la mâna Radului, și cu mulți bolari și oameni buni mărturie, scriși în zapis și iscăliturile lor puse jos. Drept aceaia i-am dat și Domnia Mea această carte [a Domniei Mele], ca să fie de acum înainte în paace și slobod de rumânie, el și cu feciorii lui și nepoșii, strenepoșii, de cătră sfânta mănăstire Argeșul și de cătră tot săborul ce va fi de acum înainte, de cătră niminea bântulală de rumânie să nu aibă în veaci. И не вт кождо непоколѣенмо по[риемо] господствами. Сеже оубо и свидетелїе поставлѣхум господствами: juran Chirca Velichi Ban Cralevschi i pan Stroe Velichi Dvornic i pan Radul Velichi Logofăt Năsturel i pan Vălcul Velichi Vistier i pan Mihailu Cantacozino Velichi Spatar i Tudor Velichi Clucer i Lățcarache Velichi Postelnic i Preda Velichi Stolnic i Barbul Velichi Comis i Vintilă Velichi Paharnic i Barbul Vălsanul Velichi Slujer i Pădure Velichi Pitar, i ispravnic Părvul Cantacuzino vtorı Logofăt. И написах Кладоул мєсица априлїє .сї. теченїа лѣтвум вт сьзданїа мїру

1796.

† Іу Дска Воєвода [L. P.] милостією господиць.

Noi Duca Voevoda Radul Năsturel Velichi Logofăt.

(Original românesc pe pergament (40 cm. × 33 cm.), pecete mare aplicată, căzută. Semnătura, iar, în colțul din dreapta jos, semnătura logofătutui Năsturel.)

Satul Flămânzești, în județul Argeș, e la 29 km. de Pitești și la 1 km. de Curtea-de-Argeș.

G. ZERVA

Călătoria lui Evlia Celebi Efendi

Călătoria lui Evlia Celebi-Efendi

— Tradusă de G. Zerva, cancelarul Legației României din Ankara —

Despre vilaietul (țara) Valahiei Albe¹ (care nu face parte din țările supuse).

De mai multe ori, acest umil servitor a trecut prin această țară a Valahiei, pe care a vizitat-o și admirat-o. În trei războaie victorioase, multe și importante prăzi am luat. În această carte însă se vorbește de orașele și satele pe care nu le văzuserăm în timpul războaielor sus-menționate.

Despre satul Cernas (Cerneți)², situat pe malul Dunării și în fața fortăreței „Fethul Islam” (Cladova).

Am stat în acest sat, care are, în total, două sute de case părăsitate, blăstămate, două biserici și trei mănăstiri. În acest sat domnește un boier ghiaur (creștin) numit de către Beiful (Domnul) Valahiei.

Boier însemnează Voevod (*sic*). Dreptul de a spânzura și a judeca toate crimele și delictele în aceste localități aparține boierului. Posedă cinci sute de soldați ghiauri. Este stăpân asupra vre-o sută cinczeci de sate și orașe în total, dar acești ghiauri sânt foarte cruzi și tirani cu raialele. Însă în vilaietul (județul) lor e liniște și siguranță.

Călări pe caii noștri și însoții de câțiva însoțitori ghiauri, am ajuns, după un mers de o depărtare de o săgeată, la vechea cetate a Severinului.

¹ Turcii denumiau Țara Munteniei cu numele de Eflac, iar Țara Moldovei cu numele de Bogdan. — Pentru tot ce se aduce aici a se compara traducerea altei părți, de d. dr. Andrei Antalfy (cu biografie), în vol. XII, din *Buletin*.

² Denumirile de localități nu pot fi date cu precizie, întru cât, după scrisul turcesc arab, este greu a ști dacă se cetește *i*, *e*, *u* sau *a*. Lipsa de vocale îngreutăză și mai mult pronunțarea numelor proprii.

Despre vechea cetate a Severinului.

În anul – (gol), Gazi Bali-Beiu, comandantul fortăreței Semendria a fost numit comandant șef al cetății Severinului, pe care a cucerit-o. Această cetate a fost distrusă și devastată prin construirea a mai multor șanțuri subterane, iar pietrele, porțile de fier, munițiile și tunurile au fost transportate în față, unde s'a construit din nou fortăreața numită „Fethi Islam“ (Cucerirea Islamului). Încă și astăzi, lângă Dunăre, se văd câteva turnuri din fortăreața Severinului.

Causa construirii acestei fortărețe este următoarea :

După cum spune istoria lui Ianuan (Ianvan), în acel timp, vilaietul Valahiei era supt stăpânirea Ardealului unguresc, iar, de cealaltă parte a Dunării, pe locul unde este construită fortăreața Fethi-Islam, Vidinul, Bielevo, Serbova, Lescofce, Lofce, Nicopoli și Restova sau Destova, toate aceste fortărețe erau supt stăpânirea ghiaurilor valahi și fiilor Lazilor. Banul Valahiei, Cogea-Mihalco (Marele Mihalco), pentru a trece din această fortăreață a Severinului pe cealaltă parte a Dunării, adecă în cartierele și orașele sus menționate, construiește pe Dunăre un pod imosant, cu douăsprezece arcuri.

Arcurile sânt tot așa de mari și groase ca și arcurile Sfintei Sofii, deci o construcție imosantă. De cealaltă parte a Dunării, adecă din partea fortăreței Fethi-Islam, construiește o mare fortăreață, numită fortăreața Severinului.

Chiar în present, între cele două cetăți ale Severinului, în mijlocul Dunării, se vede încă o punte compusă din douăsprezece arcuri, care din punct de vedere înstructiv este foarte imosantă. Iar din cele două fortărețe au rămas numai dărămăturile construcțiilor ; însă sânt demne de admirat, și studierea este foarte instructivă.

În acel secol, pentru construirea acestor două fortărețe și a podului de peste Dunăre însemna să posezi o putere destul de imosantă spre a putea construi pe apă un pod așa de mare, cu douăsprezece arcuri. Acest imosant pod a putut dura mai multe sute de ani pe fluviul Dunărea, adecă până în anul 761 după Hegiră, când Gazi Hudavendighiar a trecut din Brusa în țările rumeliote, cucerind cetatea Adrianopolului din mâinile regelui grec Edrune (*sic*), orașul Filipopol, aparținând micului Machedon, orașul Sofia, fortăreața Scopie (Ușchiub) și altele mai mult

decât o sută de fortărețe puternice, care au fost eucerite de către Gazi Hudavendighiar.

Umilii ghiauri, auzind că Hudavendighiar va sosi și la fortărețele de la Dunăre, așteptau gata de luptă în fortărețele Severinului. Prin voința lui Dumnezeu, la Cosova, Gazi Hudavendighiar se luptă cu șapte regi ghiauri și iese victorios, după ce distruge armatele celor șapte regi. Regele Valahiei cu resturile armatei sale a căutat să scape prin fuga ce a avut loc, însă armata vitează a fiilor lui Gazi-Mihal din Blobeli au distrus resturile armatei Valahiei, urmărind-o până la Dunăre. Armata păgână, ajungând la fortărețele Severinului, căută să treacă Dunărea, însă, din cauza mării imbulzeli, soldații păgâni au fost măcelăriți de către armatele musulmane, astfel au fost trecuți prin sabie ghiaurii cari n'au putut trece Dunărea. În cazul acesta n-mai rămânând soldați păgâni cari să fie capabili de a ține arma, armatele musulmane, cu săbiile scoase și cu strigătele de allah, allah, au trecut de cealaltă parte a Dunării, pe pod, și, în timp de șapte zile și șapte nopți, după ce au distrus și devastat din belșug țările Valahiei, Moldovei și Ardealului, s'au întors sănătoase și cu multă pradă în fortărețele Severinului, unde au pus păzitori și s'a distribuit soldaților parte din prada ce li se cuvenia. După ce acele două fortărețe au fost distruse, armatele musulmane s'au îndreptat spre câmpia Cosovei, dar, când au ajuns acolo, ce să vadă? Când Gazi Hudavendighiar se plimba și inspecta câmpia unde s'a dat lupta, contemplând cadavrele armatelor distruse, de odată un păgân cu numele de Miloș Coblachi¹, s'a sculat din rândurile cadavrelor și cu cuțitul său a ucis pe Gazi Hudavendighiar prin mai multe lovituri de cuțit. E drept că și acesta a fost sfâșiat în bucăți de către soldați, însă la ce folos, căci Sultanul cu credința musulmană s'a dus. Armatele musulmane s'au împrăștiat, iar maiestrosul corp al lui Gazi Murad a fost transportat la Brusa și înmormântat în curtea moscheii din Eschi-Caplıgea.

După aceste evenimente, păgânii s'au căit mult pentru construirea acestui pod pe Dunăre, întru cât, spuneau ei, „prin măsurile noastre necugetate am deschis drumul armatelor otomane de a invada ținuturile Valahiei“. După aceasta, cu ajutorul soldaților

¹ Çobilovtci, Obilici.

lor, au distrus podul, însă, când au aflat că Murad-Han Huda-vendighiar a fost ucis la Cosovo, au regretat foarte mult distrugerea podului. În prezent, încă din acel secol, sus-zisul pod este distrus. Însă în luna Iulie, când apele Dunării scad, se văd în Dunăre cele douăsprezece picioare ale podului ca un fel de centură. Toată construcția este făcută din cărămidă amestecată cu var, care încă până astăzi există. A fost dat ca acest umil servitor să vadă contraforturile acestui pod. După contraforturi, se vede cât de folositor era acest pod pentru cele două fortărețe.

După ce am contemplat aceste fortărețe și podul, în ținutul Valahiei, spre Est, după ce am parcurs un drum de cinci oare, pe o câmpie plină cu stejari, am trecut prin conacul satului Flor. După aceasta tot spre Răsărit și după un mers de patru oare am trecut prin conacul portului Porosuc și după trei oare am ajuns în conacul portului Calafat. Acesta este un sat înfloritor, compus din una sută case, și guvernează un alt boier. Toate drepturile pentru rezolvarea chestiilor publice și private aparțin acestui boier, care-și are supt administrație toate porțile din lungul Dunării și care fac parte din ținutul Valahiei.

Eu, umilul, după ce am lăsat caii noștri în păstrarea acestui boier, am trecut Dunărea cu vasul și am debarcat în fortăreața Vidinului.

Despre fortăreața Vidinului.

În anul 1070 (6078), când ne-am dus la războiul din Uioara împreună cu Cadizadè Sehîd-Ibrahim-Pașa, Pașa orașului Nicopole, am descris, în amănunte, orașul și fortăreața Vidinului

După ce am cumpărat unele mărfuri și după ce m'am întâlnit cu mai multe cunoștințe vechi, am trecut iarăși cu vasul la Calafat, unde am dormit noaptea, iar, a doua zi des de dimineață, după ce am luat de la boier însoțitori, am apucat direcția spre Răsărit, în țara ghiaurilor, am trecut prin satul Boiana (Poiana), satul Poesti (Pesnicole), satul Urgi¹. Toate aceste sate depind de boierul portului Calafat, compus din cinci-șase mii de case cu grădini și vii, precum și mănăstiri mari, locuite de ghiauri.

După aceasta, după ce am mers vre-o trei ceasuri printr'o câmpie cu stejari, am ajuns la conacul satului Berca și apoi în Co-

¹ Trebuie să renunțăm, în general, la identificări pe care nici d. Zerva nu le-a putut încerca (N. I.).

mestini, sat situat pe malul râului Jiiu, compus din o mie de case locuite și trei mănăstiri. Râul Jiiu izvorăște din județele Ardealului și se varsă în Dunăre, în fața fortăreței Rahova. După aceea am ajuns în satul Saduca (Sadova?), apoi în satul Coculeni, în care se află o mănăstire mare situată într'o pădure de stejari, care parcă ar fi o vie ideală, aparținând „regelui“ Mani (Matei). Apoi după trei oare de mers spre Răsărit se află conacul portului (Jiului).

Despre conacul portului (Jiului).

Pe râul Jiiu este așezat un sat compus din cinci sute de case și cinci rânduri de forturi locuite. Râul Jiiu vine din munții ardeleni ai Brașovului și se varsă în Dunăre la această localitate.

În această localitate locuiește un alt boier, și portul acesta este înfloritor. După ce am lăsat cai noștri în satul Jiiu, eu, împreună cu câțiva servitori, am trecut în față cu un vas.

Despre fortăreața Rahova.

.....

Fundatorul acestei fortărețe este . . . unul dintre regii Sârbilor. Cuceritorul acestei fortărețe, în anul . . . este Yıldârâm Bayazid Han, însă, pentru cucerirea ei, multe dificultăți s'au ridicat. După cucerire, Bayazid a distrus unele părți din fortăreață. În prezent, turnurile așezate pe un deal se prelungesc până la marginea Dunării. Dealul este compus din pământ galben, iar centurile fortăreței sânt în formă pentagonală. Era o fortăreață frumoasă, având construcția de piatră.

Cu timpul, fortăreața a fost aproape părăsită. În interiorul ei se găsesc numai cinci case, o moscheie și o baie turcească părăsită, însă pe timpul Sultanului Ahmet-Han era foarte populată.

Ghiaurul Cogea-Mihal (Mihai Viteazul), care era Domnul Valahiei, odată cu închețarea Dunării, s'a revoltat și, cu o armată compusă din o sută de mii de ghiauri, după ce a distrus și prădat o sută șaptezeci de fortărețe și orașe situate de-a lungul Dunării și care aparțineau dinastiei Osmanliilor, a cucerit și această fortăreață, pe care apoi o distruse. Din această cauză, încă din acel timp, interiorul acestei fortărețe este nelocuit.

.....

După ce am vizitat și această fortăreață, ne-am întors din nou cu vasul în Valahia. După ce am luat însoțitori de la intențentul boierului și după ce am mers spre Răsărit, am ajuns în

comuna Dobulenii, apoi în comuna Ianca, unde am fost primiți ca musafiri.

În momentul când locuitorii mânau caii la păscut, toți ghiaurii satului, cu coasele, suliițele și săbiile în mână, s'au năpustit asupra noastră, și a avut loc între noi o luptă mare care a durat un ceas. Din partea noastră, un cal a fost rănit, iar din partea lor un băiat a fost omorât. În cele din urmă au înțeles că este o greșeală a întrebuiința forța contra forței publice și au încetat lupta (însoșitorii lor fiind oamenii boierului din satul Jiu).

În momentul când ni-au oprit un cal de-al nostru spre a înlocui pe unul de-al lor, care a fost omorât, grație lui Dumnezeu, din urmă au sosit boierii și i-au restituit calul. Unul din ei ni-a spus: „Voi încetați lupta, întru cât noi de curând am scăpat de jugul Tatarilor și Otomanilor“.

Vătaful satului, după ce a învelit pe ghiaurul care a fost omorât, ne-a însoțit mai departe și ni-a dat următorul sfat: „Să nu luați cu forța caii de la păscut, întru cât ghiaurii acestei Valahii sânt gata de bătaie“.

După cinci oare de mers, spre Răsărit, am trecut prin conacul comunei Ejeleni și apoi prin satul Gârla. Aici cu vasul am trecut marele râu al Oitului și ne-am odihnit pe partea cealaltă a râului.

În limpezile ape ale acestui râu, care izvorăște din stâncile Ținutului Ardealului, până la sosirea lui în Ținutul Valahiei, vre-o trei sute de râuri mici se varsă în apele sale, care la rândul său se varsă în mama râurilor, care este Dunărea, în fața fortăreței Nicopole și în apropierea fortăreței Ciol (?) (care însemnează loc deșert)¹.

Pe acest râu circula unele vase, caicuri și un fel de caicuri ușoare (*cernic*), care transportă mărfuri din vilaietele Valahiei în vilaietele otomane.

După o jumătate de oară de drum, de la șermeul acestui râu, pe care l-am trecut cu vasul, am ajuns la fortăreața Ciol.

Despre fortăreața Ciol.

În anul 745 Yıldârâm Bayazit-Han, după ce a cucerit fortăreața Nicopole, din nou ghiaurii Eflacului (Valahiei) s'au

¹ De fapt: Cule, Turnu.

revoltat, însă, după ce Valahia s'a cucerit din nou, pe teritoriul acesteia și în fața fortăreței Nicopolî s'a început construirea acestei fortărețe.

Însă, din cauză că extremitatea acestui loc era format din pământ băltoș, a fost umplut cu pământ, întrebunțându-se toate raialele, boierii și soldații, aruncând pe acest pământ băltoș sute de mii de saci umpluți cu pământ, amestecat cu spini și paie. După aceasta, în sus-menționata localitate s'a construit o fortăreață frumoasă și, întru cât această fortăreață s'a construit pe un teren umplut cu pământ (de al Valahiei), i s'a dat numele de Ciol (care însemnează loc deșert).

Jur împrejurul fortăreței se compune din trei sute de pași și, întru cât aceasta este o mică fortăreață, i se mai zice și Turnul

După aceasta, Celebi Sultan Mehmet, fiul lui Yıldârâm Han a construit în exteriorul fortăreței un mic cartier (varoș), încunjurat cu ziduri solide construite din „pelica“, cu două porți, una în spre marginea Dunării și cealaltă spre uscat, astfel că fortăreața Ciol rămâne la mijloc, ca o fortăreață interioară. Ca și turnul din Galata, aceste turnuri sânt rotunde și acoperite cu șindriile, iar centurile și cupolele sânt ascuțite.

În interior, afară de locuința comandantului fortăreței, pivnițe și depozite pentru muniții, nu exista altceva. În spre Răsărit, în fața unei mici porți de fier, e un pod de lemn suspendat, însă în cartierul de afară, în varoș, sânt trei sute de case locuite de raiale. Acest cartier este proprietatea particulară a Sultanei Atșe și este arendat pentru suma de zece accele¹ de una sută de mii de aspri.

De și este pe teritoriul Valahiei, se ține de vilaietul Nicopole și are în interiorul vilaietului Valahiei destul pământ bun pentru agricultură.

Despre fortăreața Nicopole.

S'a descris în altă parte.

Din nou, după ce am luat o scrisoare de recomandare pentru Beiful (Domnul) Valahiei, am trecut de partea cealaltă, a Valahiei, în fortăreața Ciol, de unde am luat de la comandantul fortăreței însoțitori.

¹ Bani de argint.

*Despre conacele parcurse până la sosirea în București,
Capitala Valahiei.*

În acest vilaiet, de câte ori n'am călătorit, de câte ori n'am luat parte la luptele victorioase, și ce prăzi am mai luat!, — însă prin părțile acestea n'am fost niciodată.

De la fortăreața Ciol, după ce am călătorit trei oare spre Răsărit, am ajuns în comuna Moila, care este atârânătoare de Turnul nostru. După aceasta, tot spre Răsărit, am trecut prin sasul Ulugi, și apoi prin satul Comșani. Aceste sate sânt locuite de Valahi. După un mers de cinci oare prin sate locuite și prospere am trecut prin comuna Palusen și apoi pe lângă râul Palusen, râu mic, care de asemenea izvorăște din munții Ardealului și se varsă în fața marelui fluviu, apoi am luat-o spre Apus și am ajuns în conacul Varoș.

Conacul Varoș al orașului Varșani¹.

Acesta aparține altui boier. Este un ținut foarte bogat al vilaietului Valahiei; chiar mierea crește din pământ. De exemplu, din cauza căldurii, pământul crapă, iar albinele vin și fac miere în aceste crăpături. În timpul iernii, ploile fiind dese și în cantitate mare, pământul se umflă și crăpăturile se astupă, iar mierea iese de-asupra pământului. Iată pentru ce se zice că în țara Eflacului mierea crește din pământ. Într'adevăr este o țară foarte producătoare.

Boierului i se dau optzeci de pungi *iltizam* (pentru chirie).

Boierul, împreună cu șase sute de oameni, administrează și face în totdeauna inspecții în interiorul și la granițele vilaietului. Orașul este așezat într'un mare câmp de verdeață, având una mie de case, șapte mănăstiri și o clopotniță, precum și trei sute de prăvălii.

În acest oraș, odată pe an, are loc un mare bălciu, care ține patruzeci de zile și patruzeci de nopți, unde negustori indieni, chinezi, arabi, persani și greci aduc și cumpără mărfuri. Mie, prin voia lui Dumnezeu, mi-a fost dat să vizitez acest bălciu în zilele de serbătoare, când femeile ghiaure și ghiaurii cu căciuilile negre și cu calpacurile lor înfrumusețază bălciul.

¹ Varoșani, „orășani”, Slatina (N. I.).

În timp de trei zile și trei nopți am privit și m'am uitat la tot felul de ghiauri cu fețe feminine și fete alese, cu capul descoperit.

După șapte ceasuri de drum prin regiuni fertile am ajuns la conacul orașului Deliorman.

Conacul orașului Deliorman.

Râul care trece pe aicea vine tocmai din Ardeal și, după ce trece prin acest oraș, se varsă în Dunăre. Plasa aceasta a Deliormanului este compusă numai din localități și sate. Nu există alt oraș, dar aicea domnește alt boier. Este o plasă locuită. După aceasta am trecut prin satul Curteni, de aicea, după... ceasuri, am intrat în niște munți cu păduri și sate, am trecut prin râul Lavehu, râul Rajovai și am ajuns la conacul comunei Iesceni, care este situat într'o livadă cu flori, pe marginea râului Argeș. Aceste trei râuri, care au forma unui palanjen, izvorăsc din vilaietul Ardealului și, după ce trec prin vilaietul Eflacului, se varsă în Dunăre.

De aicea după un parcurs de cinci oare am ajuns în București.

Marele oraș București, Capitala Eflacului.

În anul..., în vremea Sultanului Mehmed al IV-lea, când Mare Vizir era Köprülü Mehmed-Pașa, s'a revoltat în țara Bogdanului Burunsüz Constantin (Constantin Cârnu) și s'a refugiat în orașul Iași, după ce a devastat și distrus orașele Ismail, Brăila și Isaccea.

În vilaietul Eflacului, blăstămatul Mihnea-Celepî, acest tânăr grec, care era fiul adoptiv al lui Chenan-Pașa și care trecea drept prieten al dinastiei Osmanilor, întru cât a fost crescut de Atichè-Sultana, acesta, când a fost Domnul Valahiei, s'a revoltat și, după ce a trecut prin sabie și foc, în Valahia, vre-o patruzeci-cincizeci de mii de negustori mahomedani, a închis în fortăreața Giurgiului mai multe pașale, printre care Faldî-Pașa, Han-Arslan-Pașa și Canacî-Carâ Âlî-Pașa, și continua lupta cu o mare căldură.

Köprülü-Mehmed-Pașa, aflând despre revolta din Moldova, a numit ca Domn al Bogdanului pe bravul Ștefan-Beiu, fiul lui Lupu-Beiu, fost Domn al Moldovei, închis în închisoarea Yedikule.

Gazar-Zadè Ahmet-Aga a fost numit ca Agaua Sangiacului iar Fazli-Aga, Agaua Fetelor.

Umilul rob al stăpânului meu am însoțit la Adrianopol pe Gazañ-Zadè Ahmet-Āga, care împreună cu Ștefan-Beiu, în timp de șapte-sprezece zile, au ajuns la Ismail. Totalul soldaților noștri se ridica la douăzeci de mii de oameni, însă sãmăneau ca armata lui Cemapür, întru cât această armată era compusă din diferite naționalități, ghiauri și Armeni, băcani, bozagii și chiar cărciumari, însă soldați evrei nu existau. Cu o armată așa de împestrițată am plecat din orașul Ismail. În al doilea popas, prin grația lui Dumnezeu, am întâlnit mergând în direcția Nord-Est patruzeci de mii de soldați tătari, cari aparțineau Tatarului din Bugeac, Mehmet Ghirai-Han, conduși de Mubarec Calgai-Sultan, și, într'un marș forțat de zi și noapte, prin grația lui Allah, am ajuns în orașul Iași, unde Burunsüz Constantin, în luna..., ziua..., a fost omorît cu satârul de către Turcul Mehmet și în același minut murdarul cadavru al ghiarului a fost aruncat pe zăpada albă, iar corpurile nenumărate ale ghiaurilor au fost făcute în bucăți; supraviețuitorii au fost bine legați de mâni și cap, iar în urmărirea atâtor mii de ghiauri fugari s'a pus Calgai-Sultan. Eu, umilul, de și neobișnuit cu astfel de lupte, mi-am grăbit pasul și în timp de trei zile și trei nopți am pus piciorul pe pământul Valahiei. De aicea, tot în trei zile și trei nopți, devastând și incendiind aceste Ținuturi, am atacat prin surprindere orașul București, de unde am luat... prizonieri și pradă, iar după aceasta am pus un foc nemilos marelui oraș. Un așa mare oraș într'un minut s'a făcut una cu pământul. După aceasta am luat direcția fortăreței Giurgiului, distrugând inexpugnabilul cartier armat al pomenitului Mihnea cel Tânăr, Domnul Valahiei. Armata lui, compusă din patruzeci de mii de soldați, a fost trecută prin ascuțișul săbiilor, iar restul supraviețuitorilor ghiauri s'au înecat toți în Dunăre.

Amănuntele acestor lupte victorioase au fost date și descrise în anul... Deci nu le mai repetăm aci.

În resumat, în secolul acela am distrus prin foc orașul București, și, de atunci până astăzi, trecând... ani, acest oraș a devenit un oraș așa de bogat, așa de frumos și locuit, încât s'ar zice că este un fel de vie.

Descrierea orașului București.

După spusele istoricului ungar Ersak, întemeietorul orașului București ar fi Gebel-Himme, din tribul Beni-Cureiș, care pe

timpul Califului Omar a fugit în Antachia și s'a refugiat la Împăratul Rumului, întru cât, fiind condamnat a i se scoate un ochiu, în conformitate cu legea Șeriatului, nu s'a supus.

Din Antachia s'a dus în interiorul țării și s'a stabilit în munții pietroși Senchistan, de pe țărmul mării, din împrejurările orașului Damasc, unde a construit fortărețe. Chiar actualmente Ținutul acesta se numește Munții Gebel-Himme.

Când Califul Omar a cucerit Ierusalimul, Gebel-Himme de frică n'a rămas în localitatea Gebelie, ci s'a urcat, împreună cu familia sa, compusă din șaptesprezece copii, pe un vapor și, străbătând Marea Mediterană, a debarcat în Spania. Câțiva dintre copiii lui s'au dus la Constantinopol, la regele Genovesilor, care îi instalează în diferite localități din Asia.

Unul dintre fiii săi, și anume Cureiș, după ce a trecut Dunărea și după ce a colindat câțva timp, s'a stabilit în locul unde este astăzi orașul București, întru cât l-a plăcut acest pământ curat, care răspândește un parfum de chihlimbar.

Acest oraș, înființat de către fiul tribului Cureiș, printr'o greșită pronunțare se chiamă Bucureș.

Pomenitul istoric ungar dă detalii importante. Chiar în anul în care, împreună cu Seidi-Ahmed-Pașa, am iernat în vilaletul Ardealului, în fortăreața Sin se afla un prizonier ungar, care mi-a cetit în mod amănunțit sus-menționata istorie, și eu am scris cele de mai sus.

Orașul București a trecut prin mâinile mai multor regi. În cele din urmă, în anul 793 a fost cucerit cu forța din mâinile Valahiei, împreună cu fortăreața, de către Sultan Yıldırım Bayazid. Fortăreața a fost dărâmată complect, în așa fel, încât n'a mai putut fi locuită, de oare ce nu există niciun semn de construcție a fortăreței.

Însă Valahia, în timp de un an de zile, de șapte ori s'a revoltat. Yıldırım-Han din fortăreața Sinopolului a trecut în Valahia și, în cele șapte revolte, a învins pe ghiauri. Întru cât într'un an de zile s'a dus și s'a întors ca un trăsnet de șapte ori, Emir Sultan i-a spus: „Bayazidul meu, tu, anul acesta, ai devenit ca trăsnetul (care în turcește însemnează: ildırım). Pentru aceste motive a fost denumit „Yıldırım Bayazid“. Chiar în a șaptea revoltă, împreună cu ghiaurii Valahiei a luat parte și armata tatară. În acel

secol Hanii Tatarilor nu erau supuși și nu ascultau de ordinele dinastiei Osmanilor.

Patriarhul Constantinopolului dă drept cadou Sultanului Mehmet al II-lea această năframă sacră, aparținând lui Isus Hristos. Sultanul, foarte încântat de acest sacru cadou și după ce și-a șters fața de câteva ori, o păstrează cu o mare sfințenie. Chiar în ziua de astăzi se păstrează în tesaurul său particular.

Sultanul Mehmet al II-lea, adresându-se Patriarhului, îi spune că prin aceasta i-a făcut cadou o lume nouă și îi zice: „cere de la mine ce vrei, care îți este dorința“.

Patriarhul, după ce a salutat pe Sultan, aplecându-se cu capul până la pământ și după ce a sărutat pământul în fața Sultanului, spune: „De la Împăratul meu, tatăl nostru, am următoarea cerere și rugăminte: Când sublimul vostru strămoș, Yildirim Bayazid-Han, — țărâna sa să-i fie curată și parfumată!, — în anul 789 a cucerit vilaietul Valahiei, în acel secol, prin voința lui Dumnezeu și a lui Mohamed, s'a găsit de cuviință ca fratele meu să fie agreat în calitate de Domn al Valahiei, raialele (creștinii supuși Islamului) s'au năpustit printr'un atac general asupra fratelui meu și s'au revoltat în contra lui Yildirim-Han, și în anul acela n'au plătit haraciul.

Imediat, Yildirim-Han, printr'un marș forțat, a sosit din Anadolia în portul Sinopului, iar, de aceea, imbarcându-se pe cinci sute de vase, a trecut prin surprindere și, printr'un atac nocturn, a invadat vilaietul Valahiei, unde mai multe mii de ghiauri valahi au fost trecuți prin sabie și foc și mai multe mii au fost făcuți prizonieri. În acel timp și fratele meu a fost făcut prizonier și încă până astăzi, fără nicio vină, este închis în fortăreața Brusei.

De la Împăratul meu am rugăminte și cer ca, pentru respectul mâinii sacre a lui Mohamed, care se află ca amanet în mâna noastră, și pentru respectul năframei sacre, care se află ca amanet în mâinile voastre, fratele meu să fie eliberat din închisoare și să i se dea ca pomană, din nou, Domnia Valahiei“.

După ce a sărutat din nou pământul, Sultan Mehmed a replicat: „În cazul când fratele tău s'ar revolta din nou, care va fi situația ta?“.

Patriarhul a răspuns următoarele:

„Împăratul meu, Măria Voastră acordați-i această favoare

și, în cazul când s'ar revolta din nou, atunci să fiu spânzurat, drept exemplu, de lanțul clopotniței bisericii Sf. Sofia, unde a fost spânzurat regele nostru de către Seid-Batal-Ilia, care, împreună cu Harun-Rașid, din familia Abasizilor, venind de la Belgrad și după ce a cucerit Stambulul, a transformat în fortăreață biserica numită a Fecioarelor (Fecioarei), din împrejurimile localității Zingerli-Servi, situată lângă poarta Silivriei. Eu mă fac garant că fratele meu nu se va mai revolta și, înainte de anul nou, în contul Tesaurului Valahiei, voi libera o poliță, în conformitate cu legea, Împărate al meu, pentru suma de trei sute de pungi“.

Ebul Fatih Mehmed-Han, foarte satisfăcut de acest răspuns de credință, imediat a dat ordin imperial ca fratele lui să fie eliberat din închisoarea Brusei, și în felul acesta acest bătrân infidel a fost investit cu cingătoarea Domniei Valahiei.

Ajungând în Valahia, a început să administreze cu dreptate și se grăbi a trimete Împărăției tesaurul ce se cuvenia Împăratului.

Orașele București și Târgoviște le face să progreseze și să fie așa de populate, încât devin egale cu orașele Belgrad și Adrianopol.

După un an de zile, Cogeala-Beiu (Bătrânul Beiu) moare, și, tot prin garanția Patriarhului din Constantinopol, fiul stupid al acestuia devine Domn independent.

În resumat, în secolele lui Ebu-Fatih, Bayazid Han și Selim-Han I, Domniile Valahiei se numiau prin garanția și protecția Patriarhilor din Constantinople; astfel acești Domni nu se revoltau, iar dinastia Osmanliilor trăia într'o stare de liniște.

În secolele precedente lui Bayazid Han și Selim-Han I, Domniile Moldovei erau numiți în urma rugăminții Hanilor tatarsi, și în acele timpuri era o stare liniștită.

În secolul lui Suleiman-Han, prin măsurile luate de acaparatorul Rustem-Pașa, prin mărirea dărilor legale în mod considerabil, mult mai mult decât pe timpul lui Baiazid, atât Moldova cât și Muntenia, s'au revoltat. Suleiman-Han, în persoană, cu greutate mare a putut să le cucerească, construind în orașul Iași o moscheie, care actualmente este transformată în biserică. Însă la ce folos? Cu toată silința Islamului nu a rămas niciun semn. De asemenea, când Valahia a fost cucerită, în Târgoviște și orașul... s'a construit câte o moscheie, însă n'au rămas nici temelile.

După aceasta să ne întoarcem la subiectul nostru.

În adevăr acest vilaiet al Eflacului mai întâiu a fost cucerit de către Bayazid-Han, însă pe timpul lui Suleiman-Han populația s'a înmulțit cu mult mai mult, Domnii au devenit mai stimați și li s'au acordat din partea Împăraților otomani mai multe favoruri, și anume: Li s'a acordat rangul de „Moree-Paşasi“, cu două tufuri, drapel, scutier, musică, păharnic, armurier, servitori cari însoțesc călare pe Domn, șef de grajduri, intendent, șase soldați numiți cihodari, un fel de agenți, șase îngrijitori de hamuri, un intendent al Divanului, câte zece șefi de companii din armata specială otomană. Toți aceștia erau musulmani.

S'au acordat atâtea favoruri Domnilor Moldovei și Munteniei, încât, slavă lui Dumnezeu, duceau o viață măreață și armonioasă și, împreună cu soldații turci, administrau pe ghiauri și guvernau țara bine și percepeau bunurile cuvenite Sultanului; ei aveau dreptul de a înscrie pentru paza țării oricâți soldați din armata pedestră cu puști cari se numesc trabanți. Însă chiar în prezent, după lege, când în urma drapelului cân'tă musica dinastiei otomane, în fruntea acestei muzici sună din trâmbiță și tobă musica aceia călăreață a ghiaurilor.

Acuma, după lege, există și un cadîu, judecător turc, modest, cu leafă de o sută cincizeci de accèle¹, de oare ce negustorii musulmani sânt foarte numeroși, astfel că procesele religioase, — care se judecă după legea Șeriatului —, sânt destul de numeroase.

În conformitate cu legea pentru agalele musulmane, există imami și muezzini, iar pentru Belu există un hoge de control, care este un om învățat, cult, modest (Aiar-hoge), iar, pentru afacerile lor, ghiaurii au în capul trebilor publice pentru administrarea ghiaurilor șaptezeci de grade de funcționari și anume: Hatmani, Căpitani, Cupari și Logofeți, Vameși, etc. Aceștia se numesc după funcția ce ocupă și localitatea unde sânt stabiliți cu serviciul, și în întreaga țară există șase sute șaptezeci de boieri, vameși și judecători. Întregul Ținut în care au puterea de autoritate publică se compune din trei mii șase sute de moșii, care sânt toate sate locuite. Acestea sânt sate cu case mari și cu câte un loc de bălciu. Acest Ținut mai cuprinde, în total, una sută douăzeci de orașe, care plătesc dări către Tesaur.

¹ Aspri.

Orașele cu cetăți (Bender) se vor menționa mai jos, însă în acest vilaiet al Munteniei nu există fortărețe. Toate fortărețele lui au fost distruse de către Tatarii și Otomanii.

De oare ce acest Ținut este un vilaiet producător, raialele care locuiesc aici stăpânind bogății mari, prin căldura produsă din întrebuințarea vinului și fără rușine, în întregime toți ghiaurii se revoltau, Tatarii și Turcii bătându-i mereu pe aceștia, după ce-i măcelăreau cu miile și tot cu miile îi făceau prizonieri, iar după aceasta devastau vilaietul și distrugeau fortărețele.

Dinastia otomană, fără să aibă în vedere revoltarea lor, schimba Domnul prin numirea unui alt Domn. Însă Domnul numit prin rugămintea Hanului tatar nu se revolta, căci, în cas de revoltă, Hanul Tatarilor, în timp de trei zile și trei nopți, cu o sută de mii de soldați, venia din Crimeea și, intrând în vilaietele Munteniei și Moldovei, trecea prin sabie și foc armata revoltată, iar orașele erau distruse.

Lungimea acestui vilaiet este de cincisprezece conace, începând de la fortăreața turcă Izsiz-Ova (Câmpia fără urme) prin care am trecut, zilele trecute, în spre Răsărit, până la orașul Focșani. Însă din partea cealaltă a orașului Focșani începe frontiera Moldovei. Dar lărgimea vilaietului Munteniei, începând de la Nord spre Sud, este de trei, cinci sau șase conace. La Nord are frontieră comună cu vilaietul Ardealului, iar la Sud cu Dunărea.

În prezent, acest vilaiet este locuit și foarte prosper, iar raialele sânt foarte supuse dinastiei Osmanliilor.

Există în trei părți mine de aramă, argint, smaragde, aur, sare și var, însă minele de sare, numite „ocne“, sânt foarte impunătoare, și în fiecare an produc câte un tezaur egiptean (Misir-Hazinesi).

Afară de minele de smoală (*zift*), de naft și catran, miere care crește în pământ, mai au șaptezeci și șapte feluri de mine și alte produse.

Mierea, untul, pastrama și provisiile care se produc aici, poate numai cu cele din plasa Magiar, în vilaietul Ardealului, se pot compara.

Numărul cailor, vițeilor, bivoliilor și oilor numai Dumnezeu, care știe totul, poate cunoaște numărul lor. Însă nu există de joacă cămile, catări și măgari. Capre se întâlnesc pretutindeni,

*Despre descrierea oraşului Ebbucureis, adică despre
fortăreaţa (Bender) Bucres (Bucureşti).*

Acest oraş este situat pe un deal. Prin mijlocul oraşului curge râul Dâmboviţa. Pe amândouă malurile acestui râu este aşezat oraşul. Pentru trecerea lui dintr'o parte în cealaltă, există douăzeci şi unul de poduri de lemn. Oraşul este foarte mare, însă n'are fortăreaţă. Oraşul are în total patrusprezece mănăstiri mari, şi fiecare din ele e încunjurată cu ziduri mari, care pot fi luate drept fortăreţe.

Mai întâiu există biserica lui Cogeal-Mihalii (Sf. Mihail), aşezat pe un deal, şi este o zidire compusă din o sută de camere construite din cărămidă. După aceasta vine mănăstirea Voevodului Casim (Sf. Dumitru), mănăstirea Sf. Nicolae, biserica Domnului Constantin, mănăstirea Domnului Radu, biserica Sari-Saltâc (Sărindar), mănăstirea Fecioarei Maria.

Templele menţionate mai sus au toate porţile construite din fier şi sânt considerate drept fortăreţe.

Despre Curtea Domnească

În special, Curtea regelui, — adică, în aceste ţări, la palatul Domnilor (Beilor) i se zice Curte —, Curtea este aşezată tocmai în mijlocul oraşului. Împrejurimile sânt cu ziduri nedublate, din palancă şi arbori groşi de stejar.

În interiorul palatului fel de fel de construcţii şi odăi din cărămidă sau piatră, numeroase divanuri, o mănăstire împodobită, iar în cele patru părţi ale palatului două sute de odăi cu două caturi, pentru soldaţii numiţi dărăbanţi.

În mijlocul Curţii, un maidan foarte mare. Într'o parte se află un grajdul mare. În interiorul Divanului se află camerele servitorilor şi fel de fel de odăi rezervate: odăile haremului, camerele Doamnei, adică soţia Domnului, băile şi mai multe alte sute de odăi, încunjurate cu grădini frumoase şi împodobite, care formează Curtea Domnească.

Când dinastia Osmanliilor are de susţinut o expediţie, după lege, acest Domn al Munteniei vine cu o armată compusă din douăsprezece mii de oameni.

În faţa palatului, de cealaltă parte a unui izvor (*Su aşeri*) este şituată o baie cu un aier foarte plăcut,

Acest oraș are în total douăsprezece mii de case, acoperite cu trestie și șindilă: în majoritatea lor sânt cu un cat, însă case vaste. Case construite din piatră sau cărămidă, aducătoare de nenorociri. Sânt puține, de oare ce stăpânii lor ghiauri lă șapte-opt ani odată fac câte o revoluție, iar Tatarii și Otomanii incendiază acest oraș; însă locuitorii în același an construiesc casele lor mici, cu un cat, însă folositoare.

În total există vre-o mie de prăvălii (cârciume), construite din scânduri. În toate aceste prăvălii stau fete frumoase, care vând mărfurile din prăvălii.

Supt fiecare prăvălie, subsolul și suprafața fiind fixate, se găsesc fel de fel de burdufuri cu vin roș, mied (*balsu*) și o băutură numită..., adecă băuturi care conțin alcool; însă n'au vii, de oare ce iarna este foarte aspră și la fiecare revoluție atât orașele, cât și viile, precum și grădinile, fiind distruse de către Tatarii și Otomanii, nu prea li place să mai cultive și vii. Viile care mai există produc niște struguri acri.

În total există șapte hanuri comerciale. Mai există case pentru vâmi. Chiar în prezent acest oraș devine din ce în ce mai locuit.

Laude despre casa de musafiri a Musulmanilor.

Când din partea Sultanului sau a Marelui Vizir oameni vin ca trimeși sau vin din altă parte, pentru Musulmani, în afară de oraș, pe cealaltă parte a râului Dâmbovița, care se trece prin câteva poduri, în capul podului, ca un han, există un caravansaraiu, compus din cînzeci de camere. În interior este o moscheie mică.

Pe lângă acesta mai e un saraiu cu ornamente, grădină și morminte. În afară de aceasta sânt servitori și bucătari ghiauri. Bucătarii gătesc din bucatele dăruite de Domn.

Lipită de saraiu este o baie pentru femei, foarte aierisită, în care, atât apa, cât și aerul, fiind foarte plăcute, ea este mult frecventată de femei drăguțe. În special când vezi fetele mari cu capu 'n întregime văpsit cu *cână* și cu buclele de păr negre pe spate ca o panglică țesută, și umblând cu niște papuci galbeni, mintea omului se turbură și se împletește ca și frumoasele bucle de păr. Însă cea mai mare parte sânt femei de moravuri ușoare.

Toate femeile se plimbă având fața descoperită și îmbracă fuste din stoffe de mătăasă albe, cu ornamente și țesături în

aur, de diferite colori. Însă toți ghiaurii îmbracă dulama albastră (*mavi dulama*), contăș de postav (*çokakontuş*) și *serhadli*, iar drept coafură poartă calpacul tătăresc, și atât copiii mici, cât și cei mari, au la piept atârnată o cruce de aur, de argint sau din alt metal, întru cât acești ghiauri fac parte din nația lui Mesia, iar cartea lor este Evanghelia. Aceștia, în loc de serbătoare, țin serbătoarea de rea reputație a ouălelor roșii, ca și ghiaurii *rum*, ceia ce este o ceremonie greșită. Trăiesc în bune relații cu nația armeană, însă pe Evrei nu-i iubesc de loc. Ghiauri învățați cu carte au mulți. Se ocupă foarte mult cu filosofia, astronomia și astrolabele. În zodiacul scorpiei (~~*becritacreb*~~) au descoperit casa hidraulică a lui Martie (*beiti Merihi mavi*). De acela Martie este prada dușmănoasă a Tatarilor, și la un an odată vin și se războiesc (*câlici vuriolar*).

Din punct de vedere astronomic impart orașele lor după cele cinci climăte, zone: arată latitudinea orașului, lungimea zilelor, oara, gradul și secunda.

Sânt renumite mierea, untul, ceara, fel de fel de băuturi numite..., apoi băieții și fetele și pânea lor albă, numită franzelă.

În cazul destituirii și numirii noului Domn se dau următoarele sume de bani:

Sultanului o mie de pungi;

Sadrazamului¹ două sute de pungi;

Și în total pentru toți ceilalți oameni din suită cari au legătură cu acest eveniment două sute de pungi;

O mie cinci sute de pungi îi rămân Domnului și două mii de pungi se impart ofițerilor vilaietului, boierilor, Hatmanilor și căpitanilor.

În fiecare an se varsă Tesaurului imperial trei sute de pungi.

Pe timpul Sultanului Suleiman Legislatatorul se trimitea Intendenței imperiale sare, ceară, unt și miere, pentru o valoare de trei sute de pungi. În fiecare an se trimetea șantierului imperial (*ter-shanei amire*) pentru o valoare de trei sute de pungi talpă de vișel, iar pentru legarea vaselor său (*don yagi*) și pentru prizonieri dădeau pânză neagră de în, care servia la confecționarea cămășilor.

¹ Marele-Vizir.

Pașei din Silistra, drept cadou, în fiecare an, câte zece pungi, și, tot pentru aceeași valoare, postav și atlasuri și câte o căruță împodobită și încărcată cu fel de fel de mărfuri.

Se trimet de asemenea cadouri înalților demnitari având gradul de *miri-livâ*.

În fiecare an Hanilor tatarî li se trimetea câte o căruță încărcată cu diferite cadouri, împreună cu cincizeci de cai de trap și douăzeci de pungi de bani. În afară de aceasta, Hanul tătăresc trimete în fiecare an u Agă din țara sa și percepe o sută de butoaie cu miere. Agalei i se dădeau zece pungi pentru acest serviciu, iar după aceasta se transporta mierea în Crimeia.

Și la Constantinopol pentru bucătăria Sultanului... și a sadrazamului, pentru o singură dată .., o mie de ocale de carne capuchehaielei și trei mii de ocale de carne Cadiascheriatului și ulemalei.

Cadiului din Stambul și altor notabilități li se acordă un tain, intru cât și aceștia au mai multe mii de cheltueli.

Însă din vilaieturile lor se produce marfă în valoare de cinci Tesaur egiptene.

Despre acest oraș, am aflat încă multe lucruri, însă, fiind imposibil de a nota toate aceste lucruri, ca un scriitor a toate m'am mulțămît numai cu atâtea. Și, spre a ne ocupa de propria noastră petrecere, într'o zi, cu Domnul și cu mai multe mii de soldați, ne-am suît pe cai și am mers spre Răsărit un ceas, și am ajuns la Țermul râului Colentina. Nu este o apă prea mare: izvorăște din partea de Nord, din munții apropiați.

Pe Țermul acestui râu este așezat un mare chioșc pentru Domni, făcut în întregime de ghîps. Domnii, pe dube, boierii, vameșii și logofeții petrec cu toții laolaltă. În lacurile mici și în brațele formate de acest râu se pescuiesc fel de fel de pești. Pescarii cari aduc pește Domnului primesc de la acesta gratificații. Astfel petrec foarte frumos pe Țermul acestui râu visător și liniștit. În adevăr este o poziție acoperită cu trandafiri ca Ghiulistanul și o livadă plină cu lălele, iar miile de cântece ale păsărilor dau omului numai viață. Într'o parte *matrabanii* toboșari și cântăreții cântă din gură în locul cutiilor de musică (*sic*) de altă dată; în altă parte, vocile triste ale privighetorilor din livezi produc o armonie tăcută și armonioasă. În adevăr priveliștea este plăcută,

iar grupurile, compuse din musulmani și nemusulmani, cari cu toții sânt făptura lui Dumnezeu, la umbra arborilor fără sfârșit, unde nu se vede ziua, se strâng grupuri, grupuri, și, cu cât sânt mai mulți, cu atâta petrec mai bine și aduc mulțămiri Padișahului, a cărui bunăvoință este nelimitată. În resumat, o astfel de livadă pentru petreceri numai în țara Valahului am mai văzut. Dumnezeu să ajute și să înveselească pe robii săi!

S'a dat un banchet mare, unde toată lumea a mâncat și a băut tocmai ca un iubitor de prânzuri. După petrecere, pentru mistuire am încălecat pe cai și am început să vânăm în direcția vestică, iar seara am fost invitat la mănăstirea Colentina, unde Vornicul cel Mare a dat un ziafet, care și acesta era nespus de frumos.

Aici s'au dat cadouri la trei sute de persoane, iar umilului rob i s'a dat drept cadou un cal de trap. După aceasta, iarăși călare pe cai, cu mii și mii de lumini și cu musicile în cap, adecă musica dinastiei otomane și cea călăreață a țării, și cu mare alaiu, ne-am întors în orașul București, unde pentru odihnă ne-am retras în casele destinate pentru noi.

Informații complementare despre orașul Bucaris.

(Lipsește patru rânduri.)

Numirea demnităților.

Primul Logofăt. Acesta este șeful tuturor judecătorilor. Pecetea întregului vilaiet este ținută de dânsul.

Marele Vornic. Jumătate din întregul vilaiet este supt jurisdicția sa. Acesta judecă toate procesele.

Al doilea Vornic. Toate procesele din cealaltă jumătate a vilaietului sânt judecate de dânsul.

Primul Hatman. Acesta este comandantul suprem al armatei din întreg vilaietul.

Al doilea Hatman. Acesta recrutează armata din întreg vilaietul.

Postelnic. Este șeful portarilor Domnului.

Păharnic și Cupar. Aceștia doi sânt oamenii de încredere ai Domnului și întotdeauna beau vinul presintat de ei.

Spătarul. Acela care ține spada Domnului ca și silihdarii,

Vistierul. Care ține registrele pentru toate bunurile,

Comesin sau *Comsin* (*Comisul*). Șeful grajdurilor.

Zienkiar (*sic*). Administratorul orzului.

Al treilea Logofăt. Secretarul care scrie teșcherelele. Funcționarul pentru Divan este altul.

Ușer. Primul Portar.

Șătrar. Șeful servitorilor pentru cort.

Cămăraș. Administratorul particular al Domnului pentru Tesaur.

Armaș. Șeful gardienilor de noapte. Dumnezeule, aceștia schingiuiesc pe vinovații cari comit fapte grave așa de rău, încât nici în țara Ardealului nu se schingiuiește în felul acesta.

Stolnic. Șeful scaunelor.

Stenic (*sic*). Șeful servitorilor cari gustă mâncarea înaintea Domnului.

Vătaf. Intendentul ceașilor.

Boiar. Belii satelor și comunelor.

Pârcălabi. Judecătorii.

Culcear. Șeful magaziiilor, chelar.

Medenenchiar (*Medelnicer*). Șeful sofragiilor mesei.

Sulce (*Sulger*). Șeful măcelarilor.

Aga dărăbanților. Ca Aga Ienicerilor.

Vameș. Administrator de vamă.

(Lipsește patru rânduri din manuscrisul.)

Câte și mai câte denumiri mai au, însă noi ne-am mulțămît numai cu inserarea acestora.

Sus-menționații demnitari asigură liniștea și administrează țara în numele Padișahului.

Sus-menționații demnitari cu gradele lor sânt cu toții oameni cinstiți și soldați înarmați ai poporului. Însă au mulți soldați dărăbanți. Peste toate steagurile dărăbanților este imaginea unui vultur cu aripile întinse.

Despre moneda lor, denumită punz (penz).

În timpurile vechi, înainte de apariția Dinastiei Otomane, și aceștia aveau un regat aparte. Având însă mine de argint și aur, băteau monedă numită „pateca“ (pítac), având valoarea unui beșlic, monedă de aur, numită „iuzcat“, și monedă de un piastru, numită „taică“. Îndată ce au trecut supt stăpânirea Dinastiei Otomane li s'a ridicat dreptul de a mai bate monedă. Au avut numai monedă de aramă, numită „punz“ sau „penz“.

Moneda era bătută în orașele București și Târgoviște. În prezent nici acolo nu se bate. Operațiile comerciale au loc numai cu banii de aramă și cu banii în circulație prin Ardeal.

Într'o parte a banilor de aramă stă scris numele Domnilor, iar în cealaltă parte stă scris chipul lui Iisus Hristos și data.

Despre limba poporului Valahiei Albe.

Într'adevăr, împreună cu națiunea Moldovei, și aceștia sânt creștini, însă, în ceia ce privește religia, există unele diferențe.

De asemenea limba lor este la fel, însă unele denumiri și expresiuni sânt altfel.

De exemplu, numerele pentru facerea socotelilor sânt: unu, doi, tri, patri, cinși, șes, șapt, opt, nouă, zeșe, șuunu, șudoî, și tri, și patri, și șinci, și șese, și șapt, și opt, și nuoi, doi zeși, tri zeși, patru zeși, șinși zeși, șesi zeși, șapte zeși, opt zeși, nuoi zeși, o sută.

Limba și numerele samănă cu acelea ale Românilor din țara Ardealului, Croașilor și Slovenilor.

Numele lui Dumnezeu (nu este menționat).

Numele Profetului, *idem*.

Pâne, brânză, lapte acru, meri,...ș,..., șireș, ou, gânsca, vin coace șezi, nu aduc, adu pai, vaca, bicel (vișel), ursu, iepule (iepure), babă (femeie), gazda, apă, caș, oaie, perî, ciurma (?), vișine, găină, porumbel, scoală-te duci, adu căr (grâu), adu mălalu, bog (bou), capre, lup, ogarca (*dișicazi*), prunc, carne..., oțetu, prune..., persici, nucă, gainanurșca (găină egipteană), dat(d) orz, adu ovăz, bipol (bivol), miel, kulpe (vulpe), fate, nevastă.

(Urmează câteva expresiuni murdare.)

... Culcat, unde duci jupâne, scoală.

Am aflat multe din aceste injurături și cuvinte, dar noi am scris numai atâtea. Persoanele ca mine, care sânt obligate să călătorească prin lume, este necesar a cunoaște câte ceva din limba țărilor în care călătoresc. Aceasta spre a nu-și bate joc cineva de tine sau, vorbind contra ta, să fii atent, spre a lua măsurile cuvenite.

Călătorii au nevoie de a cunoaște câteva cuvinte cu privire la băutură și mâncare, spre a-și putea satisface stomahul, și de multe ori îți arată drumul salvării. În orice cas, știința este preferată ignoranței, mai ales dacă tu călătorești într'o țară păgână

ca aceasta. Bine înțeles că este nevoie de a înțelege limba, însă vorbirea limbii este de preferat.

După aceasta.

După ce am vizitat acest oraș al Bucureștilor, am primit din partea Domnului Munteniei scrisori și cadouri pentru Domnul Moldovei, Vel Caimacam, Agaua pentru miere, Agalele din Acherman, Beiu din..., Hanul Mehmed-Ghirai, Hanul Crâmului și fiul său Serdar-Ahmet, Ghirai-Sultan, Calga-Sultan și Nurreddin Sultan, adică al doilea moștenitor al Tronului.

Domnul Valahiei mi-a făcut cadou o pungă de piaștri, o blană de samur, doi cai de trap și doi alți cai, iar servitorilor miei câte douăzeci de poli aur, un top de postav și mărfuri. Pe lângă acestea ni-a dat și însoțitori.

Despre conacele pe unde am trecut în călătoria noastră care începe din orașul București și până în vilaietul Crâmului

Pornind din orașul București, spre partea nordică, am trecut prin șaptezeci de sate locuite și bogate, câmpii, dealuri, livezi și vii, având aspectul unui paradis terestru, iar după cinci ceasuri am ajuns în orașul Târgoviște.

Despre a doua Capitală, marele oraș Târgoviște.

În limba valahă însemnează..., și fondatorul acestui oraș este Ebucureiș, fiul lui Gebel-Himme.

Orașul de vacăfuri care este Târgoviște, după acesta, a trecut în stăpânirea regelui Țealului, regelui Poloniei și în mâna a mai multor Puteri.

Acest oraș, care odată a fost incendiat de către Timur-Han (Timurlenc), odată de către Tohtamiș-Han și de atâtea ori incendiat de către Hanii Tatarilor, cu toate acestea este astăzi iarăși locuit și prosper.

După aceasta, în anul 782, Yıldırım Bayazid-Han, l-a cucerit din mâinile ghiaurilor valahi, însă din nou a trecut supt stăpânire ghiaură și apoi, în anul 975, a fost cucerit de către Suleiman-Han.

Acest oraș este de asemenea capitala Domnilor valahi. Înainte, acest oraș era foarte mare. În această regiune prosperă și fericită e mult fier (*tekir*) și „spongită”. Nu văzusem acest oraș. În prezent încă se văd ruine. Este pe cale de a fi construit din nou,

În anul 1701, Domnul Valahiei, care era Mihnea Giuvan-Belu, s'a revoltat și a ucis pe toți comercianții musulmani, a prădat toate mărfurile lor, a închis în fortăreața Giurgiului pe Serdarul Fazli-Pașa și pe alți trei Viziri și continuă lupta. În acest timp eu, umilul, împreună cu armatele tatare, fiind în vilaietul Moldovei, în orașul Iași, după ce am distrus pe numitul ghiaur Burunsuz Constantin, am făcut incursiune în țara Valahiei, pe care, după ce am prădat-o, am ars-o, luând de asemenea o mulțime de pradă și mii de prizonieri.

De asemenea acest oraș al Târgoviștei a fost atacat prin surprindere de către armatele lui Conacci-Carà-Ali-Pașa și de armatele din Dobrogea și Deliorman, unde s'au făcut mari jafuri de mărfuri și bogății, care nu se pot compara, iar după aceasta s'a dat foc orașului.

În prezent s'au construit vre-o cinci sute de case de scânduri, cu șindrilă și acoperite cu trestie.

Au rămas în total nouă mănăstiri, construite din piatră, și care sânt un fel de fortărețe. Atât viile, cât și grădinile erau în ruină. În total există vre-o cincizeci de prăvălii și două hanuri.

Fundamentul orașului este așezat pe un loc înalt, iar apa și clima sânt foarte plăcute, de oare ce acest oraș este foarte aproape de locuințele de vară ale vilaietului Ardealului.

Intr'o zi, prin mila lui Dumnezeu, când noi locuiam și pe- treceam în casa vel boierului..., un curier ghiaur a venit de la Constantinopol și a comunicat că Domnul a fost destituit și că Domnia Valahiei a fost acordată Beului..., fiul prizonierului, unui oarecare Debegi¹.

Toți ghiaurii, Caimacamul și boierii au rămas ulmiți. Imediat au trimis curierul la București să înștiințeze pe Domnul destituit.

Imediat, a doua zi, cu alaiu mare, noul Domn al Valahiei, Belu..., fiul prizonierului Debegi, a venit în a doua capitală, Târgoviște, împreună cu Agaua tronului și Agaua drapelului (*Sangiac-agasi*) și s'a suit pe scaunul dăruit de Sultan, adus de Agaua Scaunului (*Ischemle agasi*) și, după ce a pus steagul și tuiurile dăruite de Sultan, luând în mână buzduganul, a convocat Marele Divan, unde toate gradele de boieri au depus jurământ și, fiecare păstrându-și gradul de boierie, au fost autorisați a percepe drepturile fiscului.

¹ Ghica-Vodă.

În acea zi umilul subsemnat, împreună cu însoțitorii miei, am ajuns și noi aici.

— „Hei, sufletul meu, Evlia Celebi, bine ai venit la noi! Noi am auzit că de la regele Vienei (Beciu) ai trecut în vilaietele germane. Bine ai venit între noi“, mi-a spus.

I-am răspuns că sânt un aventurier și că, pământul aparținând la șapte regate, l-am parcurs în doi ani și jumătate. Am avut presimțirea acestui eveniment și de aceea mă aflu aci.

Domnul a fost foarte satisfăcut de acest răspuns. Mi-a fixat un conac, mi-a dat soldă și mi-a fixat tainul. O săptămână întreagă am petrecut împreună cu Domnia lui.

După aceasta, am luat și de la Domnia lui scrisori către Domnul Moldovei, Hanul Tatarilor și către rudele acestuia, și după ce mi-a dat doi cai de trap, trei cai, două topuri de postav și două de stofe, trei sute de piaștri și însoțitori, am pornit la drum.

Despre conacele pe unde am trecut în vilaietul Moldovei până la vilaietul Crâmului.

Conacul localității Cerpa (Cırpa sau Ciorpa?).

După șapte oare de la marginea orașului Târgoviște, spre Răsărit am ajuns la conacul localității Cerpa. Această localitate este proprietatea particulară a Domnului Moldovei.

Este un sat locuit și prosper, compus din cinci sute de case.

Despre o creatură curioasă a lui Dumnezeu.

În satul acesta, am văzut un ghiaur cu o față ciudată, înspăimântătoare, având o formă curioasă. Toate părțile omului la locul lor, însă capul său era lat ca o scândură. De la gât până la ceafă era lat ca o scândură, unde era așezată o ureche, un ochiu și o sprinceană, iar, de cealaltă parte a scândurii, cealaltă ureche, sprinceană și ochiu, adecă în locul unde trebuia să fie mâna.

Gura, nasul și bărbia erau fixate la marginea scândurii. În cele două părți ale scândurii erau scoși afară câte doi dinți ca aceia de cămilă, însă partea gâtului, lată ca o scândură, este mai groasă decât capul. Urechile sânt așezate pe cele două părți ca niște urechi de elefant, pe care le mișcă întotdeauna parcă ar

fi un evantaliu. Din interiorul urechilor curge un lichid galben ca untdelemnul de naft și, de oare ce muștele se pun în urechi, le mișcă încontinuu.

Ochii rotunzi ca acei de porumbei, și sânt așa de plăcuți și desăvârșiți, și cu gene de narcis, încât acela care îi vede rămâne încântat și entusiasmat.

Sprincenele sânt amestecate cu mustățile de la gura lui, ca și cum sprinceană ar fi fost creată drept mustăță. Locul bărbiei este pe marginea scândurii late și abia se compune din patruzeci-cincizeci de fire.

Mănâncă orișice i se dă. Stă în colțul unei mănăstiri și toți trecătorii ghiauri îi aduc acestuia de-ale mâncării și băuturii de tot felul. În special, mănâncă foarte mult grâu, orz și paie și bea apă cât un elefant și bivol. După aceasta se duce la plimbare prin târg. Pronunță cuvinte care samănă cu bâzăitul albinelor. Când doarme, se culcă pe spate și nu poate dormi decât în felul acesta. Este o făptură curioasă.

După ce am văzut și acest lucru, am trecut apoi prin câmpia văli Prahovei și am ajuns la

Conacul satului Serin (Perin)¹.

Este un sat locuit, aparținând unui boier. Are o mare mănăstire. După aceasta, tot mergând cinci oare spre Răsărit, am trecut cu cai răul Ialomița și după... oare tot spre Răsărit am ajuns în orașul

Chiurccise (Cherkctse)².

Am văzut mai înainte că era foarte populat, însă, în anul 1071, când Valahia și Moldova s'au revoltat, eu umilul am plecat din orașul Iași, împreună cu armatele tatare, și am devastat, și, după ce am luat pradă de la inamic, ajungând în această localitate, am luat drept pradă tot avutul din oraș, iar după aceasta l-am ars. În prezent abia a început să fie locuit.

Orașul este așezat pe o câmpie de grădini și vii. Acest oraș, care aparține Valahiei, are două mănăstiri și cincizeci de prăvălii.

Judele boier, în conformitate cu ordinele primite de la Domnul

¹ Periş ?

² Gherghita ? Dar se opune distanța.

Vălahtei, ni-a dat toate cele necesare de-aie mîncării și băuturii și zilnic câte un plastru, precum și cheltuielile de drum. Am fost bine primiți și onorați. După aceasta, trecând din nou câmpia văii Prahovei și încă o altă câmpie, după patru oare de mers spre Răsărit, am ajuns în orașul Buzău.

Despre orașul Buzău.

Și această aparține unui alt boier. Și aici judele boier ne-a primit cu onoruri mari. Aici am stat o noapte. Acest oraș este așezat într'o plasă cu câmpii întinse. Se compune din cinci sute de case, două mănăstiri, una de construcție nouă, iar cealaltă veche, precum și o sută de prăvălii. Este un oraș foarte plăcut, împodobit cu vii și grădini.

De aici, tot spre Răsărit, am trecut râul Buzău, în picioare, călare pe cai și, după cinci oare de mers, trecând prin câmpii locuite, am ajuns în frumosul oraș Râmnic.

Despre frumosul oraș al Râmnicului.

Și acesta depinde de alt boier. Boierul acestui oraș ni-a dat să locuim într'un splendid palat și ne-a primit bine și cu onoruri.

Acest frumos oraș este așezat pe malul râului Râmnic, iar grădinile și viile sînt așezate în mod măreț pe poalele muntelui și împreună cu vilele de vară. Acest oraș are șase mănăstiri și vre-o cinci sute de prăvălii, unde fetele fac vânzare.

După ce am luat de la boierul acestui oraș solda, însoțitori și două „talige“, în care am pus lucrurile noastre, care formează casa noastră plutitoare, am luat direcția spre Est și, după șase oare de mers, ne-a apucat o ploaie, care ne-a făcut să străbatem cu dificultăți mari o câmpie întinsă. În fine, am ajuns la

Conacul minei de nitru (salpetru).

Odată cu venirea noastră și după ce am fost încartirușiți, ploaia a încetat, iar timpul s'a deschis cu totul, astfel că am putut visita împrejurimile.

În câmpia fără margini pe care am parcurs-o mai înainte, între regiile Munteniei și Moldovei¹ a avut loc o mare bătălie, care

¹ Ștefan-cel-Mare și Radu-cel-Frumos ?

a durat patruzeci de zile și patruzeci de nopți, unde s'au măceșărit între ei aproape în întregime. În prezent încă se văd oasele lor ca un munte înalt, acoperite cu pământ.

Pe poalele din dos, într'o colibă, păzește un intendent. Toate raialele acestui sat sânt scutite de impozite grele, însă aceste raiale lucrează în această mină. În privința aceasta există o minune a lui Dumnezeu :

Prin scoaterea oaselor îngropate în epoca anterioară, acestea se transformă în nitru (salpetru) și, după ce sânt fierte în cazane, se transformă în salpetru alb. Chiar subsemnatul rob umil, în călătoria mea din vilaieturile regelui Suediei, [am văzut cum] ghiaurii din aceste locuri oasele de om le ard în foc, iar din cenușa lor fabrică iarbă de pușcă albă, și, când arma se descarcă, nu produce niciodată fum negru.

M'am mirat foarte mult când am văzut că oamenii vilaietului Munteniei scot salpetru, nitru din oase de oameni. Pe dealul acestei mine este pus un alt intendent și are venituri destul de importante. După ce am văzut și acest lucru, și am mers patru oare spre Răsărit, am ajuns în orașul Focșani.

Despre marele oraș Focșani.

Două orașe mari așezate unul în fața celuilalt, iar în mijlocul lor curge râul Noul (*sic*). Partea din spre Valahia este administrată de către un jude dependente de Domnul Valahiei. Judele orașului situat de cealaltă parte a podului administrează orașul în numele Domnului Moldovei.

În cele două orașe s'au construit noi case, care înfrumusețează orașul, întru cât, în anul 1071, Tatarii au distrus aceste două orașe, și cu umilul, care am luat parte la aceste evenimente, câte prăzi n'am căpătat ! Această apă, care izvorăște din partea de Nord, tocmai din fundul munților Brașovului, din țara Ardealului, și merge până la Focșani, formează granița între Valahia și Moldova. În partea cealaltă este vilaietul Moldovei, adecă de partea estică a apei. În partea vestică, adecă de partea aceasta, este țara Valahiei (Eflacului), care se termină cu această localitate, și râul Focșani izvorăște din munții vilaietului Secuilor, din țara Ardealului, și trece prin orașul Focșani, supt niște poduri, și se îndreaptă spre Răsărit și, până la vărsarea lui în Dunăre, formează granița între Moldova la Est și Muntenia la Vest. Acest râu a devenit gra-

niță, și pe o parte a podului din Focșani este stabilit un inten-
dent-vameș, numit de către Domnul Munteniei, care percepe
taxele de vamă, transport și drepturile de transit, iar de cealaltă
parte a podului este un vameș al Domnului Moldovei, care per-
cepe drepturile vamale.

Acest punct de trecere este foarte important și în același timp
se percepe impozitul numit „haraciu“ de la toți ghiaurii cari
vin și trec prin această vamă. Veniturile acestea se ridică la o
sumă de plăștri de două ori una sută de mii. În cele două părți
ale acestor două orașe există fortărețe bine locuite. Chiar în pre-
sent sânt destul de locuite.

Pentru satisfacerea lui Dumnezeu, aceste două orașe au fost
arse de noi mai înainte : acum am văzut că sânt locuite din nou.
Pentru cele două orașe există în total câte cinci mii de case,
construite și acoperite cu șindrilă și trestie, cu unul sau două
rânduri, însă majoritatea caselor sânt cu un rând. Fiecare oraș are
câte șapte mănăstiri, construite din piatră.

În atacul de noapte executat contra acestui oraș, împreună
cu Tatarii, mai multe mii de ghiauri s'au refugiat în interiorul
acestor mănăstiri, și, după ce s'au luptat un timp destul de mare,
în cele din urmă, bisericile lor au fost cucerite, popii, călugării
și ceilalți ghiauri, unli au fost făcuți prizonieri, iar alții trecuți
prin sabie.

Acuma, bisericile lor sânt mult mai locuite decât în trecut,
în special în partea graniții din spre Valahia, Domnul Vala-
hiei, Lîgurușlu-Zimi Bey ¹, a construit o mănăstire foarte bogat
împodobită, având multe proprietăți, adevă vacufuri. În interiorul
mănăstirii a construit o fântână de tinereță și un așezământ de
binefacere, unde în fiecare zi se fierbe ciorbă de grâu, care se
servește pentru sufletul Maicii Domnului, și se distribuie berechet
câte o farfurie de ciorbă și câte o bucată de pâne ghiaurilor
săraci, precum și călătorilor, musulmani și nemusulmani.

Umilul rob acesta, care în călătoria sa prin vilaietele germane a
trecut prin șapte regate până la sosirea în acest oraș, numai aici
am văzut așezăminte de binefaceri. Însă în vilaietul german, vi-
laletul Duncarchiz și vilaietul Danemarcei instituții de binefaceri,
unde se distribuie mâncare, sânt multe,

¹ Gligorașcu (Ghița).

Satele din împrejurimile Focșanilor către Valahia sânt locuite și frumoase, și, de oare ce aceste sate sânt foarte aproape, orașul e foarte populat și frumos.

Despre bălciul orașului Focșani.

În orașul din partea Valahiei are loc odată pe an, în timpul verii, un bălciu, iar în orașul din partea Moldovei, tot odată pe an, în toamnă. S'a întâmplat să ieau parte la bălciul din Iulie, care are loc în orașul Valahiei, unde am vizitat și văzut lucruri curioase.

Din cele patru unghiuri a șapte țări mai mult de o sută de mii de căciuli negre și de postav cu diferite colori, veniți din Tamirac, Salbrac, Calbrac, din vilaietul Turanului, China, vilaietul Maha, cu mărfuri, construind mii și mii de prăvălii, făcute din mărcini, chilimuri și corturi, la marginea orașului, pe lângă prăvăliile de piatră ale negustorilor ghiauri, unde se vând stose de mătăasă, albe, țesute cu fire de aur, atlasuri și pânzeturii. În fiecare seară, timp de patruzeci de zile, strâng mărfurile, iar în fiecare dimineață le desfac pentru a fi expuse vânzării. Fiecare vinde mărfurile sale, care sânt rare și scumpe.

De asemenea prăvăliile Valahiei, în număr de cinci sute, și prăvăliile Moldovei, care sânt tot cinci sute, vând și ele, ca și în trecut, mărfurile lor. De asemenea cumpără și mărfuri de la bălciu. În aceste prăvălii se găsesc foarte multe mărfuri lucrate în aur peste aur.

Trei zile și trei nopți din cele patruzeci de zile se luminează bălciul cu mii și mii de candelă, felinare, masalale, torțe, lumânări de ceară, lumini contra vântului.

În fiecare colț cântă din gură și din organe cântăreți și muzicanți din diferite țări, precum și din trompete lăutarii. Mai multe mii de femei de moravuri ușoare cântă din gură diferite arii și din instrumente numite *saz*, petrecând astfel în toate părțile bălciului.

După ce am vizitat și admirat aceste lucruri, timp de trei zile și trei nopți, am trecut în față, în orașul Moldovei, de unde am luat insoțitori de la boierul acestui oraș.

Despre frontiera vilaietului Moldovei.

De la orașul Focșani, mergând trei ceasuri spre Est, am trecut râul Putna cu caii. Acest râu izvorăște din munții „Segiova” și se

varsă în Dunăre. După un mers de cinci oare, am trecut râul Siretiu, care izvorăște dintr'o localitate situată între vilaietul Ardealului și vilaietul Poloniei, trece prin partea sudică a Moldovei și se varsă în Dunăre, în apropierea fortăreței Galați, situată pe marginea fluviului Dunărea. Râul Siretiu l-am trecut cu vasul, întâmpinând mari dificultăți. După patru ceasuri de mers am ajuns în orașul Tecuciu.

Despre orașul Tecuciu.

În acest oraș locuiește un boier moldovean. Este cu grădini și cu vii, însă fără prăvălii și mănăstiri. Este un oraș mic, situat pe malul râului Bârlad. Însă satele și localitățile din cazaua (ținutul) sa sânt foarte locuite. Râul Bârlad izvorăște din țara Moldovei și se varsă în râul Siretiu. După aceasta, mergând șase oare spre Răsărit, pe malul râului Bârlad, în interiorul unei câmpii vaste, sânt situate o sută de sate, numai cu grădini și cu vii, Am ajuns în orașul Bârlad.

Despre poziția orașului Bârlad.

Și judele acestui oraș este un boier moldovean.

Orașul este situat pe un deal cu râpe și compus din două sute de case, construite din scânduri de șindilă și acoperite cu trestie. Totalul prăvăliilor se ridică la două sute, și pe panta unui deal supt forma unei fortărețe este așezată o mănăstire împodobită. Însă acest oraș nu are vii și grădini.

Luând călăuze și căruțe, în timp de șase oare, trecând din nou prin câmpia râului Bârlad, pe de o parte curge râul Bârlad, iar, de partea cealaltă, dreaptă, sânt munți. După ce am mers încă patru oare prin această câmpie, am ajuns la râul Vaslui. Acest râu izvorăște din munții Moldovei și se varsă în Dunăre. Este o apă mică, ce se poate trece cu caii, însă o apă vie. Tot mergând pe marginea acestui râu, am ajuns în orașul Vaslui.

Despre orașul Vaslui.

Un oraș unde administrează un boier din Țara Moldovei, fără vii, grădini și fără loc de târg. Este compus din trei sute de case construite din scânduri și acoperite cu trestie, și posedă o mănăstire locuită. Până la venirea în acest oraș, valea râului Bârlad

nu s'a isprăvit. Luând călăuze și căruțe de la boierul acestui oraș, ne-am sculat la miezul nopții și cu o lună splendidă am pornit la drum. După șase oare de mers prin valea Bârladului, dimineața, din nou valea Bârladului a rămas în partea noastră, în stânga iar spre Răsărit; în fața noastră, curge valea Scânteii, care se varsă în râul Bârlad. Și, după ce am mers două oare prin valea Scânteii, am ajuns în orașul Scânteia.

Despre orașul Scânteia.

Și aici administrează un boier moldovean. Construcțiile sânt așezate pe coasta unui pământ ridicat și se compun din trei sute de case, acoperite cu șindilă și trestie. Are prăvălii și mănăstiri. Însă, de oare ce toți oamenii orașului, din cauza ciumei (*Taun*), au fugit în munți, cu toate că eram foarte oboșiți de drumul făcut, n'am putut fi ospătați în acest oraș. Din nou spre Răsărit, trecând prin munți și păduri, după un mers de patru oare și slăbiți de puteri, am ajuns la conacul „orașului“ Galata.

Despre conacul „orașului“ Galata.

Acest „oraș“ face parte din altă boierie, cu case locuite, loc de târg, grădini și vii, precum și o mănăstire locuită. Acest oraș e așezat în partea lacului orașului Iași, capitala Moldovei, ceia ce formează o legătură frumoasă. După o oară de mers, încunjurând lacul, am ajuns în Iași.

Despre conacul vechiului oraș prosper Iași, Capitala de petrecere a țării ghiature Moldova.

În anul menționat mai înainte..., Ștefan-Bey, fiul lui Lupul-Bey, Domnul Moldovei, era Domnul Moldovei din partea Enderunului. După ce Burunsüz Constantin a fost trecut prin sabie în orașul Iași de către Tatați, Ștefan-Bey a devenit stăpânul orașului Iași, iar după aceasta împreună cu armatele tatare am devastat și distrus Țara Moldovei și Munteniei. În acel timp am descris, în detaliu, orașul Iași.

De data aceasta, m'am întâlnit cu Domnul... al Moldovei și i-am predat scrisorile primite de la Domnul Valahiei, de la musulmanii din Nicopole, scrisoarea de grație dată mie de regele nemțesc al fortăreței Viena, precum și registrul de tain. Domnul Mol-

dovei, după ce și-a frecat fața și ochii cu scrisoarea regelui nemțesc, s'a sculat în picioare și ni-a făcut toate onorurile, și, după ce ni-a fixat conac într'o casă lipită de locuința lui Mehmet-Efendi, secretarul Divanului, ni-a dat solda și tainurile convenite, și ne-am odihnit apoi trei zile.

A patra zi, ni-a dat scrisori de recomandație către boieri, către Belul fortăreții Bender și Agaua pentru miere, și, după ce ni-a dat cadourile și scrisori de supunere către însuși Hanul Tatarilor, precum și, ca însoțitori, cincizeci de ghiauri înarmați, căruțe, o pungă pentru cheltuieli de drum și o sută de lire aur servitorilor, ne-am îndreptat spre vilaietul Crâmului.

*Despre conacele parcurse cu începere din țara Moldovei
și până în vilaietul Crâmului.*

Întăiu din Iași, mergând trei oare spre Răsărit, am ajuns la râul Juta¹, care izvorăște tocmai din vilaietul Poloniei. În acest loc se desparte de râul „Pujleni“ și după aceia tot se amestecă în apele acestui râu. Este o apă mare. Aceste două râuri, după ce le-am trecut cu vase și după ce am mers încă două oare, am ajuns la marele râu Prut, care izvorăște tocmai din vilaietul Poloniei, în munții..., și se varsă în Dunăre la localitatea numită..

În marele râu curge o apă limpede, și pe malul său este situat satul locuit anume Susura², care-și are o mănăstire, construcție mare. Toți ghiaurii cari sânt veniți din țara Cazacilor s'au stabilit aici. Este un sat bogat și un punct de trecere, însă pârcălabul acestui sat nu mi-a dat conac, ci imediat vameșul a adus vasele și am trecut marele râu Prutul cu acestea, unde pârcălabul, vameșul și boierul ghiaurilor au ieșit în așteptarea noastră.

Despre vechiul oraș distrus Ciuciurea.

Caravanele și comercianții cari pleacă din orașul Iași și se duc în spră Iași, trebuie să poposească în orașul Ciuciurea³, întru cât este situat pe malul Prutului și toate drepturile vamale se încasează aici. Acesta este vechiul obicei. Dreptul pentru perceperea acestor impozite este de șaptezeci de iucuri (poveri) de accèle (aspri).

¹ Jijia.

² Țuțora.

³ Tot Țuțora.

În timpurile vechi, acest oraș al Cluciurei era o fortăreață. Chiar în prezent se văd rămășițele și semnele tuturor străzilor, târgului, mănăstirilor și palatelor. Însă în secolul lui Sultan Murat al IV-lea, învingătorul Bagdadului și cuceritorul dătător de viață, când armatele Cazacilor albi și ale Cănilacllor erau prinse într'o luptă gigantică, în care Domnul Moldovei, Lupul, fu învingător, des de dimineață sosesc la fața locului armatele tatara, care într'o luptă corp la corp înving armatele cazaco-moldovenești. Chiar în prezent se văd în formă de munți mormanele de oase.

În acest loc a putrezit un întreg batalion de Cazaci, și a trebuit o zi întreagă pentru curățarea terenului. După ce armata tatară a învins acest puternic batalion de Cazaci, a intrat în orașul Cluciurea, pe care l-a ars, după ce l-a prădat, iar pe urmă a luat direcția Crâmului.

Din vremea aceea, orașul continuă să fie în ruină. În prezent, are aspectul unui târgușor. Acesta se compune din o sută de case, două biserici, vre-o cincizeci de prăvălii și câteva case, care servesc de vamă, și este situat pe malul Prutului.

Despre orașul Chișinău.

Și acesta este o boierie, impusă la bir. Este așezat pe marginea râului Nistru, și e un oraș foarte populat. Ți se pare a fi un oraș împodobit: are șaptesprezece biserici; nu are mănăstiri, însă prăvăliile lui sânt numeroase. Toate casele sânt acoperite cu trestie. Satele acestui vilaiet în majoritate sânt acoperite cu trestii. Chiar în grădinile și viile lor sânt construite chioșcuri cu temelie de lemn, unde femeile de moravuri ușoare vin și se așează pe genunchii omului.

După ce am trecut și acest oraș, după cinci oare de mers spre Răsărit, am ajuns în satul Berloj, iar după aceea în satul Sehara, sat locuit, pe malul râului Besmugî-Iesnugi. Și acest râu izvorăște din vilaietul Poloniei și se varsă în marele râu al Siretiului.

În sus-numitul sat Sahara am fost ospătați o seară, unde am petrecut bine.

De aici, mergând tot spre Răsărit, am trecut prin satul Lucî, și apoi am ajuns în satul Bunarsi, care este sat locuit. Aici am dormit și am petrecut până dimineața.

De oare ce în acest sat este granița ultimă a Moldovei și formează granița comună cu sangiacul (județul) Benderului, raialele acestui sat sânt foarte liniștite și supuse.

După ce am mers spre Răsărit, am pus piciorul pe pământul vilaietului Islamului, care depinde de fortăreața Benderului, și după trei oare de mers am ajuns în satul Pașa, care se compune din trei sute de case și două biserici. Este un sat otoman locuit și proprietatea particulară a Beifului din Bender, și voivoda Benderului este jude.

Toate raialele sânt supuse și ascultătoare, și sânt ghiauri moldoveni. E un sat locuit și prosper, situat în apropierea râului Turla (Nistru) ¹.

Ankara, 5 Iulie 1929.

¹ Altă parte din Evlia Celebi s'a tipărit de d. dr. Andrei Antalfy în acest *Buletin* pe anul 1933.

C U P R I N S U L

	<u>Pagina</u>
Repertoriul documentelor Țării-Românești publicate până azi. — I. 1290-1508, de <i>Marta Andronescu</i>	3
Câteva documente argeșene, de <i>Ion-Radu Mircea</i>	235
Călătoria lui Evlia Celebi Efendi, de <i>G. Zerva</i>	245

PUBLICAȚIILE COMISIEI ISTORICE A ROMÂNIEI

1. *Mironis Costini Chronicon Terrae Moldavicae ab Aarone principe* (Miron Costin, Letopisețul Țării Moldovei de la Aron-Vodă încoace [1595-1661]). Traducere latină contemporană, editată de *Dr. Eug. Barwinski*, București 1912, XXVI + 228 pp. în 8°, lei 100, ed. de lux lei 150.
2. *Cronica expediției Turcilor în Moreea, 1715* (Chronique de l'expédition des Turcs en Morée), atribuită lui Constantin Diichiti și publicată cu traducere francesă de *N. Iorga*, București 1913, XVI + 228 pp. în 8°, lei 100, ed. de lux lei 150.
3. *Letopisețul Țării Moldovei de la Istratie Dabiija până la domnia a doua a lui Antioh Cantemir, 1661—1705*, editat de *C. Giurescu*, București 1913, 112 pp. în 8°, lei 50, ed. de lux lei 75.
4. *Documentele lui Ștefan-cel-Mare*, publicate de *I. Bogdan*, București 1913, Vol. I, XLVI + 518 pp. în 8°, lei 200 (cartonat lei 250, legat în piele flexibilă lei 300, legat lei 320).
Vol. II, XXII + 612 pp. în 8°, aceleași prețuri.
5. *Miron Costin, De neamul Moldovenilor din ce țară au ieșit strămoșii lor*. Ediție de *C. Giurescu*, București 1914, LVI + 64 pp. în 8°, lei 50, ed. de lux lei 75.
6. *Diaconul Coresi, Carte cu învățătură (1581)*, publicată de *Sextil Pușcariu și Alxhie Procopovici*, vol. I: textul, București 1914, XII + 566 pp. în 8°, lei 200, ed. de lux lei 250.
7. *Psaltirea Șcheiană, comparată cu celelalte psaltiri din sec. XVI și XVII traduse din slavonește*, ed. critică de *I. A. Candea*, București 1916:
Vol. I: *Introducerea*, CCXXVIII pp. în 8° și unsprezece planșe.
Vol. II: *Textul și glosarele*, 522 pp. în 8°. Se vând numai amândouă volumele la un loc: ed. obișnuită cu 300 lei, ed. de lux cu 400 lei.
8. *Letopisețul Țării Moldovei până la Aron-Vodă (1350-1595)*, întocmit după Grigore Ureche vornicul, Istratie logofătul și alții, de Simion Dascălul. Ediție de *C. Giurescu*, cu o prefață de *I. Bogdan*, București 1916, XVIII + 304 pp. în 8°, lei 100.

9. *Bulettnu' Comisiei istorice a României*, publicat de I. Bogdan și apoi de N. Iorga:
 Vol. I (cu articole de D. Russo, I. Bogdan, C. Giurescu și I. Bianu), București 1915, VIII + 344 pp. in 8°, lei 150
10. „ Vol. II (cu articole de D. Russo, C. Giurescu și N. Iorga), București 1916, VIII + 272 pp. in 8°, lei 100.
11. „ Vol. III (cu articole de C. C. Giurescu, P. P. Panaitescu și N. Iorga), București 1924, XII + 172 pp. in 8° și 2 planșe, lei 50.
12. „ Vol. IV (cu articole de Iuliu Marinescu, I. Tuducescu și N. Iorga), Vălenii-de-Munte 1925, IV + 225 pp. in 8° și 1 planșă, lei 75.
13. „ Vol. V (cu articole de C. C. Giurescu și N. Iorga), Vălenii-de-Munte 1926, IV + 320 pp. in 8°, lei 130.
14. „ Vol. VI (cu articole de N. Iorga), Vălenii-de-Munte 1927, 150 pp. in 8°, lei 75.
15. „ Vol. VII (cu articole de P. P. Panaitescu, Iuliu Marinescu și Visarion, episcopul Hotinului), Vălenii-de-Munte 1928, XXXI + 120 pp. in 8°, lei 75.
16. „ Vol. VIII (cu articole de N. Iorga, G. Papacostea, I. Răușescu și † Iulian Marinescu), Vălenii-de-Munte 1929, 152 pp. in 8°, lei 75.
17. „ Vol. IX (cu articole de G. D. Florescu, Preotul I. Răușescu, N. Iorga și Maria E. Holban), Vălenii-de-Munte 1930, 198 pp. in 8°, lei 100.
18. „ Vol. X (cu articole de N. Iorga și Constantin și Marcela Karadja), Vălenii-de-Munte 1931, 140 pp. in 8°, lei 100.
19. „ Vol. XI (cu articole de N. Iorga), Vălenii-de-Munte 1932, 104 pp. in 8°, lei 75.
20. „ Vol. XII (cu articole de dr. Andrei Antalfy, N. Iorga și Pr. Ioan Răușescu), Vălenii-de-Munte 1933, 184 pp. in 8°, lei 100.
21. „ Vol. XIII (cu articole de dr. Andrei Antalfy, Al. Ciorănescu și Aurelian Sacerdoțeanu), Vălenii-de-Munte 1934, 200 pp. in 8°, lei 100.
22. „ Vol. XIV (cu articole de Gh. Duzinchevici, și Al. Ciorănescu), Vălenii-de-Munte 1935, 232 pp. in 8°, lei 100.
23. „ Vol. XV (cu articole de N. Iorga, Constantin I. Karadja și Constantin Iordăchescu), Vălenii-de-Munte 1936, 172 pp. in 8°, lei 100.
24. *Album paléographique moldave*, documents du XIV-e, XV-e et XVI-e siècle, recueillis par † Jean Bogdan et publiés avec une introduction et des résumés par N. Iorga, avec le concours de MM. R. Caracaș, C. Marinescu et C. C. Giurescu; Bucarest, Libr. Pavel Suru, 1926; Paris, Libr. J. Gamber. — Lei 1000.

Publicațiunile Comisiei istorice a României se găsesc de vânzare la librăriile CARTEA ROMANEASCĂ și P. SURU din București.

Prețul: 150 lei.